

รายงานการวิจัย

ปีงบประมาณ 2548

(14 มีนาคม 2547 - 13 เมษายน 2548)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)

“การเปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระหว่างประเทศไทย
กับภูมิภาคอาเซียน และ กลุ่มทวีปยุโรป”

(Comparative QA system of HE in Thailand, ASEAN and European Countries)

โดย : รองศาสตราจารย์ ดำรงค์ ทวีแสงสกุลไทย

หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ

ผู้บริหารระดับสูงด้านคุณภาพ ข่ายงานมหาวิทยาลัยภูมิภาคอาเซียน (AUN-QA)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7 เมษายน 2548

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน และภูมิภาคยุโรป มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมระบบ กลไก และการพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของภูมิภาคต่างๆ เพื่อใช้เป็นแม่แบบในการพัฒนา และเสนอแนวทางสำหรับการประเมินรอบที่ 2 ของ สมศ.

การประกันคุณภาพการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบ การประกันคุณภาพภายนอก โดยทั้ง 2 ระบบ รัฐบาลของแต่ละประเทศเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการ ผลักดัน และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุง ระบบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมิน ที่มีความ เป็นรูปธรรมมากขึ้น สำหรับวัตถุประสงค์ในการประกันคุณภาพ เพื่อสร้างความเป็นมาตรฐานด้าน การศึกษาภายในประเทศ และภูมิภาค อันจะนำไปสู่การเชื่อมโยงความร่วมมือ รวมถึงการแลกเปลี่ยน สารสนเทศ, กิจกรรม, การถ่ายโอนหน่วยกิต และแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างประเทศในรูปแบบบูรณาการ

สำหรับแนวทางที่นำเสนอเพื่อใช้ในการประเมินรอบที่ 2 ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ สำหรับปริญญาบัณฑิต และ 1 มาตรฐาน 9 ตัวบ่งชี้ สำหรับบัณฑิตศึกษา โดยกำหนดน้ำหนักความสำคัญตัว บ่งชี้ รวม 6 มาตรฐาน 1,000 คะแนน และมาตรฐานที่ 7 อีก 100 คะแนน และประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ด้วย เกณฑ์ 6 ระดับ(100%) เพื่อใช้ในการประเมินระดับสถาบัน อย่างไรก็ตาม มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในการประเมินระดับคณะ / สาขาวิชา แต่ควรมีการพัฒนา และทบทวนให้มีความเหมาะสม ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้คะแนนจากการประเมินไปทำการจัดลำดับ (rating&ranking) คณะ/สถาบัน ได้อีกด้วย

Abstract

This research is learning to compile and analyze the Quality Assurance system in Higher Education of Thailand, ASEAN and European. These comparisons will lead to propose the Assessment Model for the Office of National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization) (ONESQA) on the second assessment.

The Quality Assurance in Higher Education was divided into 2 systems that is Internal Quality Assurance and External Quality Assurance. Both enforce each country's government to support for development and improvement the QA system, indicators and levels of the assessment that are the key factors of enhancement. The Quality Assurance also aims for the linkage among national and regional areas on the cooperative exchanging information, activities, credits transfer and students mobility among the countries by integrating approach.

By the way, the proposal of the second assessment for ONESQA consists of 6 standards with 22 indicators for undergraduate and another standard with 9 indicators for the post graduate. The weight of 1,000 points have been allocated on 22 indicators of standard 1-6 , another 100 points on 9 indicators of standard 7 while the levels of assessment have been classified into 6 levels of 100% on each indicator assessment. However, these standards and indicators model can also be applied for faculty or department level but they should be modified and reviewed to serve for the appropriated usage.

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ ภาษาไทย	ก
บทคัดย่อ ภาษาอังกฤษ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญรูป	ฉ
คำศัพท์	ช
คำย่อ และสัญลักษณ์	ฎ
กิตติกรรมประกาศ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ประวัติความเป็นมา	1
1.2 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย	8
1.3 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน	23
1.4 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคยุโรป	30
1.5 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคอื่นๆ	35
1.6 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเครือข่ายนานาชาติ (INQAAHE)	39
1.7 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยที่ประชุม UNESCO	51
บทสรุป	
บทที่ 2 ข้อมูลเปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพระหว่างประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน และกลุ่มทวีปยุโรป	
2.1 ข้อมูลระบบประกันคุณภาพภายใน	52
2.2 ข้อมูลระบบประกันคุณภาพภายนอก	58
2.3 ข้อมูลกลไกพัฒนาระบบประกันคุณภาพ	71
2.4 ข้อมูลตัวชี้วัด และเกณฑ์	78
2.5 ข้อมูลจุดมุ่งหมายของระบบประกันคุณภาพ	137

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทที่ 2 ข้อมูลเปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพระหว่างประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน และกลุ่มทวีปยุโรป	
2.6 กลไกพัฒนาระบบประกันคุณภาพของยุโรป และอาเซียน และระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตของยุโรป	139
บทสรุป	153
บทที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล	
3.1 วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธี SWOT	154
3.2 พิจารณาถึงความสำคัญของแต่ละด้านของระบบคุณภาพ	162
บทสรุป	163
บทที่ 4 เสนอแนวทางการตรวจประเมินรอบที่ 2 ของสมศ.	
4.1 แนวทาง และรูปแบบในการตรวจประเมินรอบที่ 2	168
4.2 เกณฑ์ระดับคุณภาพในการประเมิน	171
4.3 การจัดระดับคุณภาพมหาวิทยาลัย และคณะวิชา	188
4.4 ข้อสรุป และ วิจารณ์	192
บทสรุป	198
เอกสารแนบ 1 ความสำคัญ และที่มาของการวิจัย	199
เอกสารแนบ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	201
เอกสารแนบ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	204
เอกสารแนบ 4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	207

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	2
1.2	10
1.3	19
1.4	22
1.5	31
2.1	82
2.2	105
2.3	127
2.4	128
2.5	136
2.6	144
3.1	164
4.1	173
4.2	174
4.3	175
4.4	182
4.5	187
4.6	189
4.7	190

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก	3
1.2 โครงสร้างองค์กรของ AUN	9
1.3 หลักเกณฑ์ทั้ง 7 ประการ ของ Malcolm Baldrige National Quality Award	34
2.1 ผังบริหารงานขององค์กรรางวัลคุณภาพแห่งชาติ	60
2.2 ข่ายงานการทำงานระหว่างชาติของภูมิภาคยุโรป	66
2.3 โครงสร้างการทำงานของ Accredited Council ซึ่งก่อตั้งโดย HRK และ KMK (ประเทศเยอรมนี)	69
2.4 กลไกการประกันคุณภาพของประเทศไทย	73
2.5 กลไกระบบประกันคุณภาพของยุโรป	77
2.6 มุมมองเชิงระบบของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ	124
2.7 กรอบมาตรฐาน และดาวให้คะแนน ของ TQA	126
2.8 ขั้นตอนการประเมินตนเองขององค์กร ตามแนวทางของรางวัลคุณภาพแห่งชาติ	129
2.9 แบบจำลองเพื่อความเป็นเลิศของยุโรป	132
2.10 หลักเกณฑ์เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศทั้ง 7 หมวดของสหรัฐอเมริกา	135
4.1 ความสัมพันธ์ของมาตรฐานที่ 1-6 ระดับปริญญาศึกษา	170
4.2 ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดทั้ง 9 ของมาตรฐานที่ 7 ระดับบัณฑิตศึกษา	171

คำศัพท์

- Accumulation system = ระบบการสะสม
- Annual Report = รายงานประจำปี
- ASEAN Credit Transfer System = ระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตในอาเซียน
- ASEAN-EU University Network Programme = โครงการความร่วมมือข่างานยุโรป และอาเซียน
- Assessment Methodologies = วิธีต่างๆ เพื่อใช้ในการประเมิน
- AUN Board of Trustees = คณะกรรมการเครือข่ายมหาวิทยาลัยภูมิภาคอาเซียน
- AUN Distinguished Scholars = ทูตการศึกษาอาเซียน
- AUN Educational Forum = ประชุมกลุ่มนักศึกษาของอาเซียน
- AUN-QA Guidelines = โครงร่างแนวทางของ AUN-QA
- AUN-QA Network = ข่างานการประกันคุณภาพการศึกษาแห่งอาเซียน
- AUN-QA Policies = นโยบายร่วม
- AUN Secretariat = สำนักงานเลขาธิการอาเซียน
- Australian University Quality Agency = หน่วยงานประกันคุณภาพของออสเตรเลีย
- Benchmarking = การเปรียบเทียบวัด
- Best Practice = วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ
- Commission = คณะทำงาน
- Commission on Higher Education = คณะกรรมการด้านการศึกษาดุคศึกษา
- Committee for Quality Assurance in Higher Education = คณะกรรมการสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- Common Criteria = หลักเกณฑ์ด้านการประกันคุณภาพ
- Commonwealth = รัฐบาลกลาง
- Control = ระบบควบคุม
- Council = กรรมการสภา
- Credit Transfer System = ระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต
- Criteria for Performance Excellence = หลักเกณฑ์เพื่อสร้างความเป็นเลิศ
- Department of Education for Northern Ireland = กรรมการอุดมศึกษา ของไอร์แลนด์เหนือ
- European Credit Transfer System = ระบบการโอนหน่วยกิตของยุโรป
- Evaluate = ระบบตรวจสอบ

คำศัพท์ (ต่อ)

- External Examiners = ผู้ตรวจสอบภายนอก
- Full academic = การศึกษาแบบเต็มเวลา
- Funding Councils = สภาการจัดสรรเงิน ของสหราชอาณาจักร
- General Assembly = การประชุมสามัญ
- Good Practice = วิธีปฏิบัติที่ดี
- Higher Education Funding Council for England = สภาการจัดสรรเงินแก่การอุดมศึกษา แห่งอังกฤษ
- Higher Education Funding Council for Wales = สภาการจัดสรรเงินแก่การอุดมศึกษา แห่งเวลส์
- Higher Education Quality Council = สภาคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของสหราชอาณาจักร
- Home university = มหาวิทยาลัยต้นสังกัด
- Host university = มหาวิทยาลัยเจ้าบ้าน
- Initiative on ASEAN Integration = กิจกรรมต่างๆของ ASEAN
- Input = ปัจจัยนำเข้า
- International Academic Advisory Panel = คณะผู้อภิปรายในระดับมหาวิทยาลัย
- Integrate approach = แนวการสอนแบบบูรณาการ
- International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education = ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเครือข่ายนานาชาติ
- Main stream = แนวโน้มที่สำคัญ
- Malcolm Baldrige National Quality Award = รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ของสหรัฐอเมริกา
- Member Universities = มหาวิทยาลัยสมาชิก
- Ministry of Education: = กระทรวงศึกษาธิการ
- National Protocols for Higher Education Approval Processes = กระบวนการให้ความเห็นชอบการศึกษา ระดับอุดมศึกษา
- National Training Quality Council = สภาควบคุมคุณภาพการฝึกอบรมแห่งชาติ
- Non-academic = บุคลากรในการบริหารจัดการ
- Outcome = ผลลัพธ์
- Output = ผลผลิต
- Peer review = ผู้เชี่ยวชาญภายนอก
- Process = กระบวนการ

คำศัพท์ (ต่อ)

- Product performance indicators	= ตัวชี้วัดสมรรถนะของผลิตภัณฑ์
- QA models	= แบบจำลองการประกันคุณภาพ
- Quality Assessment	= การประเมินคุณภาพ
- Quality Assurance Agency for Higher Education	= สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- Quality Assurance Framework for the University	= โครงสร้างการประกันคุณภาพ
- Qualitative Measurement	= การวัดเชิงคุณภาพ
- Quality assurance agencies	= หน่วยงานตัวแทนประกันคุณภาพ
- Quality Audit	= การตรวจสอบคุณภาพ
- Quantitative Measurement	= การวัดเชิงปริมาณ
- Regional Convention	= การประชุมระหว่างภูมิภาค
- Research Assessment Exercise	= ประเมินคุณภาพด้านการวิจัย
- Risk Management	= การบริหารความเสี่ยง
- Scottish Higher Education Funding Council	= สภาการจัดสรรเงินแก่การอุดมศึกษา แห่งสกอตแลนด์
- Self-assessment	= ดำเนินการประเมินตนเอง
- Senate	= กรรมการสภา
- Service Industry	= อุตสาหกรรมบริการ
- Sri Lanka Qualification Framework	= โครงสร้างการระบุคุณลักษณะในศรีลังกา
- States	= รัฐบาลของรัฐ
- Student Exchange Programme	= โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา
- Support	= ระบบสนับสนุน
- Territories	= เขตปกครองตนเอง
- Thailand Quality Awards	= รางวัลคุณภาพแห่งชาติของไทย
- Thailand Quality Class	= รางวัลบริหารสู่ความเป็นเลิศ
- The Australian Qualifications Framework	= กรอบคุณวุฒิในประเทศออสเตรเลีย
- The European Association for Quality Assurance in Higher Education	= ข่ายงานความร่วมมือภูมิภาคยุโรปสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- The European Excellence Model	= แบบจำลองเพื่อความเป็นเลิศของยุโรป
- The Holy See	= สำนักงานสันตะปาปา

คำศัพท์ (ต่อ)

- The Network Initiative = การริเริ่มสร้างข่ายงาน
- The Partnership Project = โครงการสร้างความสัมพันธ์
- Total Quality Management = การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร
- United Nation Charter = องค์การสหประชาชาติ
- Validation = การทำให้ถูกต้อง
- World Trade Organization = องค์การการค้าโลก

คำย่อ และสัญลักษณ์

- AC = Accreditation Council
- ACTS = ASEAN Credit Transfer System
- AGBEP = ASEAN Graduate Business and Economics Programme Network
- APR = Annual Programme Review
- ASEEE = ASEAN-European Engineering Exchange Programme
- ASS = Academic Assessment System
- AUN = ASEAN University Network
- AUN-BOT = AUN Board of Trustees
- AUNP = ASEAN-EU University Network Programme
- AUQA = Australian University Quality Agency
- BSC = Balanced Scorecard
- CHED = Commission on Higher Education
- CQO = Chief Quality Officer
- CTS = Credit Transfer System
- DENI = Department of Education for Northern Ireland
- ECTS = European Credit Transfer System
- ENQA = The European Association for Quality Assurance in Higher Education
- HE = Higher Education
- HEFCE = Higher Education Funding Council for England
- HEFCW = Higher Education Funding Council for Wales
- HEQC = Higher Education Quality Council
- HRK = Association of Universities and other HE Institutions in Germany
- KASEAS = The ASEAN-Korea Academic Exchange Programme
- KMK = Standing Conference of Ministers of Education and Cultural Affairs
- KOSEF = Korea Science and Engineering Foundation
- IAI = Initiative on ASEAN Integration
- IAAP = International Academic Advisory Panel
- INQAAHE = International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education

คำย่อ และสัญลักษณ์ (ต่อ)

- MBNQA = Malcolm Baldrige National Quality Award
- MOE = Ministry of Education
- PIs = Product performance indicators
- PMO = Programme Management Office
- QAA = Quality Assurance Agency for Higher Education
- QAFU = Quality Assurance Framework for the University
- RAE = Research Assessment Exercise
- RM = Risk Management
- SAR = Self Assessment Report
- SHEFC = Scottish Higher Education Funding Council
- SLQF = Sri Lanka Qualification Framework
- SSR = Self Study Report
- TQA = Thailand Quality Awards
- TQC = Thailand Quality Class
- TQM = Total Quality Management
- WTO = World Trade Organization
- พรบ. = พระราชบัญญัติ
- สกอ. = สำนักงานการอุดมศึกษา
- สมศ. = สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมหาชน)

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของงานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ ท่านผู้อำนวยการ สมศ. ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะกรรมการพิจารณาทุนอุดหนุนงานวิจัย เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ได้มอบความไว้วางใจ และมอบทุนวิจัยให้ จำนวน 290,000 บาท (ปีงบประมาณ 2548) อีกทั้ง ขอขอบคุณภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สนับสนุนเอื้อเพื่อ อุปกรณ์ งานพิมพ์ต่างๆ ในงานวิจัยนี้ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ และผู้ตรวจประเมินภายนอกของสมศ. ที่ได้ให้คำแนะนำ และติชมเนื้อหางานวิจัยบางส่วนนี้ ด้วยดีตลอดมา

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ประวัติความเป็นมา

ในยุคแห่งการเรียนรู้ กำลังคนและภูมิปัญญาของประเทศ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้ประเทศเกิดการพัฒนา และมีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศ ด้วยเหตุนี้ทำให้หลายๆประเทศหันมาให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับต่างๆ เพื่อใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพ มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหาที่หลากหลาย

การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการผลิตกำลังคนระดับสูง รวมไปถึงงานวิจัย การสร้างองค์ความรู้ และเทคโนโลยีต่างๆ ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงต้องดำเนินการให้ครอบคลุมทุกมุมมอง ตั้งแต่การผลิตบัณฑิต คณาจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒิ การวิจัย การบริการทางวิชาการ และวัฒนธรรมของสังคมต่างๆ นอกจากนี้ ผลจากการที่องค์การการค้าโลก หรือ WTO (World Trade Organization) ประกาศให้อุตสาหกรรมการบริการ (Service Industry) ต้องเปิดเสรีในปี ค.ศ.2002 (พ.ศ.2545) ซึ่งรวมถึงการศึกษาด้วย จากการเปิดเสรีดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการแข่งขันทางการศึกษาทั้งจากภายใน และภายนอกประเทศ ดังนั้นทุกสถาบันการศึกษาจึงต้องหามาตรการเพื่อทำการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานและเป็นสากล ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพจึงเข้ามามีบทบาทเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว

1.2 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย

1.2.1 ความเป็นมา

ประเทศไทยเริ่มมีการเคลื่อนไหวด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 โดยทบวงมหาวิทยาลัย ประกาศใช้นโยบายการประกันคุณภาพ จากนั้นได้มีการประกาศพรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งเป็นปีเดียวกับที่ขององค์การการค้าโลก ประกาศเปิดเสรีด้านอุตสาหกรรม ด้วยเหตุดังกล่าวยิ่งส่งผลให้การแข่งขันด้านการศึกษาทวีความเข้มข้นขึ้น หลายประเทศสามารถเข้ามาลงทุนเปิดสถาบันการศึกษาในประเทศไทย ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยก็สามารถไปเปิดสถาบันการศึกษายังต่างประเทศ ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้วงการการศึกษาระดับอุดมศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายๆประการ ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ความเปลี่ยนแปลงของการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

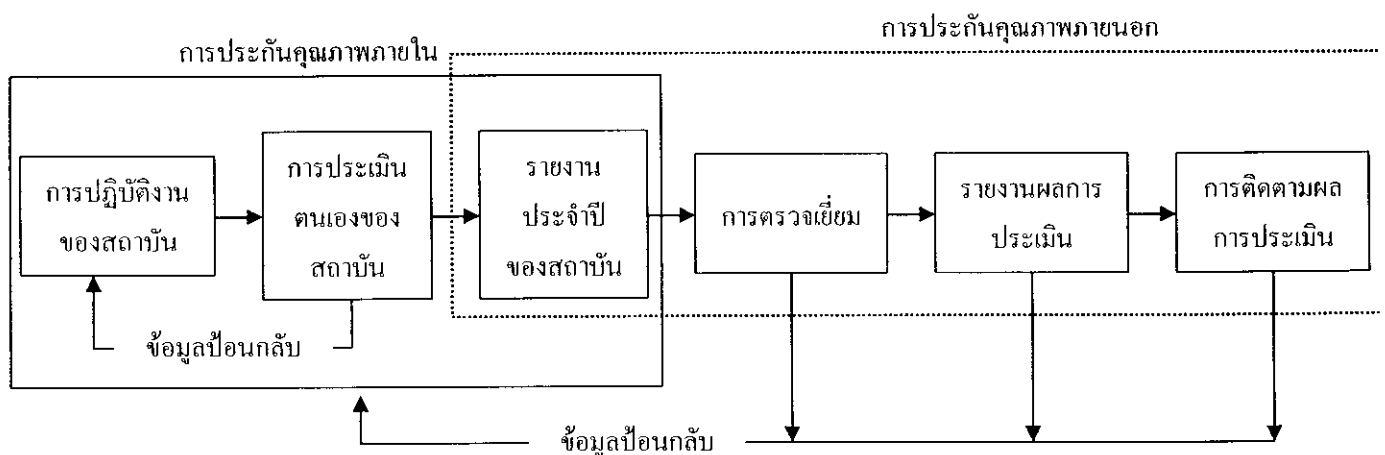
พ.ศ.	ดำเนินการ
2539	1. ทบวงมหาวิทยาลัย ประกาศนโยบายการประกันคุณภาพ เมื่อ 8 ก.ค. 39
2540-2542	1. ทบวงมหาวิทยาลัย กระตุ้นให้ทุกคณะเริ่มดำเนินงานประกันคุณภาพตาม 9 องค์ประกอบ 2. ทบวงมหาวิทยาลัย เริ่มโครงการนำร่อง 22 คณะ 5 สาขา ได้แก่ (1) แพทย์ศาสตร์ (2) พยาบาลศาสตร์ (3) วิศวกรรมศาสตร์ (4) วิทยาศาสตร์ (5) ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
2542	1. ประกาศ พรบ. การศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 1 โดยกำหนดให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ
2543-2544	1. คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกับระบบประกันคุณภาพของทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อ 21 มี.ค. 43 2. ส.ก.ว. ให้ทุนวิจัยโครงการนำร่อง การประเมินคุณภาพ 3 มหาวิทยาลัย คือ (1) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2) มหาวิทยาลัยเซนต์ จอห์น (3) วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก 3. จัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) หรือ สมศ. 4. กว่า 100 คณะวิชาในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพภายใน 5. ทบวงฯ ได้ตรวจสอบ (Audit) คณะแพทยศาสตร์ไปแล้ว 10 คณะ และมีแผนงานที่ตรวจสอบคณะต่างๆที่อยู่ในสาขา นำร่อง ทุกแห่งของมหาวิทยาลัยของรัฐ
2544-ปัจจุบัน	1. สมศ.รับผิดชอบการประเมินสถานศึกษา 45,000 แห่ง (ระดับพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา) ให้แล้วเสร็จในปี 2548 (ช่วงระยะปีแรก) 2. ทบวงมหาวิทยาลัย เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานการอุดมศึกษา หรือ สกอ

ตามพรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดความมุ่งหมายและหลักการให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพ

ภายนอก ด้วยเหตุนี้ทำให้สถาบันการศึกษาในทุกระดับ (ระดับอุดมศึกษา, ระดับอาชีวะ และระดับพื้นฐาน) ต้องจัดทำระบบประกันคุณภาพภายใน พร้อมทั้งจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา

จากการเคลื่อนไหวดังกล่าว ทำให้ทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้เปลี่ยนเป็น “สกอ.” (สำนักงานการอุดมศึกษา) เพื่อทำหน้าที่พัฒนาแนวทางระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ในลักษณะ 9 องค์ประกอบ นอกจากนี้เมื่อ พ.ศ.2543 ได้มีการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมหาชน) หรือ “สมศ.” ขึ้น เพื่อสำรวจสถานศึกษาในระบบ ทั้งระดับการศึกษาพื้นฐาน ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดประมาณ 45,000 แห่ง และระดับอุดมศึกษากว่า 700 แห่ง ในลักษณะการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถาบันการศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมทั้งเสนอรายงานการประเมินประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี โดย สมศ. ได้ประกาศมาตรฐานในการตรวจประเมินสำหรับอุดมศึกษาไว้ 8 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ ทำการตรวจประเมินการศึกษา ทุก ๆ 5 ปี และได้ดำเนินการประเมินรอบแรก (ปี 2544 – 2548) เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว

จากที่กล่าวไปข้างต้น ทำให้ทราบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของไทยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยทั้ง 2 ประเภทมีความสัมพันธ์กัน ดังรูปที่ 1.1 และมีเป้าหมายเช่นเดียวกัน คือ การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันตรงที่ การประเมินภายในมุ่งเน้นการประเมิน และการตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐาน ในปัจจัยนำเข้า (Input) และกระบวนการ(Process)เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับสถาบันอื่นๆ ภายในประเทศ ในขณะที่การประเมินภายนอกเน้นการประเมินผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อให้สถาบันการศึกษาของไทย สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ดังนั้นการประกันคุณภาพภายใน ย่อมส่งผลถึงการประกันคุณภาพภายนอกโดยตรง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ทั้ง 2 ประเภท มีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

รูปที่ 1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

1.2.2 ระบบประกันคุณภาพภายใน

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน เป็นหน้าที่ของแต่ละสถาบันการศึกษาที่จะทำการตรวจประเมินโดยบุคลากรภายในของตนเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่กำกับดูแล เพื่อทำการประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพ และมาตรฐานทางการศึกษา แต่ละสถาบันสามารถพัฒนาหลักเกณฑ์ และตัวชี้วัดที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ และตัวชี้วัดจากสกอ. และ สมศ.เป็นแนวทาง สามารถดำเนินการดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนา ระบบ และติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถาบัน
2. จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ และร่วมมือกันปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน
3. ทำคู่มือ ทำแผนการติดตาม และจัดกิจกรรมส่งเสริม การพัฒนาตนเองของบุคลากรในรูปแบบต่างๆ
4. ทำการประเมินตนเอง เพื่อสร้างความพร้อมสำหรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
5. สรุปรายงานประจำปี

ทั้งนี้ สกอ. ได้พัฒนาแนวทางระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินตนเองของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา ในลักษณะ 9 องค์ประกอบ ดังนี้

- องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน
 - ตัวบ่งชี้ 1.1 มีการกำหนดปรัชญา ปณิธานและวัตถุประสงค์
 - ตัวบ่งชี้ 1.2 แผนงาน และการประเมินแผนงาน และ โครงการ
- องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน
 - ตัวบ่งชี้ 2.1 หลักสูตร
 - ตัวบ่งชี้ 2.2 อาจารย์
 - ตัวบ่งชี้ 2.3 กระบวนการเรียนการสอน
 - ตัวบ่งชี้ 2.4 นักศึกษา
 - ตัวบ่งชี้ 2.5 การวัดและการประเมินผล
 - ตัวบ่งชี้ 2.6 ปัจจัยเกื้อหนุน
- องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา
 - ตัวบ่งชี้ 3.1 นโยบาย
 - ตัวบ่งชี้ 3.2 การดำเนินการ และโครงการพัฒนานักศึกษา
 - ตัวบ่งชี้ 3.3 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

ตัวบ่งชี้ 3.4 การให้บริการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพ

ตัวบ่งชี้ 3.5 การมีส่วนร่วมของนักศึกษา

- องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย
 - ตัวบ่งชี้ 4.1 นโยบาย แผนงาน การวิจัย
 - ตัวบ่งชี้ 4.2 การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการวิจัย
- องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม
 - ตัวบ่งชี้ 5.1 นโยบาย แผนงาน
 - ตัวบ่งชี้ 5.2 การดำเนินงานตามแผน
 - ตัวบ่งชี้ 5.3 การประเมินผลการดำเนินงาน
- องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
 - ตัวบ่งชี้ 6.1 โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย และการดำเนินงานตามโครงการ
- องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและจัดการ
 - ตัวบ่งชี้ 7.1 โครงสร้าง และระบบการบริหาร
 - ตัวบ่งชี้ 7.2 บุคลากร
 - ตัวบ่งชี้ 7.3 ระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร
 - ตัวบ่งชี้ 7.4 การมีส่วนในการบริหาร
- องค์ประกอบที่ 8 การเงิน และงบประมาณ
 - ตัวบ่งชี้ 8.1 แหล่งงบประมาณ
 - ตัวบ่งชี้ 8.2 การจัดสรร และการตรวจสอบ
- องค์ประกอบที่ 9 ระบบกลไก และการประกันคุณภาพ
 - ตัวบ่งชี้ 9.1 นโยบาย
 - ตัวบ่งชี้ 9.2 การประกันคุณภาพภายใน
 - ตัวบ่งชี้ 9.3 การประกันคุณภาพภายนอก

1.2.3 ระบบประกันคุณภาพภายนอก

เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการการศึกษา เป็นหน้าที่หลักของ สมศ. ที่จะทำการตรวจประเมินสถาบันการศึกษา ตามหลักเกณฑ์ และตัวชี้วัดที่สร้างขึ้น ในการประเมินต้องคำนึงถึง ปรัชญา พันธกิจ และลักษณะการเรียนการสอนของแต่ละสถาบันเป็นสำคัญ ดำเนินการดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนา ระบบ และติดตามการ

ดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก

2. จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ และร่วมมือกันปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

3. ศึกษา และทำความเข้าใจรายงานประจำปีของแต่ละสถาบันการศึกษา เพื่อวางแผนการ

ประเมิน และตรวจติดตาม

4. ตรวจสอบสถาบันการศึกษา เพื่อทำการประเมินภายนอก

5. รายงานผลการประเมิน

6. ติดตามผลการประเมิน

ในการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น สมศ. มีนโยบายในการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่มีลักษณะเป็นทั้งข้อมูลเชิงปริมาณที่สามารถวัด ตรวจสอบ และข้อมูลเชิงคุณภาพตามหลักวิชา และเป็นที่ยอมรับสากล โดยสมศ.จะประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยตัวชี้วัดดังกล่าว หรือที่คณะผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเพิ่มหรือลดตัวบ่งชี้ใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจ หรือลักษณะการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษานั้นๆ โดยมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน ในระยะแรก จำนวน 8 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

➤ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

ตัวบ่งชี้ 1.1 ร้อยละของการได้งานภายใน 1 ปี รวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระ และร้อยละของการเรียนต่อระดับบัณฑิตศึกษา

ตัวบ่งชี้ 1.2 ระดับความพึงพอใจของนายจ้าง/ ผู้ประกอบการ / ผู้ใช้บัณฑิต

ตัวบ่งชี้ 1.3 จำนวนบทความจากวิทยานิพนธ์ปริญาเอกที่ตีพิมพ์ในวารสารที่มีผู้ประเมินอิสระต่อจำนวนวิทยานิพนธ์ปริญาเอกทั้งหมด

ตัวบ่งชี้ 1.4 จำนวนบทความจากวิทยานิพนธ์ปริญาโทที่ตีพิมพ์ในวารสารที่มีผู้ประเมินอิสระต่อจำนวนวิทยานิพนธ์ปริญาโททั้งหมด

➤ มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ 2.1 มีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการสร้างประสบการณ์จริง

ตัวบ่งชี้ 2.2 ความเห็นของนักศึกษาต่อประสิทธิภาพการสอนของคณาจารย์

ตัวบ่งชี้ 2.3 จำนวนกิจกรรม / โครงการของงานกิจการนักศึกษาต่อจำนวนนักศึกษา

ทั้งหมด

ตัวบ่งชี้ 2.4 มีการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

- มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้
 - ตัวบ่งชี้ 3.1 อาจารย์ประจำทุกระดับต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า
 - ตัวบ่งชี้ 3.2 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า
 - ตัวบ่งชี้ 3.3 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรืออัตราส่วนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าต่ออาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า
 - ตัวบ่งชี้ 3.4 จำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอนต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า
 - ตัวบ่งชี้ 3.5 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในระบบห้องสมุด และศูนย์สารสนเทศต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า
- มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการวิจัย และงานสร้างสรรค์
 - ตัวบ่งชี้ 4.1 จำนวนบทความวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ และงานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำทุกระดับ
 - ตัวบ่งชี้ 4.2 จำนวนงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ต่ออาจารย์ประจำทุกระดับ
 - ตัวบ่งชี้ 4.3 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายนอกต่ออาจารย์ประจำทุกระดับ
 - ตัวบ่งชี้ 4.4 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายในต่ออาจารย์ประจำทุกระดับ
- มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ
 - ตัวบ่งชี้ 5.1 จำนวนกิจกรรม / โครงการที่ให้บริการวิชาการแก่สังคม และชุมชน
 - ตัวบ่งชี้ 5.2 จำนวนการเป็นกรรมการวิชาการ / วิชาชีพ / กรรมการวิทยานิพนธ์ภายนอกสถาบันต่ออาจารย์ประจำทั้งหมด
- มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
 - ตัวบ่งชี้ 6.1 จำนวนกิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
 - ตัวบ่งชี้ 6.2 มีการพัฒนา และสร้างมาตรฐานศิลปวัฒนธรรม
- มาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ
 - ตัวบ่งชี้ 7.1 ร้อยละของเงินเดือนบุคลากรทุกประเภทต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ไม่รวมเงินเดือนบุคลากรในการบริหารจัดการหอพัก โรงพยาบาล เป็นต้น)
 - ตัวบ่งชี้ 7.2 ร้อยละของเงินเดือนบุคลากรในการบริหารจัดการต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด หรือจำนวนบุคลากรในการบริหารจัดการ (Non-academic) ต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า (ไม่รวมเงินเดือนบุคลากรในการบริหารจัดการหอพัก โรงพยาบาล เป็นต้น)
 - ตัวบ่งชี้ 7.3 ร้อยละของเงินเดือนบุคลากรในการบริหารจัดการของส่วนกลางต่อค่าใช้จ่าย

ทั้งหมด (ไม่รวมเงินเดือนบุคลากรในการบริหารจัดการหอพัก โรงพยาบาล เป็นต้น)

ตัวบ่งชี้ 7.4 ค่าเสื่อมราคาต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า

ตัวบ่งชี้ 7.5 ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิต่อรายรับจริงทั้งหมด

- มาตรฐานที่ 8 มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน
 - ตัวบ่งชี้ 8.1 มีระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 - ตัวบ่งชี้ 8.2 ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพภายใน

1.3 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน

1.3.1 ความเป็นมา

ความร่วมมือของชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียนก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2510 ที่กรุงเทพฯ โดยมีประเทศสมาชิกเริ่มแรก 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย หลังจากนั้น ประเทศต่างๆ ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก ดังนี้ วันที่ 8 มกราคม พ.ศ.2527 ประเทศบรูไน 28 กรกฎาคม พ.ศ.2538 ประเทศเวียดนาม ประเทศลาว และประเทศพม่า เข้าร่วมวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 และ ประเทศกัมพูชา วันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2542 ความร่วมมือครั้งนี้ มีเป้าหมาย และจุดประสงค์เพื่อ

1. กระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาวัฒนธรรมภายในภูมิภาคอาเซียน
2. ส่งเสริมสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างภูมิภาคอาเซียน ผ่านกระบวนการยุติธรรม และกฎหมายความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และการยึดมั่นในหลักการขององค์การสหประชาชาติ (United Nation Charter)

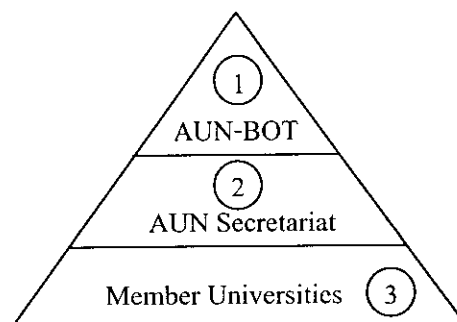
เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2519 สำนักงานเลขาธิการอาเซียน(AUN Secretariat) ได้รับการก่อตั้งขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการร่วมมือประสานงาน และเพิ่มศักยภาพในการนำกิจกรรม หรือโครงการต่างๆ ไปปฏิบัติ

อำนาจสูงสุดของอาเซียน คือการประชุมของผู้นำรัฐบาลของประเทศสมาชิก หรือที่เรียกว่า ASEAN Summit โดยการประชุมอย่างเป็นทางการจะจัดขึ้นทุก 3 ปี และไม่เป็นทางการจะจัดขึ้นปีละครั้ง จากการประชุม ASEAN Summit ครั้งที่ 4 ที่ประเทศสิงคโปร์ เมื่อพ.ศ.2535 องค์ประชุมเล็งเห็นว่า ควรริบสร้างความเป็นปึกแผ่น และการพัฒนาให้เกิดขึ้นในอาเซียน โดยการสนับสนุนให้เกิดข่ายงานของมหาวิทยาลัย และสถาบันชั้นนำ ภายในภูมิภาคอาเซียน แนวคิดดังกล่าวทำให้เกิด ASEAN University Network หรือ AUN ขึ้นในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2538 มีการลงนามรับรองโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจากประเทศต่างๆ ในอาเซียน รวมทั้งการลงนามตามข้อตกลงก่อตั้ง โดยอธิการบดี หรือรองอธิการบดีของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน และ จัดตั้งคณะกรรมการวิชาการเครือข่าย

มหาวิทยาลัยภูมิภาคอาเซียน (AUN Broad of Trustees : AUN-BOT)

1.3.2 โครงสร้างองค์กรของ AUN

โครงสร้างองค์กรของ AUN แสดงดังรูปที่ 1.2 ประกอบด้วย 3 ระดับ ดังนี้

รูปที่ 1.2 โครงสร้างองค์กรของ AUN

หมายเหตุ	①	คือ คณะกรรมการ AUN
	②	คือ สำนักงานเลขาธิการ AUN
	③	คือ มหาวิทยาลัยสมาชิก AUN

1. ระดับนโยบาย : Broad of Trustees (AUN-BOT)

AUN-BOT ประกอบด้วย ตัวแทน 1 คนจากรัฐบาลของชาติสมาชิก เลขาธิการของอาเซียน ผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการอาเซียน และประธานของคณะกรรมการด้านการศึกษาอาเซียน มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเพื่อการปฏิบัติของหน่วยงาน และเพื่ออนุมัติโครงการ การจัดสรรงบประมาณ โปรแกรมการทำงาน และกิจกรรมต่างๆ

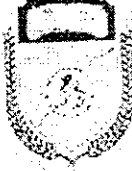

2. ระดับประสานงาน และเฝ้าติดตาม : AUN Secretariat

AUN Secretariat ตั้งอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหน้าที่เพื่อวางแผน จัดการ ประสานงาน เฝ้าติดตาม และประเมิน โปรแกรมและกิจกรรมต่างๆของ AUN รวมทั้งเสนอ และพัฒนาแนวคิด และนวัตกรรมต่างๆ โดยร่วมมือกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียนเพื่อจัดลำดับกิจกรรมของ AUN

3. ระดับปฏิบัติการ : มหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก (Member Universities)

ปัจจุบัน มีมหาวิทยาลัยที่สมัครเป็นสมาชิกของ AUN ทั้งสิ้น 17 แห่ง จาก 10 ประเทศ สมาชิกอาเซียน มีรายชื่อตามตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 รายชื่อมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกของ AUN

ประเทศ	มหาวิทยาลัย
 <p>บรูไนดารุสซาลาม</p>	 <p>University Brunei Darussalam (UBD) administration</p>
 <p>กัมพูชา</p>	 <p>Royal University of Phnom Penh (RUPP) administration</p>
 <p>อินโดนีเซีย</p>	 <p>Universitas Indonesia (UI) administration</p> <p>Universitas Gadjah Mada (UGM) administration</p>
 <p>สาธารณประชาชนลาว</p>	 <p>National University of Laos (NUOL) administration</p>
 <p>มาเลเซีย</p>	 <p>Universiti Sains Malaysia (USM) administration</p> <p>Universiti Malaya (UM) administration</p>
 <p>พม่า</p>	 <p>Institute of Economics (IE) administration.</p> <p>University of Yangon (UY) administration</p>

ตารางที่ 1.2 รายชื่อมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกของ AUN (ต่อ)

ประเทศ	มหาวิทยาลัย
 <p>ฟิลิปปินส์</p>	 <p>University of the Philippines (UP) administration</p> <p>De La Salle University (DLSU) administration</p>
 <p>สิงคโปร์</p>	 <p>National University of Singapore (NUS) administration</p> <p>Nanyang Technological University (NTU) administration</p>
 <p>ไทย</p>	 <p>Chulalongkorn University (CU) administration</p> <p>Burapha University (BU) administration</p>
 <p>เวียดนาม</p>	 <p>Vietnam National University -Hanoi (VNU-Hanoi) administration</p> <p>Vietnam National University-Ho Chi Minh City (VNU - HCM) administration</p>

1.3.3 วัตถุประสงค์ของ AUN

1. สนับสนุนความร่วมมือระหว่างอาเซียน ด้านทุนการศึกษา นักศึกษา นักวิชาการ และ นักวิทยาศาสตร์ในภูมิภาค
2. พัฒนาสถาบันการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญให้มีขึ้นในภูมิภาค
3. ส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศระหว่างอาเซียน
4. เพิ่มจิตสำนึกในความเป็นอาเซียนให้แก่ประเทศสมาชิก

1.3.4 ภารกิจของ AUN

เพื่อบรรลุเป้าหมายของรายงาน ปัจจุบัน AUN ได้ดำเนินกิจกรรม และความร่วมมือต่างๆ มากกว่า 20 โครงการ ครอบคลุมภายในอาเซียน และประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

➤ กิจกรรมภายในอาเซียน

1. โปรแกรมการเรียนของอาเซียน

โปรแกรมนี้ เป็นกลไกหลักสำหรับเพิ่มความตระหนักด้านการสร้างความเป็นปึกแผ่นในภูมิภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักสูตรสำหรับผู้ที่ยังปริญญาตรี จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้ AUN ได้พัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทขึ้น 6 หลักสูตร โดยได้รับเงินสนับสนุนจากองค์การอาเซียน

2. โปรแกรมแลกเปลี่ยนนักศึกษา และคณะ

เพื่อสนับสนุนความร่วมมือ และความสัมพันธ์ระหว่างนักวิทยาศาสตร์ ทูการศึกษา นักวิชาการ และนักศึกษา โดยจะดำเนินการระยะสั้น 2 ประการ คือ ประชุมกลุ่มนักศึกษาของอาเซียน (AUN Educational Forum) และ ทูการศึกษาอาเซียน (AUN Distinguished Scholars) และ ระยะยาว 1 ประการ คือ โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา (Student Exchange Programme)

3. โปรแกรมเพื่อความร่วมมือด้านงานวิจัย

มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้สมาชิกเกิดความร่วมมือ ด้านการทดลอง เทคโนโลยี ความรู้ความชำนาญ อันจะนำไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม สำหรับตนเอง

4. การเชื่อมโยงสารสนเทศ และข้อมูลข่าวสาร

AUN มีหน้าที่ยกระดับรายงานสารสนเทศให้เกิดขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการประสานงานระหว่างสมาชิก เช่น จัดทำโฮมเพจ ของ AUN สามารถคลิกเข้าไปดูได้ที่ <http://aun.chula.ac.th> รวมถึง การจัดให้มีการเรียนการสอน และห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (online) เป็นต้น

5. การประกันคุณภาพของ AUN

ก่อตั้งขึ้น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการดำรงรักษา การปรับปรุง และการยกระดับการเรียนการสอน งานวิจัย เป็นต้น

6. กิจกรรมอื่นๆ

6.1 ASEAN Graduate Business and Economics Programme Network (AGBEP)

รายงานย่อยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ สนับสนุน และสร้างความแข็งแกร่งด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักวิชาการ นักศึกษา ทางด้านธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์

6.2 ASEAN Youth Cultural Forum

เพื่อสนับสนุนวัฒนธรรมของอาเซียน ได้รับความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมกว่า 50 คน ในการแลกเปลี่ยนความคิด และประสบการณ์ ผ่านการบรรยาย และการปฏิบัติ

6.3 ASEAN Young Speakers Forum

เพื่อเป็นการฉลองครบรอบ 35 ปีของอาเซียน สำนักงานเลขาธิการของอาเซียน และ AUN จัดให้มีการแข่งขันแสดงพูดของเด็ก ภายใต้หัวข้อ “ อาเซียนในศตวรรษที่ 21 : ถนนสายข้างหน้า ” โดยมีตัวแทน 20 คน จาก 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน เข้าร่วมการแข่งขัน

6.4 Initiative on ASEAN Integration (IAI)

มีจุดประสงค์เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาภายในอาเซียน โดยการสนับสนุนสมาชิกใหม่ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ เป็นต้น

➤ กิจกรรมระหว่างอาเซียน และประเทศที่เกี่ยวข้อง

1. อาเซียน-ยุโรป

1.1 ASEAN-EU University Network Programme (AUNP)

จุดประสงค์เพื่อ ทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน และสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระหว่างอาเซียน และยุโรป จากความร่วมมือทั้ง 2 ฝ่าย ได้กำหนดโปรแกรมความร่วมมือโดย Bangkok based Programme Management Office (PMO) และ EC-Delegations โดย AUNP มีภารกิจหลัก 2 ประการ คือ โครงการสร้างความสัมพันธ์ (the Partnership Project) และการริเริ่มสร้างข่ายงาน (the Network Initiative)

1.2 ASEAN-European Engineering Exchange Programme (ASEEE)

วัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนนักศึกษา และบุคลากร ระหว่างอาเซียน และยุโรป โดยมีมหาวิทยาลัยประจำชาติของสิงคโปร์ (NUS) ยื่นขอเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงาน ปัจจุบันโครงข่ายนี้ได้ขยายวงกว้างไปถึง สหรัฐอเมริกา และละตินอเมริกา ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งในปีพ.ศ.2542 NUS ได้ส่งนักศึกษาจากอาเซียนไปยุโรปทั้งหมด 15 คน และรับนักศึกษาจากยุโรปมาทั้งสิ้น 16 คน

2. อาเซียน-เกาหลี

2.1 The ASEAN-Korea Academic Exchange Programme (KASEAS)

ได้ริเริ่มโครงการที่มุ่งเน้นด้านการแลกเปลี่ยนทุนการศึกษา ระหว่างอาเซียน และเกาหลี ซึ่งมีประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ดังนี้

- การประชุมสากล
- โปรแกรมงานวิจัยร่วมกัน
- โปรแกรมเพื่อแลกเปลี่ยนนักศึกษา
- การประชุมปฏิบัติการด้านการศึกษา

2.2 ASEAN Post-Doctoral Fellowship Programme (KOSEF)

ริเริ่มโดยองค์กรด้านวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ของเกาหลี (Korea Science and Engineering Foundation : KOSEF) เมื่อปีพ.ศ.2543 โปรแกรมนี้มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ

ด้านวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ ระหว่างอาเซียน โดยมอบทุนสำหรับนักวิทยาศาสตร์เพื่อมาทำการวิจัยที่ประเทศเกาหลี 6-24 เดือน

2.3 International College Student Exchange Programme

เป็นการมอบทุน โดย Daejeon University ให้นักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จปริญญาตรี ในทุกสาขาของวิทยาศาสตร์จากประเทศอาเซียน เป็นเวลา 1-2 ภาคการศึกษา

3 อาเซียน-ญี่ปุ่น

รัฐบาลญี่ปุ่น ได้ริเริ่ม AUN/Southeast Asia Engineering Education Development Network(AUN/SEED-Net) เพื่อยกระดับการศึกษา และการวิจัยด้านวิศวกรรมในภูมิภาคอาเซียน

4 อาเซียน-จีน

จัดให้มีองค์กรเพื่อความร่วมมือด้านการศึกษา และแลกเปลี่ยนระหว่างอาเซียนและจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาระหว่างจีน และอาเซียน ผ่านกิจกรรมหลัก 4 ประการ ได้แก่ การประชุมอธิการบดีของมหาวิทยาลัยในภูมิภาคอาเซียน และจีน การประชุมโต๊ะกลม ความร่วมมือด้านการวิจัย และการฝึกอบรม

5 อาเซียน-อินเดีย

เป็นการร่วมมือการเรียนการสอนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เตรียมการ โดยที่ปรึกษาของอาเซียน และอินเดีย โดยจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการที่กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย ในเดือนตุลาคม 2000 การประชุมดังกล่าวมุ่งเน้นความร่วมมือในการเรียนด้านเทคโนโลยี และการบริหารจัดการ

6 อาเซียน-รัสเซีย

จากการประชุมอธิการบดีของมหาวิทยาลัยในภูมิภาคอาเซียน และรัสเซีย ครั้งที่ 1 มีการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การอนุมัติเงินทุน สำหรับกิจกรรมที่เป็นความร่วมมือระหว่างอาเซียน และรัสเซีย

1.3.5 การประชุม AUN-QA

การเคลื่อนไหวของการประกันคุณภาพในอาเซียนเริ่มดำเนินการเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา ในการตอบสนองความต้องการสำหรับมาตรฐานการศึกษา รัฐบาลของสมาชิกอาเซียนต้องกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นวาระการประชุมระดับชาติ โดยแต่ละมหาวิทยาลัยในอาเซียนทำการกำหนดหลักเกณฑ์ด้านคุณภาพของตนเอง และบางส่วนเพื่อแลกเปลี่ยนระดับชาติ และสากล ระดับภูมิภาค ข่ายงานมหาวิทยาลัยทำการกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพ ระหว่างสมาชิก

ในปีพ.ศ.2541 ดร.วันชัย สิริชนะ ประธานคนแรกของ AUN-BOT เป็นผู้ริเริ่มข่ายงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียนขึ้น ในมุมมองที่ว่าสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียนควรมุ่งมั่นเพื่อการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการดำรง และรักษามาตรฐานด้านการศึกษา ไม่เพียงเฉพาะในประเทศตน แต่ควรครอบคลุมทุกประเทศในอาเซียน ในการแข่งขันทางด้านการศึกษานั้น การประกัน

คุณภาพ ถือเป็นเครื่องมือเพื่อการร่วมมือ และเคารพในความแตกต่างด้านวัฒนธรรม และทรัพยากรของแต่ละสถาบัน

หัวข้อข้างต้น กลายเป็นประเด็นสำคัญ ในการประชุม AUN-BOT ครั้งที่ 4 ที่ประเทศพม่า โดยพิจารณาด้านการสอน, การเรียนรู้ และการบริหารจัดการ จากการประชุมครั้งนี้ BOT กำหนดให้ปีพ.ศ.2542 เป็นปีด้านคุณภาพการศึกษา ของ AUN และผลักดันให้เกิดขบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแห่งอาเซียน (AUN-QA Network) ขึ้น เพื่อเป็นกำลังขับเคลื่อนให้ทุกมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกมีเป้าหมายในการพัฒนามาตรฐานของคุณภาพโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และวิธีการปฏิบัติที่ดี

จากการประชุม AUN-BOT ครั้งที่ 9 ที่กรุงเทพฯ เดือนพฤศจิกายน 2543 ภายใต้ชื่อ “Workshop on AUN-QA Alliance” การประชุมครั้งนี้ข้อตกลง และคำมั่นสัญญาของสมาชิกได้ถูกแสดงไว้ใน “the Bangkok Accord” เพื่อกำหนดอนาคตของการปรับปรุงคุณภาพในขบวนการ บันทึกดังกล่าวจัดให้มีแนวทางเพื่อสนับสนุนการพัฒนาของระบบประกันคุณภาพ เสมือนเป็นเครื่องมือเพื่อการดำรงรักษา ปรับปรุง และเพิ่มคุณค่าการสอน งานวิจัย และภาพรวมของระบบมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก

จากการประชุมครั้งแรก สมาชิกของ AUN ยอมรับกับหลักการ “คิดใหญ่ เริ่มเล็ก” (think big, start small) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นกลุ่มแรกของอาเซียนที่สามารถเป็นทั้งที่ปรึกษา และผู้ประเมินภายนอก ทั้งนี้ให้เริ่มจากโครงการเล็กโดยอาสาสมัคร ในการนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเสนอตัวเป็นศูนย์กลางการประสานงานระหว่าง CQO ของแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อจำแนก วางแผน และสนับสนุน การนำวิธีปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพมาใช้ ทั้งนี้สำนักงานเลขาธิการขอให้มหาวิทยาลัยสมาชิก AUN แต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงด้านคุณภาพ เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัย เพื่อเข้าร่วมประชุมขบวนการ AUN-QA

ในการประชุมครั้งแรกของ AUN-QA เพื่อ CQO จัดที่มหาวิทยาลัยมาลาया ประเทศมาเลเซีย เมื่อเดือนเมษายน 2544 ทำให้มหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก ได้กำหนดนโยบายร่วม (AUN-QA Policies) ไว้ 5 ข้อ และหลักเกณฑ์ด้านการประกันคุณภาพ (Common Criteria) ไว้ทั้งสิ้น 6 ด้าน โดยมีลักษณะเป็นแผนกลยุทธ์ระยะยาว เพื่อนำไปประยุกต์ใช้

การประชุมครั้งที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา และทบวงมหาวิทยาลัยเป็นเจ้าภาพ จัดขึ้นที่กรุงเทพฯ และชลบุรี เมื่อเดือนตุลาคม 2544 การประชุมครั้งนี้มุ่งเน้นที่สถานะของการประกันคุณภาพ การเคลื่อนไหว ระบบเอกสาร คู่มืออิเล็กทรอนิกส์ และระบบการนำกิจกรรมต่างๆ ไปปฏิบัติ เพื่อการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการพัฒนาระบบการเพื่อการ benchmarking

การประชุมครั้งที่ 3 ในเดือนมีนาคม 2545 ที่ มหาวิทยาลัย Yangon ประเทศพม่า มุ่งเน้นเรื่องความร่วมมือของวิธีการปฏิบัติที่ดี ด้านการเรียนรู้และ การสอน การประชุมครั้งนี้ประสบความสำเร็จอย่างสูง เพราะเกิดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความเป็นเลิศด้านการสอน และการเรียนรู้ นอกจากนี้สมาชิกยังเสนอหลักสูตรการอบรมหลากหลายมุมมอง รวมทั้งการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต เพื่อยกระดับการสนับสนุน การประกันคุณภาพระหว่างสมาชิก

ในเดือนตุลาคม พ.ศ.2545 การประชุมครั้งที่ 4 ได้จัดขึ้นที่มหาวิทยาลัย Indonesia และมหาวิทยาลัย Gadjah Mada ประเทศอินโดนีเซีย เป็นการประชุมต่อเนื่องว่าด้วยวิธีปฏิบัติที่ดีด้านงานวิจัย, การบริการ, ศิลธรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิก มีการรวบรวมและตีพิมพ์คู่มือ AUN-QA สำหรับสมาชิกใช้ในการติดตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ

การประชุมครั้งที่ 5 ที่มหาวิทยาลัย Burnei Darussalam ประเทศบรูไน เมื่อเดือนมีนาคม 2546 เป็นการบรรยายโครงสร้างแนวทางของ AUN-QA (AUN-QA Guidelines) และการประเมิน AUN-QA ผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิก และบทเรียนจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก จาก Nation Assessment and Accreditation Council (NAAC) ประเทศอินเดีย นอกจากนี้ CQO ได้กำหนด และเห็นด้วยกับเครื่องมือที่ใช้เป็นตัวชี้วัดการประเมินวิธีการปฏิบัติ

การประชุมครั้งล่าสุดจัดขึ้นเป็นครั้งที่ 6 เมื่อเดือน กุมภาพันธ์ 2547 ที่ National University of Singapore (NUS) และ Nanyang Technological University (NTU) ประเทศสิงคโปร์ เป็นการนำเครื่องมือการประเมินมาทดลองปฏิบัติ ในการประเมินคุณภาพการเรียน การสอน และงานวิจัย โดยสมาชิกของ CQO ได้เรียนรู้ด้วยกัน

➤ The Bangkok Accord on AUN-QA

จากการประชุม AUN-BOT ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 12-13 พฤศจิกายน 2540 ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ กำหนดให้มี Bangkok Accord ของ AUN-QA มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ และใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการดำรงรักษา, ปรับปรุง และยกระดับการสอน การวิจัย และภาพรวมมาตรฐานการศึกษาของสมาชิก ภายใต้อาณัติความแตกต่างต่างด้านวัฒนธรรม และทรัพยากรที่มีอยู่ของสมาชิก เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างดี สมาชิกเห็นด้วยกับการพัฒนามาตรฐาน และกลไกสำหรับการประกันคุณภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ คณะกรรมการของ AUN ได้เสนอข้อตกลงดังนี้

1. CQO ได้รับการแต่งตั้งจากแต่ละมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก เพื่อเป็นผู้ประสานงานการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผลจากการประชุม CQO ครั้งแรก ทำให้ได้หลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา และกระบวนการ benchmarking ผ่านผู้ตรวจสอบภายใน และภายนอก
2. หลักเกณฑ์พื้นฐาน และกระบวนการ benchmarking ได้รับการยอมรับจากทุกมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก
3. สมาชิกต้องกำหนด และสนับสนุนการนำวิธีปฏิบัติที่ดีไปใช้ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีการร่วมมืออย่างต่อเนื่อง และแลกเปลี่ยนสารสนเทศผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารต่างๆ
4. สมาชิกสามารถเชิญผู้ตรวจสอบ ผู้ประเมิน และผู้ทวนสอบจากมหาวิทยาลัยอื่นๆที่เป็นสมาชิก

5. ควรมีการปรึกษาหารือ เพื่อจัดการกับความแตกต่าง หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เนื่องจากการนำวิธีปฏิบัติไปใช้

6. ควรจะทำการค้นหาข้อตกลงด้านการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

➤ นโยบายของ AUN-QA (AUN-QA Policies)

1. มหาวิทยาลัยสมาชิก ควรมีความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อการปรับปรุงวิธีปฏิบัติของระบบประกันคุณภาพ

2. มหาวิทยาลัยสมาชิก ควรสร้างหลักสูตรเพื่อการแลกเปลี่ยน และอบรม โดยชอบข่ย และวิธีปฏิบัติควรได้รับความเห็นชอบจาก CQO ของสมาชิก

3. CQO ของมหาวิทยาลัยสมาชิกควรวางแผน โดยยึดระบบการประกันคุณภาพ

4. มหาวิทยาลัยสมาชิก สามารถใช้ข้อตกลงพื้นฐานเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบภายนอก และเปรียบเทียบระหว่างสมาชิกด้วยกัน

5. หลักเกณฑ์ด้านคุณภาพของกิจกรรมหลักของสมาชิก ควรจะกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบ

➤ หลักเกณฑ์ของ AUN-QA (Common Criteria)

● หลักเกณฑ์ 1 ด้านระบบประกันคุณภาพ

ระดับ 1 มีระบบเอกสาร และประเมินระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ระดับ 2 มีการตรวจสอบระบบประกันคุณภาพจากภายนอก

● หลักเกณฑ์ 2 ด้านการเรียนการสอน

หัวข้อ 1 หลักสูตร

ระดับ 1 มีการทบทวนหลักสูตรเป็นระยะๆ

ระดับ 2 มีการทบทวนหลักสูตรทุก 3-5 ปี

หัวข้อ 2 อาจารย์

ระดับ 1 อาจารย์ควรมีวุฒิการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่า

ระดับ 2 อาจารย์มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท

หัวข้อ 3 การประเมินนักศึกษา

ระดับ 1 มีความชัดเจนในหลักเกณฑ์ที่ใช้ประเมินนักศึกษา

ระดับ 2 มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยสมาชิก

หัวข้อ 4 กระบวนการเรียนรู้

ระดับ 1 สามารถแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการส่งถ่ายความรู้

ระดับ 2 สัดส่วนระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ไม่น้อยกว่า 1:30

หัวข้อ 5 มาตรฐานสภาวะแวดล้อมทางด้านสุขอนามัย และความปลอดภัย

ระดับ 1 มีโครงสร้างพื้นฐานที่ตรงกับมาตรฐานสภาวะแวดล้อมด้านสุขอนามัย

และความปลอดภัย

ระดับ 2 มีการดำเนินการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ และบรรยากาศในการเรียนรู้

หัวข้อ 6 ทรัพยากรการเรียนรู้

ระดับ 1 จัดให้มีทรัพยากรการเรียนรู้ที่เหมาะสม

ระดับ 2 มีการพัฒนาให้เกิดห้องสมุดดิจิทัล และกระจายสู่สมาชิก

- หลักเกณฑ์ 3 ด้านการวิจัย

หัวข้อ 1 เงินทุน และสิ่งอำนวยความสะดวก

ระดับ 1 มีเงินทุน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการวิจัย

ระดับ 2 มีการจัดสรรงบประมาณให้งานวิจัยไม่น้อยกว่า 2-5 % ของงบประมาณ

ประจำปี

หัวข้อ 2 ผลงานวิจัย

ระดับ 1 มีการจัดแสดงผลงานการวิจัย

ระดับ 2 ผลงานวิจัยตลอดปี พิจารณาจากดัชนีระหว่างอาจารย์ต่อเอกสารทาง

วิชาการ เป็น 1:5

- หลักเกณฑ์ 4 ด้านการบริการ

ระดับ 1 จัดให้มีโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อสังคม

ระดับ 2 จัดให้มีโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อประเทศ และต่างประเทศ

- หลักเกณฑ์ 5 ด้านคุณธรรม และจริยธรรม

ระดับ 1 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ

ระดับ 2 มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณร่วมของภูมิภาค

- หลักเกณฑ์ 6 ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

ระดับ 1 มีการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรบุคคล

ระดับ 2 ควรให้การสนับสนุน และอำนวยความสะดวกแก่ทางด้านทรัพยากร

บุคคลเท่าที่เป็นไปได้

จากหลักเกณฑ์ทั้ง 6 ด้าน และตัวชี้วัด สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 แสดงหลักเกณฑ์ และตัวชี้วัด สำหรับการประเมินของ AUN-QA

หลักเกณฑ์	ตัวชี้วัด	คะแนน
หลักเกณฑ์ 1 ด้านระบบประกันคุณภาพ ระดับ 1 มีระบบเอกสาร และประเมิน ระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	- บันทึกของเอกสารด้านคุณภาพทั้งหมด - บันทึกของการประเมินระบบคุณภาพทั้งหมด	
ระดับ 2 มีการตรวจสอบระบบประกัน คุณภาพจากภายนอก	- บันทึกของการตรวจติดตามภายนอก	
หลักเกณฑ์ 2 ด้านการเรียนการสอน 2.1 หลักสูตร ระดับ 1 มีการทบทวนหลักสูตร เป็นระยะๆ	- บันทึกของเอกสารหลักสูตร - บันทึกของการทบทวนหลักสูตร	
ระดับ 2 มีการทบทวนหลักสูตร ทุก 3-5 ปี	- แผน หรือกำหนดการ สำหรับการเปลี่ยนแปลง หลักสูตร	
2.2 อาจารย์ ระดับ 1 อาจารย์ควรมีวุฒิการศึกษา อย่างน้อยระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่า	- บันทึกที่แสดงคุณสมบัติของอาจารย์ เช่น มหาบัณฑิต ดุษฎีบัณฑิต เป็นต้น - บันทึกของเอกสารหลักสูตร	
ระดับ 2 อาจารย์มีวุฒิการศึกษาสูง กว่าปริญญาโท	- บันทึกเป็นเปอร์เซ็นต์แสดงจำนวนของ	
2.3 การประเมินนักศึกษา ระดับ 1 มีความชัดเจนใน หลักเกณฑ์ที่ใช้ประเมินนักศึกษา	- ระบบเอกสารที่เหมาะสมสำหรับการประเมิน นักศึกษา เช่น ผลการสอบ เป็นต้น	
ระดับ 2 มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยสมาชิก	- สัดส่วนของหลักสูตรอนุญาตสำหรับ credit exemption - สัดส่วนของหลักสูตรอนุญาตสำหรับการ แลกเปลี่ยนเพื่อสมาชิก - สัดส่วนของหลักสูตรอนุญาตสำหรับการ แลกเปลี่ยนโดยสมาชิก	

ตารางที่ 1.3 แสดงหลักเกณฑ์ และตัวชี้วัด สำหรับการประเมินของ AUN-QA (ต่อ)

หลักเกณฑ์	ตัวชี้วัด	คะแนน
2.4 กระบวนการเรียนรู้ ระดับ 1 สามารถแสดงให้เห็นถึง ประสิทธิผลของการส่งถ่ายความรู้	- บันทึกของการประเมินนักศึกษา ตามหลักสูตร การเรียนการสอน - บันทึกแสดงผลการเรียนรู้ของนักศึกษา	
ระดับ 2 สัดส่วนระหว่างอาจารย์ และนักศึกษา ไม่น้อยกว่า 1:30	- บันทึกแสดงสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษา	
2.5 มาตรฐานสภาวะแวดล้อม ทางด้านสุขอนามัย และความปลอดภัย ระดับ 1 มีโครงสร้างพื้นฐานที่ ตรงกับมาตรฐานสภาวะแวดล้อมด้าน สุขอนามัยและความปลอดภัย	- ระบบเอกสาร เกี่ยวกับสุขอนามัย และความ ปลอดภัยด้านมาตรฐานสิ่งแวดล้อม - รายงานของการบำรุงรักษาด้านสุขอนามัย สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	
ระดับ 2 มีการดำเนินการเพื่อ สร้างความสัมพันธ์ และบรรยากาศใน การเรียนรู้	- รายงานความเป็นไปได้ และความเหมาะสม ที่ ดำเนินการสำเร็จเกินมาตรฐาน - รายงานข้อร้องเรียนของนักศึกษาด้านการ เรียนรู้สิ่งแวดล้อม	
2.6 ทรัพยากรการเรียนรู้ ระดับ 1 จัดให้มีทรัพยากรการ เรียนรู้ที่เหมาะสม	- บันทึกแสดงจำนวนทรัพยากรการเรียนรู้ที่มี เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือใน ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น	
ระดับ 2 มีการพัฒนาให้เกิด ห้องสมุดดิจิทัล และกระจายสู่สมาชิก	- บันทึกแสดงการพัฒนาแผน เพื่อสร้างห้องสมุด ดิจิทัล - บันทึกแสดงการกระบวนการ สำหรับใช้ ห้องสมุดดิจิทัล	

ตารางที่ 1.3 แสดงหลักเกณฑ์ และตัวชี้วัด สำหรับการประเมินของ AUN-QA (ต่อ)

หลักเกณฑ์	ตัวชี้วัด	คะแนน
หลักเกณฑ์ 3 ด้านการวิจัย 3.1 เงินทุน และสิ่งอำนวยความสะดวก		
ระดับ 1 มีเงินทุน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการวิจัย	- จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัย - สิ่งอำนวยความสะดวกที่มี สำหรับงานวิจัย	
ระดับ 2 มีการจัดสรรงบประมาณให้งานวิจัยไม่น้อยกว่า 2-5 % ของงบประมาณประจำปี	- บันทึกงบประมาณ เป็นเปอร์เซ็นต์ ประจำปี - บันทึกจำนวนโครงการด้านการเงิน	
3.2 ผลงานวิจัย ระดับ 1 มีการจัดแสดงผลงานการวิจัย	- บันทึกจำนวนงานวิจัย เช่น เอกสารทางวิชาการที่ตีพิมพ์ เป็นต้น	
ระดับ 2 ผลงานวิจัยตลอดปี พิจารณาจากดัชนีระหว่างอาจารย์ต่อเอกสารทางวิชาการ เป็น 1:5	- บันทึกจำนวนเอกสารทางวิชาการที่ใช้อ้างอิงต่อภาคการศึกษา	
หลักเกณฑ์ 4 ด้านการบริการ ระดับ 1 จัดให้มีโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อสังคม	- เอกสารด้านงานบริการของสถานศึกษาที่ดำเนินการเพื่อส่วนรวม	
ระดับ 2 จัดให้มีโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อประเทศ และต่างประเทศ	- เอกสารด้านงานบริการของสถานศึกษาที่ดำเนินการเพื่อประเทศชาติ และต่างประเทศ	
ระดับ 2 มีการพัฒนาให้เกิดห้องสมุดดิจิทัล และกระจายสู่สมาชิก	- บันทึกแสดงการพัฒนาแผน เพื่อสร้างห้องสมุดดิจิทัล - บันทึกแสดงการกระบวนกร สำหรับใช้ห้องสมุดดิจิทัล	
หลักเกณฑ์ 5 ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ระดับ 1 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ	- เอกสารแสดงข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ของสถานศึกษา - บันทึกการปฏิบัติที่ผิดจากจรรยาบรรณ	

ตารางที่ 1.3 แสดงหลักเกณฑ์ และตัวชี้วัด สำหรับการประเมินของ AUN-QA (ต่อ)

หลักเกณฑ์	ตัวชี้วัด	คะแนน
หลักเกณฑ์ 5 ด้านคุณธรรม และ จริยธรรม(ต่อ) ระดับ 2 มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับ จรรยาบรรณร่วมของภูมิภาค	- บันทึกแผน เพื่อการพัฒนาหลักเกณฑ์พื้นฐาน ของภูมิภาค ด้านศีลธรรม	
หลักเกณฑ์ 6 ด้านทรัพยากรบุคคล ระดับ 1 มีการพัฒนาระบบการจัดการ ทรัพยากรบุคคล	- เอกสารของ โปรแกรมด้านทรัพยากรบุคคล	
ระดับ 2 ควรให้การสนับสนุน และ อำนาจความสะดวกแก่งานด้านทรัพยากร บุคคลเท่าที่เป็นไปได้	- บันทึกความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย สมาชิก เช่น การแลกเปลี่ยนอาจารย์ การพัฒนา ต่างๆ เป็นต้น	

หมายเหตุ ตารางแสดงการประเมินข้างต้น เป็นผลจากการประชุมครั้งที่ 5 ที่ประเทศบรูไน

➤ การประเมินของ AUN-QA

จากความร่วมมือกรุงเทพ ได้อนุมัติให้สมาชิกเชิญ และอำนวยความสะดวกกับผู้มา ตรวจสอบ ประเมิน และทวนสอบจากมหาวิทยาลัยอื่นๆที่เป็นสมาชิก เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายนอก โดย ผู้ที่มาตรวจสอบควรจะใช้หลักเกณฑ์คุณภาพของกิจกรรมหลักเป็นเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบ

ในการตรวจประเมินนั้น แบ่งระดับการรับรอง เป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจาก คะแนนเฉลี่ย ดัง ตารางที่ 1.4

ตารางที่ 1.4 เกณฑ์ผลการประเมิน ของ AUN-QA

ผลการประเมิน	คะแนนเฉลี่ย
เริ่มต้นดี	1.5-2.4
สำเร็จไปส่วนหนึ่ง	2.5-3.4
บรรลุเป้าหมาย	3.5-4.0

➤ Rating for Undertaking Program Assessment

การประเมิน เป็นกระบวนการตีค่าตนเอง และกลุ่ม เพื่อการปรับปรุง และประกันคุณภาพ การศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และจัดให้เห็นความชัดเจนของคุณภาพต่อ สาธารณชน โดยการนำมาตรฐานที่กำหนดโดย AUN มาใช้ พร้อมทั้งจัดให้มีกลไกสำหรับการปรับปรุง คุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุน และพัฒนาหลักสูตร และป้องกันคุณภาพที่ต่ำกว่ามาตรฐาน

จุดประสงค์ของการประเมิน คือ เพื่อจำแนก และยอมรับหลักสูตรที่กำหนดโดยคณะ หรือ อาจารย์ เพื่อนำไปสู่การร่วมมือกันของการศึกษาระดับอุดมศึกษาในอาเซียน การประเมินภายนอกจัดให้มีโอกาสในการเข้าถึงเงินสนับสนุนงานวิจัย

กระบวนการประเมินถูกดำเนินการโดยสมาชิก ที่ซึ่งออกแบบวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด และสร้างประสบการณ์ระหว่างสมาชิกอื่นๆ

➤ ผู้ประเมิน

การประสบความสำเร็จในการประเมินนั้น ต้องการผู้ประเมินที่เป็นมืออาชีพ และมีศีลธรรม อีกทั้งมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน และวิธีปฏิบัติ โดยคัดเลือกผู้สมัครจากคณะ หรือสถาบันการศึกษา ทั้งนี้ AUN จะทำการอบรม และสัมมนาหลักสูตรเฉพาะให้กับผู้ประเมินทุกคน

➤ ภาพรวมของกระบวนการประเมิน

1. การประเมินตนเอง

คณะ นักศึกษา และผู้บริหารในโปรแกรม ดำเนินการศึกษาด้วยตนเอง โดยใช้หลักเกณฑ์ของ AUN-QA เป็นแนวทาง

2. การประเมินกลุ่ม

คณะผู้ประเมินคัดเลือกโดย AUN ทวนสอบสิ่งที่ปรากฏ ผู้ประเมินทำการสัมภาษณ์ นักศึกษา และผู้บริหาร สํารวจกระบวนการต่างๆ เช่น ห้องเรียน ห้องทดลอง และตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งการเตรียมเอกสารรายงาน

3. การแก้ไข และป้อนกลับ

AUN ทบทวนสิ่งที่ปรากฏ และคำอธิบาย เตรียมญาติ และประชุมรายงานการประเมินของทีม และตัดสินใจเพื่อกำหนดวิธีดำเนินการ

4. การเฝ้าระวัง และการผิดพลาด

คุณภาพของหลักสูตร จำเป็นต้องเฝ้าระวัง และดำรงรักษาไว้ การประเมินกระทำเป็นครั้งคราว และมีการประเมินซ้ำเมื่อครบช่วงเวลาทุกๆ 2-3 ปี

1.4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคยุโรป

สำหรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคยุโรป ขอกกล่าวถึง การประกันคุณภาพในประเทศเยอรมัน และสหราชอาณาจักร เนื่องจากทั้งสองประเทศ มีการดำเนินการที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรมชัดเจนกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค จนอาจถือว่าเป็นประเทศนําร่องในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.4.1 ประเทศเยอรมัน

➤ ประวัติความเป็นมา

การศึกษาในเยอรมัน แบ่งได้เป็น 3 ช่วง คือ ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

อดีต เยอรมันไม่มีการประกันคุณภาพเนื่องจากไม่มีการแข่งขัน แต่เมื่อเริ่มมีการแข่งขันด้านการศึกษาในหลายๆประเทศทำให้เยอรมันเริ่มเปลี่ยนแปลงความคิด โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพบัณฑิตที่จบการศึกษา หากมีนักศึกษาต่างประเทศมาเรียน หรือนักศึกษาจากประเทศตนเองไปทำงานที่ต่างประเทศ จึงเล็งเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพ รวมทั้งการได้รับเงินจัดสรรในแต่ละเขต โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาแต่ละเขต หรือ KMK จะทำหน้าที่รับเงินจากประเทศ แล้วนำมาให้ HRK หรือสำนักงานอธิการบดี เพื่อนำไปแจกจ่าย หรือเป็นแบบได้รับเงินทุนแล้ว จัดสรรโดยตรง แต่ปัจจุบันความคิดเริ่มมีการประชุมปรึกษาตัวคณะกรรมการ AC ขึ้นมา หรือพิจารณาการจัดสรรเงินต่อไป

ปัจจุบันเริ่มใช้ระบบ multiple QA ซึ่งเกิดจากกฎหมายท้องถิ่นหลายๆ ระบบ การทำงานที่มีส่วนร่วมกับหลายๆหน่วยงาน มีขั้นตอนซับซ้อนยิ่งขึ้น และคนทำงานร่วมกันทำมากขึ้น ซึ่งมีผลต่อการประเมิน และประกันคุณภาพในระบบ

ในอนาคตของการทำการประกันคุณภาพ ในเยอรมันจะเป็นนานาชาติมากขึ้น โดยมีมุมมองเรื่องราวได้มาเกี่ยวข้อง พร้อมกับการเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องการเอาระบบที่ไม่จำเป็นยุ่งยาก ซับซ้อน ออกเพื่อระบบเป็นแบบบูรณาการ และมีความแข็งแกร่งมากขึ้น

➤ การนำเอาระบบการประกันคุณภาพมาใช้

การศึกษาในประเทศเยอรมันส่วนมากจะเน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี โดยยกตัวอย่างกรณีศึกษา ของ Darmstadt University หรือ Technique University of Darmstadt (TUD) เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้รับรัฐธรรมนูญของตนเอง (Own Constitution) หรือมีอิสระในการจัดตั้งหลักสูตรด้วยตนเองในปี พ.ศ.2543 ทำให้เกิดการเน้นในความรู้ 3 อย่างหลัก คือ ความเป็นเลิศในด้านการงานวิจัย เป็นเลิศในด้านการศึกษา และความเป็นเลิศในการบริการชุมชน เพื่อนำไปสู่การแข่งขันกับตลาดโลก อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัย Darmstadt เน้นให้นักศึกษาส่วนมากมีภาคปฏิบัติ และทฤษฎีมีน้อย รวมทั้งมีการใช้การเปรียบเทียบวัด (Benchmark) มาเป็นกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษา รายละเอียดของการประกันคุณภาพที่ใช้มีรายละเอียด ดังนี้

➤ ดำเนินการเปรียบเทียบวัด (Benchmark)

มหาวิทยาลัย Darmstadt มีการใช้ Benchmark ในกลุ่มมหาวิทยาลัยในประเทศ หรือ Benchmarking Club (AG TU/TH) โดยมีมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วม คือ Aachen, Berlin, Darmstadt, Dresden, Dortmund, Hamburg-Harburg, Kaiserslautern, Magdeburg และ Stuttgart เนื่องจากมหาวิทยาลัย Darmstadt เน้นในเรื่องการปฏิบัติ ดังนั้น การเปรียบเทียบวัดระหว่างมหาวิทยาลัยต้องมีการพัฒนาอย่างระมัดระวังว่าทำการเปรียบเทียบวัดในสิ่งเดียวกัน แต่เพื่อให้เกิดมาตรฐานมหาวิทยาลัยเยอรมัน จึงทำการปรับเวลาในการ

เรียนระดับปริญญาโท จนถึงปริญญาเอก ให้ได้ตามมาตรฐานยุโรป มิฉะนั้นจะทำให้นักศึกษาที่จบจากเยอรมันจบช้า เนื่องจากเน้นเทคนิคมากกว่าทฤษฎี (นักศึกษาพยายามเลือกเรียนวิชาที่สนใจ และการลงทะเบียนไม่มีค่าธรรมเนียม ทำให้เรียนไปโดยไม่กำหนดเวลา) และวุฒิที่จบไปเป็นอนุปริญญา ซึ่งไม่เป็นมาตรฐานสากล จึงพยายามที่จะปรับช่วงเวลาดังกล่าว ให้เป็นปริญญาตรี และปริญญาโท

➤ เหตุผลที่นำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในมหาวิทยาลัย Darmstadt อ้างถึง กรณีศึกษาภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล ดังนี้

1. การจำแนกนักศึกษาที่เรียนดี หรือการหานักศึกษาที่มีคุณภาพมาเรียนวิศวกรรมในสาขาที่ต้องการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การเพิ่มประสิทธิภาพโดยการแสดงเป็นวิธีการ เช่น

3. ดำเนินการเพื่อให้นักศึกษาที่สำเร็จไปเป็น Mechanical Engineer แบบองค์รวม (Holistic) พิจารณาลักษณะครบเครื่องเรื่องอื่นๆ ที่นักศึกษามีรู้ประกอบกับวิชาที่เรียน โดยกำหนดให้มีรายวิชา Project ในเทอมที่ 4 โดยเน้นในเรื่อง Product Design และเทอมที่ 9 เน้นเรื่อง Advance Design เช่น การออกแบบเครื่องทำบิบิว เป็นต้น

4. ทำให้เป็น European wide กล่าวคือ เมื่อเรียนจบไปแล้วสามารถเรียนต่อที่อื่นได้ เหมือนกับหลายๆ ประเทศในยุโรป โดยมีการเรียนการสอน 2 ลักษณะ คือ

- แบบ university เน้นเรื่อง research นักศึกษาจะเรียน เพื่อทำปริญญาเอง เหมือนกับระบบในสหรัฐอเมริกา อังกฤษ เป็นต้น

- แบบ Fachhochschule เน้นเรื่อง Technique หรือ Apply Science เมื่อจบไปแล้วจะเหมาะกับตลาดแรงงานของประเทศเยอรมัน

5. key Qualification เป็นการวัดทักษะในเรื่องต่างๆ ของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา เช่น การทำงานเป็นทีม ความเป็นผู้นำ การต่อรอง เป็นต้น

➤ ระบบการพัฒนาบุคลากร

ค่อนข้างมีศักยภาพ เนื่องจากมหาวิทยาลัยในประเทศ มีอิสรภาพในการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง ทำให้มีความคล่องตัวที่จะจัดการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตร

1.4.2 สหราชอาณาจักร

➤ ประวัติความเป็นมาของการอุดมศึกษา

สหราชอาณาจักร ประกอบด้วย ประเทศอังกฤษ สกอตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ เริ่มต้นราวศตวรรษที่ 12 และ 13 จากการก่อตั้ง มหาวิทยาลัย Oxford และ Cambridge หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประมาณปี พ.ศ.2503-2513 แนวคิดของสังคมเริ่มเปลี่ยนไป กล่าวคือ การศึกษาไม่ได้เฉพาะของกลุ่มคนระดับสูงของสังคมเท่านั้น แต่ต้องเปิดกว้างให้ผู้สนใจ และมีความสามารถเข้าศึกษา โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย จึงเกิดสถาบันอุดมศึกษาขึ้นมาก ทั้งมหาวิทยาลัย และ โพลีเทคนิค

ตั้งแต่ พ.ศ.2524 เป็นต้นมา รัฐบาลเริ่มเข้ามามีอิทธิพลมากขึ้น ภายใต้แนวคิดที่ว่ามหาวิทยาลัยต้องมีบทบาทที่เอื้อประโยชน์ในสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานของการสร้างความมั่นคง รวมทั้งสามารถแข่งขันได้ในตลาดอุดมศึกษา โดยมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงมีการตัดทอนงบประมาณบางส่วน และมีการจัดสรรงบประมาณจากแบบ Grant-based เป็น Contract-based นอกจากนี้ยังเปลี่ยนสภาพของโพลีเทคนิค เป็นมหาวิทยาลัยทั้งหมดใน พ.ศ.2535 ทำให้ปัจจุบัน สหราชอาณาจักรมีสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดกว่า 360 สถาบัน ซึ่งรวมทั้งมหาวิทยาลัยที่มีการบริหารจัดการเป็นอิสระ สามารถพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนประสาทปริญญาได้เอง และวิทยาลัยการศึกษาระดับสูงที่ให้อิทธิพลผ่านการสมทบกับมหาวิทยาลัย

ด้วยนโยบาย และการผลักดันจากรัฐบาล ทำให้จำนวนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีอายุระหว่าง 18-21 ปี เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15 ในปี พ.ศ.2531-2532 เป็นร้อยละ 35 ในปัจจุบัน ทั้งนี้สหราชอาณาจักร มีเป้าหมายว่า พ.ศ.2553 จะต้องให้ผู้อยู่ระหว่าง 18-30 ปี เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 50 พร้อมกระจายโอกาสให้แก่ผู้มีสถานภาพทางสังคมต่ำให้มากขึ้น อย่างไรก็ตามขณะที่จำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้น แต่ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษากลับลดลง เกือบร้อยละ 35 ดังนั้นแต่ละมหาวิทยาลัยทั้งเก่า และใหม่ต้องหาวิธีการที่จะประกันคุณภาพการอุดมศึกษา และเสริมความแข็งแกร่งให้เกิดขึ้นภายในสถาบันของตนเอง

➤ การนำเอาระบบประกันคุณภาพมาใช้

สำหรับระบบประกันคุณภาพ เริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ.2534 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2547) เป็นเวลา 13 ปี โดยจัดให้มีระบบดูแลคุณภาพการศึกษาทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย ในระยะแรกมีกิจกรรมหลักที่ดำเนินการ 2 กิจกรรม โดยมีองค์กรการประกันคุณภาพ 2 องค์กร แยกกันดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก คือ

1. สภาคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา (Higher Education Quality Council : HEQC) รับผิดชอบ การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) ภายนอกทั่วสหราชอาณาจักร เพื่อประกันว่าสถาบันอุดมศึกษามีระบบ และกลไกที่เหมาะสม พร้อมรายงานเสนอแนะ แต่ไม่มีการจัดระดับของคุณภาพ

2. สภาการจัดสรรเงิน (Funding Councils) รับผิดชอบด้านการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ประกอบด้วย 4 หน่วยงาน แยกกันตามพื้นที่ที่รับผิดชอบ ได้แก่

- 2.1 สภาการจัดสรรเงินแก่การอุดมศึกษา แห่งอังกฤษ (Higher Education Funding Council for England : HEFCE)

- 2.2 สภาการจัดสรรเงินแก่การอุดมศึกษา แห่งสกอตแลนด์ (Scottish Higher Education Funding Council : SHEFC)

- 2.3 สภาการจัดสรรเงินแก่การอุดมศึกษา แห่งเวลส์ (Higher Education Funding Council for Wales : HEFCW)

- 2.4 กรมการอุดมศึกษา ของไอร์แลนด์เหนือ (Department of Education for Northern Ireland : DENI)

การประเมินคุณภาพ เน้นที่การทบทวน และตัดสินผลโดยภายนอก เกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นหลัก ดำเนินการโดยหน่วยงานอิสระ เรียกว่า Quality Assessment Division :QADs) ประเมินคุณภาพของสาขาวิชา/กลุ่มวิชาต่างๆ พร้อมรายงานผล และมีการจัดระดับคุณภาพ

นอกจากการประกันคุณภาพการศึกษาแล้ว มหาวิทยาลัยต่างๆ ยังถูกประเมินคุณภาพด้านการวิจัย ที่เรียกว่า Research Assessment Exercise (RAE) เพื่อใช้ผลจากการประเมิน มากำหนดเงินสนับสนุนด้านโครงการวิจัย เช่น เงินเดือนบุคลากร ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

➤ หน่วยงานหลักที่มีความสำคัญกับการประกันคุณภาพ

ในสหราชอาณาจักร หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญ ในการผลักดัน และส่งเสริมให้เกิดการประกันคุณภาพในสถาบันการศึกษา ผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ทุกมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วม และตระหนักถึงประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่

1. สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา (Quality Assurance Agency for Higher Education : QAA)

QAA ถูกก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2540 เป็นการรวมงานจาก HEQC และ QADs มาดำเนินงานภายใต้องค์กรเดียวกัน เพื่อความเป็นเอกภาพ ทั้งนี้ QAA เป็นองค์กรอิสระที่ได้รับเงินสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ

● พันธกิจของ QAA ประกอบด้วย

1. ปกป้องสาธารณประโยชน์ เพื่อเป็นหลักประกันว่า คุณวุฒิต่างๆ จากสถาบันอุดมศึกษาจะได้ “มาตรฐานคุณวุฒิ” ที่ดี

2. กระตุ้นให้เกิดการพัฒนา “คุณภาพ” ของการบริหารจัดการ (เน้นด้านการจัดการเรียนการสอน)

● กิจกรรมสำคัญของ QAA คือ

1. ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายนอก ระดับสถาบัน และระดับสาขาวิชา

2. พัฒนา และรักษาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิชาการ (Academic Infrastructure)

3. ให้คำแนะนำรัฐบาล เกี่ยวกับการขอเป็นมหาวิทยาลัย และการมีอำนาจในการมอบปริญญาบัตรของสถาบันอุดมศึกษา

4. ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา และยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา

● สามารถศึกษารายละเอียด อื่นๆ เช่น รายงานประจำปี (Annual Report) แผนกลยุทธ์ (Strategic Plan) เป็นต้น เพิ่มเติม ได้ที่ www.qaa.ac.uk

2. สภาการจัดสรรเงินแก่การอุดมศึกษา แห่งอังกฤษ (Higher Education Funding Council for England : HEFCE)

ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ.2535 ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปการอุดมศึกษา

(Further and Higher Education ACT) พ.ศ.2535 HEFCE ไม่ได้เป็นหน่วยงานของรัฐ แต่ดำเนินการภายใต้ นโยบาย และบริบทเกี่ยวกับกองทุนที่กำหนดโดยรัฐบาลอังกฤษ หน่วยงานนี้เริ่มบริหารจัดการกองทุนเพื่อการอุดมศึกษาในประเทศอังกฤษ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2536

- บทบาทของ HEFCE

1. เป็นกั้นชนระหว่างรัฐบาล กับสถาบันการศึกษา ในการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน สำหรับการสอน และการวิจัยแก่สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ
2. ส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างอุดมศึกษากับอุตสาหกรรม และองค์กรพาณิชย์
3. ให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลเกี่ยวกับความต้องการของอุดมศึกษา
4. สร้างความมั่นใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบนอกสถาบันอุดมศึกษา และความคุ้มค่าของเงินที่จัดสรรให้
5. ว่าจ้าง QAA ในการประเมินสาขาวิชา และตรวจสอบคุณภาพ แล้วจัดทำรายงานเผยแพร่ต่อสาธารณชน

- การจัดสรรเงินของ HEFCE

สำหรับการจัดสรรเงินนั้น กว่า 80% ของงบประมาณ ดำเนินการโดยใช้สูตรใน ส่วน การเรียนการสอน และการวิจัย แบ่งเป็นร้อยละ 62 และ 19 ตามลำดับ ทั้งนี้มีการกำหนดหลักการเพื่อการ จัดสรรที่ชัดเจน

- ค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติม ได้ที่ www.hefce.ac.uk

3. หน่วยบริการรับเข้าศึกษาระดับวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย (Universities and Colleges Admissions Service : UCAS)

หน่วยงานนี้ ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2538 โดยการรวม 3 หน่วยงานที่มีหน้าที่แตกต่างกัน คือ University Central Council Admission (มีหน้าที่จัดสอบรวม), Polytechnics and Colleges Admission Service (ทำหน้าที่ประสานการสมัครเข้า Polytechnics และ Colleges) และ The Standing College of University Entrance Scheme ทั้งนี้ UCAS ถือเป็นองค์กรเอกชน ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสร้างระบบ และวิธีการสมัครเข้ามหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นแนวทางในการคัดเลือกนักศึกษา โดยการให้ข้อมูลต่างๆ ของ ผู้สมัคร แก่มหาวิทยาลัย

- หลักการ

หลักการสำคัญของ UCAS คือ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้สมัครเข้า มหาวิทยาลัย และวิทยาลัย เพื่อให้ผู้สมัครได้รับโอกาสเท่าเทียมกันในการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งเพื่อให้สถาบันการศึกษาได้นักศึกษาที่มีความสามารถ และมีความเหมาะสมที่จะรับประสบการณ์ จากมหาวิทยาลัย

- ภารกิจ

สำหรับภารกิจหลัก แบ่งเป็น 3 กลุ่มงานหลัก คือ

1. Application Processing Group ดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครผู้สมัครเข้าศึกษายังสถาบันการศึกษา ผ่านวิธีการที่มีประสิทธิภาพ
2. Information and Planning Group ทำหน้าที่ศึกษา และกำหนดความต้องการของลูกค้ำ และทำให้แน่ใจว่าสามารถตอบสนองความต้องการนั้นๆ ได้
3. Corporate Services Group ทำหน้าที่ในการบริการให้บริษัท มี Infrastructure ที่มีความพร้อมจะทำงาน และทรัพยากรต่างๆ ถูกใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.4.3 โครงการความร่วมมือข่ายงานยุโรป และอาเซียน (ASEAN-EU UNIVERSITY NETWORK PROGRAMME : AUNP)

ความร่วมมือทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสหภาพยุโรปนั้น เริ่มต้นความร่วมมือในปลายปี พ.ศ.2523 อันเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่มีการประยุกต์ใช้ Community Programme เป็นครั้งแรก ตลอด 20 ปีที่ผ่านมาพื้นที่ความร่วมมือดังกล่าวก็เติบโตขึ้นเรื่อยๆ ด้วยเหตุที่งบประมาณที่ EC จัดสรรเพื่อการสนับสนุนในพื้นที่อื่นๆ ต้องถูกลดทอนลง แต่สำหรับสนับสนุนความร่วมมือทางการศึกษานั้น งบประมาณมีการเพิ่มขึ้นอย่างคงที่ ปัจจุบัน EC ได้ให้เงินสนับสนุนโปรแกรม SOCRATES/ERASMUS และ LEONARDO ประมาณ 500 ล้านต่อปี เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในพื้นที่ของการศึกษา และฝึกอบรม ในเดือน ตุลาคม 2545 โปรแกรม ERASMUS ประสบความสำเร็จพิจารณาจากจำนวนนักศึกษาที่ทำการแลกเปลี่ยน ทั้งสิ้นประมาณ 1 ล้านคน จากการประสบความสำเร็จดังกล่าว ทำให้คณะทำงาน (Commission) ได้กำหนดศักยภาพที่ยิ่งใหญ่ของความร่วมมือในพื้นที่ดังกล่าว กับเอเชีย

คณะทำงานใช้โครงร่างนโยบายทั้ง 3 ฉบับกับเอเชีย ฉบับแรกเกี่ยวกับเอเชีย ส่วนฉบับที่ 2 และ 3 เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจีน ตามลำดับ นโยบายทั้ง 3 ระบุว่า บทบาทสำคัญของความร่วมมือด้านศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องมีความกระฉ่งในรายละเอียด โดยความร่วมมือไม่เพียงแต่พิจารณาวิธีการเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ และความตระหนักซึ่งกันและกัน แต่รวมถึงการกำหนดความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย

การสนับสนุนของ คณะทำงานเพื่อความร่วมมือการศึกษาระดับอุดมศึกษากับเอเชีย ดำเนินการในระดับประเทศ โดยมีกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม ได้แก่

1. ASEAN-EU UNIVERSITY NETWORK PROGRAMME หรือ AUNP เป็นความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรป และเครือข่ายมหาวิทยาลัยในอาเซียน (AUN)
 2. Asia-Link Programme เป็นความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรป เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ และประเทศจีน
 3. Erasmus Mundus Programme เป็นการให้ทุนการศึกษานักศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมจากประเทศที่ 3
- ลำดับต่อไป เป็นการกล่าวรายละเอียดของ Asia-Link Programme และ Erasmus Mundus

Programme ส่วนประเด็นที่เกี่ยวกับ ASEAN-EU UNIVERSITY NETWORK PROGRAMME กล่าว รายละเอียดในหัวข้อ 2.6.1

➤ Asia-Link Programme

Asia-Link Programme เป็นหน้าที่รับผิดชอบของ Europe Aid Co-operation Office ของ European Commission มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายในหลายๆด้าน และสนับสนุนความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในสหภาพยุโรป เอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศจีน ทั้งนี้ Asia-Link Programme ถูกมองว่าเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนความต้องการให้เกิดขึ้น โดยโครงการต่าง ๆ นั้น ต้องได้รับการยอมรับจากกลุ่มสมาชิก อย่างน้อย จาก 2 มหาวิทยาลัยในสหภาพยุโรป และ 2 มหาวิทยาลัยใน เอเชีย โดยพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การพัฒนาระบบการศึกษา

ทั้งนี้สหภาพยุโรปได้จัดสรรงบประมาณต่อโครงการ 200,000-300,000 ยูโร คิดเป็นงบประมาณทั้งสิ้น 35.6 ล้านยูโร ตลอด 2 ปีที่ผ่านมา มีโครงการต่างๆประสบความสำเร็จ และได้รับความสนใจอย่างสูง ดังนั้นในปีหน้า The Commission จึงจัดสรรงบประมาณเพิ่มอีก 7 ล้าน

➤ Erasmus Mundus Programme

นำมาใช้โดยคณะกรรมการ และรัฐสภาของสหภาพยุโรป มีแนวคิดพื้นฐาน แตกต่างเล็กน้อยจากหลักการของ Asia-Link Programme กล่าวคือโปรแกรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาในยุโรป และส่งเสริมให้ยุโรปเป็นศูนย์กลางของการศึกษาที่ดีเยี่ยม มีเป้าหมายให้นักศึกษาจากทั่วโลกที่มีคุณสมบัติตรงตามต้องข้อกำหนด เข้าร่วมหลักสูตรปริญญาโทในยุโรป ทั้งนี้ได้สนับสนุนกิจกรรมใน 3 พื้นที่หลัก ดังนี้

- กิจกรรมที่ 1 สนับสนุนหลักสูตรปริญญาโทในยุโรป
- กิจกรรมที่ 2 ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาจากประเทศที่ 3
- กิจกรรมที่ 3 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหลักสูตรปริญญาโทของ Erasmus Mundus และมหาวิทยาลัยของประเทศที่ 3 โดยการให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษา เพื่อเดินทางไปศึกษาข้ามมหาวิทยาลัยต่างๆ นอกสหภาพยุโรป

1.5 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคอื่นๆ

1.5.1 การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลีย จัดการศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคม โดยถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของรัฐบาลกลาง และแต่ละรัฐ โดยรัฐบาลกลางทำหน้าที่ประสาน

กำหนดนโยบาย และกลยุทธ์ และกำกับสมรรถนะในภาพรวม ด้วยการจัดสรรงบประมาณ ขณะที่แต่ละรัฐรับผิดชอบการจัดการศึกษา และการประกันคุณภาพ

➤ ประวัติความเป็นมา

การดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย เป็นการดำเนินการที่ครบวงจร มีความเชื่อมโยง ผูกยึด และตรวจสอบซึ่งกันและกัน การประกันคุณภาพเริ่มตั้งแต่ปลาย พ.ศ. 2513 จนถึงกลาง พ.ศ.2523 จึงได้ทำเป็นระบบมากขึ้นโดยให้งบประมาณสำหรับประเมินหลักสูตร เพื่อทราบถึงมาตรฐาน ตลอดจนเพื่อพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพ กระทั่งในปี พ.ศ.2535 รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Committee for Quality Assurance in Higher Education) เพื่อดำเนินการตรวจสอบนโยบาย และวิธีปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพของสถาบันต่างๆ และในปี พ.ศ.2543 คณะกรรมการระดับเจ้าหน้าที่ด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากรัฐบาลกลาง รัฐบาลของรัฐ และเขตปกครองต่างๆ รวมทั้งรัฐมนตรีด้านการศึกษาของทุกรัฐบาล เห็นชอบให้มี ระเบียบพิธีการระดับชาติว่าด้วยกระบวนการให้ความเห็นชอบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (National Protocols for Higher Education Approval Processes) พร้อมทั้งจัดตั้งหน่วยงานประกันคุณภาพของออสเตรเลีย (Australian University Quality Agency : AUQA) สามารถสรุปการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ดังตารางที่ 1.5

ตารางที่ 1.5 สรุปการเปลี่ยนแปลงด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของออสเตรเลีย

พ.ศ.	ดำเนินการ
2513 - กลาง 2523	1. เริ่มดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
2535	1. ตั้งคณะกรรมการสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
2543	1. สร้างระเบียบพิธีการระดับชาติว่าด้วยกระบวนการให้ความเห็นชอบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา 2. ตั้งหน่วยงานประกันคุณภาพของออสเตรเลีย

➤ กรอบการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา

กรอบการประกันคุณภาพ ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

1. กรอบคุณวุฒิในประเทศออสเตรเลีย (The Australian Qualifications Framework)

ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2538 เพื่อเป็นกรอบการพิจารณากำหนดประกาศนียบัตร หรือปริญญาในแต่ละระดับและแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังเป็นที่ยอมรับของทบวงศึกษาของสถาบันการศึกษาระดับที่สูงกว่าภาคบังคับ ตลอดจนองค์กรที่มีหน้าที่รับรองด้านการศึกษา เพื่อให้สาธารณชนรับทราบว่าหน่วยงานใดได้รับการรับรองจากรัฐบาลอย่างถูกต้อง

2. มหาวิทยาลัย (Universities) มีอำนาจในการรับรองหลักสูตรการศึกษาของตนเอง รักษามาตรฐานการศึกษา และจัดกระบวนการประกันคุณภาพของตนเอง มีองค์กรปกครองสูงสุดคือ กรรมการสภา (Council หรือ Senate)

3. รัฐบาลของรัฐ และเขตปกครองตนเอง (States & Territories) มีหน้าที่รักษามาตรฐานด้านการศึกษาให้เป็นไปในทางเดียวกันภายใต้ระเบียบพิธีการระดับชาติว่าด้วยกระบวนการให้ความเห็นชอบการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมทั้งให้การรับรองหลักสูตรการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่สามารถรับรองตนเอง

4. รัฐบาลกลาง (Commonwealth) เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ ติดตามตรวจสอบ และตีพิมพ์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ ให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ และสิ่งจูงใจ เพื่อเพิ่มคุณภาพของผลลัพธ์ด้านการอุดมศึกษา

5. สำนักงานคุณภาพมหาวิทยาลัยแห่งออสเตรเลีย (AUQA) มีหน้าที่หลักในการเป็นผู้ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลอย่างอิสระ เพื่อให้กระบวนการภายใต้กรอบการประกันคุณภาพมีความสมบูรณ์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.5.2 การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา

สหรัฐฯ ประยุกต์ “หลักเกณฑ์เพื่อสร้างความเป็นเลิศ (Criteria for Performance Excellence)” ที่นิยมใช้ในอุตสาหกรรม มาใช้ในด้านการศึกษา โดยการสร้างหลักเกณฑ์การศึกษา Baldrige (Baldrige Education Criteria) ขึ้น เป็นพื้นฐานสำหรับการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อการเข้ารับรางวัล รวมทั้งสะท้อนให้ผู้สมัครเห็นสถานะของสถาบันการศึกษาเหล่านั้น

➤ บทบาทสำคัญ ของหลักเกณฑ์ คือ

1. ช่วยปรับปรุงองค์กรด้านต่างๆ เช่น สมรรถนะ ความสามารถ และผลลัพธ์
2. สนับสนุนการสื่อสาร และความร่วมมือของวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดในทุกระดับ และทุกประเภทในสหรัฐฯ
3. นำเสนอเครื่องมือสำหรับสร้างความเข้าใจ และปรับปรุงสมรรถนะ และใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และโอกาสการเรียนรู้

➤ เป้าหมาย

หลักเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้สถาบันการศึกษาใช้แนวการสอนแบบบูรณาการ (Integrate approach) มาบริหารจัดการสมรรถนะขององค์กร เป็นผลให้

1. นำมาซึ่งการปรับปรุงคุณค่า สำหรับนักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
2. การปรับปรุงประสิทธิผล และความสามารถ โดยรวมขององค์กร
3. เกิดการเรียนรู้ของบุคลากร และองค์กร

➤ คุณค่าหลัก และแนวคิด

หลักเกณฑ์ที่สร้างขึ้น ต้องมีความสัมพันธ์กับคุณค่าหลัก และแนวคิด (Core Values and Concepts) ดังนี้

- การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์
- การศึกษาศูนย์กลางการเรียนรู้
- การเรียนรู้ขององค์กรและของแต่ละบุคคล
- การให้ความสำคัญกับคณะ เจ้าหน้าที่ และลูกค้า
- ความคล่องตัว
- การมุ่งเน้นอนาคต
- การจัดการเพื่อนวัตกรรม
- การจัดการ โดยใช้ข้อมูลจริง
- ความรับผิดชอบต่อสังคม
- การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ และการสร้างคุณค่า
- มุมมองในเชิงระบบ

➤ หลักเกณฑ์การประเมิน

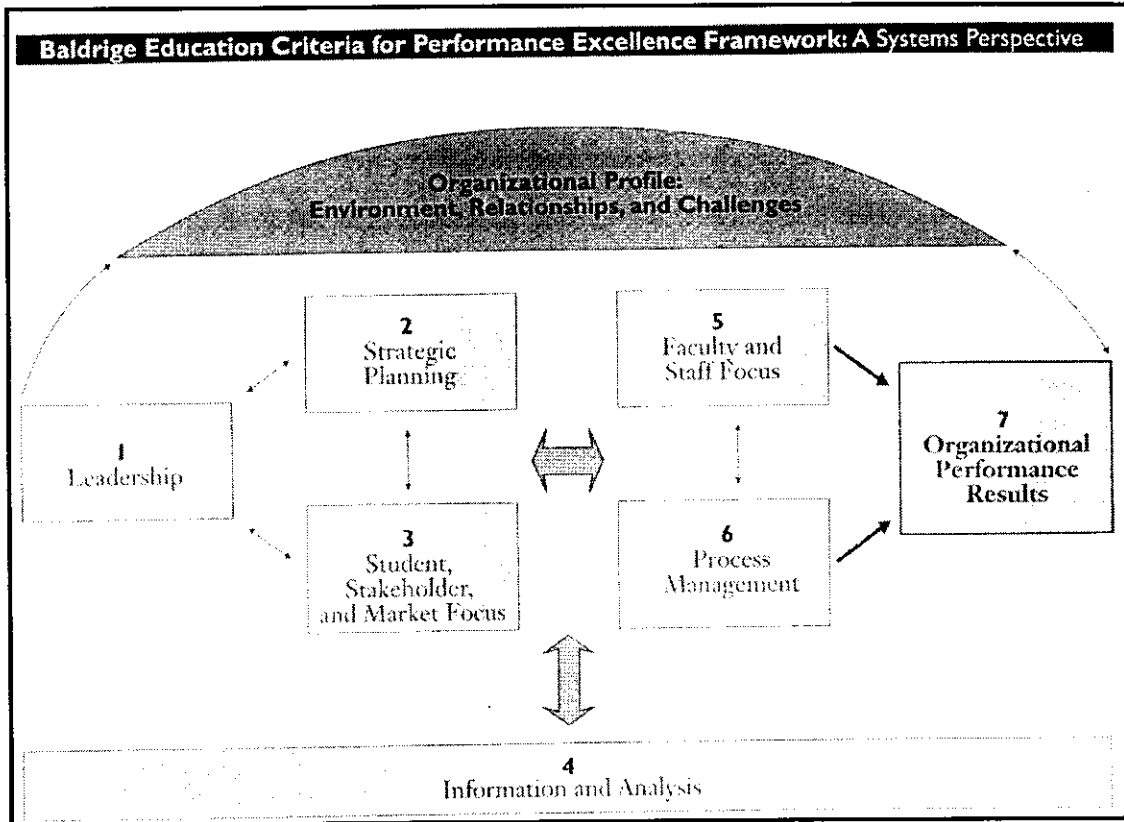
สำหรับหลักเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 7 หัวข้อ และมีความสัมพันธ์ ดังรูป 1.3

1. ภาวะผู้นำ (Leadership)
2. การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning)
3. มุ่งเน้นที่นักศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด (Student, Stakeholder, and Market Focus)
4. สารสนเทศ และการวิเคราะห์ (Information and Analysis)
5. มุ่งเน้นที่คณะ และผู้ร่วมงาน (Faculty and Staff Focus)
6. การบริหารกระบวนการ (Process Management)
7. ผลลัพธ์สมรรถนะขององค์กร (Organizational Performance Results)

ในแต่ละหลักเกณฑ์จะทำการประเมิน โดยวิธีการให้คะแนน ทั้งนี้มีคะแนนรวมทั้ง 7 หัวข้อ เต็ม 1,000 คะแนน แยกหมวดการให้คะแนนเป็น 2 หมวดใหญ่ คือ

1. หมวดที่ว่าด้วยวิธีการที่นำมาปฏิบัติจริง
2. หมวดที่ว่าด้วยผลลัพธ์การดำเนินการ

สำหรับรายละเอียดของหลักเกณฑ์ และวิธีการให้คะแนนจะกล่าวถึงในบทที่ 2 ต่อไป

รูปที่ 1.3 หลักเกณฑ์ทั้ง 7 ประการ ของ Malcolm Baldrige National Quality Award

➤ หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ ที่ตั้งขึ้น เพื่อสร้างความร่วมมือในหลายๆ ด้าน เช่น

1. ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐบาล และเอกชน

เป็นการสร้างกิจกรรมภายในภาคเอกชน และระหว่างภาคเอกชน รวมทั้งทุกระดับของรัฐบาล ใช้เป็นพื้นฐานเพื่อความสำเร็จของหลักสูตร Malcolm Baldrige National Quality เพื่อการปรับปรุงการแข่งขันของชาติ โดยภาคเอกชนจะสนับสนุนด้านเงินทุน อาสาสมัคร และการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนสารสนเทศ

2. การก่อตั้งรางวัลคุณภาพระดับชาติ โดยใช้ชื่อ Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) เพื่อใช้เป็นตัวสนับสนุนความสำเร็จจากการดำเนินการประกันคุณภาพ

3. สถาบันระดับชาติของมาตรฐาน และเทคโนโลยี (National Institute of Standards and Technology : NIST)

หน่วยงานด้านการพาณิชย์ของสหรัฐฯ มีหน้าที่รับผิดชอบโปรแกรม และรางวัล Malcolm Baldrige National Quality NIST ทำหน้าที่สนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยการพัฒนาและส่งมอบเครื่องมือวัดคุณภาพสูง ข้อมูล และการบริการที่จำเป็น ให้แก่อุตสาหกรรม

4. American Society for Quality : ASQ

ทำหน้าที่ช่วยในการบริหารการมอบรางวัล รวมทั้งพัฒนา และสนับสนุน แนวคิด คุณภาพ หลักการ และเทคนิคต่างๆ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.6 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเครือข่ายนานาชาติ (International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education : INQAAHE)

ข่ายงานนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2534 ที่ประเทศฮ่องกง ตลอดระยะเวลา 12 ปี พบว่ามีจำนวนตัวแทนจาก ประเทศต่างๆเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ เพื่อดำเนินการประกันคุณภาพ หรือรับรองวิทยฐานะ ปัจจุบันพบว่าเกือบ 50 ตัวแทนเข้าร่วมข่ายงานแบบเต็มเวลา ทำให้ INQAAHE รู้สึกภูมิใจที่มีส่วนให้การประกันคุณภาพเป็นที่ รู้จักในระดับสากล ทั้งนี้มีการตีพิมพ์หนังสือพิมพ์ และเอกสารทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิด การสื่อสาร และเผยแพร่วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด

สำหรับวัตถุประสงค์หลักของข่ายงานนี้ คือรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งพัฒนา ทฤษฎี วิธีปฏิบัติ สำหรับการประเมิน การปรับปรุง และการดำรงรักษาคุณภาพของการศึกษาอุดมศึกษา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ควรดำเนินการผ่าน

- สนับสนุนวิธีปฏิบัติที่ดีในการรักษา และปรับปรุงคุณภาพในการศึกษาอุดมศึกษา
- ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพในการศึกษาอุดมศึกษา และประสิทธิผล
- ยอมรับการรับรองข้อมูลนานาชาติ เกี่ยวกับการระบุคุณลักษณะ
- สามารถจัดให้มีการให้คำแนะนำ และมีผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยเหลือในการพัฒนา ตัวแทนการประกัน

คุณภาพใหม่ๆ

- ช่วยเหลือสมาชิกเพื่อกำหนดมาตรฐานของสถาบันการศึกษา รวมถึงการดำเนินงานระหว่างชาติ
- ช่วยเหลือในการพัฒนา และการใช้การแลกเปลี่ยนหน่วยกิต เพื่อยกระดับ mobility of students

ระหว่างสถาบันทั้งภายใน และภายนอกประเทศ

นอกจากนี้ INQAAHE ได้เชิญให้ Higher Education and Training Award Council (HETAC) ของ ไอร์แลนด์ ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของข่ายงาน สำหรับระยะแรก สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2547 เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ของความสัมพันธ์ดังกล่าว ได้เชิญ Seamus Puirseil ประธานของ HETAC เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารของ INQAAHE

จากการประชุมที่บัลแกเรีย ในปี 2544 เกิดการพัฒนาที่มีความสำคัญกับ INQAAHE คือ ความเข้มข้น ด้านกิจกรรมในระดับภูมิภาค และการเคลื่อนไหวเพื่อสร้างระบบกำหนดหลักเกณฑ์ หรือการรับรองวิทยฐานะของการประกันคุณภาพ

ลำดับต่อไปเป็นการสรุปรายละเอียดกิจกรรมในแต่ละครั้งของ INQAAHE

➤ การประชุมครั้งที่ 7 ภายใต้ชื่อ “Biennial Conference 2003”

การประชุมครั้งนี้ เป็นการประชุมเกี่ยวกับ คุณภาพ และมาตรฐานระดับชาติ ภูมิภาค และทั่วโลก จัดขึ้นที่ประเทศดูไบ ในวันที่ 14-17 เมษายน พ.ศ.2546 มี Higher Education and Training Award Council เป็นเจ้าภาพ มีผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพกว่า 200 คน จาก 51 ประเทศเข้าร่วม

ตลอดระยะเวลาการประชุม ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านประกันคุณภาพ โดยมีสมาชิกจาก INQAAHE ได้แก่ Marjorie Peace-Lenn, Phil Meade, Cynthia Jeppeson และ David Woodhouse เป็นผู้นำ การประชุมนี้ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างสูงเนื่องจากได้ตัวแทนต่างๆจาก 97 ประเทศ ในการประชุมมีการแบ่งเป็น 4 กลุ่ม เพื่อทำการอภิปราย ถกเถียง ในแต่ละวันจะกำหนดคำปราศรัยที่สำคัญขึ้น จากนั้น แต่ละกลุ่มต้องทำการอภิปรายในประเด็นดังกล่าว จากการประชุมทั้งสิ้น 3 วัน กับ 3 หัวข้อปราศรัย ได้รายงานทั้งสิ้น 50 ฉบับ เป็นประเด็นคู่ขนานกัน 16 ส่วน

ประเด็นด้านการประกันคุณภาพระดับชาติ ถูกกำหนดใน 8 ส่วน จาก 27 รายงานที่ทำการอภิปราย โดยมี Professor William F.Massey เป็นแกนนำ

จาก 4 ส่วน ในรายงาน 15 ฉบับ อภิปรายในหัวข้อระดับภูมิภาค มีแกนนำคือ Richard Lewis ตัวแทนจาก หน่วยงานกลางสำหรับการวิจัยการศึกษา และสารสนเทศ สหราชอาณาจักร

ทิศทางระดับโลก เพื่อการประกันคุณภาพในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ถูกพบใน 4 ส่วน และ 8 รายงาน มีผู้นำการอภิปรายคือ Simon Schwartzman, Director AIRBrasil

➤ การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 3 ประเทศโอมาน (พ.ศ.2537)

การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 22-24 มีนาคม 2547 ที่มูสแคท ประเทศโอมาน เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการการรับรองวิทยฐานะของประเทศโอมาน

หัวข้อของการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ จะใช้เป็นพื้นฐานรายงานของกลุ่มทำงาน ประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. หลักเกณฑ์ของวิธีปฏิบัติที่ดี
2. การเชื่อมโยงระหว่างองค์กรในภูมิภาค
3. การประกาศ และการเผยแพร่นโยบาย
4. เส้นทางทางการศึกษา
5. หลักสูตร และการรับรองวิทยฐานะ
6. การเชื่อมโยงภายในองค์กร
7. การประชุมระดับภูมิภาค
8. รายงานระดับภูมิภาค
9. การประกาศ และจัดลำดับของมหาวิทยาลัย

10. การพัฒนาของ INQAAHE

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดข่ายงาน หรือการประชุมต่างๆ เช่น

➤ ข่ายงานย่อย เอเชีย แปซิฟิก (Asia Pacific Sub-Network)

การก่อตั้งข่ายงานย่อย เอเชีย แปซิฟิก ในเดือนมกราคม 2546 ที่ฮ่องกง จีน เกิดการอภิปรายที่เป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับการพัฒนาในอนาคตระหว่างสมาชิกของ steering group ประกอบด้วยความร่วมมือจาก Miss Wong Wai Sum ประธานของรัฐสภาฮ่องกง Professor Arum Gnanam ผู้ก่อตั้งรัฐสภาการรับรองวิทยฐานะการศึกษา และการประเมิน ของอินเดีย และ Mr. John Jennings ประธานของหน่วยงานตรวจสอบการศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆ ในนิวซีแลนด์ โดยทำการเปลี่ยนชื่อหน่วยงานใหม่เป็น ข่ายงานด้านคุณภาพเอเชียแปซิฟิก (Asia Pacific Quality Network : APQN) เพื่อสนับสนุนการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาภายในภูมิภาค

สำหรับสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นตัวแทนด้านการประกันคุณภาพ หรือมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ควรจะมีสิทธิ์ได้รับการเลือกเพื่อเป็นผู้ลงนาม ส่วนบุคคลสามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกของข่ายงาน ซึ่งมีอัตราค่าธรรมเนียมอยู่ 2 ระดับ คือ สมาชิกของ INQAAHE เสียค่าธรรมเนียม 20\$/ปี และผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก INQAAHE เสียค่าธรรมเนียม 100\$/ปี

ในเดือนเมษายน พ.ศ.2546 ผู้แทนจากภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก 20 คน เข้าร่วมประชุม INQAAHE ที่ประเทศดูไบ เพื่ออภิปรายความก้าวหน้าของโครงการ และข้อตกลง เพื่อดำเนินการสำรวจทัศนคติของสมาชิกในภูมิภาค เพื่อทำการระบุขอบเขตเกี่ยวกับการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย โดยตกลงให้มีการประชุม APQN หรือการประชุมเพื่อร่วมกับ INQAAHE ที่ประเทศโอมาน ในพ.ศ. 2547 และถัดไปในปี พ.ศ.2548 ที่ประเทศนิวซีแลนด์

➤ The Latest on the Network of Central and Eastern European Quality Assurance Agencies in Higher Education : CEE

ข่ายงานของตัวแทนการประกันคุณภาพในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของยุโรปกลาง และยุโรปตะวันออก (Network of Central and Eastern European Quality Assurance Agencies in Higher Education) ก่อตั้งขึ้นจากการประชุมที่ประเทศเวียนนา ในวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ.2545 สมาชิกของข่ายงานประกอบด้วย 18 องค์กร จาก 16 ประเทศ ร่วมด้วย รัฐสภาการรับรองวิทยฐานะของออสเตรเลีย และ ACQUIN ประเทศเยอรมนี ในปีพ.ศ.2545 โดยการประชุมเปิดฉากของข่ายงาน CEE ได้จัดขึ้นโดยรัฐสภาการรับรองวิทยฐานะประเทศออสเตรเลีย

การสัมมนาด้านการประกันคุณภาพ และการพัฒนาหลักสูตร โดย องค์การยูเนสโก (UNESCO/CEPES) ที่ Central European University ประเทศฮังการี เมื่อวันที่ 20-24 พฤศจิกายน พ.ศ.2545 การสัมมนาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของ Stability Pact และพัฒนางานด้านการศึกษา ยกระดับกระบวนการทราซ (Graz Process) รวมทั้งกลไกความร่วมมือด้านการศึกษภายในยุโรปตะวันออกเฉียงใต้ โดยมี

ตัวแทนจากมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษา จากประเทศต่างๆ เช่น อัลบาเนีย เซเชโกเวียเนีย และ บอสเนีย เป็นต้น ผลลัพธ์ประการหนึ่งของการสัมมนา คือ การที่ UNESCO/CEPES ตีพิมพ์ คู่มือที่มีชื่อว่า “การประกันคุณภาพ และการพัฒนาหลักสูตร (Quality Assurance and Development of Course Programmes)” เขียนโดย Carolyn Campbell หลังจากนั้นรัฐสภาด้านการศึกษาของโรมาเนีย เสนอตัวเป็น เจ้าภาพจัดการประชุมประจำปีของ คณะกรรมการทำงาน ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2546 และการประชุมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2546 ณ บูซาเรส โดยตั้งชื่อการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ว่า “After Berlin : the Bologna Process and Evaluation / Accreditation in Central and Eastern Europe”

➤ ข่ายงานยุโรปเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (European Network for Quality Assurance in Higher Education : ENQA)

ข่ายงานนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2543 ที่ประเทศบรัสเซล แนวคิดของการก่อตั้งเกิดจาก โครงการทดลองของยุโรปในปี พ.ศ.2537-2538 ที่แสดงคุณค่าของความร่วมมือ และการพัฒนาการประกันคุณภาพ ทั้งนี้ ENQA ได้รับเงินสนับสนุนจากยุโรป ผ่าน โปรแกรม SOCRATES

จำนวนสมาชิกของ ENQA แผลขยายอย่างรวดเร็วตั้งแต่ปี 2543 ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 40 ประเทศ ยุโรป หรือ ตัวแทนด้านการประกันคุณภาพระดับภูมิภาค และ กระทรวงการศึกษาทั้งหมด 30 แห่ง ทั้งนี้ ENQA มี steering group เป็นผู้บริหาร โดยจะมีการประชุมทุก 2 เดือน เพื่ออภิปรายประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในปัจจุบัน ขณะที่ประเด็นประจำวันได้รับการประสานงานจากสำนักงานเลขาธิการ ซึ่งตั้งอยู่ที่เฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์

- กิจกรรมของ ENQA

1. Transnational European Evaluation Project : TEEP

โครงการนี้เป็นโครงการหลัก มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการสำรวจสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการของการประเมินคุณภาพของหลักสูตรการเรียนระหว่างประเทศ ของยุโรป ใน 3 สาขาวิชา ได้แก่ ประวัติศาสตร์ ฟิสิกส์ และสัตวแพทยศาสตร์ วิธีการสำหรับการประเมินคุณภาพ สร้างจากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้หลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการประเมินขั้นพื้นฐาน จากโครงการนี้ ENQA นำมาซึ่ง โปรแกรมความร่วมมือใน 14 มหาวิทยาลัย จาก 11 ประเทศ ซึ่งกระบวนการ และผลลัพธ์สนับสนุนให้เกิด การพัฒนาด้านการประกันคุณภาพในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

2. การสำรวจวิธีประกันคุณภาพการศึกษาในยุโรป (Survey on European Quality Assurance Practices)

ENQA ได้เตรียมการ และประกาศการสำรวจวิธีการปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพใน ตัวแทนจาก 34 แห่ง โดยมุ่งเน้นในการนำรูปแบบของการประเมินมาใช้ ผลลัพธ์จากการสำรวจครั้งนี้ ได้แก่

- ตั้งแต่ปี 1998 ขอบเขตของการประกันคุณภาพได้ขยายตัวไปในหลายส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการรับรองวิทยฐานะ และการเปรียบเทียบวัด รวมไปถึงมีตัวแทนใหม่ๆ ก่อตั้งขึ้น

- การประกันคุณภาพของยุโรปสามารถจำแนกวิธีการประเมิน ได้ 8 แบบ เช่น การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตร การประเมินหลักสูตร และการประเมินมหาวิทยาลัย เป็นต้น
- การสำรวจแสดงให้เห็นถึง การเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่นอกมหาวิทยาลัย และพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัย ว่ามีความสำคัญกับหลักสูตรมากกว่าชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย
- การประเมินแบ่งเป็น การประเมินตนเองคิดเป็น 94 % ขณะที่ 68% คือกระบวนการรับรองวิทยฐานะ

- ทุกๆตัวแทนต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก

3. ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆในยุโรป

- ENQA ร่วมมือกับ The Prague Communique เพื่อการบรรลุผลที่เพิ่มขึ้นสำหรับความร่วมมือด้านการประกันคุณภาพในยุโรป และมีการดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน
- ในปีพ.ศ.2544 ENQA เชิญผู้นำของ European University Association (EUA) และ National Union of Students in Europe (ESIB) เข้าร่วมเพื่อพูดคุยความด้านสนใจ และความร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยความร่วมมือ เป็นไปในทิศทางบวก และมีการดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน
- องค์กรทำการจำแนกประเด็นที่สามารถยอมรับ จากการดำเนินการ ณ กรุงเบอร์ลิน โดยระหว่างดำเนินการ ได้เชิญ European Association of Institution of Higher Education (EURASHE) เข้าร่วมการอภิปราย
- ENQA ร่วมมือกับ European Network of Information Centres (ENIC) และ National Academic Recognition Information Centres (NARICS) เพื่อปรับปรุงการเชื่อมต่อระหว่างการยอมรับของปริญญา และการประกันคุณภาพของหลักสูตร

1.7 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยที่ประชุม UNESCO

United Nations Education, Scientific and Cultural Organization หรือ UNESCO สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

1.7.1 การประชุมทั่วโลกครั้งที่ 1 ว่าด้วยเรื่องการประกันคุณภาพ การรับรองวิทยฐานะ และการกำหนดคุณสมบัติในการศึกษาอุดมศึกษา นานาชาติ (First Global Forum on International Quality Assurance, Accreditation and the Recognition of Qualification in High Education)

การประชุมนี้จัดขึ้นที่สำนักงานใหญ่ ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่ 17-18 ตุลาคม พ.ศ.2545 ภายใต้ชื่อ “Globalization and Higher Education” ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจของ UNESCO เพื่อได้ตอบความท้าทายด้านจริยธรรม และสถานการณ์ที่ต้องเผชิญด้านการศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผลจากเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั่วโลก (โลกาภิวัตน์)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำมาซึ่งนโยบายสำหรับการสนทนาระหว่างผู้ให้บริการด้านการศึกษาอุดมศึกษาและผู้ถือหุ้น และเพื่อเชื่อมโยงโครงสร้างร่วมกับประเด็นนานาชาติในเรื่องประกันคุณภาพ รับรองวิทยฐานะ และการกำหนดคุณสมบัติ

2. เพื่อเสนอ action plan ต่อผู้อำนวยการใหญ่ของ UNESCO (Director-General of UNESCO) สำหรับการนำไปปฏิบัติในปีพ.ศ. 2547-2548 (ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเตรียมการ)

การประชุมครั้งนี้มีตัวแทนเข้าร่วมทั้งสิ้น 120 คน ได้แก่ ประธานและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง 5 คน (จาก 6 คน) ของคณะกรรมการภูมิภาค(the six Regional Committee) ด้านการกำหนดคุณสมบัติการศึกษาอุดมศึกษา ในแอฟริกา, เอเชียแปซิฟิก, อาหรับ, เมดิเตอร์เรเนียน และยุโรป รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญจากละติน-อเมริกา และภูมิภาคคาริเบียน สำหรับพันธมิตรจากองค์กรรัฐบาลระหว่างประเทศ ได้แก่ Commonwealth of Learning, the Council of Europe, the European Commission, the International Labour Organization, the Organization for Economic Cooperation and Development และ the World Bank ส่วนองค์กรเอกชน ได้แก่ Columbus, Education International, the European University Association, the International Association of Universities, the International Association of University Presidents, the International Baccalaureate Organization เป็นต้น สำหรับรายชื่อผู้เข้าร่วมทั้งหมดดูได้จากรายงานการประชุมทั่วโลกครั้งที่ 1 หรือ www.unesco.org/education/higher_education/global_forum/first_meeting

ผลจากการประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นชอบให้จัดการประชุมลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นฐานสำหรับการแลกเปลี่ยนระหว่างพันธมิตรและผู้ถือหุ้นในนานาชาติ และการศึกษาข้ามประเทศสำหรับระยะเวลาอย่างน้อย 4 ปี รวมทั้งควรจัดให้มีพื้นที่อย่างกว้างขวาง เพื่อใช้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างพันธมิตร ช่างงาน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอุดมศึกษา นอกจากนี้ควรมีการริเริ่มอภิปรายในประเด็นว่าด้วย สังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

ผู้ร่วมประชุมมีความเห็นว่าควรสร้างสะพานเชื่อมระหว่างการศึกษา เช่น คุณค่าการศึกษา และหลักการ เป็นต้น และแลกเปลี่ยนด้านบริการการศึกษา ซึ่ง UNESCO, WTO และ OECD สามารถเป็นองค์กรที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาซึ่งความร่วมมือในการจัดการประชุมอภิปรายทั้งประเด็นด้านวัฒนธรรม และการค้าของการแลกเปลี่ยนในการศึกษาอุดมศึกษา

หัวข้อที่สำคัญอีกประการ คือ การขาดแคลนงานวิจัยด้านแนวคิดของการเป็นประชาชาติที่ดีของโลก(global public good) และความชัดเจนของผลกระทบอันเกิดจากการไร้พรมแดนด้านการศึกษา ดังนั้นควรมีการทำกรวิจัย และถือเป็นส่วนสำคัญหนึ่งสำหรับกิจกรรมการประชุมภาคพื้น

จากการประชุมทำให้ UNESCO ได้ action plan ที่ครอบคลุมขอบเขตของการกำหนดมาตรฐาน (standard-setting), capacity building และ clearinghouse activities ดังนี้

➤ การจัดทำมาตรฐาน (standard-setting)

หลักการ

- ผู้ร่วมประชุมเห็นว่าการดำเนินการด้านการศึกษา ควรมีการพัฒนาโครงสร้างของนโยบาย และแนวทางหลักการต่างๆ
 - หลักการที่พัฒนาขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่ออนุญาต และกระตุ้นให้สถาบันการศึกษาที่มีความหลากหลาย เกิดการร่วมมือซึ่งกันและกัน
 - นำไปปฏิบัติโดย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นตัวแทนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ
 - พิจารณาการประชุมของภูมิภาค หรือรัฐบาลนานาชาติ
 - เพื่ออนุมัติให้เกิดการประชุมด้านการระบุคุณสมบัติเพื่อเป็นการตอบสนองความท้าทายปัจจุบัน ดังนั้นต้องมีการทำให้ทันสมัย และการทวนสอบ
 - การเสริมกำลัง การทบทวน และการทำให้ทันสมัยของการประชุมภูมิภาคด้านการระบุคุณสมบัติ เพื่อตอบสนองความต้องการใหม่ๆ และนำเสนอมาตรฐานนานาชาติในโครงสร้าง GATS
 - ดำเนินการโดย สำนักงานของคณะกรรมการภูมิภาค หรือระหว่างรัฐบาลงานวิจัยด้าน Public Good และผลกระทบของการศึกษาอุดมศึกษาข้ามประเทศ
- การเสริมสร้างขีดความสามารถ (capacity building) สำหรับระดับต่างๆ ได้แก่ ระดับระบบสถาบัน และส่วนบุคคล
- clearinghouse activities โดยการเก็บรวบรวม และเผยแพร่สารสนเทศ, ฐานข้อมูล, เว็บไซต์ และเครื่องมือสื่อสาร

1.7.2 การประชุมทั่วโลกครั้งที่ 2 ว่าด้วยเรื่องการประกันคุณภาพ การรับรองวิทยฐานะ และการกำหนดคุณสมบัติในการศึกษาอุดมศึกษา นานาชาติ (Second Global Forum on International Quality Assurance, Accreditation and the Recognition of Qualification in High Education)

การประชุมครั้งนี้ จัดขึ้น ที่สำนักงานใหญ่ ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่ 28-29 มิถุนายน พ.ศ.2547 ในหัวข้อ “Widening Access to Quality Higher Education” มีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 260 คน จาก 90 ประเทศ

การประชุมครั้งนี้มีเจตนารมณ์เพื่อ

- เชื่อมต่อเนื้อหา และผลลัพธ์จากการประชุมทั่วโลกครั้งที่ 1
- เพื่อรายงานการพัฒนาความสัมพันธ์ใหม่ๆ ระหว่างการประชุมทั่วโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2
- เพื่อรายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการจากการประชุมทั่วโลกครั้งที่ 1
- เพื่อกำหนดความท้าทายใหม่ที่ต้องเผชิญในการพัฒนาการศึกษาอุดมศึกษา

ผลลัพธ์ที่คาดหวังจากการประชุม ครั้งนี้ได้แก่ การกำหนดมาตรฐาน (standard-setting), การเสริมสร้างขีดความสามารถ (capacity building) และ clearinghouse activities ดูรายละเอียดเพิ่มเติมจาก www.unesco.org

การประชุมครั้งนี้ รม.ดำรงค์ ทวีแสงสกุลไทย ได้สรุปรายงานสิ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น ผลลัพธ์การประชุมทั่วโลกครั้งที่ 1, เว็บไซต์ที่น่าสนใจ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น ดังนี้

➤ จากการประชุมทั่วโลกครั้งที่ 1 ผลลัพธ์ที่สำคัญได้แก่ แผนปฏิบัติการการทำเป็นมาตรฐาน, การเสริมสร้างขีดความสามารถ และ clearinghouse

➤ การดำเนินการของ UNESCO ในปีพ.ศ.2545-2546

- การประชุมที่ Oslo เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2546 ว่าด้วยเรื่อง โลกาภิวัตน์ และการศึกษาอุดมศึกษาในภูมิภาคเหนือ-ใต้

- การประชุมที่ปารีส เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2546 เป็นการประชุมระดับโลกเกี่ยวกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอุดมศึกษา

- การประชุมที่ปารีส เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2546 การประชุมย่อยครั้งที่ 32 (32nd session) ของ UNESCO

- การประชุมที่ปารีส เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2547 ความร่วมมือระหว่าง UNESCO และ OECD เกี่ยวกับแนวทางของข้อกำหนดด้านคุณภาพใน การเชื่อมโยงขอบข่ายของการศึกษาอุดมศึกษา (guidelines on Quality Provision in Cross-border HE)

➤ เว็บไซต์ที่น่าสนใจ

1. ข่ายงานนานาชาติ ได้แก่

- www.inqaahe.org (INQAAHE)

2. ข่ายงานภูมิภาค ประกอบด้วย

- www.aun.chula.ac.th (AUN-QA)

- www.chca.org (CHEA)

- www.ccaconsortium.net (ECA)

- www.enqa.net (ENQA)

- www.ccenetwork.hu (CEE Network)

- www.riaces.org (RIACES)

3. ข่ายงานที่อยู่ในระหว่างการจัดตั้ง (Network in Progress)

- Asia Pacific Quality Network (APQN) in Jan 2003, Hong Kong

- Association of African Universities (AAU) not yet established

- Consejo Centroamericano de Accreditation (CCA) in Nov, 2003.

- Caribbean Area Network for QA in Tertiary Ed.(CANQATE) a sub-regional network of INQAAHE in Nov, 2004 Jamaica.

- Gulf Cooperation Council (GCC) in 2004 INQAAHE newsletter

➤ การประกันคุณภาพ โดย agencies ของต่างประเทศ ประกอบด้วย

1. หน่วยงานประกันคุณภาพของออสเตรเลีย (Australian University Quality Agency :

AUQA) www.aqua.edu.au

2. WASC (USA) : www.wascweb.org

3. The Degree QA Board (Canada): www.aved.gov.bc.ca

4. HKCAA (Hong Kong) : www.hkcaa.edu.hk

5. LAN (Malaysia) : www.lan.gov.my

6. DETC: www.detc.org

7. Open U. (UK) : www.open.ac.uk

➤ ประเด็นที่นำเสนอในการประชุมครั้งที่สอง มีดังนี้

1. โดย Juran R จาก ประเทศเม็กซิโก จากความท้าทายครั้งที่ 1 คาดหวังว่าในปีพ.ศ.2563 จะมีการรับรองวิทยฐานะนักศึกษาจำนวน 125 ล้านคน จากประเทศต่างๆ ดังนี้

- ประเทศสาธารณประชาชนจีน 18 ล้านคน

- ประเทศอินเดีย 10 ล้านคน

- ประเทศในแถบละตินอเมริกา 12 ล้านคน

2. อัตราส่วนการขึ้นทะเบียน จากประเทศต่างๆ ดังนี้

- ประเทศสหรัฐอเมริกา 72%

- ประเทศรัสเซีย 64%

- ประเทศสาธารณประชาชนจีน 14%

- ประเทศอินเดีย 10%

3. การดำเนินการของมหาวิทยาลัยเปิดในประเทศอินเดีย ได้แก่ Indira Gandhi National

Open University

- บทบาทของเส้นทางการศึกษา

- จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 1.2 ล้านคน มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 468,109 คน ที่ใช้ ICT

Capability

4. ประเด็นที่ถูกนำเสนอ ภายใต้ หัวข้อ “การเข้าถึงสังคมแห่งการเรียนรู้ (Access to the Knowledge Society)” จากตัวแทนแต่ละประเทศ

4.1 โดย Farina จาก Lebanese University ประเทศเลบานอน

- สำหรับประเทศด้อยพัฒนา ควรมีการดำเนินการอย่างไร

- สิทธิสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

- ต้องคำนึงถึงทั้งการดำเนินการเชิงปริมาณ และคุณภาพ

- How high of Quality payment

- 4.2 โดย Gary Thomas จาก University of Melbourne ประเทศออสเตรเลีย
- เค้าโครงของมหาวิทยาลัยในออสเตรเลีย และวิธีการเพื่อเข้าถึงคุณภาพ
 - University of Melbourne ก่อตั้งในปี พ.ศ.2496 และต้องการกล่าวสู่การเป็น

Research University

- 4.3 โดย Blaine Browell จากสหรัฐอเมริกา กล่าวถึง
- การนำเข้าองค์รวม (Global import)
 - Life. long. Learning
 - โอกาส และเทคโนโลยี
 - 21 Global (Commercial) → Mutual Recognition → Accreditation.
 - เหตุผลที่ดำเนินการประกันคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษาอุดมศึกษา และเพื่อการ

รับรองวิทยฐานะ

- การดำเนินการด้านคุณภาพต้องการกระบวนการที่เป็นมาตรฐาน

- 4.4 โดย Mala Singh จาก อเมริกาใต้

- การเข้าถึงคุณภาพ โดยพื้นฐานต้องทำความเข้าใจนิยามของ “คุณภาพ”, การพัฒนาความสามารถด้านคุณภาพ รวมทั้งการดำเนินงานของ WTO และ GATS ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพ
- โครงสร้างสำหรับการพัฒนาคุณภาพ
- ระดับที่ดำเนินการ เช่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ เป็นต้น

5. Equity of Access

- ผู้หญิง มากกว่า ผู้ชาย
- การดำเนินการในภูมิภาคเอเชีย ตามหลังภูมิภาคอื่นๆ (Asia lags behind)
- ปัญหาเกี่ยวกับค่าธรรมเนียม (Fees a serious problem)

6. การเพิ่มขึ้นของการขึ้นทะเบียนสตรีในละตินอเมริกา

7. การรับรองวิทยฐานะ

- การขาดธรรมเนียมปฏิบัติ (lack tradition experience)
- รูปแบบการดำเนินการ
- ข้อกำหนดระดับประเทศ (International Setting)

8. นำเสนอโดย Prem Naideo จากแอฟริกาใต้ นักศึกษา 18 คน มีอำนาจในการตัดสินใจ

เกี่ยวกับ

- ความต้องการของขนาดของการศึกษาอุดมศึกษา
- กฎ และระเบียบที่กำหนด
- ความสามารถในการแลกเปลี่ยนสารสนเทศกับนานาชาติ

- ความต้องการของนักศึกษา เช่น วิธีการเพื่อให้เกิดการยอมรับระดับสากล, ความเหมาะสมขององค์ความรู้, ความปลอดภัยและวัฒนธรรม เป็นต้น
 - การรับรองวิทยฐานะ เพื่อสร้างความมั่นใจองค์ความรู้ของนักศึกษา
- ทั้งนี้ทุกประเทศ ควรดำเนินการตามความต้องการขั้นพื้นฐาน เนื่องจากนักศึกษาจำนวนมากไม่เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพ ดังนั้นควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่ระดับประเทศ ภูมิภาค นานาชาติ และระบบสารสนเทศของ UNESCO ควบคู่กับสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบของนักศึกษา

9. การประชุมภูมิภาค ในแอฟริกา นำเสนอโดย Juma Shaban, Director UNESCO office, Marare)

10. การประชุมในกลุ่มประเทศอาหรับ นำเสนอโดย Zimbabwe Ramzi Salam เลขาธิการ UNESCO จากประเทศเลบานอน

1.7.3 การสัมมนาด้านการประเมินคุณสมบัติของนักศึกษาจากต่างประเทศ(Seminar on the Assessment of Overseas Academic Qualifications)

การสัมมนาครั้งนี้จัดขึ้น เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2546 ที่เมืองเพิร์ธ ประเทศออสเตรเลีย เป็นการสัมมนาว่าด้วย การประเมินของการระบุคุณสมบัตินักศึกษาต่างชาติ(Assessment of Overseas Academic Qualifications) จัดขึ้นร่วมกับการประชุมคณะกรรมการการประชุมภูมิภาค ครั้งที่ 7 (the Seventh Session of the Regional Convention Committee)

การสัมมนานี้จัดโดย Education Standards Branch กลุ่ม AEI ภายในสาขาของการศึกษา วิทยาศาสตร์ และการฝึกอบรมในความร่วมมือกับ UNESCO สำนักงานภูมิภาคเอเชีย และแปซิฟิกเพื่อการศึกษา การสัมมนานี้ครั้งนี้ นำมาซึ่งอำนาจการประเมินจากประเทศรอบๆภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก เพื่อแลกเปลี่ยนสารสนเทศเกี่ยวกับระบบ และวิธีการด้านประกันคุณภาพภายในแต่ละประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อก่อตั้ง และปรับปรุงระบบสำหรับแลกเปลี่ยนสารสนเทศที่เกี่ยวกับการเรียน การรับรองวิทยฐานะ อนุปริญญา และปริญญา

2. เพื่อช่วยเหลือการรวมกลุ่มของผู้ประเมิน ทำให้ง่ายต่อการแลกเปลี่ยนสารสนเทศ และประเด็นต่างๆ ระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย และแปซิฟิก

การสัมมนาครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมต้องส่งรายงานฉบับย่อ ให้กับเจ้าภาพ รายงานดังกล่าวควรแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ

- อำนาจสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการประเมินการระบุคุณลักษณะนักศึกษา (overseas qualification) สำหรับผู้เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา
- รายการการประเมินการระบุคุณลักษณะนักศึกษาต่างชาติที่แต่ละประเทศใช้เพื่อขึ้นชั้น(approve) มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาอุดมศึกษาจากประเทศอื่นๆ

- ปัจจัยในการตัดสินใจเพื่อการรับรองการศึกษาต่างประเทศ
- ความพยายามในการประเมินวิธีการศึกษา

เจ้าภาพได้รับรายงานจาก 11 ประเทศ และได้ใส่ไว้ในบันทึกการประชุม โดยการสัมมนาครั้งนี้มีการนำเสนอจาก 5 ประเทศ ดังนี้

➤ ประเทศออสเตรเลีย นำเสนอโดย Ms Mandy Wales มีรายละเอียดดังนี้

อำนาจการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการรับนักศึกษา(รวมทั้งนักศึกษาต่างชาติ) เป็นของแต่ ละมหาวิทยาลัย ตามกฎหมายรัฐบาลของออสเตรเลีย ไม่มีอำนาจกำหนดการระบุคุณลักษณะนักศึกษา ใดๆก็ตามรัฐบาลพยายามให้ได้มาซึ่งวิธีการสนับสนุน และการตัดสินใจที่สอดคล้องกับผู้สมัครจาก ต่างชาติเพื่อเข้าศึกษา ผ่านแนวทางของ AEI-NOOSR ซึ่งใช้หลักเกณฑ์ในการประเมินทั้งแบบเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา เช่น สถาบันการศึกษาระบุความต้องการของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และบางกรณีรวมถึงการให้เกรด เป็นต้น ทั้งนี้ AEI-NOOSR จะทำการวิจัย และ วิเคราะห์การระบุคุณสมบัติของนักศึกษาต่างชาติ ตามหลักเกณฑ์เพื่อทำการเปรียบเทียบกับแนวโน้มที่ สำคัญ(main stream)

การศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์พัฒนา และใช้โดย AEI-NOOSR มีความสอดคล้องกับคำแนะนำ ด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการสำหรับการประเมินของการระบุคุณลักษณะนักศึกษาต่างชาติ Recommendation on Criteria and Procedures of the Assessment of Foreign Qualification) ที่ได้รับการยอมรับจากการประชุม คณะกรรมการ (Recognition Convention Committee) ในพ.ศ.2544

➤ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนลาว นำเสนอโดย Dr.Phonphet Boupha กล่าวว่า

หน่วยงานที่มีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการประเมินคุณสมบัตินักศึกษาต่างชาติที่ต้องการเข้า มาศึกษาในระดับอุดมศึกษา คือ หน่วยงานการศึกษาระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และเทคนิค ที่อยู่ภายใต้ กระทรวงศึกษาธิการ อย่างไรก็ตามตั้งแต่ปี 2000 กระทรวงศึกษาธิการ ต้องการให้แต่ละมหาวิทยาลัย สามารถทำการตัดสินใจเพื่อรับนักศึกษาได้ด้วยตัวเอง

ทั้งนี้ยังไม่มีรายการของการอนุมัติมหาวิทยาลัยต่างชาติ อย่างไรก็ตามนักศึกษาที่มีได้รับการ รับรองจากมหาวิทยาลัยที่มี twinning programs สามารถเข้ามาศึกษาได้โดยอัตโนมัติ

➤ ประเทศนิวซีแลนด์ เสนอโดย Ms Jo Doyle กล่าวว่า

มาตรฐานทั่วไปของการรับนักศึกษาเข้าศึกษายังมหาวิทยาลัย ได้รับการพัฒนาโดย New Zealand Qualifications Authority (NZQA) และมหาวิทยาลัยต่างๆทำการพัฒนาหลักเกณฑ์ที่สามารถ ประยุกต์ใช้ในกรณีที่มาตรฐานไม่สามารถใช้ได้ โดยแต่ละมหาวิทยาลัยมีอิสระในการประยุกต์ใช้มาตรฐาน ที่สร้างขึ้น รวมทั้งการระบุข้อกำหนดในการรับนักศึกษา

หลักเกณฑ์สำคัญสำหรับการประเมิน ประกอบด้วยระยะเวลาศึกษา ผลลัพธ์การศึกษา ส่วนประกอบหลักสูตรการเรียน และระดับของความรู้ที่นักศึกษาได้รับ

➤ ประเทศฟิลิปปินส์ Dr Ethel Agens Valenzuela รายงานต่อผู้เข้าร่วมสัมมนาว่า

คณะกรรมการด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Commission on Higher Education : CHED) ถูกแยกเป็นอิสระจากหน่วยงานด้านการศึกษา และมีอำนาจตามกฎหมายเพื่อจัดการระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่างประเทศ และทำการประเมินคุณสมบัตินักศึกษาต่างชาติผู้มีสิทธิ์ได้รับการศึกษาในประเทศฟิลิปปินส์

CHED ทำการรักษารายการการรับรองวิทยฐานะ และการจัดตั้งสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับข้อมูลจากสถานทูต และกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ CHED จะทำการกำหนดสถาบันการศึกษาเพื่อรับรองนักศึกษาจากต่างชาติ พร้อมทั้งทำการเปรียบเทียบรายวิชา และจำนวนหน่วยกิต

นักศึกษาต่างชาติที่ต้องการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ต้องมีคุณสมบัติตามข้อกำหนด และตรงตามความต้องการ เช่น ผ่านการทดสอบ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามจำนวนนักศึกษาต่างชาติที่ได้รับการยอมรับเพื่อเข้าศึกษาต่อ ต้องไม่เกินกว่า 10%ของผู้ที่ลงทะเบียนเรียน

➤ ประเทศศรีลังกา ให้รายละเอียดโดย Professor K.Tillekeratne

การรับนักศึกษาระดับต่ำกว่าหลักสูตรปริญญาตรี ถูกรวบรวมโดย University Grants Commission (UGC) ในจำนวนที่จำกัดของนักศึกษาต่างชาติ และนักศึกษาชาวศรีลังกาที่ไปศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่างประเทศได้รับการรับรองสำหรับแต่ละโปรแกรม โดยนักศึกษาเหล่านี้ต้องได้รับการรับรองคุณสมบัติที่กำหนดขึ้นโดย UGC เพื่อความเสมอภาคกับการสอบ G.C.E.

อำนาจในการรับนักศึกษาหลักสูตรสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นอยู่กับสภาสูง (Senate) ของแต่ละมหาวิทยาลัย นอกจากนี้พบว่า การดำเนินการของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในศรีลังกาเพื่อระบุนักศึกษาปริญญาตรีตัดสินโดยมหาวิทยาลัยของ British Commonwealth สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำการกำหนดการเรียนการสอนระดับอนุปริญญา และปริญญา ในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก

นอกจากการนำเสนอรายงานของ 5 ประเทศต่อผู้ร่วมสัมมนาแล้ว ยังมีการดำเนินการอภิปรายเกี่ยวกับการวิธีต่างๆ เพื่อใช้ในการประเมิน (Assessment Methodologies) ดังนี้

เนื่องจากความหลากหลายของวิธีการประเมินในแต่ละภูมิภาค ที่นำเสนอในการสัมมนาพบว่าส่วนใหญ่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีอำนาจอิสระ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรับนักศึกษา และการประเมินการระบุคุณลักษณะนักศึกษาต่างชาติสำหรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของตน อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศฟิลิปปินส์ และนิวซีแลนด์ อำนาจดังกล่าวอยู่ที่รัฐบาล

ปัจจัยในการประเมินนักศึกษาต่างชาติ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- การวัดเชิงคุณภาพ (Qualitative Measurement) เช่น ระยะเวลาของการศึกษา
- การวัดเชิงปริมาณ (Quantitative Measurement) เช่น ผลลัพธ์การศึกษา การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

จากการนำเสนอข้างต้น เป็นที่ยอมรับว่าส่วนจำกัด (restricted part) ของ APARNET นำมาซึ่งแนวทางที่มีประสิทธิภาพของการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการค้นหากลุ่มการทำงานระหว่างประเทศ สำหรับรายละเอียดของ APARNET มีดังนี้

➤ The Asia Pacific Academic Recognition Network : APARNET เป็นข่างานอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้ชื่อ www.aparnet.org ที่สร้างขึ้นเมื่อการประชุม Regional Convention Committee ครั้งที่ 6 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2543 ที่กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางสารสนเทศ เพื่อใช้สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับระบบการศึกษา และการระบุคุณลักษณะการรับรองภายในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก โดยมีรากฐานบนเว็บไซต์ของ UNESCO PROAP (UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau of Education) จากการนำเสนอ และการอภิปรายเกี่ยวกับ APARNET ทำให้ผู้เข้าร่วมสัมมนายอมรับว่า APARNET เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่เป็นเครื่องมือในการประสานงาน พร้อมทั้งก่อตั้งกลุ่มการทำงาน เพื่อทำการเตรียมการประชุมครั้งที่ 7 ทั้งนี้กำหนดให้สมาชิกรายงานผลการเตรียมการดังกล่าวใส่ลงในเว็บไซต์ โดยกลุ่มการทำงานที่ตั้งขึ้นมีหน้าที่เพื่อตรวจสอบในประเด็นเหล่านี้

- การประเมินของการรับรองคุณสมบัติทางอิเล็กทรอนิกส์(online) และการศึกษาทางไกล
- การกำหนดระบบคำศัพท์พื้นฐาน (common terminology)
- กลยุทธ์การฝึกอบรมสำหรับ Regional Convention Member States

1.7.4 การประชุมคณะกรรมการภูมิภาคครั้งที่ 7 (Seventh Session of the Regional Committee)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2546 ที่เมืองเพิร์ธ ประเทศออสเตรเลีย ร่วมกับการสัมมนาด้านการประเมินของการยอมรับการศึกษาต่างประเทศ(Seminar on the Assessment of Overseas Academic Qualifications) ทั้ง 2 กิจกรรมจัดโดย UNESCO ในส่วนของสำนักงานด้านการศึกษาในภูมิภาคเอเชีย และแปซิฟิก (Asia and Pacific Regional Bureau for Education) ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการภูมิภาค ร่วมกับ Education Standards Branch กลุ่ม AEI และหน่วยงานด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และการอบรมของออสเตรเลีย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อตรวจสอบรายงานความก้าวหน้า และอุปสรรคที่สมาชิกประสบ จากการประยุกต์ใช้วิธีการประเมินจากการประชุมครั้งที่ 6 ที่จัดขึ้นที่กรุงเทพ เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ.2543
2. เพื่อสนับสนุนการสนทนาระหว่างสมาชิก และหุ้นส่วนในการระบุความท้าทายใหม่ และประเด็นที่เผชิญหน้าในการกำหนดคุณสมบัติการรับรองในภูมิภาค รวมทั้งการแนะนำกลยุทธ์ใหม่ๆ และการเทคนิคการวัดเพื่อนำไปปฏิบัติ

การประชุมครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมจาก 9 ประเทศ ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย สาธารณประชาชนจีน อินเดีย สาธารณประชาชนลาว ได้รับเชิญให้นำเสนอรายงานของประเทศตน ดังนี้

➤ ประเทศออสเตรเลีย นำเสนอโดย Ms Rhonda Henry มีเนื้อหาโดยสรุป คือ

รัฐบาลออสเตรเลีย ไม่มีสำนักงาน หรือกฎหมายที่สอดคล้องกับกระบวนการเพื่อรับรองคุณสมบัติของผู้เข้ามาอยู่อย่างถาวรในออสเตรเลีย รวมทั้งไม่มีมอบอำนาจมาตรฐาน แต่สนับสนุนจุดมุ่งเน้น

ของชาติสำหรับการประเมินคุณสมบัติผ่าน AEI NOOSR โดยศูนย์กลางสารสนเทศของประเทศ ออสเตรเลีย มีหน้าที่

- สนับสนุนการรับรองที่ยุติธรรม เสมอภาค นำไปใช้งานได้ง่าย และโปร่งใส
- ตีพิมพ์โครงสร้างการศึกษาในประเทศ ที่อธิบายเกี่ยวกับระบบการศึกษาสำหรับนักศึกษา

ต่างชาติ และแนวทางการประเมิน

ออสเตรเลียมีการประชุมเพื่อให้ได้รับการยินยอมจากหลายฝ่าย และทั้งสองฝ่าย (Multilateral and bilateral agreement) ในการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าศึกษาอุดมศึกษา เพื่อสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึง

- ประเด็นสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ความแตกต่างระหว่างประเทศ เช่น โครงสร้างโรงเรียน หลักสูตรพิเศษของการเรียน เป็นต้น การจัดการประชุมครั้งต่อไปในอนาคต ความแตกต่างของวิธีการ ประเมิน และอาชีพของบัณฑิต

- การจัดตั้งการระบุคุณลักษณะ เป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือขบวนการต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนสารสนเทศผ่านข่ายงานผู้ประเมินอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

➤ สาธารณประชาชนจีน นำเสนอ โดย Dr Qifeng Zhou

ประเทศจีนมีการดำเนินการแลกเปลี่ยน และการร่วมมือระหว่างประเทศ ทางด้านการศึกษา เนื่องจากกฎหมายการศึกษานำมาซึ่งความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนดังกล่าว ตั้งแต่พ.ศ. 2531 มีการลงนาม ข้อตกลงทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งสิ้น 15 ฉบับ โดยกิจกรรมที่สร้างขึ้นดำเนินการ โดย Service Center of Study Abroad of China (SCSAC) และ National Development Center for Degree and Postgraduate Education of China (NDCDPEC) ภายใต้อำนาจของ Office of Academic Degrees Committee of the State Council (ADCSC)

ตลอด 20 ปีที่ผ่านมา ประเทศจีนได้ส่งนักศึกษากว่า 580,000 คน เพื่อไปศึกษาใน 103 ประเทศ และมีนักศึกษาจากต่างชาติประมาณ 456,000 คน จาก 170 ประเทศ เข้ามาศึกษาในประเทศจีน

➤ สำนักงานสันตะปาปา (The Holy See) กล่าว โดย Monsignor Francesci Canalini

ระบบการศึกษาระหว่างประเทศที่มีอยู่เดิมนั้น มีการระบุความต้องการสำหรับหลักสูตร ปริญญาตรี ภายใต้สนธิสัญญาทั้ง 2 ฝ่าย คือฝ่ายสงฆ์ และฝ่ายฆราวาส โดยสำนักงานของ Authentication สำหรับการศึกษาคาทอลิก เป็นผู้ดำเนินการให้รายละเอียดของปริญญาเป็นกฎหมาย

➤ ประเทศอินเดีย นำเสนอ โดย Dr Antony Stella

การระบุการรับรองคุณสมบัติในอินเดียกำลังอยู่ในช่วงการพัฒนา สมาชิกของ Association of Indian Universities (AIU) ได้สร้างรางวัลของแต่ละมหาวิทยาลัยขึ้น แต่เป็นการยากที่จะกำหนดหน่วยกิต เพื่อการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างช่วงกลางหลักสูตร อย่างไรก็ตามประเทศอินเดียมีความกระตือรือร้นในการแพร่ขยายความร่วมมือให้เป็นสากล และเพื่อนำไปสู่การประชุมระหว่างภูมิภาค (Regional Convention) องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เช่น National Assessment and Accreditation Council (NAAC) เป็นต้น

โดยกลยุทธ์ที่จะเพิ่มความมั่นใจให้กับประเทศต่างๆ เกี่ยวกับระบบการระบุดุณสมบัติ ควรประกอบด้วย 3 รูปแบบ คือ

- โครงสร้างที่แน่นอนที่สะท้อนให้เห็นระบบการศึกษาอุดมศึกษาในประเทศ
- กลไกที่เหมาะสม เพื่อประกันคุณภาพการศึกษา
- ความเชื่อมั่นในการสร้างพันธมิตรระหว่างองค์กร

➤ ประเทศสาธารณประชาชนลาว กล่าวโดย Dr Phonphet Boupha

อำนาจการกำหนดหลักสูตรปริญญาขึ้นอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ การระบุดุณสมบัตินั้นมีพื้นฐานบนระบบการศึกษา และหลักสูตรการเรียน ทั้งนี้คำนึงถึงความเที่ยงตรงของการรับเข้าศึกษา คุณภาพ ความสัมพันธ์ และการบริหารจัดการของการศึกษาอุดมศึกษาในประเทศ ประเด็นด้านการระบุดุณหลักสูตร ปริญญานั้นถือเป็นเรื่องสำคัญที่มีความสอดคล้องกับการแลกเปลี่ยนนักศึกษา และบุคลากร

ในการประชุมครั้งนี้ Dr Phonphet Boupha ได้เสนอประเด็นว่าด้วยความร่วมมือด้านวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดในความร่วมมือด้านการศึกษาอุดมศึกษา เช่น จัดให้มีรายการด้านการยอมรับขึ้นในแต่ละประเทศ เป็นต้น

➤ สาธารณมัลดีฟ เสนอโดย Dr Mahamoodh Shougee

การประเมินการระบุดุณสมบัตินักศึกษาต่างชาติ ดำเนินการโดยคณะกรรมการการรับรองวิทยฐานะมัลดีฟ (Maldives Accreditation Board : MAB) ซึ่งก่อตั้งโดยกระทรวงศึกษาธิการเมื่อปีพ.ศ.2543 เพื่อให้มีหลักฐานที่ชัดเจน การรับรองดุณสมบัตินี้ควรเป็นประเด็นของแต่ละสถาบันในประเทศต้นสังกัด ในการกำหนด และการลงทะเบียนนักศึกษา โดยความต้องการของผู้เข้าศึกษาควรมีการเปรียบเทียบถึงความสอดคล้องกับโครงสร้างการระบุดุณสมบัตินักศึกษาของมัลดีฟ ทั้งนี้ MAB ได้พัฒนาระบบสารสนเทศด้านสถาบันการศึกษาต่างประเทศที่นักศึกษาชาวมัลดีฟสามารถเข้าไปศึกษา

Dr Mahamoodh Shougee อภิปรายเกี่ยวกับความต้องการสำหรับเอเชียแปซิฟิกในการจัดให้มีอินเตอร์เน็ตเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา รวมไปถึงการระบุดุณสมบัติ เพื่อเป็นส่วนช่วยเหลือด้านกระบวนการประเมิน และการฝึกอบรมผู้ประเมิน

➤ ประเทศมองโกเลีย กล่าวโดย Mr Munkhbaatar Begzjav

หน่วยงานหลักที่ประสานงานด้านการระบุดุณสมบัตินักศึกษาคือ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การศึกษา และวัฒนธรรมของมองโกเลีย (the Mongolia Ministry of Science Technology Education and Culture : MOSTEC) เพื่อการประชุมภูมิภาค มองโกเลียได้กำหนดข้อตกลงทั้ง 2 ฝ่ายร่วมกับคิวบา และจีน และอยู่ระหว่างการเจรจาต่อรองกับรัสเซีย ยูเครน บัลแกเรีย และเชคโกสโลวาเกีย

➤ ประเทศเนปาล เสนอโดย Mr Rameswor Shrestha

ประเทศเนปาล ยังไม่มีศูนย์กลางในการประสานงานด้านการรับรองดุณสมบัติของนักศึกษา

แต่ศูนย์กลางการพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัย Tribhuwan (the Curriculum Development Centre of Tribhuwan University) ได้รับการยอมรับให้มีอำนาจหลักในการดำเนินงาน เริ่มมีการตกลงร่วมทั้งสองฝ่าย และหลายฝ่าย และกำหนดระดับของมหาวิทยาลัย

➤ ประเทศสาธารณเกาหลี กล่าวโดย Dr Hyun-Chine Lee

มีการดำเนินการตามกลยุทธ์เพื่อจัดการกับความเปลี่ยนแปลงของโลกด้านการศึกษา และเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเป็นสากลในการศึกษาของเกาหลี โดยการกำหนดจำนวนข้อตกลงทางวัฒนธรรม ทั้งสองฝ่าย ประกอบด้วยข้อตกลงทางการแลกเปลี่ยนการศึกษา และเข้าร่วมกับโปรแกรม UMAP ในการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต การปฏิรูปอยู่ระหว่างการเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร เพื่อนำไปสู่ความเป็นสากล และความสามารถในการแข่งขันของนักศึกษา และมหาวิทยาลัย

➤ ประเทศศรีลังกา

The University Grants Commission จัดตั้งคณะกรรมการด้านประกันคุณภาพ เพื่อดำเนินโครงการด้านการประกันคุณภาพในมหาวิทยาลัยต่างๆในประเทศ ส่วนหนึ่งของโครงการประกอบด้วย การพัฒนาโครงสร้างการระบุคุณลักษณะในศรีลังกา (Sri Lanka Qualification Framework : SLQF) เป็นต้น พร้อมทั้งเสนอให้พิจารณาความสามารถในการเพิ่มจำนวนความต้องการสำหรับสถานศึกษาโดยปราศจากการตกลงด้านคุณภาพ ซึ่งทำให้น้อยลงได้โดยการประยุกต์วิธีการ 2 แบบ คือ การส่งมอบและหรือ การสัมปทาน ของการเตรียมหลักสูตร โดยมหาวิทยาลัยอื่นๆ

บทสรุป

บทนี้เป็นการเกริ่นนำถึงประวัติความเป็นมา รูปแบบของการดำเนินการประกันคุณภาพทั้งภายในภายนอก รวมถึงความเคลื่อนไหว และการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของภูมิภาคต่างๆ ได้แก่ ประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน ภูมิภาคยุโรป ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ข่ายงานนานาชาติ และข่ายงาน UNESCO

พบว่าตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ทุกภูมิภาคมีความตื่นตัว และให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา ตัวอย่างเช่น ประเทศไทยมีการประกาศเป็นนโยบายประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ในพรบ. การศึกษา ภูมิภาคอาเซียนมีการจัดตั้งข่ายงานความร่วมมือ ภายใต้ชื่อ ASEAN University Network : AUN ในขณะที่ภูมิภาคยุโรปมีการก่อตั้งข่ายงานความร่วมมือ European Network Quality Assurance in Higher Education :ENQA นอกจากนี้ยังมีการนำข่ายงานของแต่ละประเทศ หรือแต่ละภูมิภาคมารวมกันเป็นกลุ่มข่ายงานนานาชาติ (INQAAHE) เป็นต้น โดยแต่ละข่ายงานมีการจัดกิจกรรมต่างๆขึ้น เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการประชุม แลกเปลี่ยน ข้อมูล แนวคิด รวมถึงทัศนคติในการพัฒนามาตรฐาน, ระบบ, ตัวชี้วัด และเกณฑ์ ในการประกันคุณภาพการศึกษา และใช้เป็นตัวขับเคลื่อนให้การประกันคุณภาพในแต่ละภูมิภาคประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

บทที่ 2

ข้อมูลเปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพ ระหว่างประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน และกลุ่มทวีปยุโรป

2.1 ข้อมูลระบบประกันคุณภาพภายใน

ระบบประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยในอาเซียนดูเหมือนว่ายังไม่ค่อยมีความชัดเจน ส่วนมากจะเป็นลักษณะที่แต่ละมหาวิทยาลัยทำการพัฒนาตัวชี้วัดขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินตนเอง ซึ่งได้รับการกระตุ้นจากการประชุมข่างานประกันคุณภาพอาเซียน เช่นเดียวกับในประเทศไทย มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะทำการประเมินโดยอาศัยตัวชี้วัดของสกอ. เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผล การติดตามตรวจสอบ คุณภาพ และมาตรฐานทางการศึกษา และเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินภายนอก ส่วนมหาวิทยาลัยในภูมิภาคยุโรปนั้น มีบางมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่ทำการประกันคุณภาพภายใน จากเหตุผลข้างต้น จึงทำการยกตัวอย่างระบบประกันคุณภาพภายในที่เห็นเด่นชัดของมหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาค เป็นกรณีศึกษา ดังนี้

2.1.1 ระบบประกันคุณภาพภายใน ของประเทศไทย

การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยเริ่มจากการที่ สกอ.ประกาศให้มีนโยบายการประกันคุณภาพใน พรบ.การศึกษาพ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้มหาวิทยาลัยต่างๆดำเนินการประกันคุณภาพ ทั้งนี้สกอ.ได้พัฒนาแนวทางระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อใช้เป็นแม่แบบการวัดผลให้กับมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และเอกชน ขึ้น 9 องค์กรประกอบ 28 ตัวบ่งชี้ (รายละเอียด หัวข้อ 2.4)

นอกจากแนวทางข้างต้น สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐบาล มีความจำเป็นต้องทำการประเมินหลักสูตร โดยขึ้นอยู่กับข้อกำหนด กฎหรือนโยบายของแต่ละสภามหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ

สำหรับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของประเทศไทย พิจารณาตัวอย่างการดำเนินการจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.1.1 ระบบประกันคุณภาพภายใน ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประเทศไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย ถือกำเนิดจากโรงเรียนสำหรับฝึกหัดวิชาข้าราชการฝ่ายพลเรือน ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้น ด้วยพระราชประสงค์ ให้สถาบันแห่งนี้เป็น “ต้นสมองความคิดของชาติ” ดังนั้นกลไกการดำเนินการในรูปแบบต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น ตั้งแต่ กลไกการคัดเลือกนิสิต กลไกการคัดเลือกคณาจารย์ ฯลฯ พึงสะท้อนความมุ่งมั่นของมหาวิทยาลัยที่จะผดุงไว้ซึ่งคุณภาพของการจัดการศึกษาทั้งสิ้น เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เริ่มดำเนินการ

ประกันคุณภาพมาตั้งแต่ พ.ศ. 2537 โดยเริ่มในส่วนของกระบวนการประเมินผลการเรียนการสอน และได้พัฒนาเป็นระบบประกันคุณภาพทางวิชาการขึ้น โดยเน้นกลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพที่ประกอบด้วยระบบย่อย 3 ระบบ ได้แก่ ระบบกำกับ (control) ระบบสนับสนุน (support) และระบบตรวจสอบ (evaluate) เพื่อควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนขององค์ประกอบการศึกษา คือ ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) โดยมีการดำเนินงานที่ประสานกัน ใน 3 ระดับ คือ ระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับภาควิชา

ปัจจุบันพันธกิจของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่เพียงแต่เป็น สถาบันสำหรับประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้เท่านั้น แต่ยังดำเนินพันธกิจต่อสังคมอย่างหลากหลาย ดังนั้นเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงมีการขยายนโยบายด้านการประกันคุณภาพจากหน่วยงานวิชาการสู่ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัย และจากการประชุมสภามหาวิทยาลัยครั้งที่ 609 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2543 ได้อนุมัตินโยบาย และแผนแม่บทการประกันคุณภาพของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีสาระสำคัญ ดังนี้

➤ นโยบายการประกันคุณภาพ

1. สนับสนุน และส่งเสริมทุกหน่วยงานในการจัดทำระบบประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. จัดทำมาตรฐานประกันคุณภาพของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการมอบใบรับรองแก่หน่วยงานที่ได้รับรองความสำเร็จในการใช้ระบบประกันคุณภาพแล้ว
3. สนับสนุนให้มีระบบประเมินคุณภาพภายในของหน่วยงาน และระบบประเมินคุณภาพภายนอก
4. สนับสนุนให้เกิดพันธมิตรของระบบประกันคุณภาพเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ
5. ให้ทุกหน่วยงานผ่านการประกันคุณภาพภายใน และหรือภายนอกภายในปี 2546

➤ วัตถุประสงค์ และขอบเขต

เพื่อเป็นบรรทัดฐานการประกันคุณภาพให้กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นระดับประเทศหรือนานาชาติที่มีความสัมพันธ์ร่วมมือกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแบ่งมาตรฐานประกันคุณภาพเป็น 4 ลักษณะตามภารกิจหลักของหน่วยงาน คือ

1. หน่วยงานด้านการเรียนการสอน
2. หน่วยงานด้านการวิจัย
3. หน่วยงานด้านบริหารและสนับสนุน

4. หน่วยงานด้านบริการวิชาการ

➤ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

1. การพัฒนาระบบ และกลไกประกันคุณภาพ
2. การตรวจประเมินระบบประกันคุณภาพ
3. การรับรองหน่วยงานที่สัมฤทธิ์ผลระบบประกันคุณภาพ
4. การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรด้านประกันคุณภาพ
5. การบริหาร และสนับสนุนระบบประกันคุณภาพ
6. การสร้างฐานข้อมูลโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
7. การสร้างพันธมิตรระบบประกันคุณภาพสู่ประชาคมโลก

➤ มาตรฐาน และตัวชี้วัด

มาตรฐานระบบประกันคุณภาพทั้ง 4 มาตรฐาน จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการร่างมาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์อาวุโส ผู้บริหารระดับสูง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้ใช้เอกสารต่างๆ เช่น มาตรฐานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มาตรฐาน ISO-9000 : 1994, มาตรฐาน ISO-9000 : 2000 เป็นต้น ประกอบการพิจารณา เพื่อให้มาตรฐานดังกล่าวสะท้อนปณิธาน และจุดยืนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสนองตอบแนวทางการประเมินโดยหน่วยงานภายนอก ตลอดจนมีความสอดคล้องต่อระบบการประกันคุณภาพอุดมศึกษาระดับสากล มาตรฐานดังกล่าว ประกอบด้วย 34 ตัวชี้วัด ในแต่ละตัวชี้วัดแบ่งเกณฑ์คุณภาพเป็น 7 ระดับ จากองค์ประกอบข้างต้นรวมกันเป็นอนุกรมมาตรฐานประกันคุณภาพของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CU-QA Standard Series) (รายละเอียด หัวข้อ 2.4)

2.1.2 ระบบประกันคุณภาพภายใน ของภูมิภาคอาเซียน

2.1.2.1 ระบบประกันคุณภาพภายใน ของ ประเทศสิงคโปร์

จากการประชุม AUNP ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน – 3 ธันวาคม 2546 ที่กรุงเทพฯ Daphen Pan ได้นำเสนอกรณีศึกษาของ National University of Singapore (NUS) ในการดำเนินการประกันคุณภาพ โดยการพัฒนาวิธีการ และวิธีปฏิบัติที่ดี (Quality Assurance : Methodological Development and Good Practices) ดังนี้

National University of Singapore (NUS) เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐบาล ดังนั้นจึงต้องตระหนักถึงการจัดการทางการเงิน ซึ่งการพัฒนาสาระสำคัญของปริญญา เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยที่ดำเนินการด้วยตนเองในปี 1999 / 2000 เป็นส่วนหนึ่งของคำแนะนำของ University Governance and Funding Review ดังนั้นการประกันคุณภาพจึงกลายเป็นความรับผิดชอบที่สำคัญของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ NUS ยังมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงของสิงคโปร์ ในด้านของความรู้ และนวัตกรรมที่เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจ NUS จึงจำเป็นต้องกำหนดให้การศึกษา และการวิจัย เป็นจุดมุ่งหมายหลักขององค์กร โดยมีแผนกลยุทธ์ ดังนี้

- **วิสัยทัศน์ :** เป็นองค์กรด้านการเรียนรู้ระดับสากล โดยสร้างความร่วมมือระหว่างการศึกษา การวิจัยและผู้ประกอบการ
- **พันธกิจ :** รวบรวมนักประดิษฐ์ และผู้ประกอบการ เพื่อให้การศึกษา และสร้างทักษะแก่ชาวสิงคโปร์
- **พื้นที่ดำเนินการ :** ให้ความสนใจในการประกันคุณภาพในส่วนของ การสอน การวิจัย และการบริการ และคาดหวังผลการดำเนินการเบื้องต้นให้บรรลุความต้องการอย่างน้อย 1 พื้นที่ โดยดำเนินการพัฒนา และปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณภาพในการศึกษา และสามารถใช้กระบวนการดังกล่าวเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพสำหรับส่วนต่อไป
- **แบบจำลองการประกันคุณภาพ (QA models)**
 แรกเริ่มการประกันคุณภาพจะมุ่งเน้นในตัวของผู้ผลิตมากกว่ากระบวนการ ดังนั้นลักษณะแบบจำลองเป็นแบบ ปัจจัยนำเข้า – ปัจจัยผลงาน (Input – output model) ซึ่งประกอบด้วย ตัวชี้วัดสมรรถนะของผู้ผลิต (Product performance indicators : PIs) เช่น
 - **มาตรฐานการบริหารจัดการสถาบัน พิจารณาจาก**
 - ลำดับของสถาบันในกลุ่มของสถานศึกษา
 - ส่วนแบ่งของการรับผู้สมัคร
 - คุณสมบัติของบุคลากร เจ้าหน้าที่
 - ความเข้มแข็งในการยอมรับ / ทบทวนหลักสูตร
 - ความเข้มแข็ง / ความปลอดภัย ของการให้รางวัล
 - ความเข้มงวดของ
 - กระบวนการประเมิน
 - **หลักสูตร**
 - ระยะเวลาที่เหมาะสมของหลักสูตร
 - ความเหมาะสมสำหรับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
 - ความเหมาะสมของ
 - ผลลัพธ์การเรียนรู้ การได้รับการรับรอง เป็นต้น
 - การประเมิน
 - ความถูกต้อง และเที่ยงตรงในการวัดผลลัพธ์
 - **ผลลัพธ์**
 - ความก้าวหน้าของนักศึกษา / อัตราการสำเร็จการศึกษา
 - เสี่ยงตอบรับจากความต้องการทางอุตสาหกรรม
 - ชื่อเสียงของบัณฑิต

- ความมีประสิทธิผลของต้นทุน
 - ต้นทุนต่อนักศึกษา / หลักสูตร
 - อัตราส่วนนักศึกษา ต่อบุคลากรเจ้าหน้าที่
 - ขนาดชั้นเรียน

อย่างไรก็ตาม แบบจำลองข้างต้น ไม่เหมาะสมกับหน่วยงานด้านการศึกษา เนื่องจากการศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงที่จุดสิ้นสุดของกระบวนการ (ผลิตภัณฑ์) แต่ยังคงคำนึงถึงกระบวนการปัจจุบัน ดังนั้นจึงเปลี่ยนจากแบบจำลองปัจจัยนำเข้า – ปัจจัยส่งออก เป็นแบบจำลอง ปัจจัยนำเข้า – กระบวนการ – ปัจจัยผลงาน (Input – process - output model) นั่นคือ เปลี่ยนจากตัวชี้วัดเชิงปริมาณ เป็นการพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพ และเปลี่ยนจากการเฝ้าระวัง เป็นการจัดการ ตัวชี้วัดสมรรถนะกระบวนการ ประกอบด้วย

- คุณภาพของประสบการณ์การเรียนรู้
 - โอกาสในการเรียนรู้
 - ประสิทธิภาพของการสอน
 - รูปแบบการสอน เช่น สอนกลุ่มขนาดใหญ่ / เล็ก, โครงการ เป็นต้น
 - ประสบการณ์การเรียนรู้
 - สถานศึกษาสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การสอนพิเศษ, การควบคุมดูแลงานวิจัย เป็นต้น
 - การสนับสนุนจากผู้บริหาร
 - การสนับสนุนในรูปแบบอื่นๆ เช่น การให้คำปรึกษาด้านการเงิน
 - ทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด, เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น
- ผลลัพธ์การเรียนรู้
 - ความสามารถทางความคิด
 - ความเป็นอิสระทางความคิด
 - การประยุกต์ใช้ความรู้
 - ทักษะ
 - มีใจใฝ่เรียนรู้
 - จัดการการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- กระบวนการประกันคุณภาพ

สำหรับขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

 - การประกันคุณภาพภายใน

NUS ได้ดำเนินการประเมินตนเอง (self-assessment) มาหลายปีแล้ว แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ หรือ โครงสร้างที่แน่นอน กลไกบางประการที่ใช้ ประกอบด้วย

- การตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรคณะ
- การประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก
- เพิ่มผลงานการสอน
- ผลตอบรับจากนักศึกษา
- ผลตอบรับจากเจ้าของกิจการ
- การให้รางวัล

- การประกันคุณภาพภายนอก จะกล่าวถึงในข้อ 2.2.2.1 ต่อไป

2.1.2.2 ระบบประกันคุณภาพภายใน ของประเทศมาเลเซีย

การดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในของ ประเทศมาเลเซีย อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐบาล โดยสนับสนุนให้แต่ละมหาวิทยาลัยนำระบบ ISO9000 มาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้มีการดำเนินการตรวจติดตามในบางหลักสูตร ซึ่งมีลักษณะคล้ายตามกับระบบประกันคุณภาพภูมิภาคยุโรป

2.1.2.3 ระบบประกันคุณภาพภายใน ของประเทศฟิลิปปินส์

สำหรับประเทศฟิลิปปินส์ ระบบประกันคุณภาพการศึกษายังไม่มี ความชัดเจน จะมีเพียงบางหลักสูตร ในบางมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่มีการประกันคุณภาพการศึกษา ผ่านการตรวจติดตาม แต่ก็ยังไม่มี ความสมบูรณ์เท่าที่ควร โดยขั้นตอนการตรวจติดตามอ้างอิงจากระบบประกันคุณภาพของภูมิภาคยุโรป

จากตัวอย่างระบบประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศในภูมิภาคอาเซียน อาจสรุปได้ว่า ประเทศไทยเป็นเพียงประเทศเดียว ที่มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด เพราะมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และค่อนข้างชัดเจน อีกทั้งมหาวิทยาลัยเกือบทุกแห่งในประเทศ ยอมรับและปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่ประเทศอื่นๆ เริ่มต้นตัว และเล็งเห็นความสำคัญ เห็นได้จาก การที่ส่งตัวแทนเข้าร่วมการประชุม AUN เพื่อรับฟังและเสนอข้อคิดเห็น (รายละเอียด 1.3) รวมไปถึงเริ่มทำการพัฒนาระบบประกันคุณภาพต่างๆขึ้นใช้ภายในประเทศของตน

2.1.3 ระบบประกันคุณภาพภายใน ของภูมิภาคยุโรป

สำหรับการดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในของยุโรป ยังเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ เมื่อเทียบกับการประกันคุณภาพภายนอก เนื่องจากมีการดำเนินการในบางมหาวิทยาลัยเท่านั้น โดยกระตุ้นให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพ เพื่อเป็นแกนนำในการดำเนินการประกันคุณภาพ มีภารกิจหลักคือการประเมินตนเองผ่าน The European Excellence Model (รายละเอียดหัวข้อ 2.4) และเพื่อเตรียมพร้อมการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก (peer review) สำหรับประเทศที่มีรูปแบบในการประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจนกว่าประเทศอื่นๆ และยกเป็นตัวอย่าง คือ สหราชอาณาจักร

2.1.3.1 สหราชอาณาจักร

สำหรับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในนั้น เป็นหน้าที่ของแต่ละสถาบัน ที่จะจัดหา ระบบกลไกเพื่อควบคุมดูแลคุณภาพ มาตรฐานของตนเอง นอกจากนี้มหาวิทยาลัยหลายแห่งยังจัดให้มีระบบ ผู้ตรวจสอบภายนอก (External Examiners) เพื่อช่วยตรวจสอบมาตรฐานของมหาวิทยาลัย, ความรู้ ความสามารถของนักศึกษา และขั้นตอนการประเมินผล ว่าเป็นอย่างไร มีความเหมาะสมหรือไม่ รวมถึง ทำ การเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ทั้งนี้ยังไม่พบหลักฐานที่แต่ละสถาบันการศึกษาดำเนินการสร้างระบบ ประกันคุณภาพภายใน แบบครบวงจร

2.1.4 ระบบประกันคุณภาพภายใน ของภูมิภาคอื่นๆ

สำหรับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอื่นๆ นั้น การดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในยังไม่ค่อยมี ความชัดเจน ส่วนใหญ่จะเป็นไปตามกลไกของรัฐบาล หรือคล้ายคลึงกับหน่วยงาน หรือองค์กรระดับสากล ที่ประเทศตนเป็นสมาชิก เช่น UNESCO, INQAAHE เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงมีระบบ และการปฏิบัติที่แตกต่าง กันไป ตัวอย่างเช่น

- ประเทศญี่ปุ่น มีการประกาศให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษา ตั้งแต่เดือนเมษายน ปี 2004 ทำให้มหาวิทยาลัยต่างๆ ต้องเริ่มดำเนินการด้านคุณภาพอย่างจริงจัง
- ประเทศฮ่องกง มีการดำเนินการด้านคุณภาพ โดยดูตามท่าทีของ INQAAHE เป็นสำคัญ
- กลุ่มข่ายงานภูมิภาค (Regional networks) ในหลายทวีปได้เริ่มรวมตัวกันประชุมในเรื่อง ระบบประกันคุณภาพ เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของตนเอง

2.2 ข้อมูลระบบประกันคุณภาพภายนอก

แต่ละประเทศ และภูมิภาคจะมีองค์กรที่ทำหน้าที่ประกันคุณภาพภายนอก เพื่อเป็นผู้ตรวจประเมินผล การดำเนินการของแต่ละสถาบันการศึกษา ทั้งนี้แต่ละองค์กรก็มีการกำหนดมาตรฐาน และตัวชี้วัดเหมือน และแตกต่างกันออกไป

2.2.1 ระบบประกันคุณภาพภายนอกของประเทศไทย

2.2.1.1 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการประกันคุณภาพภายนอกในประเทศไทย คือ สมศ. ซึ่งมีหน้าที่หลักในการตรวจประเมินสถาบันการศึกษา ตามหลักเกณฑ์ และตัวชี้วัดที่สร้างขึ้น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง ปรัชญา พันธกิจ และลักษณะการเรียนการสอนของแต่ละสถาบันเป็นสำคัญ ในระยะแรกได้กำหนด มาตรฐานสำหรับตรวจประเมินระดับอุดมศึกษาไว้ 8 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ สำหรับประเมินรอบแรก 5 ปี (พ.ศ.2544 – 2548) (รายละเอียด หัวข้อ 2.4)

2.2.1.2 รางวัลคุณภาพแห่งชาติของไทย (Thailand Quality Awards : TQA)

นอกจาก สมศ.ที่มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอกแล้ว สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ถือเป็นองค์กรหลักที่มีส่วนจัดตั้งรางวัลคุณภาพแห่งชาติขึ้น เพื่อผลักดันให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาคการผลิต และการบริการนำเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้เป็นกลไกในการพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการ เพื่อการสู่มาตรฐานสากล เพื่อกระตุ้นสู่การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศ (Best Practice) และเป็นแบบอย่างของการเปรียบเทียบวัด (Benchmarking) ต่อไป

➤ ประวัติความเป็นมา

จากการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ.2539 เพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้งรางวัลคุณภาพแห่งชาติในประเทศไทย ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติจึงบรรจุรางวัลคุณภาพแห่งชาติไว้ในแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 โดยมีสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ เป็นองค์กรหลักในการประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน องค์กรที่มีวิธิปฏิบัติ และผลการดำเนินการในระดับมาตรฐานโลกจะได้รับการประกาศเกียรติคุณด้วยรางวัลคุณภาพแห่งชาติ และจะนำวิธิปฏิบัติดังกล่าวไปเป็นแบบอย่างให้องค์กรอื่นๆ ประยุกต์ใช้

รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ถือเป็นรางวัลมาตรฐานโลก เนื่องจากมีพื้นฐานทางด้านเทคนิค และกระบวนการตัดสิน เช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาหรือ The Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA)

➤ วิสัยทัศน์: รางวัลคุณภาพแห่งชาติ เป็นรางวัลอันทรงเกียรติซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เป็นเครื่องหมายแสดงถึงความเป็นเลิศในการบริหารจัดการขององค์กร ที่ทัดเทียมระดับมาตรฐานโลก

➤ วัตถุประสงค์

1. สนับสนุนการนำแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติไปใช้ในการปรับปรุงความสามารถในการแข่งขัน
2. ประกาศเกียรติคุณให้กับองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในระดับมาตรฐานโลก
3. กระตุ้นให้มีการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนวิธิปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
4. แสดงให้นานาชาติเห็นถึงความมุ่งมั่นในการยกระดับมาตรฐานความเป็นเลิศในการบริหารจัดการ

➤ องค์กรบริหารรางวัลคุณภาพแห่งชาติ

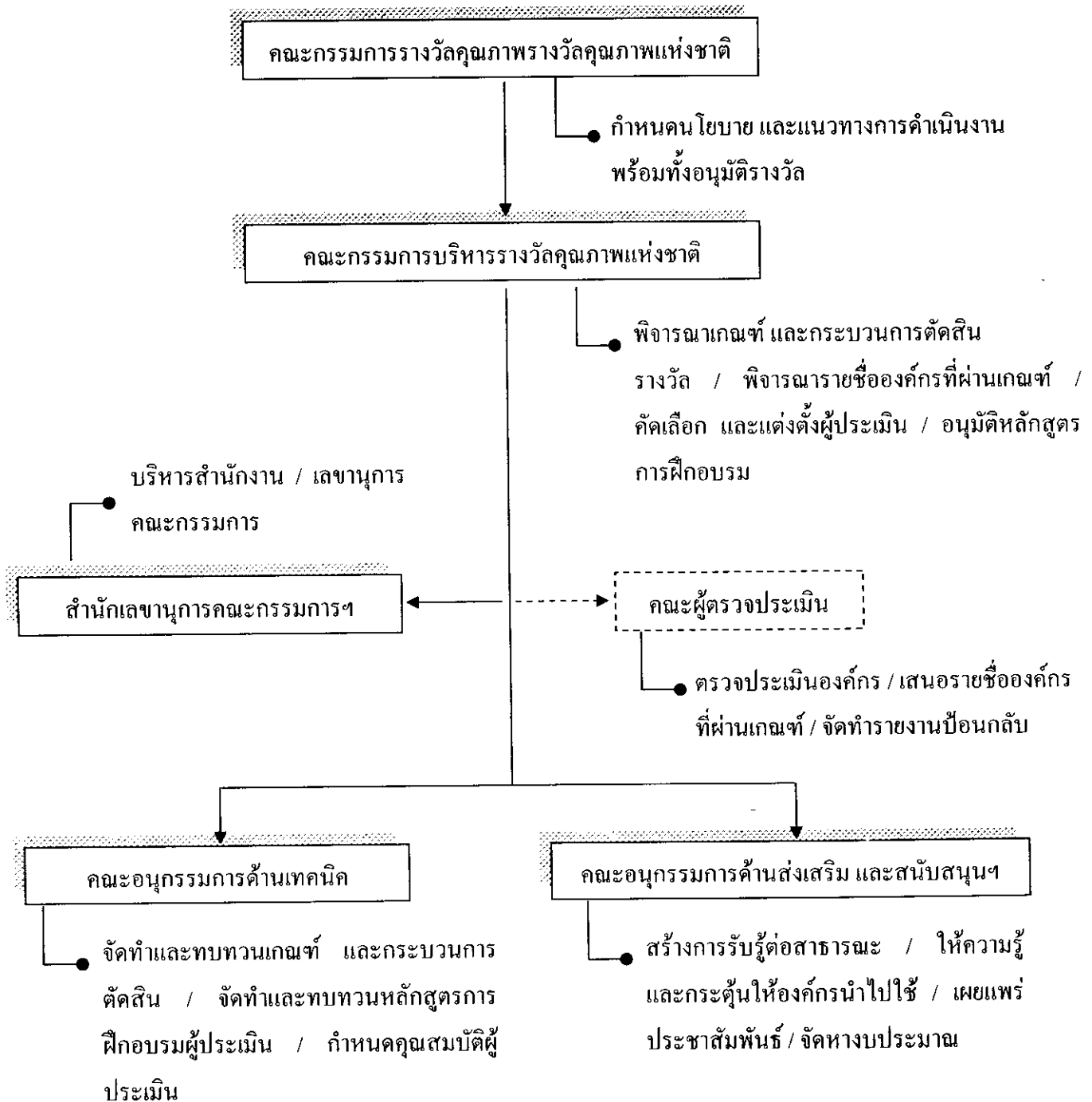
โครงสร้างองค์กรบริหารรางวัลคุณภาพแห่งชาติ และหน้าที่ที่รับผิดชอบ แสดง

ผังรูป 2.1

➤ ตัวอย่างองค์กรที่ดำเนินการเพื่อเข้ารับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ

- คณะแพทยศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วางแผนการดำเนินการเพื่อก้าวสู่ TQA และเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการ benchmark กับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ต่อไปในอนาคต

- ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ได้รับรางวัลบริหารสู่ความเป็นเลิศ(Thailand Quality Class -TQC) ประจำปี 2545 และ 2546

รูปที่ 2.1 ผังบริหารงานขององค์กรรางวัลคุณภาพแห่งชาติ

2.2.2 ระบบประกันคุณภาพภายนอก ของภูมิภาคอาเซียน

ได้รับการกระตุ้นจากหน่วยงานประกันคุณภาพอาเซียน (AUN-QA) ที่ก่อตั้งขึ้นในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2538 (รายละเอียด AUN-QA หัวข้อ 1.3) และมีกระทรวงศึกษาธิการของรัฐบาล เป็นผู้กำกับดูแล ทำให้มหาวิทยาลัยต่างๆ เริ่มดำเนินการประกันคุณภาพ เป้าหมายเพื่อความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิก

2.2.2.1 ระบบประกันคุณภาพภายนอก ของประเทศสิงคโปร์

ในข้อนี้จะแบ่งการอธิบายเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือ การดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกของ NUS ซึ่งเป็นตัวอย่างกรณีศึกษาต่อจาก ข้อ 2.1.2.1 และเกี่ยวกับโครงสร้างการประกันคุณภาพสำหรับมหาวิทยาลัย Assurance Framework for the University (QAFU) ในส่วนหลัง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

➤ กระบวนการประกันคุณภาพภายนอกของ NUS

ดำเนินการ โดยการทวนสอบ และการทำให้ถูกต้อง (validation) ผ่านกลไกต่างๆ ดังนี้

- ผู้ตรวจสอบการดำเนินการของคณะจากภายนอก
- International Advisory Panel (IAP) เป็นคณะผู้อภิปรายระดับคณะ (faculty / department - level panel) ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้มีชื่อเสียงด้านการศึกษาจากภายนอก ทำการทวนสอบหลักสูตร และวิธีการสอน พร้อมทั้งจำแนกจุดแข็ง และสิ่งที่ต้องปรับปรุง

- International Academic Advisory Panel (IAAP) คณะผู้อภิปรายในระดับมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษาที่มีชื่อเสียงจากสถานศึกษาชั้นนำ เข้ามาเยี่ยมชมทุกๆ 2 ปี และช่วยกำหนดวิธีการ และกลยุทธ์

- Quality Assurance Framework for the University (QAFU) เป็น โครงสร้างการประกันคุณภาพ ระดับสถาบัน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในแต่ละมหาวิทยาลัย ครอบคลุมถึงวิธีการปกครอง การบริหาร การสอน การวิจัย และการบริการ โดยคำนึงถึงวิธีการประกันคุณภาพภายใน และวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดของสากล

➤ Quality Assurance Framework for the University (QAFU)

ในช่วงต้นปีพ.ศ.2546 รัฐบาลยอมรับในหลักการที่เป็นคำแนะนำของคณะกรรมการตรวจสอบมหาวิทยาลัย และการวางแผนบัณฑิต (the Committee to Review the University Sector and Graduate Manpower Planning) ในการเพิ่มจำนวนการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย หรือที่เรียกว่า Cohort Participation Rate (CPR) จากปัจจุบัน 21% เป็น 25% ภายในปีพ.ศ. 2553 ส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ที่ใช้ในการเพิ่มความมั่นใจการดำเนินการ คือ กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education : MOE) ดำเนินการประกันคุณภาพกับ 3 มหาวิทยาลัย คือ Nanyang Technological University, Singapore Management University และ NUS ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ จึงก่อตั้งผู้ประเมินภายนอก เพื่อทำการตรวจความถูกต้องของการประเมินตนเองของแต่ละมหาวิทยาลัย ทุกๆ 3 ปี เพื่อตรวจสอบรายงานผลการประเมินตนเอง และเพื่อประเมินจุดแข็ง และจุดอ่อนของแต่ละมหาวิทยาลัย จากนั้นคณะผู้ประเมินจะรายงานผลการประเมินไปยัง

กระทรวงศึกษาธิการ และให้คำแนะนำที่เหมาะสม ที่เป็นพื้นฐานบนงบประมาณ และการตัดสินใจที่สำคัญอื่นๆ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพสำหรับมหาวิทยาลัย

- เป้าหมายของ QAFU

ในช่วงแรกของการดำเนินการชีวิต QAFU ได้กำหนดเป้าหมายทั้งสิ้น 32 ประการครอบคลุมในหลากหลายประเด็นหลัก ดังนี้

- วิธีการปกครอง (Governance)

1. กำหนดพันธกิจของมหาวิทยาลัย
2. สร้างความมั่นใจว่าเป็นวิธีการปกครองที่ดี
3. กำหนดทิศทางของกลยุทธ์
4. มั่นใจว่าการจัดการสามารถนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
5. ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรของมหาวิทยาลัย
6. กำหนด และบรรจุความรับผิดชอบต่อ senior executive
7. Ensure leadership succession
8. Ensure academic freedom for university and staff
9. รายงานผลการดำเนินงาน รวมถึงผลกระทบจากการดำเนินการต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
10. สร้างความมั่นใจในการคงอยู่ของมหาวิทยาลัยในสังคม ภูมิภาค และนานาชาติ

- การบริหารจัดการ (Management)

11. มีความชัดเจนในแผนกลยุทธ์ บนแนวทางที่กำหนดโดยรัฐบาล
12. มีรูปแบบการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิผล
13. ปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ
14. มีการจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิผล
15. สร้างความมั่นใจว่าหน้าที่ของทรัพยากรบุคคลมีประสิทธิภาพ
16. ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีระบบการจัดการสารสนเทศ
17. มีกระบวนการบริการที่เหมาะสม

- การสอน (Teaching)

18. เป้าหมายการสอน
19. ผลลัพธ์การเรียนรู้
20. สิ่งที่ทำการสอน (What we teach)
21. วิธีการสอน (How we teach)
22. หน่วยสนับสนุนการสอน

- การวิจัย (Research)
 - 23. รักษา และยกระดับงานวิจัยสู่ภูมิภาค และสากล
 - 24. รักษา และสร้างจุดแข็งเพื่อเป็นศูนย์กลางการวิจัย
 - 25. กำหนดพื้นที่กลยุทธ์เป้าหมาย เพื่อเริ่มการวิจัยใหม่ๆ
 - 26. สร้างความมั่นใจว่างานวิจัยจะตรงตามความต้องการของประเทศ และภูมิภาค
 - 27. ขยายการเชื่อมโยงด้านการวิจัย และความเป็นพันธมิตร ภายในสิงคโปร์
 - 28. เชื่อมโยงการวิจัยสู่ระดับสากลในสถานศึกษาอุดมศึกษาภายนอก
- สิงคโปร์
 - 29. สร้างความสมดุลระหว่างการสอน และรายงานการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัย
 - 30. สร้างสายเลือดใหม่ทางวัฒนธรรม(Grow a 'new blood' culture)
- การบริการ (Service)
 - 31. กระตุ้นสมาชิกทุกราย เพื่อสนับสนุนการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย
 - 32. กระตุ้นสมาชิกทุกราย เพื่อสนับสนุนการดำรงอยู่ของมหาวิทยาลัยในประเทศ และสากล
- การดำเนินการ QAFU
การประยุกต์ใช้โครงสร้างประกันคุณภาพ ให้ดำเนินการร่วมกับ 4Ms ได้แก่
 - Mission (พันธกิจ)
 - Means (วิธีการ)
 - Measure (การวัด)
 - Maintenance (การบำรุงรักษา)
- Mission (พันธกิจ) : สิ่งที่ต้องการเพื่อความสำเร็จ (What do we want to achieve?) ในการพิจารณาการดำเนินการเพื่อคุณภาพ ควรคำนึงถึงเป้าหมายบางประการ เช่น
 - การดำรงอยู่ของสถานศึกษาในระดับประเทศ ภูมิภาค และสากล
 - มั่นใจระบบ และ โครงสร้างว่ามีประสิทธิผลในการสนับสนุนการสอนและการเรียน
 - พัฒนากำลังบุคลากรคุณภาพ
- Means (วิธีการ) : สิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อความสำเร็จ (How do we achieve it?) ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยแนวคิดแบบเน้นภาพรวม
 - ศูนย์กลางการเรียนรู้ : นักศึกษามีส่วนร่วม ไม่เพียงแต่เป็นผู้เรียน แต่รวม

ไปถึงการออกแบบหลักสูตร การประเมิน เป็นต้น

- สังคมความรู้
- กำหนด และทบทวนผลลัพธ์การเรียนรู้
- ผลิตภาพการเรียนรู้

- Measure (การวัด) : วิธีการเพื่อประเมินระดับความสำเร็จ (How do we assess our level of achievement?)

เนื่องจากกลไกการประกันคุณภาพ มีหลายระดับ ได้แก่ หน่วยงาน คณะ และ มหาวิทยาลัย ดังนั้นจึงควรกำหนดวิธีการวัดที่เหมาะสม เช่น ในระดับหน่วยงาน ให้ตั้งคณะกรรมการทวนสอบภายใน จากนั้นคณะกรรมการทวนสอบ และผู้ตรวจสอบจากภายนอกสนับสนุนวิธีการปฏิบัติที่ดีของหน่วยงาน ในระดับคณะกำหนดให้มีการเฝ้าสังเกตภาพรวมของกระบวนการ และผลลัพธ์การประกันคุณภาพ เป็นต้น

- Maintenance (การบำรุงรักษา) : วิธีเพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (How can we continue to improve?)

นอกจาก QAFU มีบทบาทในการการประเมินภายนอกของสิงคโปร์แล้ว องค์กรหนึ่งที่มีส่วนสำคัญกับการประเมินภายนอกของมหาวิทยาลัยในภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ AUN หรือที่เรียกว่า ASEAN University Network รายละเอียดในหัวข้อถัดไป

2.2.2.2 ข่ายงานมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network : AUN)

ถือกำเนิดขึ้นในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2538 โดยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในอาเซียน เป็นองค์กรหลักที่ผลักดันให้เกิดการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน โดยทำการพัฒนาตัวชี้วัดขึ้นทั้งสิ้น 6 หลักเกณฑ์ 29 ตัวชี้วัด เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดในการประเมินภายนอก (รายละเอียด หัวข้อ 2.4) และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ข่ายงานมหาวิทยาลัยอาเซียนจะจัดประชุมขึ้นทุกปี เวียนกันไปตามประเทศสมาชิก

2.2.2.3 ระบบประกันคุณภาพภายนอกของประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียน

การดำเนินการส่วนใหญ่จะเป็นไปในทิศทางเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการของแต่ละประเทศ ดังนั้นจึงค่อนข้างมีความเข้มแข็ง และได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ในหลายๆ ประการ เช่น การผลักดันให้เกิดการพัฒนาตัวชี้วัด การจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น รวมทั้งประเทศที่มีมหาวิทยาลัยภายในประเทศจำนวนน้อย เช่น พม่า กัมพูชา และสาธารณรัฐประชาชนลาว เป็นต้น มีการดำเนินการด้านคุณภาพเช่นกัน โดยการประกันคุณภาพของหลักสูตรซึ่งจะเป็นไปตามข้อกำหนด และภายใต้การกำกับของรัฐบาล ตัวอย่างเช่น

➤ ประเทศมาเลเซีย ปัจจุบันได้รับการกระตุ้นจากรัฐบาล ให้แต่ละมหาวิทยาลัยนำระบบ ISO 9000 มาใช้เป็นเครื่องมือในการประกันคุณภาพ และรัฐบาลจะทำการรับรองมหาวิทยาลัยว่ามีคุณภาพ หากมหาวิทยาลัยดังกล่าว ผ่านการประเมินตามมาตรฐาน ISO 9000 นอกจากนี้รัฐบาลมีการตั้ง

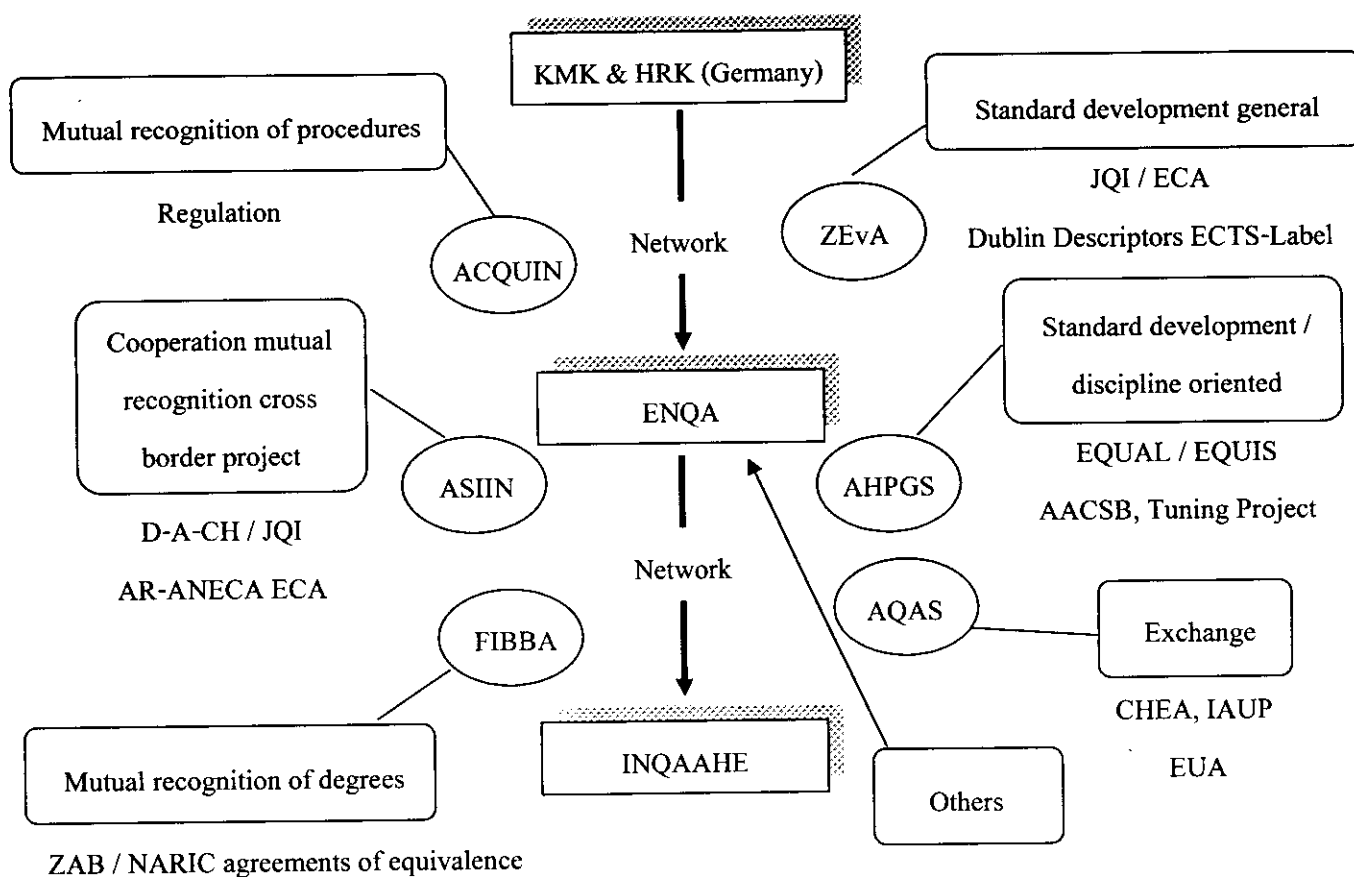
คณะกรรมการเพื่อประเมินหลักสูตร โดยอาศัยแนวทางของภูมิภาคยุโรป

- ประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และบรูไน ยังไม่มีการพัฒนารูปแบบของระบบประกันคุณภาพภายนอกที่เด่นชัด อย่างไรก็ตามทั้งสามประเทศมีการดำเนินการที่คล้ายกัน กล่าวคือ รัฐบาลจะทำการกำกับหลักสูตรการเรียนการสอน พร้อมทั้งมีการประเมินหลักสูตรต่างๆ โดยอาศัยแนวทางของภูมิภาคยุโรป
- ประเทศเวียดนาม รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนด และกำกับในการดำเนินการต่างๆ ด้านคุณภาพ ผ่านการประกันคุณภาพหลักสูตร นอกจากนี้รัฐได้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากประเทศสหรัฐอเมริกา มาช่วยพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งภายใน และภายนอก

2.2.3 ระบบประกันคุณภาพภายนอกของภูมิภาคยุโรป

การดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกของยุโรป มีการดำเนินการกว่า 20 ปี ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก (peer review) โดยเริ่มแรกทำการประเมินเฉพาะตัวหลักสูตรเท่านั้น และเมื่อรัฐบาลเข้ามามีส่วนร่วมในด้านคุณภาพ ทำให้เกิดการประเมินสถานศึกษาขึ้น โดยใช้กลไกของรัฐเป็นสำคัญ นอกจากนี้องค์กรที่มีบทบาทอย่างมากในการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก ได้แก่ AUNP ซึ่งเริ่มต้นความร่วมมือในปลาย พ.ศ.2523 (รายละเอียด หัวข้อ 1.4) และ ENQA (Europe Network for Quality Assessor) (รายละเอียด หัวข้อ 1.5) นอกจากนี้ ENQA ยังร่วมมือกับ INQAAHE เพื่อผลักดันให้เกิดการร่วมมือในการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน แสดงการเชื่อมโยงข้างงานดังรูป 2.2

สำหรับการประกันคุณภาพในยุโรป ดำเนินการผ่าน QA-agency ทั้งนี้ 10 ปีหลังของศตวรรษที่ผ่านมา QA-agency ในยุโรปยังไม่มีกรรับรองวิทยฐานะ แต่ในปัจจุบันการรับรองวิทยฐานะ ถือเป็นประเด็นร้อนที่ถูกกล่าวถึง จากการประชุมที่ Bologna (Bologna declaration) ในปีพ.ศ.2542 แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในยุโรป เพื่อสร้างแรงจูงใจและความสามารถในการแข่งขันกับมหาวิทยาลัยอื่นๆทั่วโลก และเพื่อออกแบบให้ระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษามีความชัดเจนโปร่งใส โดยการพัฒนาปริญญา มุ่งเน้นที่วัฏจักรหลัก คือ ปริญญาตรี และ ปริญญาโท เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นๆได้ ดังนั้นการประกันคุณภาพจึงเข้ามามีบทบาท ความสำคัญประการหนึ่งคือ การเปลี่ยนแปลงทิศทางระบบประกันคุณภาพในแต่ละประเทศ ไปสู่มิติเฉพาะของยุโรป รวมทั้งมุ่งหวังว่าจะเกิดระบบการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ภายในพ.ศ.2553 ซึ่งต้องมีการตกลงเกี่ยวกับข้อกำหนด ความเท่าเทียมในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท เพื่อเป็นแนวทางด้านคุณภาพ และการรับรองวิทยฐานะ ลำดับต่อไปเป็นตัวอย่างของหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญ และระบบประกันคุณภาพภายนอก ของประเทศบางประเทศในภูมิภาคยุโรป

รูปที่ 2.2 ข่ายงานการทำงานระหว่างชาติ

2.2.3.1 ข่ายงานความร่วมมือภูมิภาคยุโรปสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (The European Association for Quality Assurance in Higher Education : ENQA)

ข่ายงานนี้ก่อตั้งขึ้น เพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคยุโรป เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ วิธีปฏิบัติที่ดี และการพัฒนาใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน และการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ระหว่างองค์กรที่สนใจ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่างๆ และหน่วยงานตัวแทนประกันคุณภาพ (quality assurance agencies)

แนวคิดของข่ายงานนี้เกิดจาก โครงการทดลองขนาดเล็กของยุโรป สำหรับประเมินคุณภาพในการศึกษาอุดมศึกษา ที่แสดงคุณค่าของการร่วมมือ และการพัฒนาประสบการณ์ในกิจกรรมด้านประกันคุณภาพ จากแนวคิดดังกล่าวได้รับแรงกระตุ้นจาก Recommendation of the Council เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2541 และ การประกาศ Bologna (Bologna declaration)

➤ สมาชิก

องค์กรที่เป็นสมาชิกต้องเสียค่าธรรมเนียม 2,000 ยูโรต่อปี ปัจจุบันมีหน่วยงานตัวแทนด้านการประกันคุณภาพ รวมทั้งสมาคมการศึกษาอุดมศึกษา (Associations of Higher Education) เป็นสมาชิกทั้งสิ้น 40 แห่ง ตัวอย่างรายชื่อสมาชิก ได้แก่

- สมาคมต่างๆ ประกอบด้วย
 - EUA - European University Association, Brussels
 - EURASHE, European Association of Institutions of Higher Education,

Brussels

- Foundation for International Business Administration Accreditation

(FIBAA), Bonn

- ตัวแทนด้านการประกันคุณภาพ เช่น
 - ประเทศออสเตรีย
 - Austrian Accreditation Council, Wien
 - Fachhochschulrat, Wien
 - ประเทศเบลเยียม
 - Flemish Interuniversity Council, Brussel
 - Vlaamse Hogescholenraad, Brussel
 - ประเทศเดนมาร์ก
 - Danmarks Evalueringsinstitut - The Danish Evaluation Institute

(From 1992-1999 Evalueringscenteret - The Danish Centre for Quality Assurance), Copenhagen

- ประเทศฟินแลนด์
 - Finnish Higher Education Evaluation Council (FINHEEC),

Helsinki

- ประเทศฝรั่งเศส
 - Comité national d'évaluation (CNE), Paris
 - General inspectorate of education and research - IGAENR,

Paris

- ประเทศสวีเดน
 - National Agency for Higher Education, Stockholm

เป็นต้น สามารถดูรายชื่อสมาชิกเพิ่มเติมได้จาก www.enqa.net

➤ กิจกรรม

กิจกรรมหลักของ ENQA คือ การจัดประชุมสามัญ (General Assembly) สำหรับองค์กรที่เป็นสมาชิก อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ.2543 เรื่อยมาถึง พ.ศ.2547 และการประชุมครั้งต่อไปจะมีขึ้นที่เมืองแมดริด ประเทศสเปน ในวันที่ 22-23 กันยายน พ.ศ.2548 สำหรับการประชุมสามัญนั้นจะเป็นการรับผิดชอบในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร

- อนุมัติแผนการดำเนินงานทุก 3 ปี (three-year rolling work plan)
- ตัดสินใจ หรือแนะนำสิ่งต่างๆที่มีความจำเป็นในตำแหน่งต่างๆ ภายในระเบียบ

ข้อบังคับ

- พิจารณา และอนุมัติรายงานของประธาน และเลขาธิการ
- อนุมัติงบประมาณประจำปี
- พิจารณา และอนุมัติสภาพทางการเงินประจำปี
- กำหนดระดับของเงินสนับสนุนประจำปี สำหรับจัดจ่ายให้แก่สมาชิก
- ดำเนินการตามคำแนะนำของคณะผู้บริหาร พิจารณารับสมาชิกรายใหม่ รวมทั้ง

พิจารณายกเลิกการเป็นสมาชิกภาพกับองค์กรที่ฝ่าฝืนระเบียบของข่ายงาน

- การประชุมสามัญครั้งพิเศษที่แฟรงก์เฟิร์ต (Extraordinary General Assembly in

Frankfurt)

การประชุมครั้งนี้จัดขึ้นในวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ.2547 ที่เมืองแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมันนี บรรดาสมาชิกวางแผนเพื่อเปลี่ยนข่ายงานความร่วมมือยุโรป ไปเป็นสมาคม (association) ความร่วมมือยุโรป ซึ่งหมายความถึง ENQA ย่อมาจาก the European Association for Quality Assurance in Higher Education

สมาคม ENQA มีพื้นฐานที่เข้มแข็งสำหรับการประชุม ซึ่งเหล่าสมาชิกต่างคาดหวังให้มีการเผยแพร่วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุม และสิ่งพิมพ์

อย่างไรก็ตาม ENQA มีงานชิ้นสำคัญ ที่ต้องดำเนินการนั่นคือ การจัดการประชุมรัฐมนตรี (Conference of Ministers) ที่เบอร์ลิน ในพ.ศ.2548 ซึ่งประกอบด้วยกำหนดยุทธศาสตร์ของมาตรฐาน กระบวนการ และแนวทางสำหรับประกันคุณภาพในพื้นที่การศึกษาระดับอุดมศึกษาในภูมิภาคยุโรป และเค้าโครงระบบการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก (peer review system) สำหรับการประกันคุณภาพ และหรือการรับรองวิทยฐานะ

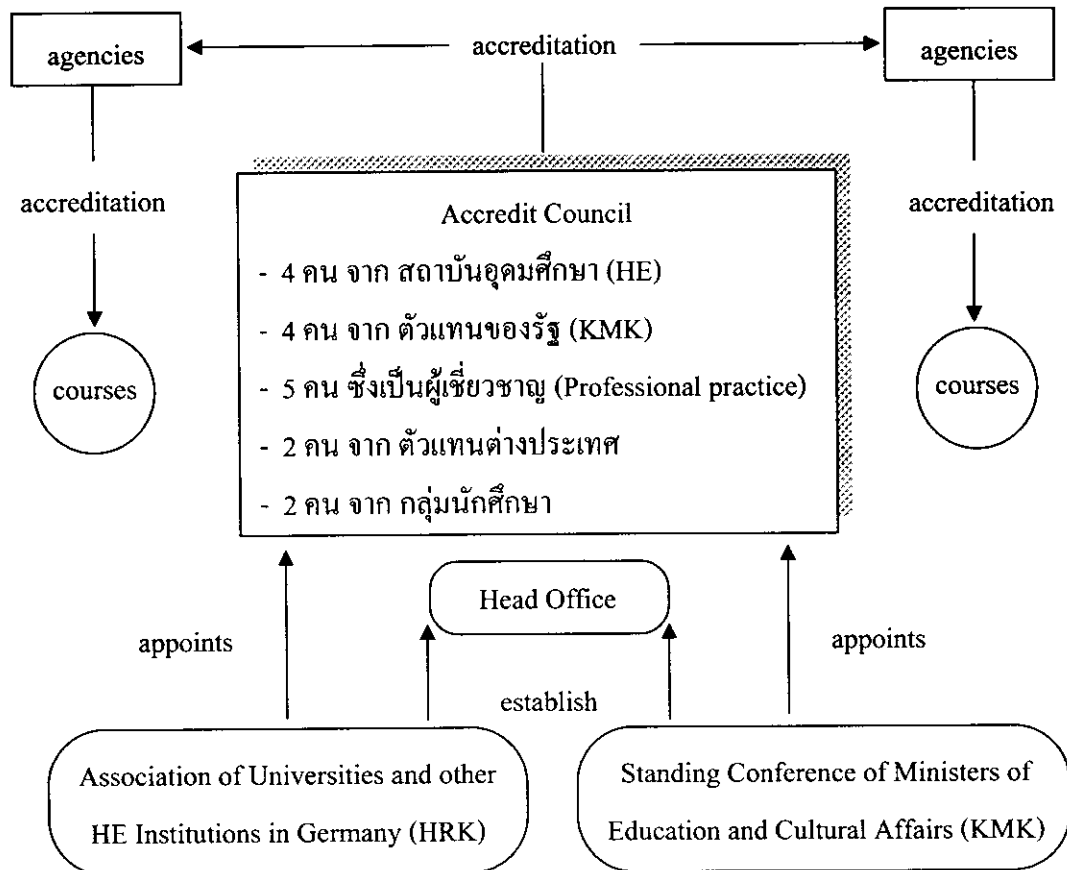
2.2.3.2 ตัวอย่างระบบประกันคุณภาพภายนอก ของประเทศเยอรมันนี

➤ องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวัดคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์กรหลัก คือ HRK, KMK, Accreditation Council (AC) และ Agency ดังรูปที่ 2.3

1. Association of Universities and other HE Institutions in Germany (HRK) ตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1990 เป็นสำนักงานอธิการบดี (German Rectors' Conference) ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา กำหนดนโยบายด้านการศึกษา สนับสนุนความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ และเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารการศึกษา

2. Standing Conference of Ministers of Education and Cultural Affairs (KMK)

หมายถึง รัฐมนตรีว่าการการศึกษาในแต่ละเขตของเยอรมัน ซึ่งประกอบด้วย 16 เขต เขตละ 1 คน

รูปที่ 2.3 แสดงโครงสร้างการทำงานของ Accreditation Council ซึ่งก่อตั้งโดย HRK และ KMK (ประเทศเยอรมนี)

3. Accreditation Council (AC) เป็นหน่วยงานที่เกิดจากการประชุมระหว่าง HRK และ KMK และเสนอตัวแทน เพื่อไปทำงาน หรือหาทีมงาน (Agency) ในการวัดคุณภาพแต่ละมหาวิทยาลัย AC จะสร้างแนวทาง และขั้นตอนการทำงาน พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำให้ Agency ทั้งนี้ AC จะทำหน้าที่เพียงดูแลการทำงานของ Agency เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. Agency ผ่านการคัดเลือกจาก AC ทั้งนี้มีสิทธิ เสรีภาพ และอำนาจเต็มที่ในการทำหน้าที่ตรวจสอบกระบวนการการทำงาน (Accreditation procedure for study program) ที่ AC วางโครงสร้างไว้ โดย Agency จะเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูลที่เตรียมไว้ ดังนี้

- ชื่อสถาบันอุดมศึกษา (HEI)
- ชื่อภาควิชา (Faculty / Department)
- บุคคลผู้ที่ติดต่อ หรือให้ข้อมูล (Contact Person)
- ที่อยู่ (Address / Phone / Fax / E-mail)
- ตรวจสอบอะไร (Discipline)
- วุฒิการศึกษาอะไร (Degree Awarded of Profile of the Degree Programme)

- การเรียนใช้เวลาเท่าไร (Standard Length of Studies)
- มีรูปแบบการศึกษาที่มีลักษณะพิเศษอย่างไร (Special Form of Studies)
- ผู้ให้คะแนน (Accredited by)
- วันที่ที่มาตรวจ (Date of Accreditation)
- เงื่อนไขต่างๆ (Conditions)
- สรุปผลหลังการตรวจประเมิน (Summarized Evaluation)
- ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ (Further Information)

สถาบันการศึกษา ต้องให้ข้อมูลโดยนำเสนออย่างเป็นทางการ จากนั้นมีการประมวลข้อมูล และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และสรุปผล ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- ผ่าน (Credit)
- ผ่านแบบมีเงื่อนไข หรือต้องเปลี่ยนแปลงตามข้อเสนอ
- ไม่ผ่าน

➤ ประเภทของ Agency โดยทั่วไปแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ แบบที่เป็นกลุ่มสาขาวิชาเดียวกัน และต่างสาขา

นอกจากการก่อตั้ง Agency เพื่อเป็นตัวแทนในการประเมินภายนอก ยังมีการกำหนดให้มี European Quality Award เพื่อเป็นแรงจูงใจให้มหาวิทยาลัยต่างๆ ดำเนินการประกันคุณภาพเช่นกัน

2.2.3.3 ตัวอย่างระบบประกันคุณภาพภายนอก ของสหราชอาณาจักร

การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาภายนอก ได้รับการดูแลจากทั้งองค์กรวิชาชีพ ซึ่งมีหน้าที่ ให้การรับรองวิทยฐานะ และหน่วยงานประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา มีหน้าที่ตรวจสอบ และประเมินสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีการวิวัฒนาการตามลำดับ จนกระทั่ง พ.ศ.2540 มีการก่อตั้ง Quality Assurance for Higher Education : QAA เป็นการรวมหน้าที่ของ 2 หน่วยงานด้วยกัน คือ การตรวจสอบกลไกการประกันคุณภาพของ Higher Education Quality Council และ การประเมินคุณภาพการสอน ของ Funding Councils เพื่อเป็นแกนนำในการดำเนินการประกันคุณภาพ

➤ การดำเนินการประกันคุณภาพแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

- ระยะแรก (ก่อนพ.ศ.2545) มุ่งเน้น 2 แนวทาง คือ

1. Academic Quality Audit เป็นการตรวจสอบเกี่ยวกับกระบวนการ และการจัดการของสถาบัน ทั้งด้านพัฒนาหลักสูตร คัดเลือก และพัฒนาบุคลากร กระบวนการประเมิน และกลไกสนับสนุนนักศึกษา มาตรฐานทางวิชาการ และระบบการประเมินหลักสูตร

2. Subject Review เป็นการประเมินสาขาวิชา ตามจุดมุ่งหมาย และ

วัตถุประสงค์ที่สาขากำหนด หากสาขาใดมีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ อาจถูกระงับงบประมาณที่จัดสรรจาก Funding Councils

- ปัจจุบัน (พ.ศ.2545 – ปัจจุบัน)

สำหรับการดำเนินการในปัจจุบัน อยู่ในระหว่างการปรับเปลี่ยน โดยมุ่งเน้นที่ การตรวจสอบระดับสถาบัน (Institutional Audit) ว่ามีระบบประกันคุณภาพภายในเป็นอย่างไร นำเชื่อถือเพียงใด รวมทั้งตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลของสถาบัน ที่เผยแพร่สู่สาธารณชน และลดการประเมินระดับสาขาวิชาเหลือเพียงร้อยละ 10

นอกจากการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาแล้ว ยังมีการประเมินคุณภาพด้านการวิจัย ที่เรียกว่า “ Research Assessment Exercise : RAE ” เพื่อใช้ผลจากการประเมิน มากำหนดเงินสนับสนุนด้านโครงสร้างการวิจัย

2.2.3 ระบบประกันคุณภาพภายนอก ของภูมิภาคอื่นๆ

➤ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระบบประกันคุณภาพดำเนินการผ่านการรับรองวิทยฐานะ อาศัยหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยหน่วยงานภาครัฐ โดยสามารถดูรายละเอียด และรายชื่อสถาบันที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะในระดับต่างๆ จากคู่มือ Accredited Institutions of Postsecondary Education ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นปีละครั้ง โดย American Council on Education หรือสอบถามจากสำนักงาน ก.พ. หรือหน่วยงานด้านการศึกษาของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังมีการจัดลำดับ (ranking) หลักสูตรการเรียนการสอนของแต่ละมหาวิทยาลัย

➤ ประเทศออสเตรเลีย มีการใช้กรอบคุณวุฒิทางการศึกษาของออสเตรเลีย (The Australian Qualification Framework : AQF) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ปี1995 เพื่อรับรองคุณวุฒิใน 12 ระดับ ที่ครอบคลุมทั้งในโรงเรียน สถาบันTAFE วิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัย จุดประสงค์เพื่อเชื่อมความแตกต่างในเรื่องระดับการศึกษา ช่วยให้นักศึกษาสามารถเลื่อนจากระดับคุณวุฒิหนึ่ง ไปสู่คุณวุฒิที่สูงกว่า และจากสถาบันหนึ่งไปยังอีกสถาบันหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีการรับรองคุณภาพหลักสูตร โดยองค์กรต่างๆ เช่น องค์กรการรับรองคุณภาพของมหาวิทยาลัยในออสเตรเลีย (AUQA) สภาควบคุมคุณภาพการฝึกอบรมแห่งชาติ (National Training Quality Council) เป็นต้น มีการรับรองวิทยฐานะสถานศึกษาโดยอัยกัลไกของรัฐบาล ปัจจุบันพบว่ามีสถานศึกษา 39 แห่งได้รับการรับรองวิทยฐานะ โดยสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมจาก www.ocsc.go.th

2.3 ข้อมูลกลไกพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

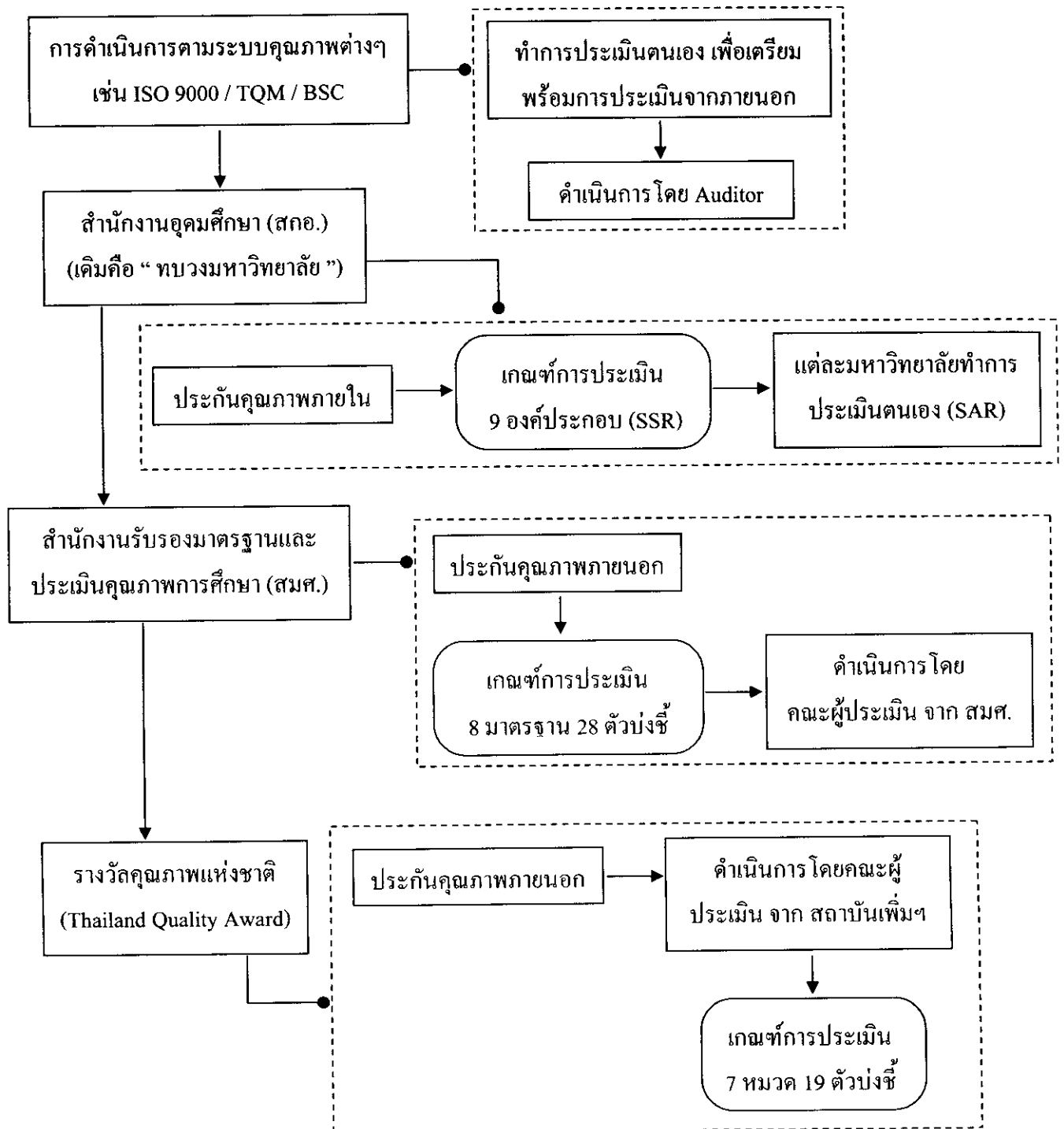
กลไกพัฒนาระบบ หมายถึง กลยุทธ์ วิธีการ เครื่องมือ และการรณรงค์ต่างๆ ที่ถูกนำมาใช้ขับเคลื่อนให้เกิดการประกันคุณภาพทั้งภายใน และภายนอก ครอบคลุมทั้งเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น โดยแต่ละองค์กร และเครื่องมือที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล เช่น ISO 9000, TQM เป็นต้น

2.3.1 กลไกพัฒนาระบบประกันคุณภาพของประเทศไทย

จากการที่แต่ละองค์กรในหน่วยงานด้านการผลิต เช่น โรงงานอุตสาหกรรม นำหลักการ และวิธีการด้านคุณภาพต่างๆ เช่น การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) วงจรเดมมิง (PDCA) ระบบมาตรฐานการจัดการองค์กรภายใต้แนวทาง ISO 9000 อนุกรมชุดแรกประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ.2530 (ISO 9000:1987) ฯลฯ มาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นมาตรฐานสำหรับระบบบริหารจัดการขององค์กรที่มีการบริหารคุณภาพ มีหลักเกณฑ์ให้การรับรองด้วยวิธีการตรวจติดตามอย่างเป็นระบบ จากผู้ตรวจประเมินของผู้ให้การรับรองที่มีคุณสมบัติที่กำหนดในมาตรฐาน รวมทั้งเป็นการสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นกับสินค้าที่จะส่งมอบไปยังลูกค้า นำไปสู่การได้รับการรับรอง หรือรางวัลที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างขององค์กรที่ได้รับรางวัลเช่น บริษัท ปูนซีเมนต์ไทยจำกัด (มหาชน) ดำเนินการตามหลักการ TQM และ วงจรเดมมิง จนได้รับรางวัลเดมมิง (Deming's Prize) เป็นต้น

เรื่องมือด้านคุณภาพดังกล่าว เริ่มขยายวงกว้างจากหน่วยงานด้านการผลิต สู่หน่วยงานด้านบริการ ดังนั้นมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้นำหลักการ และแนวทางการดำเนินงานด้านคุณภาพดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย และถือเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้แต่ละมหาวิทยาลัย เล็งเห็นความสำคัญของการดำเนินการด้านคุณภาพภายในองค์กร ตัวอย่างผลจากการดำเนินการ เช่น ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีได้รับการรับรองตามมาตรฐาน ISO 9000 เป็นต้น

ต่อมาสำนักงานการอุดมศึกษา (เดิมคือ “ทบวงมหาวิทยาลัย”) ประกาศใช้นโยบายคุณภาพในปี พ.ศ.2539 พร้อมกำหนดความมุ่งหมาย และหลักการให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ในพรบ. การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 โดยพัฒนาแนวทางระบบประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา 9 องค์กรประกอบ ทำให้มหาวิทยาลัยต่างๆ หันมาให้ความสำคัญกับเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้น และนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินตนเอง นอกจากนี้แต่ละมหาวิทยาลัยมีอำนาจในการพัฒนาตัวชี้วัดที่เหมาะสมไว้ใช้ภายในมหาวิทยาลัยตน ตัวอย่างเช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก่อตั้งโครงการเพชรสีชมพู ขึ้นเพื่อเป็นกลไกในการประเมินตนเอง และรณรงค์ให้แต่ละหน่วยงาน หรือคณะ นำเสนอจุดเด่นภายในหน่วยงาน อันจะนำไปสู่การพัฒนาด้านการประกันคุณภาพต่อไป นอกจากนี้มหาวิทยาลัยต่างๆ ได้กระตุ้นให้เกิดกลไกการเริ่มต้นพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยการสำรวจคุณภาพเบื้องต้นด้วยการทำรายงาน SSR (Self Study Report) ในส่วนนี้เป็นหน้าที่ของแต่ละมหาวิทยาลัย จัดทำรายงานสำรวจคุณภาพ ตั้งแต่ระดับภาควิชา คณะวิชา และสถาบัน ซึ่งมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ได้สำรวจ และรายงาน SSR ตามองค์กรประกอบทั้ง 9 ด้าน ของทบวง หรือ เปลี่ยนเป็น สกอ. ในปัจจุบัน

รูปที่ 2.3 กรอบการประกันคุณภาพของประเทศไทย

ในปี พ.ศ.2543 ได้จัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมหาชน) (สมศ.) ซึ่งได้พัฒนามาตรฐานในการตรวจประเมินภายนอกสำหรับอุดมศึกษาไว้ 8 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ เพื่อรองรับการประเมินดังกล่าว แต่ละมหาวิทยาลัยต้องจัดทำ SAR (Self Assessment Report) ตาม

มาตรฐานทั้ง 8 ด้าน ของสมศ. นอกจากหลักเกณฑ์ของสมศ.แล้ว ในการประเมินภายนอกนั้นยังสามารถยึดหลักเกณฑ์ด้านคุณภาพของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ เพื่อเข้ารับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ และรางวัลบริหารสู่ความเป็นเลิศ(Thailand Quality Class -TQC) รางวัลดังกล่าวเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการเปรียบเทียบวัฏระหว่างแต่ละมหาวิทยาลัยที่มีการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมิน กลไกการประกันคุณภาพของประเทศไทย แสดงดังรูปที่ 2.3

สำหรับได้โฟใหญ่ในการพัฒนากลไกคือ สกอ. โดยการจัดประชุมขึ้นเป็นระยะๆ และจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพของแต่ละมหาวิทยาลัย แต่อย่างไรก็ตาม กลไกการพัฒนายังไม่มีความชัดเจนเท่าที่ควร

2.3.1.1 ตัวอย่างกลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการพัฒนากลไกประกันคุณภาพ ตั้งแต่พ.ศ.2537 โดยเริ่มในส่วนของการประเมินผลการเรียนการสอน และได้พัฒนาเป็นระบบประกันคุณภาพทางวิชาการขึ้น โดยมีลักษณะ และระยะเวลาการพัฒนา เป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. พัฒนาให้มีระบบประกันคุณภาพ (QA System Development) โดยกำหนดให้แต่ละหน่วยงานทำการพัฒนาระบบที่สัมพันธ์กับนโยบายของหน่วยงานตน ตามมาตรฐาน CU-QA84 ซึ่งมี 4 มาตรฐานตามลักษณะของหน่วยงาน คือ

- CU-QA84.1 สำหรับหน่วยงานด้านการเรียนการสอน
- CU-QA84.2 สำหรับหน่วยงานด้านการวิจัย
- CU-QA84.3 สำหรับหน่วยงานด้านบริหาร และสนับสนุน
- CU-QA84.4 สำหรับหน่วยงานด้านบริการวิชาการ

ทั้งนี้ต้องพัฒนาระบบจนมีสัมฤทธิ์ผลในปี พ.ศ.2545 โดยอาศัยวิธี EDIA ดังนี้

- E = Evaluation เป็นการประเมินสถานภาพขององค์กร โดยแต่งตั้งคณะบุคคลที่มีความเข้าใจในมาตรฐานที่ใช้ เพื่อทำหน้าที่ประเมินสถานภาพภายในองค์กรเทียบกับข้อกำหนดต่างๆ
- D = Development คือ การจัดทำคู่มือทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ คู่มือคุณภาพ คู่มือขั้นตอนปฏิบัติงาน และเอกสารสนับสนุน ตามมาตรฐานที่เลือก รวมถึงตามเกณฑ์มาตรฐาน และสอดคล้องกับสถานภาพขององค์กรในปัจจุบัน หรืออนาคตอันใกล้ ทั้งนี้ควรพิจารณาถึงจุดแข็ง หรือจุดเด่นขององค์กร เพื่อแสวงหาวิธีการดำรงความโดดเด่นดังกล่าวไว้
- I = Implementation เป็นการทำความเข้าใจ และปฏิบัติตามคู่มือที่พัฒนาขึ้น ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดสัมมนาให้บุคลากรทุกคนมีความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงให้ลงมือปฏิบัติตามรายละเอียดที่จัดทำขึ้น
- A = Audit / Assess ขั้นตอนนี้ เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินการตาม

มาตรฐานที่สร้างขึ้น ซึ่งสามารถดำเนินการโดยบุคลากรของหน่วยงานตน หรือขอรับการตรวจสอบจากบุคลากรภายนอก เพื่อจะได้รับทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน หรือจุดบกพร่องต่างๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงในอนาคต

2. พัฒนาคັชชี และเกณฑ์ประเมินภายใน (Internal Benchmarking)

วิธีการดำเนินการ คือ การประเมินคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ ทุกคณะ และทุกหน่วยงาน ได้รับการประเมินตามตัวชี้วัด และเกณฑ์ตามแนวทางของ CU-QA84 Index ซึ่งในระยะแรกนั้น ดำเนินการประเมินในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2546 เพื่อจะผลักดันให้เกิดการประเมินอย่างต่อเนื่อง โดยการประเมินครั้งต่อไปจะมีการประยุกต์ใช้กลยุทธ์อื่นๆร่วมด้วย เช่น ไคเซ็น (KAIZEN), การบริหารความเสี่ยง (Risk Management : RM) และตัวชี้วัดความสำเร็จแบบสมดุล (Balanced Scorecard : BSC) เป็นต้น

3. การเปรียบเทียบประเมินภายนอก(External Benchmarking)

เป็นการเปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพของหน่วยงานตนเอง เทียบกับหน่วยงานภายนอกทั้งใน และต่างประเทศ เช่น สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.), Thailand Quality Award (TQA), Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) เป็นต้น

สำหรับการประเมินโดย สมศ. นั้น ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในปีพ.ศ.2546 ส่วนการประเมินโดยผู้ประเมินจาก TQA มีการดำเนินการเพียงบางหน่วยงาน เช่น ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับการประเมินเมื่อปี พ.ศ.2546

2.3.2 กลไกพัฒนาระบบประกันคุณภาพของอาเซียน

กลไกพัฒนาระบบประกันคุณภาพของอาเซียนยังไม่มี ความชัดเจนเท่าที่ควร จะเป็นการดำเนินการในลักษณะที่จัดประชุมร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก โดยการประชุมที่มีบทบาทสำคัญได้แก่การประชุมข่ายงานมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN) จัดขึ้นปีละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และกิจกรรมต่างๆในการประเมินวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นแนวทางในการประเมินตนเอง จุดมุ่งหมายคือผลักดันไปสู่การรับรองวิทยฐานะ การเทียบโอนหน่วยกิต และการเปรียบเทียบวัดระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งได้รับอิทธิพลจากภูมิภาคยุโรป ดังนั้นอาเซียนจึงพยายามให้เกิด ACTS (ASEAN Credit Transfer System) เพื่อเป็นการร่วมมือด้านการจัดสรรทรัพยากรที่มีภายในประเทศของตน

ผลจากการตั้งข่ายงานมหาวิทยาลัยอาเซียน นำไปสู่ความร่วมมือของ Chief Quality Officer (CQO) แต่งตั้งโดยสมาชิกของ AUN-QA มีศูนย์กลางการประสานงานอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ได้จัดการประชุมขึ้นทั้งสิ้น 6 ครั้ง (รายละเอียดหัวข้อ 1.3.5) และได้พัฒนา AUN-QA Guideline ขึ้น เพื่อทดลองใช้เป็นตัวชี้วัดในการประเมินผล

สำหรับบางประเทศสมาชิก เช่น มาเลเซีย ดำเนินการประกันคุณภาพโดยผลักดันให้ทุกมหาวิทยาลัยนำระบบ ISO 9000 มาใช้ในการประกันคุณภาพ ประเทศสิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ ดำเนินการผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก (peer review) นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังนำ Baldrige National Quality Program ของสหรัฐอเมริกามาประยุกต์ใช้ในการประกันคุณภาพด้วยเช่นกัน

นอกจากการดำเนินการระหว่างประเทศสมาชิกแล้ว มหาวิทยาลัยในอาเซียนยังได้รับการจัดอันดับหลักสูตร จากสถาบันต่างๆ ทั้งยุโรป และอเมริกา เช่น Asia Week เป็นต้น

2.3.3 กลไกพัฒนาระบบประกันคุณภาพของยุโรป

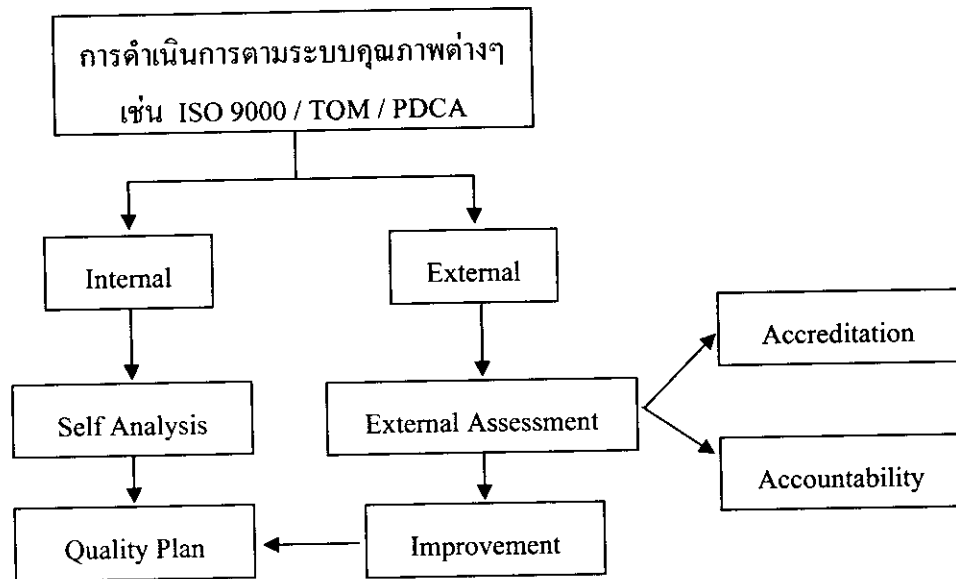
สำหรับกลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ของยุโรป กล่าวถึงใน 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการพัฒนาโดยภาพรวมภูมิภาค ส่วนหลังเป็นกรณีศึกษาจากมหาวิทยาลัย Bristol ซึ่งตั้งอยู่ที่ ประเทศอังกฤษ ทั้งนี้ในหัวข้อ 1.4 ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับกรณีศึกษานี้ไปแล้ว ในบางประเด็น

2.3.3.1 กลไกการพัฒนา ในภาพรวมของสหภาพยุโรป

ยุโรปนับเป็นภูมิภาคแรกๆ ที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ในระยะแรก (กว่า 20 ปีที่ผ่านมา) นั้นเป็นการสร้างกลไกพัฒนาระบบประกันคุณภาพทางด้านหลักสูตร โดยทำการประเมินหลักสูตร, รายวิชา เป็นต้น จากผู้เชี่ยวชาญภายนอก นอกจากนี้ยังได้รับการกระตุ้นโดยตรงจากรัฐบาล เพื่อให้ดำเนินการในรูปแบบต่างๆ เริ่มจากการนำระบบ ISO 9000 และการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรมาใช้ เป็นเครื่องมือสร้างคุณภาพภายในของแต่ละมหาวิทยาลัย ผลักดันให้เกิดการประกันคุณภาพภายนอกโดยตั้ง EQA ขึ้น ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัย 213 แห่งที่เป็นสมาชิก และมีเป้าหมายให้ EQA ประสบความสำเร็จภายในปี พ.ศ.2551 รวมทั้งการที่รัฐบาลผลักดันให้เกิด Agency เพื่อทำหน้าที่ในการรับวิทยฐานะ

สำหรับ 2-3 ปีที่ผ่านมา จนถึงปัจจุบัน กลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพเริ่มพุ่งประเด็นมาที่ การประกันคุณภาพในระดับสถาบันการศึกษา (HE) ซึ่งเป็นผลจากข้อตกลง Bologna ในปี พ.ศ.2542 และเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าว สัมฤทธิ์ผลเร็วยิ่งขึ้น ได้มีการรวมกลุ่มหน่วยงานความร่วมมือภูมิภาคยุโรปสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (The European Association for Quality Assurance in Higher Education : ENQA) ซึ่งมีสมาชิกกว่า 40 แห่งในปัจจุบัน (รายละเอียดหัวข้อ 2.2.3.1)

นอกจากนี้รัฐยังให้ความสำคัญกับการจัดลำดับ (ranking) คุณภาพหลักสูตรของแต่ละมหาวิทยาลัยผ่านการให้คะแนน ทำการประเมินทุกปี ปีละ 2 ครั้ง ผลการประเมินจะประกาศให้ประชาชนรับทราบ และนำมาพิจารณาในการตัดสินใจของรัฐบาลในการจัดสรรเงินงบประมาณให้แต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อกระตุ้นให้แต่ละมหาวิทยาลัยเร่งพัฒนาคุณภาพของตนเอง นำไปสู่ความสามารถในการเลือกแก่นักศึกษาที่มีศักยภาพต่อไป สำหรับกลไกระบบประกันคุณภาพของยุโรป แสดงดังรูป 2.4

รูป 2.4 กลไกระบบประกันคุณภาพของยุโรป

2.3.3.2 กรณีศึกษา มหาวิทยาลัย Bristol ประเทศอังกฤษ

มหาวิทยาลัย Bristol มีการพัฒนาระบบ และกลไกด้านประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านกระบวนการที่สำคัญ คือ

- Annual Programme Review (APR)

ในปีการศึกษา 2544 / 45 คณะ / ภาควิชา ได้จัดให้มีการประชุมร่วมระหว่างคณาจารย์ เพื่อพิจารณาแนวทาง วิธีการ ที่นำไปสู่วิธีปฏิบัติที่ดี (Good Practice) โดยนำผลการประเมินของผู้ตรวจสอบภายนอก และข้อมูลย้อนกลับ ของนักศึกษาและผู้สอนมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง รวมทั้งมีการรายงาน APR ตามเวลาที่กำหนด

- Faculty Quality Assurance Teams (FQATs)

ตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ให้คณะสามารถดูแลรับผิดชอบตัวเองในการดำเนินการประกันคุณภาพการเรียนการสอน และกิจกรรมการประเมินผล

- ให้มั่นใจว่าการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพมีความต่อเนื่อง

- กำหนดกรอบการดำเนินงานสำหรับ FQATs และปรับแนวทางให้เหมาะสม

กับโครงสร้างสภาพการณ์การเรียนการสอน และความต้องการของคณะ

สำหรับแนวทางปฏิบัติ ได้ถูกกำหนด ปรับปรุง แก้ไขอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการของ APR

- Department Review

มหาวิทยาลัยกำหนดให้ภาควิชา จัดทำ Department Review ทุก 5 ปี เพื่อแสดง รายละเอียดภาพรวมของภาควิชาในด้านงานวิจัย การเรียนการสอนทั้งองค์กร และการจัดการ งบประมาณ และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ Health and Safety, Clinical Responsibility และ Entrepreneurship

ผลจากการ Department Review ทำให้ทราบว่า การใช้งบประมาณของภาควิชา เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน และการวิจัยเพียงใด ทั้งนี้ภาควิชาต้องทำการประเมิน Department Review ของตนก่อนที่จะนำเสนอต่อคณะ และมหาวิทยาลัย

- External Examiner

มหาวิทยาลัยต้องมีผู้ประเมินภายนอกร่วมเป็นกรรมการประเมินคุณภาพภายใน มหาวิทยาลัย รายงานผลของ External Examiner ทำให้ทราบระดับมาตรฐานการศึกษาว่าอยู่ในระดับใด (Benchmark) ทั้งนี้ข้อเสนอแนะจาก External Examiner ต้องได้รับการพิจารณาดำเนินการ และต้องมีการ ติดตามผลการดำเนินการจากหน่วยงานของมหาวิทยาลัย

นอกจากกระบวนการดังกล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวปฏิบัติอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ ดังนี้

- Subject Benchmarks
- Programme Specification
- Feedback from students, Graduate and Employers
- Assurance of the Quality of Teaching Staff
- Learning Support Resources
- E-Learning and Learning Technology

ในการดำเนินการแต่ละด้านมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ และดำเนินการอย่างเป็นระบบ สามารถค้นคว้ารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.bris.ac.uk

2.4 ข้อมูลตัวชี้วัด และเกณฑ์

2.4.1 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ ของประเทศไทย

2.4.1.1 ตัวชี้วัด และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ ภายในของสกอ.

สกอ. ได้พัฒนาแนวทางในการประเมินในระยะแรกขึ้น 9 องค์ประกอบ 28 ตัวบ่งชี้ และเสนอเกณฑ์ประเมินไว้ 5 ระดับ (1-5) ดังนี้

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

- องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน
 - ตัวบ่งชี้ 1.1 มีการกำหนดปรัชญา ปณิธานและวัตถุประสงค์
 - ตัวบ่งชี้ 1.2 แผนงาน และการประเมินแผนงาน และโครงการ

- องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน
 - ตัวบ่งชี้ 2.1 หลักสูตร
 - ตัวบ่งชี้ 2.2 อาจารย์
 - ตัวบ่งชี้ 2.3 กระบวนการเรียนการสอน
 - ตัวบ่งชี้ 2.4 นักศึกษา
 - ตัวบ่งชี้ 2.5 การวัดและการประเมินผล
 - ตัวบ่งชี้ 2.6 ปัจจัยเกื้อหนุน

- องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา
 - ตัวบ่งชี้ 3.1 นโยบาย
 - ตัวบ่งชี้ 3.2 การดำเนินการ และโครงการพัฒนานักศึกษา
 - ตัวบ่งชี้ 3.3 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
 - ตัวบ่งชี้ 3.4 การให้บริการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพ
 - ตัวบ่งชี้ 3.5 การมีส่วนร่วมของนักศึกษา

- องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย
 - ตัวบ่งชี้ 4.1 นโยบาย แผนงาน การวิจัย
 - ตัวบ่งชี้ 4.2 การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการวิจัย

- องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม
 - ตัวบ่งชี้ 5.1 นโยบาย แผนงาน
 - ตัวบ่งชี้ 5.2 การดำเนินงานตามแผน
 - ตัวบ่งชี้ 5.3 การประเมินผลการดำเนินงาน

- องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
 - ตัวบ่งชี้ 6.1 โครงการบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย และการดำเนินงานตามโครงการ

- องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและจัดการ
 - ตัวบ่งชี้ 7.1 โครงสร้าง และระบบการบริหาร
 - ตัวบ่งชี้ 7.2 บุคลากร
 - ตัวบ่งชี้ 7.3 ระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร
 - ตัวบ่งชี้ 7.4 การมีส่วนร่วมในการบริหาร
- องค์ประกอบที่ 8 การเงิน และงบประมาณ
 - ตัวบ่งชี้ 8.1 แหล่งงบประมาณ
 - ตัวบ่งชี้ 8.2 การจัดสรร และการตรวจสอบ
- องค์ประกอบที่ 9 ระบบกลไก และการประกันคุณภาพ
 - ตัวบ่งชี้ 9.1 นโยบาย
 - ตัวบ่งชี้ 9.2 การประกันคุณภาพภายใน
 - ตัวบ่งชี้ 9.3 การประกันคุณภาพภายนอก

ทั้งนี้ในแต่ละตัวบ่งชี้ จะทำการประเมินใน 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับเกณฑ์คุณภาพ
 - 5 หมายถึง ดีมาก หรือ เหมาะสมระดับดีมาก
 - 4 หมายถึง ดี หรือ เหมาะสมระดับดี
 - 3 หมายถึง ปานกลาง หรือ เหมาะสมระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง พอใช้ หรือ เหมาะสมระดับพอใช้
 - 1 หมายถึง ปรับปรุง หรือ ไม่เหมาะสม หรือ ไม่ได้ทำ

จากตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน สามารถแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
1. ปรัชญา/ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน	
1.1 ปรัชญา / ปณิธาน วัตถุประสงค์	
1. มีการกำหนดปรัชญา/ปณิธาน	1. มีการกำหนดปรัชญา / ปณิธาน ไม่ชัดเจน 2. มีการกำหนดปรัชญา / ปณิธาน ไว้ชัดเจน 3. มี(2) + บุคลากรทุกระดับรับทราบ 4. มี(3) + บุคลากร 50% สามารถอธิบายบทบาทของตนเองที่สอดคล้องกับปรัชญา/ปณิธาน 5. มี(3) + บุคลากรทุกระดับสามารถอธิบายบทบาทของตนเองที่สอดคล้องกับปรัชญา/ปณิธาน
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย แผนกลยุทธ์การบริหารจัดการ	1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย ไม่ชัดเจน 2. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย ที่ชัดเจน สอดคล้องกับปรัชญา / ปณิธาน 3. มี(2) + บุคลากร 20-50% รับทราบ 4. มี(3) + บุคลากรบางส่วนสามารถอธิบายบทบาทของตนเองที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย 5. มี(3) + บุคลากร 80% สามารถอธิบายบทบาทของตนเองที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
1.2 แผนงาน และการประเมินแผนงาน และ โครงการ	
1. มีแผนงานการดำเนินงานสอดคล้องกับ ปรัชญา / ปณิธาน	1. ไม่มีการกำหนดแผนงาน 2. การกำหนดแผนงาน ไม่สอดคล้องกับปรัชญา/ ปณิธาน วัตถุประสงค์ / เป้าหมายของมหาวิทยาลัย 3. การกำหนดแผนงาน 50% สอดคล้องกับปรัชญา/ ปณิธาน วัตถุประสงค์ / เป้าหมายของมหาวิทยาลัย 4. มีการกำหนดแผนงาน 80% สอดคล้องกับปรัชญา/ ปณิธาน วัตถุประสงค์ / เป้าหมายของมหาวิทยาลัย 5. มี(4) + มีการมอบหมายงานตามแผนปฏิบัติการที่ ชัดเจน

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
1. ปรัชญา/ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน (ต่อ)	
1.2 แผนงาน และการประเมินแผนงาน และโครงการ	
2. มีการดำเนินการตามแผน	1. ไม่มีการดำเนินการตามแผน 2. มีการดำเนินการตามแผน ไม่เกิน 20% ของโครงการทั้งหมด 3. มีการดำเนินการตามแผน 21-50% ของโครงการทั้งหมด 4. มีการดำเนินการตามแผน 51-80% ของโครงการทั้งหมด 5. มีการดำเนินการตามแผนเกิน 80% ของโครงการทั้งหมด
3. มีการประเมินแผนการปฏิบัติงาน และโครงการ	1. ไม่มีการประเมินแผนการปฏิบัติงาน และโครงการ 2. มีการประเมินฯ ไม่เกิน 20% ของโครงการที่ดำเนินการตามแผน 3. มีการประเมินฯ 21-50% ของโครงการที่ดำเนินการตามแผน 4. มีการประเมินฯ 51-80% ของโครงการที่ดำเนินการตามแผน และมีการประเมินแผนงาน 5. มีการประเมินฯ เกิน 80% ของโครงการที่ดำเนินการตามแผน และมีการประเมินแผนงาน
4. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	1. ไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 2. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ไม่เกิน 20% ของโครงการที่ประเมินโครงการ 3. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 21-50% ของโครงการที่ประเมินโครงการ 4. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 51-80% ของโครงการที่ประเมินโครงการ 5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขเกิน 80% ของโครงการที่ประเมินโครงการ + มีการปรับแผนงานให้ทันการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
2. การเรียนการสอน	
2.1 หลักสูตร	
1. มีโครงสร้างหลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีโครงสร้างหลักสูตร 2. มีหลักฐานแสดงไม่เกิน25% ของหลักสูตรที่เปิดสอน 3. มีหลักฐานแสดงไม่เกิน50% ของหลักสูตรที่เปิดสอน 4. มีหลักฐานแสดงไม่เกิน80% ของหลักสูตรที่เปิดสอน 5. มีหลักฐานแสดงครบทุกหลักสูตรที่เปิดสอน
2. การรับรองหลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการดำเนินการขอรับรองหลักสูตร 2. อยู่ระหว่างยื่นเรื่องขอรับรองหลักสูตร 3. มี(2) + ดำเนินการปรับปรุง 4. ได้รับการรับรองหลักสูตรบางหลักสูตรที่เปิดสอน 5. ได้รับการรับรองหลักสูตรครบทุกหลักสูตรที่เปิดสอน
2.2 อาจารย์	
1. มีการสรรหา / คัดเลือก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการสรรหา / คัดเลือกอาจารย์ 2. มีหลักฐานที่แสดงถึงการมีระบบการสรรหาอาจารย์ 3. มี(2) + มีการคัดเลือก 4. มี(3) + ตรงตามคุณสมบัติที่กำหนด 5. มี(4) + มีการประเมินระบบการสรรหา เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาระบบสรรหา
2. มีการกำหนดภาระงาน ของอาจารย์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการกำหนดภาระงานอาจารย์ 2. มีการกำหนดภาระงานอาจารย์ไม่ชัดเจน 3. มีการกำหนดภาระงานอาจารย์ชัดเจนตามเกณฑ์ 4. มี(3) + สอดคล้องกับภารกิจหลักของคณะฯ 5. มี(4) + อาจารย์รับทราบโดยทั่วกัน
3. มีการพัฒนาอาจารย์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการพัฒนาอาจารย์ 2. มีแผนการพัฒนาอาจารย์ แต่ไม่มีหลักเกณฑ์ 3. มีแผนการพัฒนาอาจารย์ มีหลักเกณฑ์ มีการดำเนินงานตามแผน 4. มี(3) + มีการประเมินแผนงานพัฒนาอาจารย์ 5. มี(4) + มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3, ..., 5)
2. การเรียนการสอน (ต่อ)	
2.2 อาจารย์	
4. มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน	1. ไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามภาระงาน 2. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ 3. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามภาระงาน 4. มี(3) + ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีความพึงพอใจในการประเมิน 5. มี(3) + ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความพึงพอใจในการประเมิน
2.3 กระบวนการเรียนการสอน	
1. มีรายละเอียดกระบวนการวิชา และมีโครงการสอน	1. ไม่มีรายละเอียดกระบวนการวิชา และมีโครงการสอน 2. มีรายละเอียดกระบวนการวิชา และมีโครงการสอน ไม่เกิน 20 % ของวิชาที่เปิดสอน 3. มีรายละเอียดกระบวนการวิชา และมีโครงการสอน ไม่เกิน 21-50 % ของวิชาที่เปิดสอน 4. มีรายละเอียดกระบวนการวิชา และมีโครงการสอน ไม่เกิน 51-80 % ของวิชาที่เปิดสอน 5. มีรายละเอียดกระบวนการวิชา และมีโครงการสอนเกิน 80 % ของวิชาที่เปิดสอน
2. เอกสาร หรือสื่อการเรียนการสอน	1. ไม่มีเอกสาร หรือสื่อการเรียนการสอน 2. มีการใช้เอกสาร หรือสื่อประกอบการเรียนการสอน บางส่วน 3. มีการใช้เอกสาร หรือสื่อประกอบการเรียนการสอนทุกรายวิชา 4. มี(3) + มีรายละเอียดเอกสาร หรือสื่อการเรียนการสอน 5. มี(4) + มีการนำเอกสาร หรือสื่อประกอบการเรียนการสอนไปใช้อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
2. การเรียนการสอน (ต่อ)	
2.3 กระบวนการเรียนการสอน	
3. ตารางสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีตารางสอน 2. มีตารางสอน 3. มี(2) + ประกาศตารางสอน 4. มี(3) + แจกตารางสอน 5. มี(4) + ปรับปรุง
4. โสตทัศนูปกรณ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีห้องโสตทัศนูปกรณ์ 2. มีห้องโสตทัศนูปกรณ์ 3. มี(2) + มีการใช้งานโสตทัศนูปกรณ์ 4. มี(3) + มีการประเมินผลการใช้งาน 5. มี(4) + มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง
5. การประเมินผลการเรียนการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการประเมินผลการเรียนการสอน 2. มีการประเมินผลการสอนไม่เกิน 20% ของวิชาที่เปิดสอน 3. มีการประเมินผลการสอนไม่เกิน 21-50% ของวิชาที่เปิดสอน 4. มีการประเมินผลการสอนไม่เกิน 51-80% ของวิชาที่เปิดสอน 5. มีการประเมินผลการสอนเกิน 80% ของวิชาที่เปิดสอน
2.4 นักศึกษา	
1. มีการกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษา 2. มีกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษา 3. มี(2) + เหมาะสม 4. มี(3) + แยกตามสาขาวิชา 5. มี(4) + แสดงถึงการเปิดโอกาสทางการศึกษา

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
2. การเรียนการสอน (ต่อ)	
2.5 การวัด และการประเมินผล	
1. มีการวัดผลอย่างเป็นระบบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการวัดผล และการประเมินผล 2. มีการกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลการเรียนรู้ 3. มี(2) + มีการดำเนินการตามเกณฑ์ 4. มี(3) + มีการทบทวนเกณฑ์การวัดผล 5. มี(4) + มีการนำผลการทบทวนมาปรับปรุงเกณฑ์การวัดผลให้เหมาะสม
2. มีการเทียบโอนผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการเทียบโอนผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ 2. มีการกำหนดเกณฑ์ในการเทียบโอนผลการเรียนทุกสาขาวิชา 3. มี(2) + มีการกำหนดวันเวลา ระบุหลักฐาน และหน่วยงานที่รับรองไว้ชัดเจน + มีการพิจารณาโดยคณะกรรมการ 4. มี(3) + มีการแจ้งผลการเทียบโอนให้นักศึกษาทราบ 5. มี(4) + มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
3. มีการดำเนินการสอบของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการดำเนินการสอบ 2. มีการดำเนินการจัดสอบโดยคณะ หรือมีการสอบโดยคณะกรรมการ 3. มี(2) + ไม่น้อยกว่า 80% ของวิชาที่เปิดสอน 4. มี(3) + มีการประเมินผลการดำเนินการจัดสอบ 5. มี(4) + มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข
4. มีการประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่เหมาะสม หรือไม่ได้ทำ 2. มีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ 3. มี(2) + มีการรายงานผลตรงตามเวลาที่กำหนด ไม่น้อยกว่า 80% ของวิชาที่เปิดสอน 4. มี(3) + อาจารย์ที่ปรึกษา หรือนักศึกษาสามารถตรวจสอบผลการเรียนของนักศึกษาโดยผ่านเครือข่ายมหาวิทยาลัย ก่อนลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาต่อไป

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
2. การเรียนการสอน (ต่อ)	
2.5 การวัด และการประเมินผล	
4. มีการประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบ (ต่อ)	5. มี(4) + เกรดเฉลี่ยกระบวนวิชามีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00
5. ข้อสอบ	1. ออกไม่เหมาะสมตรงตามเกณฑ์ 2. ออกเหมาะสมตรงตามเกณฑ์ 3. ออกเหมาะสมตามเกณฑ์ และผ่านกรรมการภายในและภายนอก 4. มี(3) + ข้อสอบผ่านกรรมการภายนอกไม่น้อยกว่า 60% 5. นำผลมาปรับปรุงแก้ไข
2.6 ปัจจัยเกื้อหนุน	
1. มีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน และ ค้นคว้าผ่าน Internet บริการแก่นักศึกษา	1. ไม่มีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน และค้นคว้าผ่าน Internet บริการแก่นักศึกษา 2. มีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน และค้นคว้าผ่าน Internet บริการแก่นักศึกษาเกินกว่า 20 คน/เครื่อง 3. มีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน และค้นคว้าผ่าน Internet บริการแก่นักศึกษาไม่เกิน 20 คน/เครื่อง 4. มีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน และค้นคว้าผ่าน Internet บริการแก่นักศึกษาไม่เกิน 10 คน/เครื่อง 5. มีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน และค้นคว้าผ่าน Internet บริการแก่นักศึกษาไม่เกิน 5 คน/เครื่อง
2. มีคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมการสอนสำหรับ อาจารย์	1. ไม่มีคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมการสอน 2. มีคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมการสอนสำหรับอาจารย์มากกว่า 3 ท่าน/เครื่อง 3. มีคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมการสอนสำหรับอาจารย์ไม่เกิน 3 ท่าน/เครื่อง 4. มีคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมการสอนสำหรับอาจารย์ไม่เกิน 2 ท่าน/เครื่อง 5. มีคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมการสอนไม่เกิน 1 ท่าน/เครื่อง

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
2. การเรียนการสอน (ต่อ)	
2.6 ปัจจัยเกื้อหนุน (ต่อ)	
3. มี Internet เพื่อค้นคว้าสำหรับอาจารย์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มี Internet เพื่อเตรียมการสอน 2. มี Internet เตรียมการสอน สำหรับอาจารย์มากกว่า 3 ท่าน/เครื่อง 3. มี Internet เตรียมการสอน สำหรับอาจารย์ไม่เกิน 3 ท่าน/เครื่อง 4. มี Internet เตรียมการสอน สำหรับอาจารย์ไม่เกิน 2 ท่าน/เครื่อง 5. มี Internet เตรียมการสอน สำหรับอาจารย์ไม่เกิน 1 ท่าน/เครื่อง
4. ทัศนูปกรณ์ สื่อ / วัสดุการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีโสตทัศนูปกรณ์ / สื่อวัสดุการสอน 2. มีโสตทัศนูปกรณ์ / สื่อวัสดุการสอน หลากหลายและเพียงพอ 3. มี(2) + บุคลากรรับผิดชอบในการจัดหา 4. มี(3) + มีบริการโสตทัศนูปกรณ์ / สื่อวัสดุการสอนที่ให้ความรวดเร็ว 5. มี(4) + มีการประเมินผลในการบริการ
5. ความร่วมมือกับองค์กรภายนอก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการร่วมมือกับองค์กรภายนอก 2. มีการร่วมมือกับองค์กรภายนอก 3. มี(2) + มีการกำหนดบุคลากรที่เข้าร่วมประชุมกับองค์กรภายนอก 4. มี(3) + มีการรายงานผลการเข้าร่วมประชุมกับองค์กรภายนอก 5. มี(4) + มีการนำผลมาปรับปรุง และพัฒนาในหน่วยงาน

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
2. การเรียนการสอน (ต่อ)	
2.6 ปัจจัยเกื้อหนุน (ต่อ)	
6. มีการประเมินการใช้ประโยชน์ของปัจจัยเกื้อหนุน	1. ไม่มีการประเมินการใช้ประโยชน์ของปัจจัยเกื้อหนุน 2. มีการประเมินการใช้ประโยชน์ของปัจจัยเกื้อหนุนไม่เกิน 20% ของที่มี 3. มีการประเมินการใช้ประโยชน์ของปัจจัยเกื้อหนุน 21-50% ของที่มี 4. มีการประเมินการใช้ประโยชน์ของปัจจัยเกื้อหนุน 51-80% ของที่มี 5. มีการประเมินการใช้ประโยชน์ของปัจจัยเกื้อหนุนเกิน 80% ของที่มี
3. กิจกรรมพัฒนานักศึกษา	
3.1 นโยบาย	
1. มีนโยบายด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	1. ไม่มีนโยบายด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา 2. มีนโยบายด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา แต่ไม่มีการระบุเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน 3. มีนโยบายด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และมีการระบุเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน 4. มี(3) + สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน ของมหาวิทยาลัย 5. มี(4) + ทุกคนในมหาวิทยาลัยรับทราบ
3.2 การดำเนินการ และโครงการพัฒนานักศึกษา	
1. มีแผนการดำเนินการ และ โครงการพัฒนานักศึกษาด้านวิชาการ	1. ไม่มีการดำเนินการ และโครงการพัฒนานักศึกษา 2. มีการกำหนดแผนฯและบางส่วนสอดคล้องกับนโยบายด้านกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา 3. มีการกำหนดแผนฯและสอดคล้องกับนโยบายด้านกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา 4. มี(3) + มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 5. มี(4) + มีการมอบหมายตามแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
3. กิจกรรมพัฒนานักศึกษา (ต่อ)	
3.2 การดำเนินการ และ โครงการพัฒนานักศึกษา (ต่อ)	
2. มีแผนการดำเนินการ และ โครงการพัฒนา นักศึกษาด้านกีฬา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการดำเนินการ และ โครงการพัฒนานักศึกษา 2. มีการกำหนดแผนฯ ไม่เกิน 25% ของ โครงการทั้งหมด 3. มีการกำหนดแผนฯ 26-50% ของ โครงการทั้งหมด 4. มี มีการกำหนดแผนฯ 51-75% ของ โครงการทั้งหมด 5. มีการกำหนดแผนฯเกิน 75% ของ โครงการทั้งหมด
3. มีแผนการดำเนินการ และ โครงการพัฒนา นักศึกษาด้านธรรมะสมาธิ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการดำเนินการ และ โครงการพัฒนานักศึกษา 2. มีการกำหนดแผนฯ ไม่เกิน 25% ของ โครงการทั้งหมด 3. มีการกำหนดแผนฯ 26-50% ของ โครงการทั้งหมด 4. มี มีการกำหนดแผนฯ 51-75% ของ โครงการทั้งหมด 5. มีการกำหนดแผนฯเกิน 75% ของ โครงการทั้งหมด
4. มีการดำเนินงาน และ โครงการพัฒนา นักศึกษาด้านวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการดำเนินการ และ โครงการพัฒนานักศึกษา 2. มีการกำหนดแผนฯ ไม่เกิน 25% ของ โครงการทั้งหมด 3. มีการกำหนดแผนฯ 26-50% ของ โครงการทั้งหมด 4. มี มีการกำหนดแผนฯ 51-75% ของ โครงการทั้งหมด 5. มีการกำหนดแผนฯเกิน 75% ของ โครงการทั้งหมด
5. มีการดำเนินงาน และ โครงการพัฒนา นักศึกษาด้านกีฬา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการดำเนินการ และ โครงการพัฒนานักศึกษา 2. มีการกำหนดแผนฯ ไม่เกิน 25% ของ โครงการทั้งหมด 3. มีการกำหนดแผนฯ 26-50% ของ โครงการทั้งหมด 4. มี มีการกำหนดแผนฯ 51-75% ของ โครงการทั้งหมด 5. มีการกำหนดแผนฯเกิน 75% ของ โครงการทั้งหมด
6. มีการดำเนินงาน และ โครงการพัฒนา นักศึกษาด้านธรรมะสมาธิ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการดำเนินการ และ โครงการพัฒนานักศึกษา 2. มีการกำหนดแผนฯ ไม่เกิน 25% ของ โครงการทั้งหมด 3. มีการกำหนดแผนฯ 26-50% ของ โครงการทั้งหมด 4. มี มีการกำหนดแผนฯ 51-75% ของ โครงการทั้งหมด 5. มีการกำหนดแผนฯเกิน 75% ของ โครงการทั้งหมด

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
3. กิจกรรมพัฒนานักศึกษา (ต่อ)	
3.3 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	
1. มีการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	1. ไม่มีการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา 2. มี(1) + ไม่มีลายลักษณ์อักษรในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา 3. มี(2) + มีลายลักษณ์อักษรในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา 4. มี(3) + มีการระบุหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาชัดเจน 5. มี(4) + มีอาจารย์ที่ปรึกษาทุกกิจกรรม
2. มีการดำเนินการตามระบบ	1. ไม่มีการดำเนินการ 2. มีการดำเนินการแต่ไม่มีหลักฐาน 3. มีการดำเนินการและมีหลักฐานแสดงถึงการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรม 4. มี(3) + มีหน่วยกิจการนักศึกษาประสานงาน และให้ความช่วยเหลือ 5. มี(4) + มีระบบการประเมินอาจารย์ที่ปรึกษา
3.4 การให้บริการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพ	
1. มีการดำเนินงาน	1. ไม่มีการดำเนินงานแผนกจัดหางาน และแนะแนว 2. มีการดำเนินงานแผนกจัดหางาน และแนะแนว 3. มี(2) + มีการนำเสนอผู้บริหาร 4. มี(3) + บุคลากร นักศึกษา รับทราบ 5. มี(4) + มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
3.5 การมีส่วนร่วมของนักศึกษา	
1. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมพัฒนานักศึกษา	1. ไม่มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมพัฒนานักศึกษา 2. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมพัฒนานักศึกษา + ไม่มีหลักฐาน 3. มีการประชาสัมพันธ์ มีหลักฐาน + สอดคล้องกับโครงการ / กิจกรรมพัฒนานักศึกษา 4. มี(3) + นักศึกษารับทราบข่าวสาร

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
3. กิจกรรมพัฒนานักศึกษา (ต่อ)	
3.5 การมีส่วนร่วมของนักศึกษา (ต่อ)	
1. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมพัฒนานักศึกษา (ต่อ)	5. มี(4) + มีการประเมินผลการรับรู้ข่าวสารของนักศึกษา
2. มีการประชุมอบรม / สัมมนา นักศึกษา	1. ไม่มีการประชุมอบรม / สัมมนา ให้นักศึกษา 2. มีการประชุมอบรม / สัมมนา ให้นักศึกษา แต่ไม่มีหลักฐาน 3. มี(2) + มีหลักฐานแสดงการอบรม / สัมมนา 4. มี(3) + มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 5. มี(4) + มีระบบการประเมินทุกกิจกรรม
3. มีการปฐมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศนักศึกษา	1. ไม่มีการปฐมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศนักศึกษา 2. มีการปฐมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศนักศึกษา 3. มี(2) + มีหลักฐานแสดงการปฐมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศ 4. มี(3) + มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 5. มี(4) + มีระบบการประเมินทุกกิจกรรม
4. ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรม	1. ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรม 2. ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรม 3. มี(2) + มีหลักฐานในการจัดทำกิจกรรม 4. มี(3) + มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 5. มี(4) + มีระบบการประเมินทุกกิจกรรม
4. กิจกรรมพัฒนานักศึกษา	
4.1 นโยบาย แผนงาน การวิจัย	
1. มีการกำหนดนโยบาย	1. ไม่มีการกำหนดนโยบายด้านการวิจัย 2. มีการกำหนดนโยบายด้านการวิจัย 3. มี(2) + เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ 4. มี(3) + พัฒนาการเรียนการสอน 5. มี(4) + การนำไปใช้เพื่อการพัฒนาประเทศ

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
4. กิจกรรมพัฒนานักศึกษา (ต่อ)	
4.1 นโยบาย แผนงาน การวิจัย (ต่อ)	
2. มีการแจ้งนโยบายให้หน่วยงานต่างๆของมหาวิทยาลัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการแจ้งนโยบายให้หน่วยงานต่างๆของมหาวิทยาลัยทราบ 2. มีการแจ้งนโยบายให้หน่วยงานต่างๆทราบ 3. มี(2) + แจ้งบางส่วน 4. มี(3) + แจ้งทั้งหมด 5. มี(4) + นำไปใช้เพื่อพัฒนา
3. มีแผนการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการกำหนดแผนการดำเนินงานด้านการวิจัย 2. มีการกำหนดแผนการดำเนินงานด้านการวิจัย 3. มี(2) + ทั้งระยะสั้นสอดคล้องนโยบายด้านวิจัย 4. มี(3) + ทั้งระยะยาวสอดคล้องนโยบายด้านวิจัย 5. มี(4) + มีการกำหนดติดตามความก้าวหน้าอย่างชัดเจน
4.2 การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการวิจัย	
1. มีการสนับสนุนทรัพยากรอุดหนุนเพื่อการวิจัยภายใน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการวิจัย 2. มีหลักฐานแสดงจำนวนเงินสนับสนุนการวิจัยภายในมหาวิทยาลัย/จำนวนอาจารย์ประจำ และนักวิจัยประจำ 3. มี(2) + รักษาระดับไว้ 4. มี(2) + เพิ่มขึ้นมากกว่า 5% ของปีที่ผ่านมา 5. มี(2) + เพิ่มขึ้นมากกว่า 10% ของปีที่ผ่านมา
2. มีการเผยแพร่ข้อมูลจากแหล่งภายใน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการวิจัยภายนอก 2. มีหลักฐานแสดงจำนวนเงินสนับสนุนการวิจัยภายนอกมหาวิทยาลัย/จำนวนอาจารย์ประจำ และนักวิจัยประจำ 3. มี(2) + รักษาระดับไว้ 4. มี(2) + เพิ่มขึ้นมากกว่า 5% ของปีที่ผ่านมา 5. มี(2) + เพิ่มขึ้นมากกว่า 10% ของปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
5. การบริหารทางวิชาการแก่สังคม	
5.1 นโยบาย และแผนงาน	
1. มีการกำหนดนโยบาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการกำหนดนโยบาย 2. มีการกำหนดนโยบาย 3. มี(2) + สอดคล้องกับปรัชญา + มีหลักฐาน 4. มี(3) + มีการประชาสัมพันธ์ 5. มี(4) + บุคลากรรับทราบ
2. มีแผนงานการบริการทางวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีแผนงานการบริการทางวิชาการ 2. มีแผนงานการบริการทางวิชาการ 3. มี(2) + มีแผนงานระยะยาว 4. มี(3) + สอดคล้องนโยบาย 5. มี(4) + มีการมอบหมายงานตามแผนที่ชัดเจน
5.2 การดำเนินงานตามแผน	
1. มีการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม 2. มีการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม 3. มี(2) + มีหลักฐาน 4. มี(3) + มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 5. มี(4) + มีโครงการที่ให้บริการวิชาการที่ให้ประโยชน์ตอบแทนกลับสู่คณะ และมหาวิทยาลัย
5.3 การประเมินผลการดำเนินงาน	
1. มีการประเมินผลการดำเนินงาน การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการประเมินผลการดำเนินงานการให้บริการฯ 2. มีการประเมินผลการดำเนินงานการให้บริการฯไม่เกิน 20% ของโครงการที่ดำเนินการ 3. มีการประเมินผลการดำเนินงานการให้บริการฯ 21-50% ของโครงการที่ดำเนินการ 4. มีการประเมินผลการดำเนินงานการให้บริการฯ 51-80% ของโครงการที่ดำเนินการ 5. มีการประเมินผลการดำเนินงานการให้บริการฯมากกว่า 80% ของโครงการที่ดำเนินการ

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
5. การบริหารทางวิชาการแก่สังคม (ต่อ)	
5.3 การประเมินผลการดำเนินงาน (ต่อ)	
2. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	1. ไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 2. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขไม่เกิน 20% ของโครงการที่ประเมิน 3. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 21-50% ของโครงการที่ประเมิน 4. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 51-80% ของโครงการที่ประเมิน 5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข มากกว่า 80% ของโครงการที่ประเมิน
6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	
6.1 มีกิจกรรมการบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย	1. ไม่มีกิจกรรมการบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย 2. มีกิจกรรมการบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย 3. มี(2) + เป็นลายลักษณ์อักษร 4. มี(3) + ฝ่ายกิจการนักศึกษาดำเนินการ 5. มี(4) + ผู้บริหารอนุมัติให้ความเห็นชอบ
6.2 การดำเนินงานกิจกรรมฯ	1. ไม่มีการดำเนินงานกิจกรรมฯ 2. มีการดำเนินงานกิจกรรมฯ 3. มี(2) + เสนอโครงการผู้บริหารพิจารณา 4. มี(3) + มีหลักฐานชัดเจน 5. มี(4) + มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
7. การบริหารและจัดการ	
7.1 โครงสร้าง และระบบการบริหาร	
1. มีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร	1. ไม่มีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร 2. มีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร 3. มี(2) + บุคลากรรับทราบทุกคน 4. มี(3) + มีการทบทวนโครงสร้างให้เหมาะสมกับภาระงาน 5. มี(4) + มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
7. การบริหารและจัดการ (ต่อ)	
7.1 โครงสร้าง และระบบการบริหาร (ต่อ)	
2. มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในแต่ละระดับการบริหาร และการปฏิบัติงานไว้ชัดเจน	1. ไม่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในแต่ละระดับการบริหาร และการปฏิบัติงาน 2. มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในแต่ละระดับการบริหาร และการปฏิบัติงานไว้ชัดเจน 3. มี(2) + มีการทบทวนอำนาจหน้าที่ในแต่ละระดับ 4. มี(3) + ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ให้เหมาะสมกับภาระงาน / การเปลี่ยนแปลง 5. มี(4) + บุคลากรรับทราบทุกคน
3. มีการดำเนินการตามโครงสร้าง	1. ไม่มีการดำเนินการตามโครงสร้าง 2. มีการดำเนินการตามโครงสร้างไม่เกิน 30% 3. มีการดำเนินการตามโครงสร้าง 30-50% 4. มีการดำเนินการตามโครงสร้าง 51-80% 5. มีการดำเนินการตามโครงสร้างเกิน 80%
4. มีการประเมินผลการดำเนินงาน	1. ไม่มีการประเมินผลการดำเนินงาน 2. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงสร้างไม่เกิน 30% ของการดำเนินงาน 3. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงสร้าง 30-50% ของการดำเนินงาน 4. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงสร้าง 51-80% ของการดำเนินงาน 5. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงสร้างเกิน 80% ของการดำเนินงาน
5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	1. ไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 2. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขไม่เกิน 30% ของที่ประเมิน

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
7. การบริหารและจัดการ (ต่อ)	
7.1 โครงสร้าง และระบบการบริหาร (ต่อ)	
5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข (ต่อ)	3. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 30-50% ของที่ประเมิน 4. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 51-80% ของที่ประเมิน 5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 80% ของการที่ประเมิน
7.2 บุคลากร	
1. มีระบบการคัดเลือกบุคลากร	1. ไม่มีระบบการคัดเลือกบุคลากร 2. มีระบบการคัดเลือกบุคลากร 3. มีการคัดเลือกบุคลากรตามระบบ 4. มี(3) + มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ 5. มี(4) + มีระบบการได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์ของตำแหน่งหน้าที่
2. มีเอกสารระบุอำนาจหน้าที่ของบุคลากร	1. ไม่มีเอกสารระบุอำนาจหน้าที่ของบุคลากร 2. มีเอกสารระบุอำนาจหน้าที่ แต่ไม่ชัดเจน 3. มีเอกสารระบุอำนาจหน้าที่ และชัดเจน 4. มี(3) + บุคลากรรับทราบ 5. มี(4) + มีการปรับปรุง
3. มีระบบการประเมินผลงานบุคลากร	1. ไม่มีการประเมินผลงานบุคลากร 2. มีการประเมินผลงานบุคลากรตามขอบข่าย / ภาระงาน 3. มี(2) + แต่ไม่แจ้งผลประเมินให้ผู้ถูกประเมินรับทราบ 4. มี(3) + แจ้งผลประเมินให้ผู้ถูกประเมินรับทราบ 5. มี(4) + มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
7. การบริหารและจัดการ (ต่อ)	
7.2 บุคลากร (ต่อ)	
4. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 2. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 3. มีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากร 4. มีการประเมินผลหลังฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร 5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการฝึกอบรมฯ
7.3 ระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร	
1. มีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการนำระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน 2. มีการนำระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน 3. มี(2) + มีผู้รับผิดชอบเพื่อปรับปรุงข้อมูลต่างๆ ให้ทันสมัย 4. มี(3) + ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรในมหาวิทยาลัย และบุคคลภายนอก 5. มี(4) + ใช้ระบบสารสนเทศในการพัฒนาบุคลากร
7.4 การมีส่วนในการบริหาร	
1. มีระบบการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีระบบการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร 2. มีการรับฟังข้อคิดเห็นของบุคลากร 3. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อปฏิบัติการกิจ 4. มี(3) + บุคลากรทั้งสายวิชาการ และสายสนับสนุนทุกคน เคยมีชื่อในคณะกรรมการชุดต่างๆ อย่างน้อย 1 ชุดใน 1 ปี 5. มี(4) + มีการรวบรวมความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานเพื่อนำมาเป็นข้อมูลการวางแผน และการตัดสินใจในการกิจสำคัญ

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
7. การบริหารและจัดการ (ต่อ)	
7.4 การมีส่วนร่วมในการบริหาร (ต่อ)	
2. มีการดำเนินการให้บุคลากรมีส่วนร่วม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการดำเนินการให้บุคลากรมีส่วนร่วม 2. มีการประชุมคณะกรรมการบางชุดอย่างน้อย 2 ครั้ง/ปี 3. มีการประชุมคณะกรรมการทุกชุดอย่างน้อย 3 ครั้ง/ปี 4. มีการประชุมคณะกรรมการทุกชุดอย่างน้อย 4 ครั้ง/ปี 5. มีการประชุมคณะกรรมการทุกชุดอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง
3. มีการประเมินผลการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการประเมินผลการดำเนินงาน 2. มีการประเมินผลการดำเนินงานไม่เกิน 20% 3. มีการประเมินผลการดำเนินงาน 21-50% 4. มีการประเมินผลการดำเนินงาน 51-80% 5. มีการประเมินผลการดำเนินงานเกิน 80%
4. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 2. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข เกิน 20% ของที่มีการประเมินผล 3. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 21-50% ของที่มีการประเมินผล 4. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 51-80% ของที่มีการประเมินผล 5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 80% ของที่มีการประเมินผล
8. การเงิน และงบประมาณ	
8.1 แหล่งงบประมาณ	
1. มีการจัดทำงบประมาณประจำปี จำแนกตามแหล่งที่มา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการจัดทำงบประมาณ 2. มีการจัดทำงบประมาณที่สอดคล้องกับภารกิจ 3. มี(2) + มีการดำเนินการตามแผน 4. มี(3) + มีการติดตามประเมินผล และนำมาปรับปรุง 5. มี(4) + ผลการดำเนินการบรรลุ หรือ ใกล้เคียงเป้าหมาย

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
8. การเงิน และงบประมาณ (ต่อ)	
8.2 การจัดสรร และการตรวจสอบ	
1. มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตามกิจกรรม และภารกิจ	1. ไม่เหมาะสม หรือไม่มีการดำเนินการ 2. มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตามกิจกรรม และภารกิจ ไม่เกิน 20% 3. มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตามกิจกรรม / ภารกิจ 21-50% 4. มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตามกิจกรรม / ภารกิจ 51-80% 5. มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตามกิจกรรม / ภารกิจ เกิน 80%
2. มีการติดตาม และประเมินผลการใช้จ่าย	1. ไม่มีการติดตาม และประเมินผลการใช้จ่าย 2. มีการติดตาม และประเมินผลฯ ไม่เกิน 20% ของยอดงบประมาณ 3. มีการติดตาม และประเมินผลฯ 21-50% ของยอดงบประมาณ 4. มีการติดตาม และประเมินผลฯ 51-80% ของยอดงบประมาณ 5. มีการติดตาม และประเมินผลฯ เกิน 80% ของยอดงบประมาณ
3. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง	1. ไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 2. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง ไม่เกิน 20% ของกิจกรรมที่ประเมินแล้ว 3. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง 21-50% ของกิจกรรมที่ประเมินแล้ว 4. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง 51-80% ของกิจกรรมที่ประเมินแล้ว 5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงเกินกว่า 80% ของกิจกรรมที่ประเมินแล้ว

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
9. ระบบกลไก และการประกันคุณภาพ	
9.1 นโยบาย	
1. มีนโยบายประกันคุณภาพการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีกำหนดนโยบายประกันคุณภาพการศึกษา 2. มีการกำหนดนโยบายประกันคุณภาพการศึกษา 3. มี(2) + ทีมผู้บริหารเป็นผู้กำหนด 4. มี(3) + มีลายลักษณ์อักษร 5. มี(4) + มีการแจ้ง และรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลภายนอก และนำมาปรับนโยบายเป็นระยะๆ เพื่อให้มีคุณภาพสูงขึ้น
2. มีแผนการดำเนินการประกันคุณภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีแผนการดำเนินการประกันคุณภาพ 2. มีแผนการดำเนินการประกันคุณภาพ และสอดคล้องกับนโยบาย 3. มี(2) + ทีมผู้บริหารร่วมวางแผน 4. มี(3) + ระบุกิจกรรม เวลา งบประมาณ และผู้รับผิดชอบ 5. มี(4) + การประเมิน และปรับปรุงแผน
3. มีการดำเนินการตามแผน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีดำเนินการตามแผน 2. มีการดำเนินการตามแผน และสร้างความเข้าใจเรื่องประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ 3. มี(2) + ทีมผู้บริหารให้ความสำคัญ สนับสนุน และติดตามการดำเนินการ 4. มี(3) + มีการดำเนินการตามแผน และรายงานความก้าวหน้าทุกกิจกรรม 5. มี(4) + มีการดำเนินการตามแผนครบถ้วนทุกกิจกรรม
4. มีการประเมินผลการดำเนินการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีดำเนินการ 2. มีการประเมินผลฯ ไม่เกิน 20% ของที่ดำเนินการ 3. มีการประเมินผลฯ 21-50% ของที่ดำเนินการ 4. มีการประเมินผลฯ 51-80% ของที่ดำเนินการ 5. มีการประเมินผลฯ เกิน 80% ของที่ดำเนินการ

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3, ..., 5)
9. ระบบกลไก และการประกันคุณภาพ (ต่อ)	
9.1 นโยบาย (ต่อ)	
5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	1. ไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข 2. การนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข ไม่เกิน 20% ของที่ประเมิน 3. การนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข 21-50% ของที่ประเมิน 4. การนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข 51-80% ของที่ประเมิน 5. การนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข เกิน 80% ของที่ประเมิน
9.2 การประกันคุณภาพภายใน	
1. มีกลไกตรวจสอบระบบประกันคุณภาพ	1. ไม่มีกลไกตรวจสอบระบบประกันคุณภาพ 2. มีคณะกรรมการ 3. มีคณะกรรมการหลายชุดที่เกี่ยวข้อง และมีการทำงานที่เห็นผล 4. มี(2) + มีคู่มือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการประกันคุณภาพ 5. มี(4) + มีการประชุมของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามความก้าวหน้า และตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง
2. มีแผนการรายงานผลการดำเนินงาน	1. ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงาน 2. มีการรายงานผลการดำเนินงาน 3. มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัย 4. มี(3) + มีการรายงานผลการดำเนินงานจากมหาวิทยาลัย 5. มี(4) + อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
9. ระบบกลไก และการประกันคุณภาพ (ต่อ)	
9.2 การประกันคุณภาพภายใน (ต่อ)	
3. มีการประเมินผลภายใน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการประเมินผลภายใน 2. มีกลไกเพื่อการประเมินผลภายใน 3. มีการประเมินผลภายใน หาดูอ่อน จุดแข็ง และร่วมกัน เสนอแนะทางเลือกใหม่ๆ 4. มี(3) + ทั้งระบบ 5. มี(4) + อย่างต่อเนื่อง
4. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการดำเนินการ 2. มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข ไม่เกิน 20% ของที่ประเมิน 3. มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข 21-50% ของที่ประเมิน 4. มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข 51-80% ของที่ประเมิน 5. มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข เกิน 80% ของที่ประเมิน
9.3 การประกันคุณภาพภายนอก	
1. เตรียมการเพื่อการตรวจสอบคุณภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการดำเนินงาน 2. มีคณะกรรมการ 3. มี(2) + มีแผน 4. มี(3) + มีการศึกษาตนเอง 5. มี(4) + มีการประเมินตนเอง
2. มีการรายงานผลการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการดำเนินงาน 2. มีการรายงานผลการดำเนินงาน 3. มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อมหาวิทยาลัย 4. มี(3) + มีการรายงานผลการดำเนินงานจากหน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัย 5. มี(4) + อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ (1, 2, 3,...,5)
9. ระบบกลไก และการประกันคุณภาพ (ต่อ)	
9.3 การประกันคุณภาพภายนอก (ต่อ)	
3. มีการประเมินผลโดยองค์กรจากหน่วยงานภายนอก	1. ไม่มีการดำเนินการ 2. มีกลไกเพื่อการรายงานการประเมินผล 3. มี(2) + รายงานการประเมินจากองค์กรภายนอก 4. มี(3) + อย่างต่อเนื่อง 5. มี(4) + รักษาระดับไว้ หรือดีขึ้น
4. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	1. ไม่มีการดำเนินการ 2. มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข ไม่เกิน 20% ของที่ประเมิน 3. มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข 21-50% ของที่ประเมิน 4. มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข 51-80% ของที่ประเมิน 5. มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไข เกิน 80% ของที่ประเมิน

2.4.1.2 ตัวชี้วัด และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายในของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับการเลือกใช้มาตรฐานนั้น ให้พิจารณาตามภารกิจหลักของหน่วยงาน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ลักษณะงาน ได้แก่ หน่วยงานที่มีภารกิจหลักด้านการเรียนการสอน หน่วยงานที่มีภารกิจหลักด้านการวิจัย หน่วยงานที่มีภารกิจหลักด้านบริหารและสนับสนุน และหน่วยงานที่มีภารกิจหลักด้านบริการวิชาการ รวมทั้งพัฒนาตัวชี้วัด และเกณฑ์ 7 ระดับตาม CU-QA Index ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.1 ปรัชญา/ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนงาน	
1. ปรัชญา/ปณิธาน วัตถุประสงค์ขององค์กร	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร 2. มี(1) + มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับปรัชญา/ปณิธาน 3. มี(2) + มีการบรรจุให้บุคลากรทุกระดับของตนเองที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 4. มี(3) + บุคลากรสามารถอธิบายบทบาทของตนเองที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 5. มี(4) + แสดงผลการปฏิบัติงานขององค์กรตามวัตถุประสงค์ 6. มี(5) + มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบ 7. มี(6) + มีการนำผลการประเมินมาประกอบการทบทวนวัตถุประสงค์ขององค์กร
2. การกำหนดแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร 2. มี(1) + มีการกระจายจากแผนกลยุทธ์ไปสู่แผนการปฏิบัติการของหน่วยงาน โดยมีการมอบหมายงานที่ชัดเจน 3. มี(2) + มีหลักฐานแสดงกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนในข้อ 2 จริง 4. มี(3) + มีหลักฐานแสดงการกำกับ ติดตาม และประเมินผลกิจกรรมตลอดระยะเวลาของแผน 5. มี(4) + สัมฤทธิ์ผลของแผนงานตามภารกิจหลักของหน่วยงาน 6. มี(5) + สัมฤทธิ์ผลของแผนงานครบทุกภารกิจของหน่วยงาน 7. มี(6) + มีการปรับแผนกลยุทธ์ให้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.2 ระบบคุณภาพขององค์กร	
1. ระบบคุณภาพขององค์กร	1. มีนโยบาย และขอบเขตการประกันคุณภาพขององค์กร 2. มี(1) + มีหน่วยงานรับผิดชอบกิจกรรม/ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพ 3. มี(2) + มีระบบคู่มือคุณภาพขององค์กร 4. มี(3) + มีการจัดทำแผนคุณภาพขององค์กร 5. มี(4) + มีผลการดำเนินงานครบถ้วนทุกหน่วยงานในองค์กร 6. มี(5) + มีผลการแก้ไข ปรับปรุงระบบ/กลไกการบริหารระบบคุณภาพ 7. มีการวัดผลการดำเนินกิจกรรมในระดับ 6 ที่แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง
4.3 การเรียนการสอน	
1. การบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ และการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย	1. มีการประเมินทุกหลักสูตรที่เปิดสอน อย่างน้อย 1 ครั้ง ในรอบระยะเวลาของหลักสูตร 2. มี(1) + ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง 3. มี(2) + ร้อยละของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาภายในกำหนดเวลาของหลักสูตร (ไม่รวมนิสิตที่ลาออกกลางคัน) ระดับปริญญาบัณฑิต ไม่น้อยกว่า 70% ระดับบัณฑิตศึกษา ไม่น้อยกว่า 20% 4. มี(2) + ร้อยละของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาภายในกำหนดเวลาของหลักสูตร (ไม่รวมนิสิตที่ลาออกกลางคัน) ระดับปริญญาบัณฑิต ไม่น้อยกว่า 80% ระดับบัณฑิตศึกษา ไม่น้อยกว่า 30%

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.3 การเรียนการสอน (ต่อ)	
1. การบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ และการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย (ต่อ)	<p>5. มี(2) + ร้อยละของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาภายในกำหนดเวลาของหลักสูตร (ไม่รวมนิสิตที่ลาออกกลางคัน) ระดับปริญญาบัณฑิตตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ 50% ขึ้นไป</p> <p>6. มี(5) + รักษาระดับไว้ไม่น้อยกว่า 2 ปี และหรือมี% สูงขึ้นตลอด 2 ปี</p> <p>7. มี(5) + รักษาระดับไว้ไม่น้อยกว่า 4 ปี และหรือมี% สูงขึ้นตลอด 4 ปี</p>
2. ระบบการสรรหา และดำรงรักษาอาจารย์	<p>1. มีหลักฐานที่แสดงถึงการมีระบบการสรรหา และดำรงรักษาอาจารย์</p> <p>2. มี(1) + มีการดำเนินการสรรหาตามนโยบายของมหาวิทยาลัยโดยคณาจารย์ที่รับใหม่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือเทียบเท่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 80</p> <p>3. มี(2) + ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของอาจารย์มีอายุงาน 3 ปี มีความพึงพอใจต่อระบบสวัสดิการ และระบบเชื้อต่อการปฏิบัติงาน</p> <p>4. มี(3) + มีการประเมินระบบการสรรหา เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการสรรหา</p> <p>5. มี(4) + ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของอาจารย์มีอายุงานไม่เกิน 7 ปี ได้รับการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับ ผศ. ขึ้นไป</p> <p>6. มี(5) + มีอาจารย์ได้รับการยกย่อง หรือรางวัลเชิดชูเกียรติระดับมหาวิทยาลัย</p> <p>7. มี(6) + มีอาจารย์ได้รับการยกย่อง หรือรางวัลเชิดชูเกียรติด้านวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม ระดับชาติ และระดับนานาชาติ</p>
3. ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอก หรือวุฒิสถุคของสาขานั้นๆ	<p>1. น้อยกว่าร้อยละ 10</p> <p>2. ตั้งแต่ร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 19</p> <p>3. ตั้งแต่ร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 29</p>

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.3 การเรียนการสอน (ต่อ)	
3. ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอก หรือวุฒิสูงสุดของสาขานั้นๆ (ต่อ)	4. ตั้งแต่ร้อยละ 30 ถึงร้อยละ 39 5. ตั้งแต่ร้อยละ 40 ถึงร้อยละ 49 6. ตั้งแต่ร้อยละ 50 ถึงร้อยละ 59 7. ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป
4. การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เป็นระบบ และต่อเนื่องทันต่อพลวัตของโลก	1. มีประมวลรายวิชาทุกรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละหลักสูตร 2. มี(1) + มีการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายโดยคำนึงถึงการเรียนรู้ของนิสิตเป็นสำคัญตามที่ระบุไว้ในประมวลรายวิชา 3. มี(2) + มีการประเมินการสอนทุกรายวิชา 4. มี(3) + มีการนำผลประเมินมาปรับปรุง และพัฒนากระบวนการเรียนการสอน 5. มี(4) + มีการปรับปรุง หรือพัฒนาเนื้อหาวิชาให้ทันต่อพลวัตของโลก 6. มี(5) + มีการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน 7. มี(6) + มีนวัตกรรมการสอน
5. ระบบการคัดเลือกนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพ	1. มีระบบการคัดเลือกนิสิตที่โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ 2. มี(1) + มีผู้ผ่านการคัดเลือกตั้งแต่ร้อยละ 30 ขึ้นไป ที่มีคะแนนในกลุ่ม 10% แรกของคะแนนสูงสุดของแต่ละสาขาวิชา 3. มี(1) + มีผู้ผ่านการคัดเลือกตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไป ที่มีคะแนนในกลุ่ม 10% แรกของคะแนนสูงสุดของแต่ละสาขาวิชา 4. มี(1) + มีผู้ผ่านการคัดเลือกตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ที่มีคะแนนในกลุ่ม 10% แรกของคะแนนสูงสุดของแต่ละสาขาวิชา

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.3 การเรียนการสอน(ต่อ)	
5. ระบบการคัดเลือกนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพ(ต่อ)	5. มี(4) + มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่ใช้ในการสอบคัดเลือกกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงเกณฑ์ในการสอบคัดเลือก 6. มี(5) + มีอัตราการตกออกไม่เกินร้อยละ 1 ในรอบปีการศึกษาแรก 7. มี(6) + มีอัตราการสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95
6. ระบบการคัดเลือกนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสิทธิภาพ	1. มีระบบการคัดเลือกนิสิตที่โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ 2. มี(1) + มีการออกกลางคันของนิสิตชั้นปีที่ 1 ไม่เกินร้อยละ 40 3. มี(1) + มีการออกกลางคันของนิสิตชั้นปีที่ 1 ไม่เกินร้อยละ 30 4. มี(1) + มีการออกกลางคันของนิสิตชั้นปีที่ 1 ไม่เกินร้อยละ 20 5. มี(4) + มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่ใช้ในการสอบคัดเลือกกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงเกณฑ์ในการสอบคัดเลือก 6. มี(5) + มีอัตราการสำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่า 70% 7. มี(6) + มีอัตราการสำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่า 90%
7. คุณภาพบัณฑิต	1. มีระบบการประเมินคุณภาพบัณฑิต 2. มี(1) + มีผลการประเมินบัณฑิตได้งานทำ และศึกษาต่อไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายใน 6 เดือน หลังสำเร็จการศึกษา 3. มี(2) + ได้รับความพึงพอใจจากผู้ใช้บัณฑิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.3 การเรียนการสอน(ต่อ)	
7. คุณภาพบัณฑิต(ต่อ)	<p>4. มี(3) + มีผลการประเมินบัณฑิตได้งานทำ หรือศึกษาต่อ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ภายใน 6 เดือน หลังสำเร็จการศึกษา และได้รับความพึงพอใจจากผู้ใช้บัณฑิต ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80</p> <p>5. มี(4) + มีบัณฑิตที่มีตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงขององค์กรในสาขานั้น หรือได้รับการยอมรับในวงวิชาชีพ/วิชาการในระดับชาติ</p> <p>6. มี(5) + มีบัณฑิตที่มีตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงขององค์กรในสาขานั้น หรือได้รับการยอมรับในวงวิชาชีพ/วิชาการในภูมิภาคเอเชีย</p> <p>7. มี(6) + มีบัณฑิตที่มีตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงขององค์กรในสาขานั้น หรือได้รับการยอมรับในวงวิชาชีพ/วิชาการในระดับนานาชาติ</p>
8. การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นระบบ และมีมาตรฐาน	<p>1. มีการกำหนดเกณฑ์ในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2. มี(1) + มีการปฏิบัติตามเกณฑ์</p> <p>3. มี(2) + มีการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ที่มากกว่า 1 วิธี</p> <p>4. มี(3) + มีการแสดงหลักฐานการปรับปรุงเกณฑ์ และหรือวิธีการวัด และประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>5. มี(4) + ได้รับการเทียบโอนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนรายวิชาที่เปิดในหลักสูตรใน ระดับประเทศ</p> <p>6. มี(4) + ได้รับการเทียบโอนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนรายวิชาที่เปิดในหลักสูตร และได้รับการยอมรับในระดับมหาวิทยาลัยของภูมิภาคอาเซียน</p> <p>7. มี(4) + ได้รับการเทียบโอนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนรายวิชาที่เปิดในหลักสูตร และได้รับการยอมรับในระดับมหาวิทยาลัยนานาชาติ</p>

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.3 การเรียนการสอน(ต่อ)	
9. โครงการของนิสิตปริญญาตรี (ถ้ามี)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการบูรณาการความรู้ของรายวิชาในหลักสูตรทุกโครงการ 2. มี(1) + มีวิธีดำเนินงานตามระเบียบวิธีของสาขานั้น 3. มี(2) + มีแผน และหรือกำหนดทิศทางกลุ่มโครงการของสาขาในแต่ละปี 4. มี(3) + มีการเผยแพร่โครงการสู่สาธารณชน 5. มี(4) + มีโครงการได้รับรางวัลในระดับประเทศ 6. มี(4) + มีโครงการได้รับรางวัลระดับภูมิภาคเอเชีย 7. มี(4) + มีโครงการได้รับรางวัลระดับนานาชาติ
10. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท และปริญญาเอก	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด ไม่เกิน 1.00 2. มีคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด ตั้งแต่ 1.00 แต่ไม่เกิน 1.20 3. มีคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด ตั้งแต่ 1.20 แต่ไม่เกิน 1.50 4. มีคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด ตั้งแต่ 1.50 ขึ้นไป 5. มี(4) + มีวิทยานิพนธ์ที่ได้รับรางวัลระดับชาติ 6. มี(4) + มีวิทยานิพนธ์ที่ได้รับรางวัลระดับเอเชีย 7. มี(4) + มีวิทยานิพนธ์ที่ได้รับรางวัลระดับนานาชาติ
11. ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีจำนวนปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนตามเกณฑ์ของทบวงฯ โดยใช้ทรัพยากรสนับสนุนบางส่วนร่วมกับสถาบัน หน่วยงานอื่น 2. มีจำนวนปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนตามเกณฑ์ของทบวงฯ 3. มีจำนวนปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนสูงกว่าเกณฑ์ของทบวงฯ 4. มี(3) + มีระบบการบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ 5. มี(4) + มีการปรับปรุง และจัดหาทรัพยากรทดแทน 6. มี(5) + มีศูนย์การเรียนรู้ของนิสิต 7. มี(6) + มีการพัฒนาให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขานั้น

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.3 การเรียนการสอน(ต่อ)	
12. คุณภาพตำรา	<ol style="list-style-type: none"> 1. แปล 2. เรียบเรียง 3. เขียนจากความรู้ของตนเอง 4. ได้รับรางวัลระดับชาติ 5. เขียนจากความรู้ของตนเอง และเป็นภาษาต่างประเทศ 6. ได้รับเชิญให้เขียนบางส่วน หรือทั้งเล่มในระดับนานาชาติ 7. ได้รับการแปลจากองค์กรอื่นมากกว่า 1 ภาษา
4.4 การวิจัย	
1. จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยต่อจำนวนอาจารย์ประจำและหรือนักวิจัยประจำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีข้อมูลของตัวชี้วัด (โดยค่าตัวชี้วัดต้องไม่เท่ากับ 0) 2. มี(1) + เพิ่มขึ้นมากกว่า 10% ของปีที่ผ่านมา 3. มี(1) + เพิ่มขึ้นมากกว่า 20% ของปีที่ผ่านมา 4. มี(1) + เพิ่มขึ้นมากกว่า 30% ของปีที่ผ่านมา โดยมีสัดส่วนของเงินสนับสนุนงานวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกอย่างน้อย 10% 5. มี(1) + เพิ่มขึ้นมากกว่า 40% ของปีที่ผ่านมา โดยมีสัดส่วนของเงินสนับสนุนงานวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกอย่างน้อย 20% 6. มี(5) + ต่อเนื่องกันเป็นระยะ 2 ปี 7. มี(5) + ต่อเนื่องกันเป็นระยะ 3 ปี
2. จำนวนบทความวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ และงานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำ และหรือนักวิจัยประจำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ออาจารย์ประจำ และหรือนักวิจัยประจำทุกระดับ เท่ากับ 0.05 2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ออาจารย์ประจำ และหรือนักวิจัยประจำทุกระดับ เท่ากับ 0.10 3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ออาจารย์ประจำ และหรือนักวิจัยประจำทุกระดับ เท่ากับ 0.25 4. ค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ออาจารย์ประจำ และหรือนักวิจัยประจำทุกระดับ เท่ากับ 0.50

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.4 การวิจัย (ต่อ)	
2. จำนวนบทความวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ และงานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำ และหรือนักวิจัยประจำ (ต่อ)	5. ค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ออาจารย์ประจำ และหรือนักวิจัยประจำทุกระดับ เท่ากับ 0.75 6. ค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ออาจารย์ประจำ และหรือนักวิจัยประจำทุกระดับ เท่ากับ 1.25 7. ค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ออาจารย์ประจำ และหรือนักวิจัยประจำทุกระดับ เท่ากับ 2.00
3. จำนวนงานวิจัยที่ถูกนำไปใช้อ้างอิงในงานวิจัยอื่น ในการเรียนการสอน หรือในวงธุรกิจและสังคม หรือในการพัฒนาประเทศต่ออาจารย์ประจำและหรือนักวิจัยประจำ(ต่อ)	1. ไม่น้อยกว่า 0.05 คะแนนต่อคนต่อปี หรือร้อยละ 5 ต่อคนต่อปี 2. ไม่น้อยกว่า 0.10 คะแนนต่อคนต่อปี หรือร้อยละ 10 ต่อคนต่อปี 3. ไม่น้อยกว่า 0.15 คะแนนต่อคนต่อปี หรือร้อยละ 15 ต่อคนต่อปี 4. ไม่น้อยกว่า 0.20 คะแนนต่อคนต่อปี หรือร้อยละ 20 ต่อคนต่อปี 5. ไม่น้อยกว่า 0.25 คะแนนต่อคนต่อปี หรือร้อยละ 25 ต่อคนต่อปี 6. ไม่น้อยกว่า 0.375 คะแนนต่อคนต่อปี หรือร้อยละ 37.5 ต่อคนต่อปี 7. ไม่น้อยกว่า 0.50 คะแนนต่อคนต่อปี หรือร้อยละ 50 ต่อคนต่อปี
4.5 กิจการนิสิต	
1. กิจการ หรือ โครงการที่เกี่ยวกับงานกิจการนิสิต	1. หน่วยงานมีแผนปฏิบัติการ และงบประมาณสนับสนุนแก่กิจการนิสิต 2. มี(1) + มีการดำเนินการตามแผนฯ และมีการติดตามประเมินผลไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 3. มี(2) + มีกิจกรรม/โครงการที่เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นิสิตอย่างน้อยร้อยละ 50 ของจำนวนโครงการทั้งหมด 4. มี(3) + มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.5 กิจกรรมนิสิต(ต่อ)	
1. กิจกรรม หรือ โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนิสิต (ต่อ)	<p>ในหลักสูตร</p> <p>5. มี(4) + มีโครงการที่เสริมสร้างประโยชน์ต่อสังคม และได้รับรางวัลหรือประกาศเกียรติคุณจากชุมชน</p> <p>6. มี(4) + มีโครงการที่เสริมสร้างประโยชน์ต่อสังคม และได้รับรางวัลในระดับชาติ</p> <p>7. มี(4) + มีโครงการที่เสริมสร้างประโยชน์ต่อสังคม และได้รับรางวัลในระดับนานาชาติ</p>
2. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	<p>1. มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนิสิต</p> <p>2. มี(1) + มีการกำหนดสัดส่วนของจำนวนนิสิตต่ออาจารย์ที่ปรึกษา</p> <p>3. มี(2)+ มีการประเมินผลการขอรับคำปรึกษาของนิสิต</p> <p>4. มี(3) + มีระบบสนับสนุน และการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา</p> <p>5. มี(4) + มีการให้คำปรึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ สังคม จริยธรรม แนะนำวิชาชีพ และมีการประเมินสัมฤทธิ์ผล</p> <p>6. มี(5) + มีการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อให้ได้ระบบที่เหมาะสมกับสภาพองค์กร</p> <p>7. มี(6) + ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นที่อ้างอิงของสถาบันอื่น</p>
4.6 การบริการวิชาการ/วิชาชีพสู่สังคม	
1. คุณภาพของกิจกรรม หรือ โครงการที่ให้บริการวิชาการ/วิชาชีพแก่สังคม และหรือชุมชน	<p>1. มีงานบริการวิชาการที่สะท้อนความรู้จากหลักสูตร วิชาการ</p> <p>2. มีคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด ตั้งแต่ 1.00 แต่ไม่เกิน 1.20</p> <p>3. มีคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด ตั้งแต่ 1.20 แต่ไม่เกิน 1.50</p> <p>4. มีคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด ตั้งแต่ 1.50 ขึ้นไป</p> <p>5. มี(4) + มีวิทยานิพนธ์ที่ได้รับรางวัลระดับชาติ</p> <p>6. มี(4) + มีวิทยานิพนธ์ที่ได้รับรางวัลระดับเอเชีย</p> <p>7. มี(4) + มีวิทยานิพนธ์ที่ได้รับรางวัลระดับนานาชาติ</p>

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.6 การบริการวิชาการ/วิชาชีพสู่สังคม (ต่อ)	
2. การเป็นกรรมการวิชาการ หรือกรรมการวิชาชีพ หรือกรรมการวิทยานิพนธ์ภายนอกสถาบัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ในระดับชาติ 2. เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ในระดับชาติ 3. เป็นกรรมการที่ปรึกษา / ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ในระดับชาติ 4. เป็นกรรมการที่ปรึกษา / ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ในระดับชาติ 5. เป็นกรรมการวิชาการ / วิชาชีพในระดับชาติ 6. เป็นกรรมการวิชาการ / วิชาชีพ / วิทยานิพนธ์ ในระดับภูมิภาคเอเชีย 7. เป็นกรรมการวิชาการ / วิชาชีพ / วิทยานิพนธ์ ในระดับนานาชาติ
4.7 การส่งเสริม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	
1. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการกำหนดแผนงานฯ และการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย 2. มี(1) + มีการดำเนินงานตามแผนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของแผนงาน 3. มี(2)+ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนแผนงานทั้งหมด 4. มี(3) + มีระบบการประเมิน และการพัฒนา/ปรับปรุงแผนงาน ที่สะท้อนถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง 5. มี(4) + ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ อย่างน้อย 1 ครั้ง / ปี ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของบุคลากรทั้งหมดขององค์กร 6. มี(5) + ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ อย่างน้อย 1 ครั้ง / ปี ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของบุคลากรทั้งหมดขององค์กร

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.7 การส่งเสริม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ต่อ)	
1. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ต่อ)	7. มี(6) + ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ อย่างน้อย 1 ครั้ง / ปี ใน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของ บุคลากรทั้งหมดขององค์กร
4.8 การบริหาร และการจัดการ	
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership)	1. มีระบบการสรรหา / การได้มาซึ่งผู้บริหารที่ชัดเจน 2. มี(1) + ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ & เข้าใจหลักการบริหาร 3. มี(2)+ มีการทำงานเป็นทีม & มีส่วนร่วมของบุคลากร ทุกระดับ 4. มี(3) + ทำความเข้าใจ ให้คำปรึกษา กำกับ ดูแล และ สั่งการ ตลอดจนแก้ปัญหาในที่ทำงาน 5. มี(4) + มีการประเมินผู้บริหารอย่างเป็นระบบ 6. มี(5) + นำผลการประเมินมาทบทวน ปรับปรุง เพื่อ พัฒนาตนเอง และองค์กร 7. มี(6) + สามารถนำเสนอ / ชี้แนะ / ให้คำปรึกษาแก่ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอื่นๆ ในประเทศ เพื่อ การปรับปรุง และพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ ภายในสถาบันนั้นๆ ได้
2. ระบบการบริหารบุคลากรสายสนับสนุน	1. มีระบบ การได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงตาม วัตถุประสงค์ของตำแหน่งหน้าที่ 2. มี(1) + มีกระบวนการมอบหมายงาน ที่ตรงกับความรู้ ความสามารถ 3. มี(2)+ มีมาตรการ / โครงการที่เสริมสร้างสุขภาพ ความปลอดภัย บรรยากาศที่ดี & แรงจูงใจในการทำงาน 4. มี(3) + มีระบบส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าในงาน 5. มี(4) + มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน 6. มี(5) + นำผลการประเมินมาพิจารณา ให้ประโยชน์ ตอบแทนที่ยุติธรรม และตรวจสอบได้

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.8 การบริหาร และการจัดการ (ต่อ)	
2. ระบบการบริหารบุคลากรสายสนับสนุน (ต่อ)	7. มี(6) + บุคลากรจรรยาภักดิ์ต่อองค์กร อดทนอดกลั้น อดออมของบุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. ระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการ	1. มีระบบฐานข้อมูล เพื่อการตัดสินใจ 2. มี(1) + มีผู้รับผิดชอบข้อมูลต่างๆ ในข้อ 1 3. มี(2) + มีระบบการบริหารจัดการข้อมูล 4. มี(3) + มีการประเมินประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของ ระบบการบริหารจัดการข้อมูล 5. มีระบบฐานข้อมูล 6. ระบบฐานข้อมูลทั้งหมดทำงานประสานกัน และมีการประเมินความพึงพอใจผู้ใช้งานข้อมูล 7. มี(6) + มีการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้ทันสมัย
4.9 การเงิน และงบประมาณ	
1. เสถียรภาพทางการเงิน	1. มีแหล่งรายได้มากกว่า 1 แห่ง 2. มี(1) + มีรายได้เพียงพอต่อรายจ่ายประจำ 3. มี(2) + มีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการใช้จ่าย 4. มี(3) + มีรายได้เหนือรายจ่ายประจำไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของรายได้ เพื่อการปรับปรุง & พัฒนาด้านวิชาการ 5. มี(4) + มีกระบวนการแสวงหารายได้จากแหล่งรายได้ต่างๆ เพิ่มขึ้น 6. มี(5) + อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3 ปี 7. มี(6) + อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 5 ปี
4.10 การตรวจสอบคุณภาพภายใน และภายนอก	
1. ระบบ และกลไกตรวจสอบ และ/หรือตรวจประเมินภายใน	1. มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงเพื่อการตรวจสอบ และ/หรือตรวจประเมินภายในองค์กร 2. มี(1) + มีแผนการตรวจสอบ และ/หรือตรวจประเมินภายในองค์กร 3. มี(2) + มีการดำเนินการตามแผน

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.10 การตรวจสอบคุณภาพภายใน และภายนอก (ต่อ)	
1. ระบบ และกลไกตรวจสอบ และ/ หรือตรวจประเมินภายใน (ต่อ)	4. มี(3) + มีผลการตรวจสอบ และ/ หรือตรวจประเมินภายในทั่วทั้งองค์กร และครบถ้วนทุกข้อกำหนดในคู่มือคุณภาพ 5. มี(4) + มีผลการแก้ไขปรับปรุง/ป้องกันที่เกิดขึ้นจากรายงานการตรวจสอบ และ/ หรือตรวจประเมินภายใน 6. มี(5) + มีกิจกรรมการปรับปรุงองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามข้อ 5 ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 ปี 7. มี(6) + เป็นแหล่งอ้างอิงด้านระบบตรวจสอบ และ/ หรือตรวจประเมินแก่สถาบันอื่น
2. ระบบ และกลไกรองรับการตรวจประเมินภายนอก	1. มีผู้รับผิดชอบ และมีระบบ และกลไกและดูแลฐานข้อมูล รองรับการตรวจประเมินจากหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ตรวจประเมิน 2. มี(1) + มีการดำเนินงานครบถ้วนตามข้อกำหนดของหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ตรวจประเมิน 3. มี(2) + มีข้อมูลครบถ้วนตามความต้องการของหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ตรวจประเมิน 4. มี(3) + มีการวิเคราะห์ข้อมูล 5. มี(4) + มีผลการแก้ไขปรับปรุงที่เกิดขึ้นจากรายงานการตรวจประเมินจากหน่วยงานภายนอก 6. มี(5) + มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 7. มี(6) + มีกิจกรรมตามข้อ 5 อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 ปี
4.11 การแก้ไข/ปรับปรุง	
1. ระบบการแก้ไขปรับปรุง และเฝ้าระวังที่นำไปสู่การพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง	1. มีระบบ/กลไกรับข้อมูล (เช่น การร้องเรียน ข้อคิดเห็น ฯลฯ) เพื่อการแก้ไขปรับปรุงองค์กร 2. มี(1) + มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นสถิติ 3. มี(2) + มีการวิเคราะห์ข้อมูล/วิเคราะห์ความเสี่ยง/การเฝ้าระวังด้านการบริหารจัดการคุณภาพภายในองค์กร

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.11 การแก้ไข/ปรับปรุง (ต่อ)	
1. ระบบการแก้ไขปรับปรุง และเฝ้าระวังที่นำไปสู่การพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง (ต่อ)	4. มี(3) + มีผลการสั่งการ และดำเนินการ (เช่น นโยบาย คำสั่ง ฯลฯ) ของผู้บริหารองค์กร 5. มี(4) + มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 6. มี(5) + มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 ปี 7. มี(6) + เป็นแหล่งอ้างอิงของสถาบันภายนอก
4.12 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	
1. การพัฒนาอาจารย์	1. มีแผนพัฒนาอาจารย์ 2. มี(1) + มีการดำเนินการตามแผน 3. มี(2) + มีการประเมินสัมฤทธิ์ผล ของแผนการพัฒนาอาจารย์ 4. มี(3) + คณาจารย์มีความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการตามระยะเวลาที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของอาจารย์ประจำ 5. มี(3) + คณาจารย์มีความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการตามระยะเวลาที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของอาจารย์ประจำ และดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ อย่างน้อยร้อยละ 1 ของอาจารย์ประจำ 6. มี(3) + คณาจารย์มีความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการตามระยะเวลาที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของอาจารย์ประจำ และดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ อย่างน้อยร้อยละ 3 ของอาจารย์ประจำ 7. มี(3) + คณาจารย์มีความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการตามระยะเวลาที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของอาจารย์ประจำ และดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ อย่างน้อยร้อยละ 5 ของอาจารย์ประจำ

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.12 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (ต่อ)	
1. การพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุน	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีแผน / โครงการพัฒนาบุคลากรทุกระดับ 2. มี(1) + มีการดำเนินงานตามแผน / โครงการ 3. มี(2) + มีการประเมินสัมฤทธิ์ผลของแผน / โครงการพัฒนาบุคลากร 4. มี(3) + บุคลากรทุกคนต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ อย่างน้อย 1 วันต่อปี 5. มี(4) + มีการประเมินติดตามผลการนำความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนา ไปใช้ในการปฏิบัติงาน 6. มี(5) + มีการนำความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนา ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนบุคลากรของหน่วยงาน 7. มี(4) + ได้รับรางวัล หรือได้รับการยอมรับจากองค์กรที่เชื่อถือได้ในระดับชาติ หรือนานาชาติ
4.13 การพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ	
1. การกำหนดแผน เป้าหมาย และกิจกรรม เพื่อพัฒนาหน่วยงานสู่ความเป็นเลิศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการวิเคราะห์ขีดความสามารถขององค์กรที่จะมุ่งสู่ความเป็นเลิศ 2. มี(1) + มีเป้าหมาย แผนงาน และทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงานพร้อมทั้งระบุผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน 3. มี(2) + มีการดำเนินการตามแผน 4. มี(3) + มีผลงานอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี 5. มี(4) + มีผลงานเป็นที่ยอมรับ ในระดับชาติ 6. มี(4) + มีผลงานเป็นที่ยอมรับ ในระดับภูมิภาคเอเชีย 7. มี(4) + มีผลงานเป็นที่ยอมรับ ในระดับนานาชาติ
4.14 กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ	
1. การเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม (จรรยาบรรณ ถ้ามี)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีแผนกิจกรรม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม 2. มี(1) + ครอบคลุมบุคลากรทุกระดับ และมีกิจกรรมที่สะท้อนถึงความตระหนัก ต่อสังคมภายนอก 3. มี(2) + มีการดำเนินการตามแผน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของแผนกิจกรรมฯ

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัด และเกณฑ์คุณภาพ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์คุณภาพ (1, 2, 3,...,7)
4.14 กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ (ต่อ)	
1. การเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม (จรรยาบรรณ ถ้ำมี) (ต่อ)	4. มี(3) + มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเป้าหมายของแผนกิจกรรม 5. มี(4) + มีการประเมินผลของกิจกรรมฯ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผน และกิจกรรม 6. มี(5) + มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ อย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของบุคลากรทุกระดับ 7. มี(6) + มีการพัฒนา และสร้างกิจกรรมใหม่ ให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพองค์กร

จากตัวชี้วัดในหัวข้อ 2.4.1.1 และ 2.4.1.2 เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินภายใน ซึ่งถือเป็นการประเมินเบื้องต้นของแต่ละสถาบันการศึกษา เพื่อจัดทำเป็นรายงานผลการศึกษาค้นเอง (Self Study Report : SSR)

2.4.1.3 มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้มีจำนวน 8 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ แต่ยังไม่มีการประเมิน ทั้งนี้ผู้ประเมินภายนอกจะทำการประเมินเพื่อแสดงถึงจุดแข็ง จุดอ่อน รวมไปถึงจุดที่ต้องทำการปรับปรุง เท่านั้น สำหรับมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังนี้

➤ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ร้อยละของการได้งานภายใน 1 ปี รวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระ และร้อยละของการเรียนต่อระดับบัณฑิตศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ระดับความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 จำนวนบทความจากวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกที่ตีพิมพ์ในวารสารที่มีผู้ประเมินอิสระต่อจำนวนวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกทั้งหมด

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 จำนวนบทความจากวิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อจำนวนวิทยานิพนธ์ปริญญาโททั้งหมด

➤ มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมการสร้างประสบการณ์จริง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ความเห็นของนักศึกษาต่อประสิทธิภาพการสอนของคณาจารย์

ทั้งหมด

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 จำนวนกิจกรรม/โครงการของงานกิจการนักศึกษาต่อจำนวนนักศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 มีการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

➤ มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 อาจารย์ประจำทุกระดับต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือ

อัตราส่วนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าต่ออาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 จำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอนต่อจำนวนนักศึกษา

เต็มเวลาเทียบเท่า

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในระบบห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศต่อ

นักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า

➤ มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 จำนวนบทความวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่และงานสร้างสรรค์ต่ออาจารย์

ประจำทุกระดับ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 จำนวนงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ต่ออาจารย์ประจำทุกระดับ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายนอกต่ออาจารย์ประจำทุก

ระดับ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยภายในสถาบันต่ออาจารย์ประจำทุก

ระดับ

➤ มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 จำนวนกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 จำนวนการเป็นกรรมการวิชาการ/วิชาชีพ/กรรมการวิทยานิพนธ์

ภายนอกสถาบันอาจารย์ประจำทั้งหมด

➤ มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 จำนวนกิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 มีการพัฒนาและสร้างสรรค์มาตรฐานศิลปวัฒนธรรม

➤ มาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 ร้อยละของเงินเดือนบุคลากรทุกประเภทต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ไม่รวมเงินเดือนบุคลากรมาตรฐานในการบริหารจัดการหอพัก โรงพยาบาล เป็นต้น)

ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 ร้อยละของเงินเดือนบุคลากรในการบริหารการจัดการต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด หรือจำนวนบุคลากรในการบริหารจัดการ (Non-academic) ต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า (ไม่รวมเงินเดือนบุคลากรในการบริหารจัดการหอพัก โรงพยาบาล)

ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 ร้อยละของค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของส่วนกลางต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ไม่รวมเงินในการบริหารจัดการหอพัก โรงพยาบาล)

ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 ค่าเสื่อมราคาต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า

ตัวบ่งชี้ที่ 7.5 ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิต่อรายรับจริงทั้งหมด

➤ มาตรฐานที่ 8 มาตรฐานด้านระบบประกันคุณภาพภายใน

ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 มีระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 8.2 ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพภายใน

2.4.1.4 รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย (Thailand Quality Award : TQA)

เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ เป็นบรรทัดฐานสำคัญของการประเมินตนเองขององค์กร และช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้

➤ ช่วยในการปรับปรุงวิธีการดำเนินการ ความสามารถ และผลการดำเนินการขององค์กร

➤ กระตุ้นให้มีการสื่อสาร และแลกเปลี่ยนข้อมูลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างองค์กรต่างๆ

➤ เป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการ การดำเนินการขององค์กร รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้

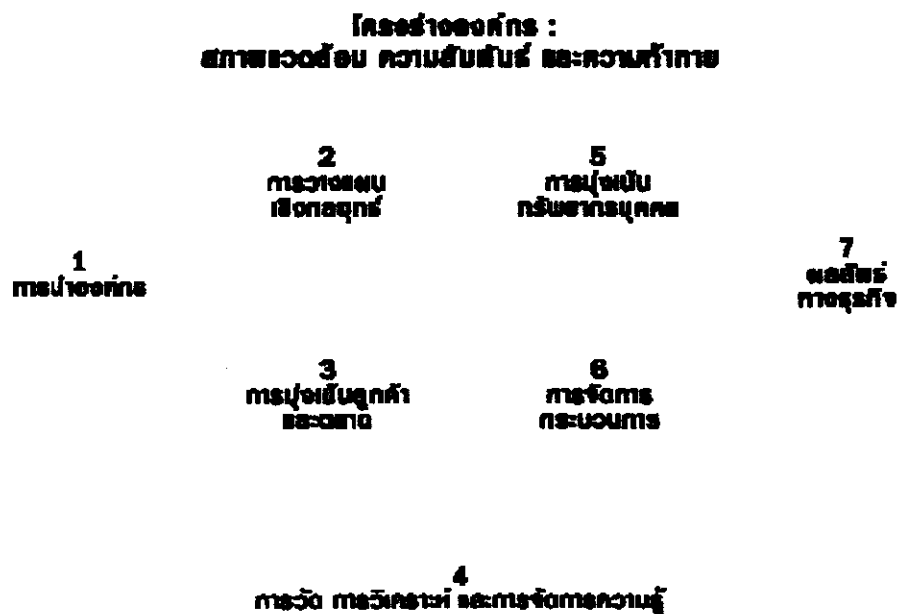
สำหรับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ จัดทำขึ้นโดยอาศัยค่านิยมหลัก และแนวคิด 11 ประการ และแบ่งเป็นเกณฑ์เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ 7 หมวด ดังนี้

➤ ค่านิยมและแนวคิดหลัก

- การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์
- ความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นลูกค้า
- การเรียนรู้ขององค์กรและของแต่ละบุคคล
- การให้ความสำคัญกับพนักงานและคู่ค้า
- ความคล่องตัว

- การมุ่งเน้นอนาคต
 - การจัดการเพื่อนวัตกรรม
 - การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง
 - ความรับผิดชอบต่อสังคม
 - การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ และการสร้างคุณค่า
 - มุมมองในเชิงระบบ
- **เกณฑ์เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ 7 ประการ**
- การนำองค์กร
 - การวางแผนเชิงกลยุทธ์
 - การมุ่งเน้นลูกค้า และตลาด
 - การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้
 - การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล
 - การจัดการกระบวนการ
 - ผลลัพธ์ทางธุรกิจ

เกณฑ์เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ : มุมมองเชิงระบบ

รูปที่ 2.6 มุมมองเชิงระบบของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ

จากเกณฑ์ทั้ง 7 ประการ สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์แสดงดังรูปที่ 2.6

สามารถแบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก คือ โครงร่างองค์กร ระบบปฏิบัติการ และ พื้นฐานของระบบ ดังนี้

➤ โครงร่างองค์กร เป็นการอธิบายวิธีการดำเนินการองค์กร สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ความสัมพันธ์หลักในการปฏิบัติงาน และความท้าทายเชิงกลยุทธ์ ครอบคลุมระบบการจัดการการดำเนินการองค์กรโดยรวม

➤ ระบบปฏิบัติการ ประกอบด้วย 6 เกณฑ์ (ส่วนกลางภาพ) ซึ่งระบุลักษณะของการปฏิบัติการ และผลลัพธ์

การนำองค์กร (หมวด 1) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (หมวด 2) การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด (หมวด 3) เป็นกลุ่มนำองค์กร เพื่อเน้นความสำคัญว่าการนำองค์กรต้องมุ่งที่กลยุทธ์ และลูกค้า

การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล(หมวด 5) การจัดการกระบวนการ (หมวด 6) ผลลัพธ์ทางธุรกิจ (หมวด 7) เป็นกลุ่มผลลัพธ์ โดยพนักงาน และกระบวนการหลักมีบทบาททำให้การดำเนินงานสำเร็จ และนำไปสู่ผลลัพธ์

ลูกศรแนวนอน (ตรงกลาง) เชื่อมโยงกลุ่มการนำองค์กรเข้ากับกลุ่มผลลัพธ์ ส่วนการที่ลูกศรมีหัว 2 ข้าง แสดงความสำคัญของการป้อนข้อมูลกลับในระบบการจัดการที่มีประสิทธิผล

➤ พื้นฐานของระบบ ได้แก่ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (หมวด 4) มีความสำคัญที่ทำให้องค์กรมีการจัดการที่มีประสิทธิผล รวมทั้งการปรับปรุงผลการดำเนินการ และความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริง

➤ คะแนนของหมวด และหัวข้อต่างๆ แสดงดังรูปที่ 2.7

➤ ระบบการให้คะแนน การให้คะแนนคำตอบในแต่ละหัวข้อ และข้อมูลป้อนกลับให้แก่ผู้สมัครรับรางวัล ขึ้นอยู่กับการประเมินใน 3 มิติ คือ

1. แนวทาง หมายถึง วิธีที่องค์กรดำเนินการตามข้อกำหนดในหัวข้อต่างๆ ในเกณฑ์
2. การนำไปปฏิบัติ หมายถึง ขอบเขตที่องค์กรนำแนวทางไปใช้
3. ผลลัพธ์ หมายถึง ผลของการบรรลุวัตถุประสงค์ในหัวข้อ 7.1-7.6

ในการให้คะแนนจะแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก คือ ส่วนของแนวทางและการนำไปปฏิบัติ (หมวด 1-6) และส่วนของผลลัพธ์ (หมวด 7) โดยแนวทางการให้คะแนนจะแบ่งเป็นระดับต่างๆ จาก 0-100% และมีคำอธิบายไว้ชัดเจน ดังตารางที่ 2.3 และ 2.4 ตามลำดับ

โครงการองค์กร	
ลักษณะองค์กร	
ความท้าทายขององค์กร	
หมวดและหัวข้อต่างๆ	คะแนน
หมวด 1 การนำองค์กร	120
1.1 การนำองค์กร	70
1.2 การรับฟังข้อบ่งชี้ถึงสม	50
หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์	80
2.1 การจัดทำกลยุทธ์	40
2.2 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	40
หมวด 3 การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด	110
3.1 ความรู้เกี่ยวกับลูกค้าและตลาด	50
3.2 ความสัมพันธ์กับลูกค้าและความพึงพอใจของลูกค้า	60
หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	80
4.1 การวัดและวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์กร	40
4.2 การจัดการสารสนเทศและความรู้	40
หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	100
5.1 ระบบงาน	40
5.2 การเรียนรู้ของพนักงานและการสร้างแรงจูงใจ	30
5.3 ความผูกพันและความพึงพอใจของพนักงาน	30
หมวด 6 การจัดการกระบวนการ	110
6.1 กระบวนการที่สร้างคุณค่า	80
6.2 กระบวนการสนับสนุน	30
หมวด 7 ผลลัพธ์ทางธุรกิจ	400
7.1 ผลลัพธ์ด้านความมุ่งเน้นลูกค้า	70
7.2 ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ	70
7.3 ผลลัพธ์ด้านความยั่งยืนและการตลาด	65
7.4 ผลลัพธ์ด้านทรัพยากรบุคคล	65
7.5 ผลลัพธ์ด้านประสิทธิภาพขององค์กร	65
7.6 ผลลัพธ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	65
คะแนนรวม	1000

รูปที่ 2.7 คะแนนของแต่ละหมวด

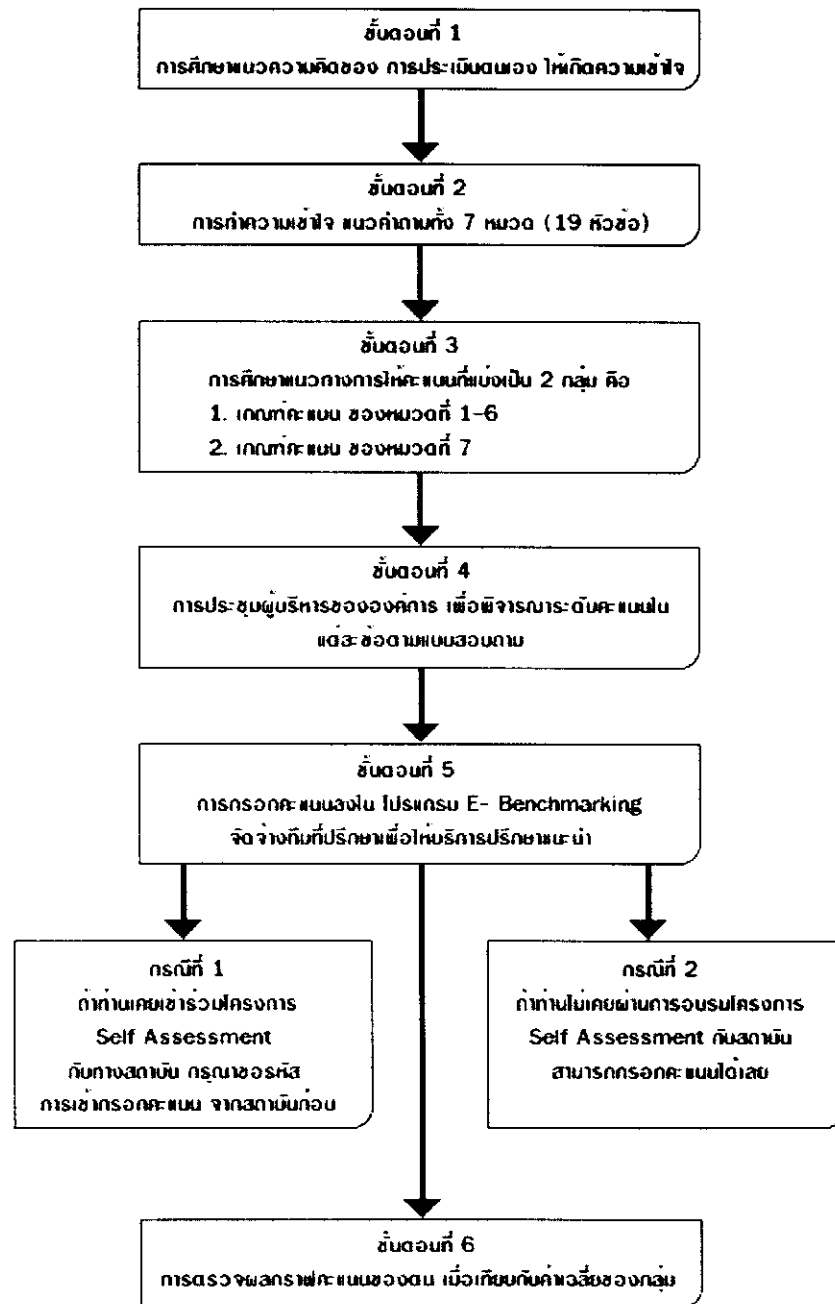
ตารางที่ 2.3 แนวทางการให้คะแนนหมวด 1-6

คะแนน	แนวทาง และ การนำไปปฏิบัติ (หมวด 1-6)
0%	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีแนวทางอย่างเป็นระบบ มีข้อมูลหรือสารสนเทศที่ยังไม่ชัดเจน
10-20%	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มมีแนวทางอย่างเป็นระบบที่ครอบคลุมองค์ข้อกำหนดพื้นฐานของหัวข้อ การนำไปปฏิบัติยังมีข้อบกพร่องอยู่มาก ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความเชื่อมั่นที่จะบรรลุข้อกำหนดพื้นฐานของหัวข้อ เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากการแก้ไขปัญหา เป็นการปรับปรุงทั่วๆ ไป
30-40%	<ul style="list-style-type: none"> มีแนวทางเป็นระบบและมีประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อข้อกำหนดพื้นฐานของหัวข้อ มีการนำแนวทางไปปฏิบัติ ถึงแม้ว่าบางพื้นที่ที่ยังมีบางหน่วยงานที่จะต้องนำไปปฏิบัติ เริ่มมีแนวทางอย่างเป็นระบบในการประเมินและปรับปรุงของกระบวนการที่สำคัญๆ
50-60%	<ul style="list-style-type: none"> มีแนวทางเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ในการตอบสนองต่อข้อกำหนดโดยรวมของหัวข้อและความต้องการที่สำคัญๆ ของธุรกิจ มีการนำแนวทางไปปฏิบัติอย่างดี ถึงแม้ว่าการนำไปปฏิบัติอาจแตกต่างกันในบางพื้นที่หรือบางหน่วยงาน มีการประเมินและการปรับปรุงกระบวนการอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลจริงเพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการหลัก แนวทางสอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานขององค์กรที่ระบุไว้ในเกณฑ์หมวดอื่น ๆ
70-80%	<ul style="list-style-type: none"> มีแนวทางที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อข้อกำหนดต่างๆ ในหัวข้อนั้นๆ และความต้องการที่สำคัญทางธุรกิจในปัจจุบันและความต้องการที่กำลังเปลี่ยนแปลง มีการนำแนวทางไปปฏิบัติอย่างเต็มที่โดยไม่มีข้อบกพร่องที่สำคัญ มีการใช้การประเมินและกระบวนการปรับปรุงที่เป็นระบบโดยใช้ข้อมูลจริง รวมทั้งการใช้การเตือนหรือการแลกเปลี่ยนความรู้ภายในองค์กรเป็นเครื่องมือหลักในการจัดการ การวิเคราะห์และการแลกเปลี่ยนความรู้ในระดับองค์กร บำรุงซึ่งนวัตกรรมและการบูรณาการที่ผสมผสานและดีขึ้น มีการบูรณาการของแนวทางกับความต้องการขององค์กรอย่างดี ตามที่ระบุไว้ในเกณฑ์หมวดอื่น ๆ
90-100%	<ul style="list-style-type: none"> มีแนวทางที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อข้อกำหนดต่างๆ ในหัวข้อนั้นๆ และความต้องการที่สำคัญทางธุรกิจทั้งหมดในปัจจุบันและความต้องการที่กำลังเปลี่ยนแปลง มีการนำแนวทางไปปฏิบัติอย่างเต็มที่โดยไม่มีข้อบกพร่องที่สำคัญในพื้นที่หรือหน่วยงานใด ๆ มีการใช้การประเมินและกระบวนการปรับปรุงที่เป็นระบบโดยใช้ข้อมูลจริงอย่างจริงจัง รวมทั้งการใช้การเตือนหรือการแลกเปลี่ยนความรู้ภายในองค์กรอย่างทั่วถึงเป็นเครื่องมือหลักในการจัดการ นอกจากนี้การวิเคราะห์และการแลกเปลี่ยนความรู้ในระดับองค์กรที่เชื่อมโยงทำให้เกิดการผสมผสานกัน นวัตกรรมและการบูรณาการที่เป็นเลิศ มีการบูรณาการแนวทางกับความต้องการขององค์กรอย่างสมบูรณ์ ตามที่ระบุไว้ในเกณฑ์หมวดอื่น ๆ

ตารางที่ 2.4 แนวทางการให้คะแนนของหมวด 7

คะแนน	ผลสัมฤทธิ์ (หมวด 7)
0%	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีผลสัมฤทธิ์ทางธุรกิจหรือมีผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำ
10-20%	<ul style="list-style-type: none"> มีการปรับปรุงบ้าง และ/หรือเริ่มมีผลการดำเนินการที่ดีเพียงบางหัวข้อ ไม่มีการรายงานผลสัมฤทธิ์ในหลายหัวข้อไปจนถึงหัวข้อส่วนใหญ่ที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักทางธุรกิจขององค์กร
30-40%	<ul style="list-style-type: none"> มีการรายงานถึงการปรับปรุงบ้าง และ/หรือเริ่มมีผลการดำเนินการที่ดีในหลายหัวข้อที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักทางธุรกิจขององค์กร เริ่มมีการกำหนดแนวโน้มและกลยุทธ์จุดแข็งที่เริ่มเป็นรูป มีการรายงานผลสัมฤทธิ์ในหลายหัวข้อไปจนถึงหัวข้อส่วนใหญ่ที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักทางธุรกิจขององค์กร
50-60%	<ul style="list-style-type: none"> มีการรายงานถึงแนวโน้มของการปรับปรุง และ/หรือมีผลการดำเนินการที่ดีในหัวข้อส่วนใหญ่ที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักทางธุรกิจขององค์กร ไม่มีลักษณะของแนวโน้มในทางลบ และไม่มีผลการดำเนินการที่ดีในหัวข้อที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักทางธุรกิจขององค์กร มีแนวโน้มและ/หรือผลการดำเนินการในปัจจุบันที่แสดงจุดแข็ง และ/หรือผลการดำเนินการที่ดีที่ตีความเมื่อประเมินโดยการเปรียบเทียบกับตัวเปรียบเทียบและ/หรือเกณฑ์เปรียบเทียบ ผลลัพธ์ทางธุรกิจตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ตลาด และกระบวนการหลักในเกือบทุกหัวข้อ
70-80%	<ul style="list-style-type: none"> มีผลการดำเนินการในปัจจุบันที่ดีถึงดีมากในหัวข้อที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักทางธุรกิจขององค์กร สามารถรักษานำแนวโน้มการปรับปรุงและ/หรือผลการดำเนินการที่ดีส่วนใหญ่ในปัจจุบันไว้ได้ มีแนวโน้มและ/หรือผลการดำเนินการส่วนใหญ่ในปัจจุบันที่แสดงถึงการตั้งมั่นและผลการดำเนินการที่มีภาคภูมิใจประเมินโดยการเปรียบเทียบกับตัวเปรียบเทียบและ/หรือเกณฑ์เปรียบเทียบ ผลลัพธ์ทางธุรกิจตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ตลาด กระบวนการ และห่วงโซ่มูลค่าในเกือบทุกหัวข้อ
90-100%	<ul style="list-style-type: none"> มีผลการดำเนินการในปัจจุบันที่ดีเยี่ยมในเกือบทุกหัวข้อที่สำคัญต่อความต้องการหลักทางธุรกิจขององค์กร มีแนวโน้มการปรับปรุงที่ดีเยี่ยม และ/หรือสามารถรักษามาตรการดำเนินการที่ดีเยี่ยมในหลายหัวข้อจนถึงเกือบทุกหัวข้อ มีหลักฐานว่าเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมและเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบในหลายหัวข้อ ผลลัพธ์ทางธุรกิจตอบสนองอย่างเต็มที่ต่อความต้องการของลูกค้า ตลาด กระบวนการ และห่วงโซ่มูลค่า

➤ ขั้นตอนการประเมินตนเอง แสดงดังรูป 2.8

รูปที่ 2.8 ขั้นตอนการประเมินตนเองขององค์กร

สำหรับรายละเอียดของแต่ละหมวด แสดงไว้ในภาคผนวก หรือสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมจาก

2.4.2 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ ของภูมิภาคอาเซียน

2.4.2.1 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ ของหน่วยงานมหาวิทยาลัยอาเซียน ประกอบด้วย 6 หลักเกณฑ์ 29 ตัวชี้วัด ดังนี้

- หลักเกณฑ์ 1 ด้านระบบประกันคุณภาพ (on QA System)
 - ระดับ 1 มีระบบเอกสาร และประเมินระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
 - ระดับ 2 มีการตรวจสอบระบบประกันคุณภาพจากภายนอก
- หลักเกณฑ์ 2 ด้านการเรียนการสอน (on Teaching/Learning)
 - หัวข้อ 1 หลักสูตร (Course Curriculum)
 - ระดับ 1 มีการทบทวนหลักสูตรเป็นระยะๆ
 - ระดับ 2 มีการทบทวนหลักสูตรทุก 3-5 ปี
 - หัวข้อ 2 อาจารย์ (Academic Staff)
 - ระดับ 1 อาจารย์ควรมีวุฒิการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่า
 - ระดับ 2 อาจารย์มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท
 - หัวข้อ 3 การประเมินนักศึกษา (Student Assessment)
 - ระดับ 1 มีความชัดเจนในหลักเกณฑ์ที่ใช้ประเมินนักศึกษา
 - ระดับ 2 มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยสมาชิก
 - หัวข้อ 4 กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process)
 - ระดับ 1 สามารถแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการส่งถ่ายความรู้
 - ระดับ 2 สัดส่วนระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ไม่น้อยกว่า 1:30
 - หัวข้อ 5 มาตรฐานสถานะแวดล้อมทางด้านสุขอนามัย และความปลอดภัย (Environmental Health and Safety Standard)
 - ระดับ 1 มีโครงสร้างพื้นฐานที่ตรงกับมาตรฐานสถานะแวดล้อมด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย
 - ระดับ 2 มีการดำเนินการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ และบรรยากาศในการเรียนรู้
 - หัวข้อ 6 ทรัพยากรการเรียนรู้ (Learning Resources)
 - ระดับ 1 จัดให้มีทรัพยากรการเรียนรู้ที่เหมาะสม
 - ระดับ 2 มีการพัฒนาให้เกิดห้องสมุดดิจิทัล และกระจายสู่สมาชิก

- **หลักเกณฑ์ 3 ด้านการวิจัย (on Research)**
 - หัวข้อ 1 เงินทุน และสิ่งอำนวยความสะดวก (Funding and Facilities)
 - ระดับ 1 มีเงินทุน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการวิจัย
 - ระดับ 2 มีการจัดสรรงบประมาณให้งานวิจัยไม่น้อยกว่า 2-5 % ของงบประมาณประจำปี
 - หัวข้อ 2 ผลงานวิจัย (Research Outputs)
 - ระดับ 1 มีการจัดแสดงผลงานการวิจัย
 - ระดับ 2 ผลงานวิจัยตลอดปี พิจารณาจากดัชนีระหว่างอาจารย์ต่อเอกสาร

ทางวิชาการ เป็น 1:5

- **หลักเกณฑ์ 4 ด้านการบริการ (on Services)**
 - ระดับ 1 จัดให้มีโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อสังคม
 - ระดับ 2 จัดให้มีโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อประเทศ และต่างประเทศ
- **หลักเกณฑ์ 5 ด้านคุณธรรม และจริยธรรม (on Ethics)**
 - ระดับ 1 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ
 - ระดับ 2 มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณร่วมของภูมิภาค
- **หลักเกณฑ์ 6 ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล (on HRD)**
 - ระดับ 1 มีการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรบุคคล
 - ระดับ 2 ควรให้การสนับสนุน และอำนวยความสะดวกแก่งานด้าน

ทรัพยากรบุคคลเท่าที่เป็นไปได้

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ข้างต้น ใช้ในการประเมินภายนอก เช่นเดียวกับตัวบ่งชี้ของสมศ. แต่มีบางประเด็นที่เหมือน และแตกต่างกัน

2.4.3 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ ของภูมิภาคยุโรป

ในส่วนของภูมิภาคยุโรปจะกล่าวถึง 2 ลักษณะ คือ มาตรฐาน และตัวชี้วัด ตามแบบจำลองเพื่อความเป็นเลิศของยุโรป ซึ่งเป็นกรณีศึกษาของประเทศเดนมาร์ก และมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย Bristol จากประเทศอังกฤษ

2.4.3.1 แบบจำลองเพื่อความเป็นเลิศของยุโรป (The European Excellence Model)

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเอง เป็นกรณีศึกษาของประเทศเดนมาร์ก (Post Denmark Case) นำเสนอ โดย Professor Jens J. Dahlgaard Department of Quality Technology and

Management ของ Linköping University ประเทศสวีเดน แสดงดังรูป 2.10 แบบจำลองนี้นำหลักการ PDCA มาประยุกต์ใช้ควบคู่ด้วย ดังนี้

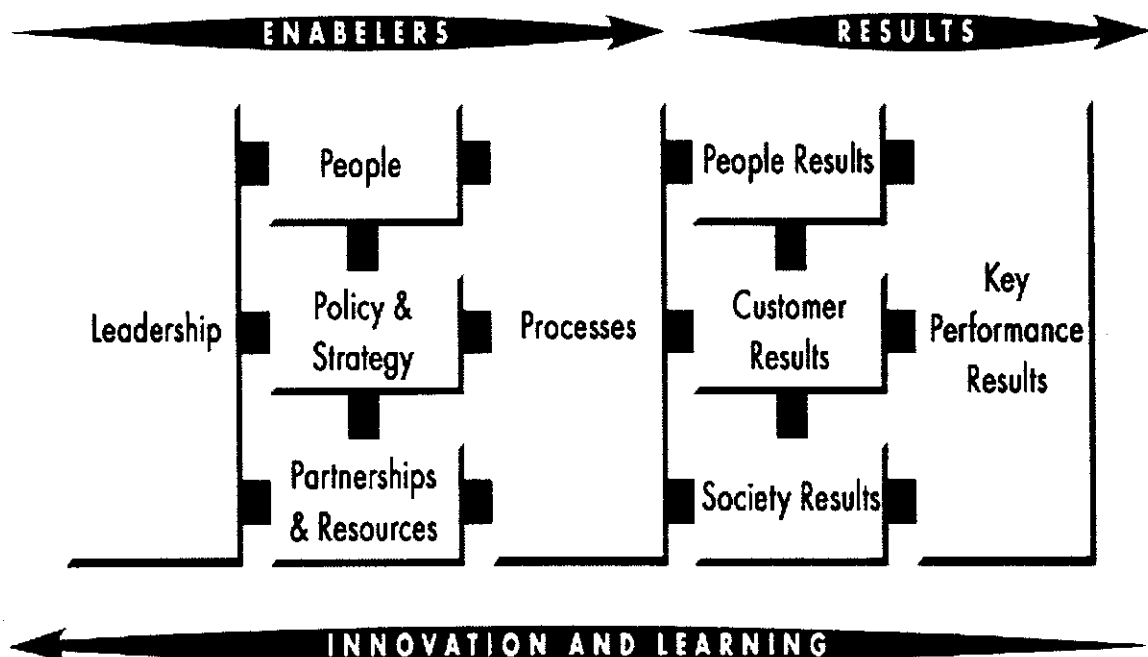
- P = Plan คือ การออกแบบเพื่อปรับปรุงชุดของสาเหตุ
- D = Do คือ การนำแผนไปปฏิบัติ รวมถึงระบบการวัด
- C = Check / Study คือ การวิเคราะห์ผลลัพธ์ และจำแนกปัญหาที่พบ
- A = Action คือ วินิจฉัยเส้นทางการดำเนินการ เช่น ทำความเข้าใจสาเหตุทั้งภายนอก

และภายใน เป็นต้น

➤ แนวคิดพื้นฐาน

แบบจำลองข้างต้น จะดำเนินการภายใต้แนวคิดพื้นฐาน 8 ประการ ดังนี้

1. มุ่งเน้นทิศทางของผลลัพธ์ (Results Orientation) ต้องเกิดความสมดุลระหว่างความพอใจและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. มุ่งเน้นลูกค้า (Customer Focus) ลูกค้า คือผู้ตัดสินใจสุดท้ายของคุณภาพผลิตภัณฑ์และบริการ ดูจากความรักดี ความยึดติดของลูกค้า และส่วนแบ่งการตลาด เป็นต้น
3. ภาวะผู้นำ และความมั่นคงขององค์กร (Leadership and Constancy of Purpose) กล่าวคือ ผู้นำต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร และสภาพแวดล้อมที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกคนสามารถนำไปปฏิบัติ

รูป 2.10 แบบจำลองเพื่อความเป็นเลิศของยุโรป

4. บริหาร โดยกระบวนการ และข้อเท็จจริง (Management by Process and Facts) องค์กรจะดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อทุกกิจกรรมถูกทำความเข้าใจ และมีการจัดการที่เป็นระบบ

5. พัฒนาคคน และสิ่งที่เกี่ยวข้อง (People Development and Involvement) ศักยภาพที่เต็มทีของคนในองค์กร ดำเนินการผ่านการสร้างคุณค่า และวัฒนธรรมของความเชื่อ และพลังภายในส่วนบุคคล(empowerment)

6. เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นวัตกรรม และการปรับปรุง (Continuous Learning, Innovation and Improvement) สมรรถนะการดำเนินการขององค์กร อยู่บนพื้นฐานการจัดการและการร่วมมือด้านความรู้ นวัตกรรม และการปรับปรุง

7. การพัฒนาคู่ค้า (Partnership Development) องค์กรจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากมีการร่วมมือกับคู่ค้าต่างๆ บนพื้นฐานของความเชื่อ และการแลกเปลี่ยนข้อมูล

8. ความรับผิดชอบต่อประชาชน (Public Responsibility)

9. ผลลัพธ์การดำเนินงาน (Key Performance Results)

ภายใต้แต่ละแนวคิด มีการกำหนดหลักเกณฑ์ย่อยๆ รวมทั้งสิ้น 96 หลักเกณฑ์ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับ Baldrige National Quality Program ของสหรัฐอเมริกา

2.4.3.2 ตัวอย่างตัวชี้วัด ของ University of Bristol

University of Bristol ก่อตั้งในปี พ.ศ.2419 ถือเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศอังกฤษที่รับนักศึกษาทั้งชาย และหญิง เริ่มได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเป็นครั้งแรก เมื่อพ.ศ. 2432 มีการจัดการเรียนการสอนใน 6 คณะวิชา คือ Arts, Science, Medicine, Engineering, Law และ Social Sciences ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยได้รับการยอมรับอย่างต่อเนื่อง ทำให้มหาวิทยาลัยตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบต่อในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่สังคม จึงมีการวางหลักการต่างๆ ที่ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน เช่น แสวงหาความจริง (Truth), เน้นคุณค่าของความหลากหลายทั้งบุคลากร และนักศึกษา (Diversity), สอนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การตรวจประเมินคุณภาพอย่างเป็นทางการใน พ.ศ.2536 เพื่อใช้ขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และดำรงไว้ซึ่งภาพลักษณ์ และชื่อเสียงที่ดีของมหาวิทยาลัย

➤ การประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะ และภาควิชา

กำหนดให้แต่ละคณะ/ ภาควิชาสร้างกลไกในการดำเนินงานอย่างอิสระ ตามความเหมาะสมกับโครงสร้าง และสภาพการณ์ของคณะ/ ภาควิชา พร้อมทั้งต้องรายงานต่อมหาวิทยาลัยเพื่อขอความเห็นชอบก่อนการดำเนินการ และเป็นไปตามเกณฑ์ และนโยบายหลักของมหาวิทยาลัย อันประกอบด้วย

- Assessment of Students
- Marking criteria and the relationship between learning outcomes and assessment
- Anonymous marking
- Faculty examiner
- On broads
- Undergraduate pass marks and degree classification
- Postgraduate pass marks
- Feedback mechanisms
- External examiners and examination broads
- Input from employers and professional bodies
- Links with University committees
- Communication
- Educational Partnerships

2.4.4 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ ของภูมิภาคอื่นๆ

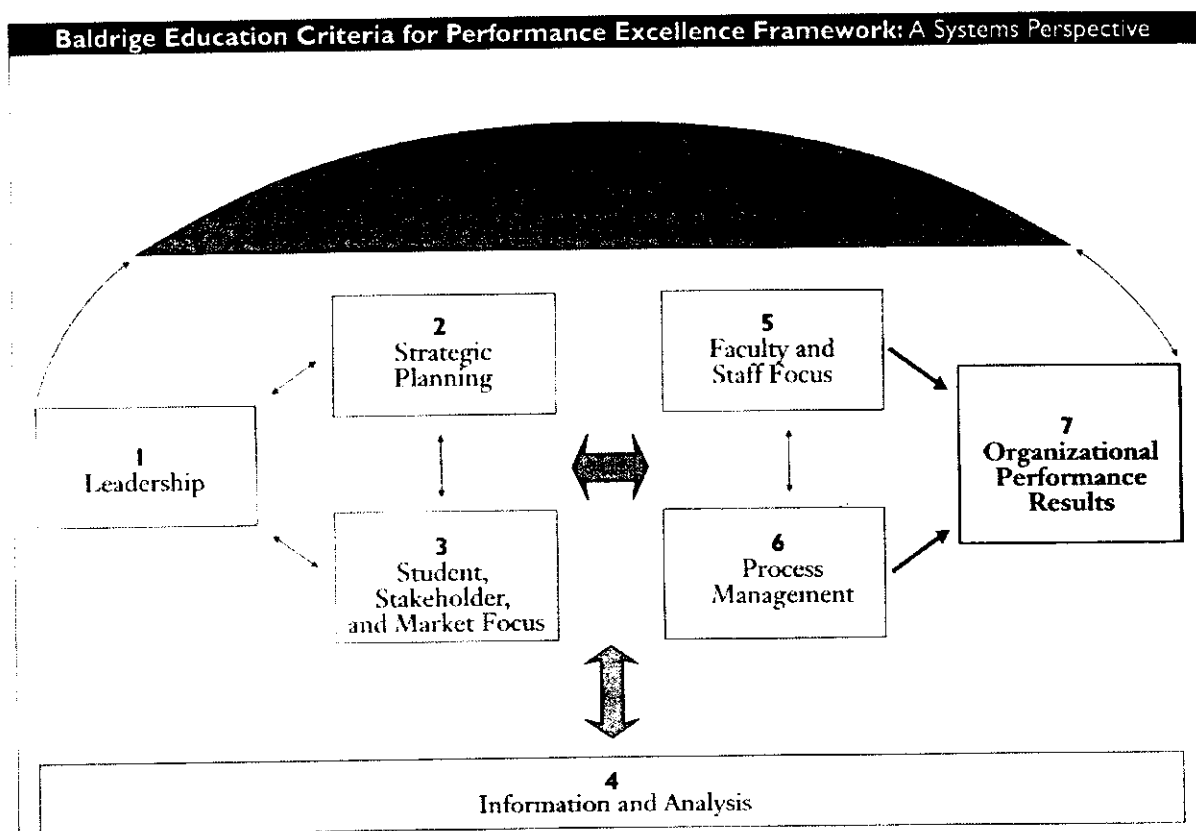
2.4.4.1 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ ของสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาได้ก่อตั้ง Baldrige National Quality Program ขึ้นเพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมหาวิทยาลัยที่ผ่านการประเมินจะได้รับรางวัล The Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) สำหรับหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอาศัยค่านิยมหลัก และแนวคิด 11 ประการ และแบ่งเป็นเกณฑ์เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ 7 หมวด ดังรูปที่ 2.11 ดังนี้

➤ ค่านิยมและแนวคิดหลัก

- การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์
- การศึกษาศูนย์กลางการเรียนรู้
- การเรียนรู้ขององค์กรและของแต่ละบุคคล
- การให้ความสำคัญกับคณะ เจ้าหน้าที่ และลูกค้า
- ความคล่องตัว
- การมุ่งเน้นอนาคต
- การจัดการเพื่อนวัตกรรม
- การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง
- ความรับผิดชอบต่อสังคม
- การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ และการสร้างคุณค่า
- มุมมองในเชิงระบบ

- เกณฑ์เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ 7 ประการ
 - การนำองค์กร
 - การวางแผนเชิงกลยุทธ์
 - การมุ่งเน้นนักศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด
 - การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้
 - การมุ่งเน้นคณะ และเจ้าหน้าที่
 - การจัดการกระบวนการ
 - ผลลัพธ์ทางสมรรถนะองค์กร

รูปที่ 2.11 เกณฑ์เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศทั้ง 7 หมวด

จากรูป พบว่าข้อกำหนดการให้รางวัลของสหรัฐอเมริกา จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับ ข้อกำหนดการให้รางวัลของภูมิภาคยุโรป (รูปที่ 2.10)

ทั้งนี้สามารถแสดงตัวชี้วัดของเกณฑ์ทั้ง 7 หมวด และน้ำหนักคะแนน ในการประเมิน เพื่อรับรางวัลได้ตามกรอบมาตรฐาน ดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 กรอบมาตรฐานของ The Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) 2002

P	Preface : Organizational Profile	
	P.1 Organizational Description	
	P.2 Organizational Challenges	
2002 Categories / Items		Point Values
1	Leadership	120
	1.1 Organizational Leadership	80
	1.2 Public Responsibility and Citizenship	40
2	Strategic Planning	85
	2.1 Strategy Development	40
	2.2 Strategy Deployment	45
3	Student, Stakeholder, and Market Focus	85
	3.1 Knowledge of Student, Stakeholder, and Market Need and Expectations	40
	3.2 Student and Stakeholder Relationships and Satisfaction	45
4	Information and Analysis	90
	4.1 Measurement and Analysis of Organizational Performance	50
	4.2 Information Management	40
5	Faculty and Staff Focus	80
	5.1 Work Systems	35
	5.2 Faculty and Staff Education, Training and Development	25
	5.3 Faculty and Staff Well-Being and Satisfaction	25
6	Process Management	85
	6.1 Education Design and Delivery Process	50
	6.2 Student Services	20
	6.3 Support Process	15
7	Organizational Performance Results	450
	7.1 Student Learning Results	200
	7.2 Student and Stakeholder-Focus Results	70
	7.3 Budgetary, Financial and Market Results	40
	7.4 Faculty and Staff Results	70
	7.5 Organizational Effectiveness Results	70
TOTAL POINTS		1,000

➤ ระบบการให้คะแนน การให้คะแนนคำตอบในแต่ละหัวข้อ และข้อมูลป้อนกลับให้แก่ผู้สมัครรับรางวัล ขึ้นอยู่กับการประเมินใน 3 มิติ คือ

1. แนวทาง หมายถึง วิธีที่องค์กรดำเนินการตามข้อกำหนดในหัวข้อต่างๆ ในเกณฑ์
2. การนำไปปฏิบัติ หมายถึง ขอบเขตที่องค์กรนำแนวทางไปใช้
3. ผลลัพธ์ หมายถึง ผลของการบรรลุวัตถุประสงค์ในหัวข้อ 7.1-7.5

ในการให้คะแนนจะแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก คือ ส่วนของแนวทางและการนำไปปฏิบัติ (หมวด 1-6) และส่วนของผลลัพธ์ (หมวด 7) โดยแนวทางการให้คะแนนจะแบ่งเป็นระดับต่างๆ จาก 0-100% และมีคำอธิบายไว้ชัดเจน

สำหรับรายละเอียดคำอธิบายของแต่ละหมวด รวมถึงระบบการให้คะแนนสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้จาก Education Criteria for Performance Excellence หรือ www.quality.nist.gov หรือ www.asq.org

2.5 ข้อมูลจุดมุ่งหมายของระบบประกันคุณภาพ

หัวข้อนี้เป็นการกล่าวถึง เป้าหมาย(Target) หรือวัตถุประสงค์(Objective) ของการดำเนินการประกันคุณภาพ ตามกลไกต่างๆ ซึ่งแต่ละภูมิภาคมีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกัน ประเด็นที่สำคัญเริ่มต้นคือ เพื่อนำไปสู่ความเป็นมาตรฐานเดียวกันทางการศึกษาภายในภูมิภาค ซึ่งสรุปได้ดังนี้

2.5.1 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในประเทศไทย

ตามพรบ.การศึกษา พ.ศ.2542 มาตราที่ 49 ได้กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพศึกษา หรือสมศ.รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายนอก ขณะที่ สำนักงานการอุดมศึกษา หรือ สกอ. รับผิดชอบในส่วนของระบบประกันคุณภาพภายใน โดยคาดหวังผลลัพธ์จากการดำเนินการด้านประกันคุณภาพ ได้แก่

- กระตุ้นให้ทุกสถาบันการศึกษาดังแต่การศึกษาระดับพื้นฐาน ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ได้สำรวจ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ จนสามารถมีกลไกการปรับปรุง และพัฒนาภายในสถานศึกษาของตน
- มีการเผยแพร่ข้อมูลคุณภาพ ของแต่ละสถาบันสู่สังคมภายนอกอย่างเที่ยงตรง และโปร่งใส
- ทุคมหาวิทยาลัยในประเทศไทย สามารถพัฒนาตัวชี้วัดที่เหมาะสมเพื่อให้ในการประเมินตนเอง รวมทั้งเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมจากการประเมินภายนอก
- มีการประเมินเพื่อรับรองหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐ และเอกชน
- มีการจัดลำดับ (ranking) ทั้งตัวหลักสูตร และมหาวิทยาลัย อันจะนำไปสู่การ benchmarking ในเรื่องของจุดเด่นของแต่ละหลักสูตร และมหาวิทยาลัย ทั้งภายในประเทศ ภูมิภาค และนานาชาติต่อไป

2.5.2 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของภูมิภาคอาเซียน

ระบบประกันคุณภาพของภูมิภาคอาเซียน เริ่มต้นจากการก่อตั้ง AUN ในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2538 หลังจากนั้น AUN มีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การจัดการประชุม AUN-QA ซึ่งเป็นการประชุมระดับชาติ ครั้งแรก เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2541 และจัดต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี จนถึงปัจจุบัน รวมถึงการแต่งตั้ง Chief Quality Officer (CQO) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างสมาชิก

จากการประชุมครั้งแรก ได้ผลลัพธ์คือ นโยบายร่วม (AUN-QA Policies) 5 ข้อ และหลักเกณฑ์ด้านการประกันคุณภาพ (Common Criteria) ทั้งหมด 6 ด้าน เพื่อใช้เป็นตัวขับเคลื่อนให้การดำเนินการด้านประกันคุณภาพ ในภูมิภาคอาเซียน ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ระบบประกันคุณภาพที่พัฒนาขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- สร้างความตระหนักให้เกิดแก่นักมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก ในการดำเนินการปรับปรุงระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
- ผลักดันให้ทุกมหาวิทยาลัยในประเทศสมาชิก ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เพื่อเป็นพื้นฐานของการประเมินตนเอง และเตรียมความพร้อมรับการประเมินจากภายนอก
- เกิดการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ และหลักสูตรการฝึกอบรม
- จัดทำแผนการดำเนินการประกันคุณภาพ ให้แก่นักมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก
- สนับสนุนให้มีการตรวจสอบภายนอกระหว่างมหาวิทยาลัย (cross-external audits)
- ผลักดันให้มีการรับรองวิทยฐานะตัวหลักสูตร ในช่วงแรก และเมื่อการดำเนินการประสบผลสำเร็จ จะดำเนินการรับรองวิทยฐานะของมหาวิทยาลัย
- พัฒนาตัวแทน (agency) เพื่อรับผิดชอบการประเมินภายนอก รวมทั้งการจัดลำดับมหาวิทยาลัย และหลักสูตร
- นำไปสู่ระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตภายในภูมิภาคอาเซียน

2.5.3 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของภูมิภาคยุโรป

การดำเนินการด้านคุณภาพเริ่มต้นจากแรงผลักดันของการประชุมที่ Bologna ประเทศอิตาลี เมื่อ พ.ศ.2540 ที่มุ่งหวังให้เกิดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั่วภูมิภาคยุโรป จากการประชุมครั้งนี้ นำไปสู่การจัดตั้งหน่วยงานความร่วมมือต่างๆ ระหว่างประเทศต่างๆ ภายในภูมิภาคยุโรป และภูมิภาคอื่นๆ สำหรับหน่วยงานความร่วมมือภายในภูมิภาคนั้น คือ หน่วยงานยุโรปสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (The European Network for Quality Assurance in Higher Education : ENQA) ที่ก่อตั้งเมื่อ วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2543 (หัวข้อ 2.3.3) จากนั้น ได้สมัครเพื่อเข้าเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการนานาชาติ (INQAAHE : รายละเอียด 1.6) สิ่งต่างๆที่ดำเนินการนั้น ล้วนแต่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกันภายในยุโรป ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- พัฒนากิจกรรมเพื่อการรับรองวิทยฐานะของตัวหลักสูตร และก้าวสู่การดำเนินการเพื่อรับรองวิทยฐานะมหาวิทยาลัย
- ผลักดันให้เกิดการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตระหว่างมหาวิทยาลัยภายใน และภายนอกภูมิภาค
- พัฒนาให้เกิด European wide กล่าวคือ เมื่อจบการศึกษาสามารถเรียนต่อที่อื่นได้
- สร้างความร่วมมือด้านงานวิจัย และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2.5.4 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาข่างานนานาชาติ (INQA/AHE)

ข่างานนานาชาตินั้น เป็นความร่วมมือระหว่างข่างานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละภูมิภาค ข่างานนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2534 ที่ประเทศฮ่องกง ปัจจุบันมีตัวแทนจากข่างานต่างๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิกแบบเต็มเวลา เกือบ 50 ตัวแทน ซึ่งมีวัตถุประสงค์การดำเนินการเพื่อ

- รวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องการประกันคุณภาพการศึกษา
- พัฒนาทฤษฎี วิธีปฏิบัติ สำหรับการประเมิน การปรับปรุง และการดำรงรักษาคุณภาพของการศึกษาอุดมศึกษา
- พัฒนาหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ดี
- ดำเนินการรับรองวิทยฐานะมหาวิทยาลัยของประเทศสมาชิก
- พัฒนาข่างานต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงระหว่างองค์กรในภูมิภาค
- พัฒนาสู่การจัดลำดับมหาวิทยาลัย

2.5.5 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยที่ประชุม UNESCO

มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ผลักดันให้เกิดการรับรองวิทยฐานะ และการกำหนดคุณสมบัติในการศึกษา สำหรับประเทศสมาชิก
- เพื่อเชื่อมโยงข่างานนานาชาติ อื่นๆเข้าร่วมกัน
- พัฒนาหลักเกณฑ์ และมาตรฐานในการรับเข้าศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัยของประเทศสมาชิก ให้มีทิศทางเดียวกัน

2.6 กลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของยุโรปและอาเซียน (AUNP) และระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตของยุโรป (ECTS : European Credit Transfer System)

2.6.1 กลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของยุโรปและอาเซียน (AUNP)

ความร่วมมือทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสหภาพยุโรปนั้น เริ่มต้นความร่วมมือในปลายปี พ.ศ.2523 อันเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่มีการประยุกต์ใช้ Community Programme เป็นครั้งแรก ตลอด 20 ปีที่

ผ่านมาพื้นที่ความร่วมมือดังกล่าวก็เติบโตขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นอย่างดี นอกจากความร่วมมือเฉพาะประเทศในภูมิภาคแล้ว ยังมีการดำเนินการร่วมกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย เช่น ประเทศจีน ประเทศซึ่งเป็นสมาชิกอาเซียน เป็นต้น

สำหรับการดำเนินงานในระดับประเทศนั้น มีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อความร่วมมือการศึกษา ระดับอุดมศึกษากับเอเชีย โดยมีกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม ได้แก่

1. ASEAN-EU UNIVERSITY NETWORK PROGRAMME หรือ AUNP เป็นความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรป และเครือข่ายมหาวิทยาลัยในอาเซียน (AUN)

2. Asia-Link Programme เป็นความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรป เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ และประเทศจีน

3. Erasmus Mundus Programme เป็นการให้ทุนการศึกษานักศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมจากประเทศที่ 3

ลำดับต่อไป เป็นการกล่าวรายละเอียดของรายงานอาเซียนยุโรป (ASEAN-EU UNIVERSITY NETWORK PROGRAMME หรือ AUNP) สำหรับ Asia-Link Programme และ Erasmus Mundus Programme รายละเอียดในหัวข้อ 1.4

1. ASEAN-EU UNIVERSITY NETWORK PROGRAMME หรือ AUNP

การลงนามข้อตกลงทางการเงิน เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2543 ระหว่างคณะกรรมการสหภาพยุโรป และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ประกอบด้วยความร่วมมือจากสหภาพยุโรป 15 ประเทศ ได้แก่ กรีซ ออสเตรีย เบลเยียม เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมัน ไอส์แลนด์ อิตาลี ลักส์เซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สเปน สวีเดน และสหราชอาณาจักร และ 9 ประเทศจากอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย บรูไนดารุสซาลาม สาธารณประชาชนลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม นำไปสู่ความร่วมมือระหว่างทั้ง 2 ภูมิภาค ภายใต้ชื่อ ASEAN-EU UNIVERSITY NETWORK PROGRAMME หรือ AUNP โดยการจัดการบริหารวันต่อวันของกิจกรรมนี้ ดำเนินการโดย Programme Management Office ตั้งอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ

ทั้งนี้สหภาพยุโรปได้จัดสรรงบประมาณทั้งหมด 7,767,500 ยูโร ตลอดระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี สิ้นสุดในเดือนมกราคม 2549 แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ สำหรับสหภาพยุโรป 7,000,000 ยูโร และ เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน 767,500 ยูโร AUNP เสนอผลประโยชน์สำหรับบัณฑิต อาจารย์ ผู้บริหาร นักการศึกษา และนักศึกษาปัจจุบัน ในสหภาพยุโรป และประเทศอาเซียนที่เข้าร่วม โดยดำเนินการสนับสนุนใน 2 กิจกรรม คือ โครงการให้ทุนสนับสนุน (grant support/partnership project) และ ความร่วมมือของรายงาน (network initiative)

➤ วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือภายในอาเซียน และอาเซียนกับสหภาพยุโรป ในทุกพื้นที่ของการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. เพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของอาเซียนและสหภาพยุโรป
3. สร้างความเข้มแข็งของประสิทธิภาพของสถาบันการศึกษาในเอเชียตะวันออกเฉียง

ได้

➤ กิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมขยายงาน ได้แก่

1. โครงการให้ทุนสนับสนุน (Grant support / Partnership Project)

เริ่มดำเนินการในไตรมาสแรกของพ.ศ. 2546 ณ ปัจจุบันมีโครงการความร่วมมือทั้งสิ้น 21 โครงการ โดยแต่ละมหาวิทยาลัยควรประยุกต์ใช้ grant support เพื่อสนับสนุนความสัมพันธ์ และสร้างประสิทธิผลของโครงการ แต่ละโครงการควรเกิดจากความร่วมมืออย่างน้อย ระหว่าง 2 ประเทศ จากสหภาพยุโรป และ 2 ประเทศจากอาเซียน ระยะเวลาดำเนินการอยู่ระหว่าง 12 – 24 เดือน ด้วยงบประมาณ แต่ละโครงการอยู่ที่ 100,000 – 200,000 ยูโร หรือไม่เกิน 80% ของโครงการทั้งหมด

● วัตถุประสงค์

1. เพื่อยกระดับ และเพิ่มทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษา ผ่านการอบรมทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
2. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และกระตุนการสร้างหลักสูตรร่วมกัน
3. เพิ่มโอกาสในแต่ละส่วน และพัฒนาความสัมพันธ์ที่นำไปสู่ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

● พื้นที่เป้าหมาย ได้แก่

1. งานวิจัย
2. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
3. การพัฒนาหลักสูตร

● ผลสำเร็จ

1. แผนการในปีพ.ศ.2543 และ 2546
2. โครงการทั้งสิ้น 21 โครงการ
3. ประกอบด้วย 110 มหาวิทยาลัย จาก 22 ประเทศในอาเซียน และยุโรป
4. ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่กลางปีพ.ศ. 2548 ถึง สิ้นปี2548

● ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการศึกษา (นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหาร เป็นต้น) 800 – 1,000 คน
2. ความร่วมมือด้านงานวิจัย และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
3. ความร่วมมือที่เข้มแข็ง และการแลกเปลี่ยนระหว่างอาเซียน และสหภาพยุโรป ในเรื่องการศึกษา และอื่นๆ (เช่น เศรษฐกิจ เป็นต้น)

2. ความร่วมมืออย่างงาน (Network initiative)

เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการประชุมโต๊ะกลม การประชุมอธิการบดี และสนับสนุนพันธกิจของ AUN จากการค้าเน้นการร่วมกันที่กรุงเทพฯ เป็นจุดเด่นหนึ่งของกิจกรรม เพราะจากการประชุมโต๊ะกลมดังกล่าวนำไปสู่การสร้างระบบเพื่อรวบรวมผู้เชี่ยวชาญจากสหภาพยุโรป และอาเซียน

• วัตถุประสงค์

1. กระตุ้นและอำนวยความสะดวกด้านความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และหน่วยงานราชการในอาเซียน และสหภาพยุโรป
2. ปรับปรุงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และสารสนเทศระหว่างมหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา และโครงการศึกษาในอาเซียน และสหภาพยุโรป
3. สะท้อนกลับด้านข้อมูลการศึกษา และการพัฒนาภายในภูมิภาค ระหว่างภูมิภาค และระดับสากล พร้อมทั้งกำหนดพื้นที่สำหรับกิจกรรมความร่วมมือ

• องค์ประกอบ เพื่อนำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และผลประโยชน์ระหว่างสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสหภาพยุโรป และ อาเซียน ได้กำหนดกิจกรรมขึ้น 3 รูปแบบ ได้แก่

1. การประชุมอธิการบดี เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านประสบการณ์ และประเด็นสำคัญที่สนใจ เพื่อการยกระดับความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรป และ อาเซียน
2. การประชุมรอบโต๊ะกลมสำหรับตัวแทนจากสถาบันการศึกษา และผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษาของสหภาพยุโรป และ อาเซียน
3. การลงนามความช่วยเหลือทางเทคนิค

นับตั้งแต่ก่อตั้ง จนถึงปัจจุบันความร่วมมือของ AUNP ได้จัดการประชุมรอบโต๊ะกลมขึ้นทั้งหมด 2 ครั้ง ที่ประเทศไทย และ ตามลำดับ มีรายละเอียดดังนี้

➤ การประชุมโต๊ะกลมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ครั้งที่ 1

“ กระบวนการด้านการประกันคุณภาพ ในการศึกษาาระดับอุดมศึกษายุโรป ”

การประชุมครั้งนี้ จัดขึ้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน ถึง 3 ธันวาคม 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อ แลกเปลี่ยนสารสนเทศระหว่างประเทศสมาชิก และสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในอาเซียน และสหภาพยุโรป ทั้งนี้ได้แบ่งการประชุมออกเป็น 4 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ประกอบด้วย

- วาระการประชุมที่ 1 เป็นการเริ่มต้นการประกันคุณภาพในอาเซียน และสหภาพยุโรป การประกันคุณภาพเป็นกลไกที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในหลายๆประเทศในทวีปยุโรป เริ่มจากเนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร ปัจจุบัน European network of agencies (ENQA)

ประกอบด้วยสมาชิกกว่า 40 แห่ง

ในสเปน กิจกรรมการประเมินเพื่อการปรับปรุงมหาวิทยาลัย เริ่มจากแผนการทดลอง 90 แผน เพื่อใช้ประเมินตนเอง ผ่านการเยี่ยมชมจากภายนอก และรายงานฉบับสุดท้าย โดยทำการประเมินใน 3 กิจกรรม คือ

- หลักสูตรการเรียนการสอน
- งานวิจัย
- การบริหารจัดการ

หลังจากการทดลองในครั้งนั้น มีการดำเนินการต่อในระดับทวีปยุโรป หรือที่เรียกว่า European Pilot Project For Evaluation Education โดยดำเนินการคล้ายๆกัน การทดลองครั้งนี้ ช่วยยืนยันความเหมาะสมของวิธีการข้างต้น และได้รับยอมรับกำหนดเป็นแบบแผนของ National Plan For Evaluation of Universities (PNECU) และนำมาใช้ในปีพ.ศ.2538-2544 ช่วงเวลาดังกล่าวหลักสูตรต่างๆ ประมาณ 1,700 หลักสูตรถูกประเมิน และเกือบทั้งหมดของมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมผ่านการประเมิน

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าวัฒนธรรมด้านคุณภาพจะแผ่ขยายไปในวงกว้าง แต่ดูเหมือนว่ากระบวนการที่ใช้ในสเปน จะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันด้านสิ่งแวดล้อมจากภายนอก ดังนั้นในกลางปีพ.ศ.2544 จึงมีการกำหนดแผนการฉบับที่ 2 ขึ้น โดยเสนอ 3 เกณฑ์ ดังนี้

- สร้างระบบสารสนเทศที่เกี่ยวกับหลักสูตร ผ่านการจัดทำตัวชี้วัดมากกว่า 50 ตัว เพื่อใช้ประเมินทั้งภายใน และภายนอก

- สร้างการรับรองระบบบริการ ที่มีความสอดคล้องกับกลไกด้านคุณภาพ
- สร้างระบบการรับรองหลักสูตร
- การรับรองวิทยฐานะในยุโรป แบ่งการรับรองได้ 2 ระดับ ตามวุฒิการศึกษา ดังนี้
 1. ระดับปริญญาตรี นักศึกษา ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้
 - แสดงออกถึงความรู้ และความเข้าใจในสาขาวิชาที่ตนเรียน
 - สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และความเข้าใจ เพื่อแก้ปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่

เกิดขึ้น

- สามารถรวบรวม และถ่ายทอดความรู้ที่เรียนมา ว่ามีความสัมพันธ์กับสังคม

วิทยาศาสตร์ และศิลปกรรม

- สามารถถ่ายทอดสารสนเทศต่างๆ เช่น แนวคิด ปัญหา และวิธีการแก้ไข ต่อผู้

เข้าฟัง

- พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น เพื่อการศึกษาในระดับสูงต่อไป

2. ระดับปริญญาโท นักศึกษา ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

- สามารถแสดงออกถึงความรู้ และความเข้าใจที่กว้างขึ้น และที่มีความสัมพันธ์

กับระดับปริญญาตรี เพื่อการพัฒนา และหรือประยุกต์แนวคิดนั้น กับงานวิจัย

- ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และความเข้าใจตามเนื้อหาที่เรียน และมีความสามารถ
ในการแก้ปัญหา ภายใต้สภาพแวดล้อมต่างๆ

- สามารถสื่อสาร เพื่อสรุปความรู้ เหตุผล และ โครงสร้างรากฐาน ให้ผู้ที่เข้าฟังได้
อย่างชัดเจน และปราศจากข้อสงสัย

- มีทักษะการเรียนรู้ เพื่อสร้างวิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยตนเอง

• วาระการประชุมที่ 2 กำหนดขั้นตอนการดำเนินการในในอาเซียน และสหภาพยุโรป
ช่วงที่ 2 ประกอบด้วย

• วาระการประชุมที่ 3 กล่าวถึงกรณีศึกษาด้านการประกันคุณภาพ

กรณีศึกษานี้ ดำเนินจัดทำระบบการประเมินการศึกษา (Academic Assessment System :
ASS) ที่ The University of The Philippines โดยมีจุดประสงค์เพื่อ

1. รวบรวมข้อมูลที่มีความทันสมัย
2. ปรับปรุงหน่วยงานการศึกษา
3. ช่วยเหลือเพื่อการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ
4. สามารถเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ
5. นำเสนอพื้นฐานสำหรับการประเมินความต้องการด้านทรัพยากร
โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนนี้ต้องทำการกำหนดหน่วยที่จะเก็บข้อมูล เพื่อแสดงสมรรถนะการ
ดำเนินงานของคณะ รวมทั้งนโยบายต่างๆ

2. ทำการสำรวจเชิงปริมาณ

โดยการตั้งคำถามต่างๆ ที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่หลักของมหาวิทยาลัย เช่น
โครงสร้างคณะ การฝึกอบรม สมรรถนะการสอน เป็นต้น โดยทั้งนี้ ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดต่างๆ ขึ้น ดัง
ตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 ตัวชี้วัดสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น กรณีศึกษา The University of The Philippines

ตัวชี้วัดสมรรถนะ	หน่วยการศึกษา	หน่วยอื่นๆ
การสร้างหลักสูตร	30	25
ภาพรวมการดำเนินงาน	15	15
คำสั่ง	10	25
ทุนการศึกษา หรืองานที่สร้างสรรค์	35	25
การบริการเพื่อสังคม	10	10
รวม	100	100

นอกจากนี้ ได้มีการพัฒนาสูตรการคำนวณ Pure academic จากสมมติฐานที่สร้างขึ้น โดยมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 3 ตัว ในอุดมคติต้องการให้ทุกคณะมีนักศึกษาระดับปริญญาเอก สูตรการคำนวณ

$$A = \frac{3P + M}{T}$$

เมื่อ A คือ ทุกหน่วยที่ยอมรับหน่วยการศึกษาระดับปริญญาโท

P คือ จำนวนนักศึกษาปริญญาเอก

M คือ จำนวนนักศึกษาปริญญาโท

T คือ จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาทั้งหมด

3. ประเมินตนเองเชิงคุณภาพ

สำหรับหัวใจของการประเมินตนเองเชิงคุณภาพนั้น ใช้วิธีการต่างๆ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือคณะกรรมการพิเศษของสาขา เป็นต้น ซึ่งหลังจากการประเมิน คณะต้องทำการรายงานผลการประเมินให้ทราบ

4. รายงานผลการดำเนินการ

ควรจะประกอบไปด้วย สรุปคำอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการประเมิน เอกสารที่ใช้ ผลการประเมินด้วยตนเอง และกิจกรรมต่างๆที่จะมีขึ้นหลังจากการประเมิน

5. ปฏิบัติการหลังการประเมิน

ขั้นตอนนี้เรียกร้องให้มีการกำหนดแผน และเป้าหมายเพื่อแก้ไขจุดอ่อนที่เกิดขึ้น และส่งเสริมให้มีการปฏิบัติที่ดีที่สุด

- วาระการประชุมที่ 4 กล่าวถึงกรณีศึกษาด้านการรับรองวิทยฐานะ

ช่วงที่ 3 เป็นการประชุมในวาระที่ 5-7 โดยอภิปรายเรื่อง

- การแลกเปลี่ยนนักศึกษา
- การวิจัย และการบริการการศึกษา
- การเทียบโอนหน่วยกิต

โดยทำการกำหนดขอบเขต และโอกาสทางความร่วมมือ มีการกำหนดกลยุทธ์ และร่างนโยบายด้านประกันคุณภาพ สำหรับสทววรรษหน้า

ช่วงที่ 4 เป็นวาระสุดท้ายของการประชุมครั้งนี้ ประกอบด้วย

- สรุปรายงานการประชุม
- อภิปรายเรื่องก้าวต่อไปของ AUNP
- มีการลงมติที่ประชุม

สาระของการประชุมครั้งที่ 1 ทำให้ได้วิธี หรือเครื่องมือที่จะนำไปปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้

1. โครงร่างคุณสมบัติของยุโรป ประกอบด้วย

- หนังสือแถลงการณ์จากกรุงเบอร์ลิน
- ผู้อธิบายจากประเทศคูไบ
- โครงร่างคุณสมบัติแห่งชาติ
- การเป็นศูนย์กลางโครงสร้างของคุณสมบัติ สำหรับพื้นที่การศึกษาระดับอุดมศึกษา

ของยุโรป

2. ระบบการโอนหน่วยกิจของยุโรป (European Credit Transfer System: ECTS)

มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ.2532 ระยะแรกตั้งแต่ พ.ศ.2532-2538 ดำเนินการในรูปแบบโครงการทดลองขนาดเล็ก และในปีพ.ศ.2538 – 2542 ได้นำระบบ หน่วยกิต และหน่วยกิตสะสมมาใช้ และในพ.ศ.2545 สถาบันการศึกษามากกว่า 1000 แห่งนำไปปฏิบัติ โดย ผลลัพธ์ที่ได้ คือ การเรียนรู้ที่มีนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง (ดูรายละเอียด หัวข้อถัดไป)

3. ประกาศนียบัตรชั้นสูง

โครงการนี้ก่อให้เกิด

- ประกาศนียบัตรชั้นสูงที่ซึ่งสามารถเข้าใจ และเปรียบเทียบกับต่างประเทศได้มากขึ้น
- คำอธิบายที่ชัดเจนของความสามารถที่ต้องการ
- เข้าถึงโอกาสการเรียน หรือการทำงานในอนาคตได้ง่ายขึ้น

ข้อกำหนด

- ผู้ครอบครองคุณลักษณะ
- ชื่อเต็มของคุณลักษณะ
- ระดับของคุณลักษณะ
- เนื้อหา และผลที่ได้รับ
- หน้าที่ของคุณลักษณะ

4. ปริญญาพร้อม

- มาตรฐาน หลักสูตร ที่แต่ละสถาบันในแต่ละประเทศนำเสนอต่อหุ้นส่วน นำไปสู่ การกำหนดข้อกำหนดในเรื่องปริญญาพร้อม

- ข้อตกลงระหว่างสถาบันการศึกษา
- รวมทั้งปริญญาพร้อม ระดับปริญญาโท และปริญญาเอก
- พิจารณาที่คณะเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ และวิศวกรรมศาสตร์
- กำหนดประเด็นสำคัญ

5. ความสอดคล้องของโครงการ

มุ่งเน้นความสามารถทั่วไป และความสามารถเฉพาะด้าน เกิดจากความร่วมมือจาก สถานศึกษา 100 แห่ง

- โครงการการศึกษา และเนื้อหาของการเรียน
- การเปรียบเทียบหลักสูตรด้านบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์ ธรณีวิทยา ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ และฟิสิกส์

➤ การประชุมโต๊ะกลมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ครั้งที่ 2

การประชุมครั้งนี้จัดขึ้น เมื่อวันที่ 30-31 ตุลาคม 2547 โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. นำเสนอสถานะของระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต (Credit Transfer System : CTS) ในภูมิภาคอาเซียน โดยกำหนดให้สมาชิกทุกคน ระบุลักษณะการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตของประเทศตน
2. กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตในภูมิภาคอาเซียน และยุโรป (European Credit Transfer System : ECTS) รวมทั้งทิศทางในอนาคตตั้งแต่พ.ศ. 2541-2553 สรุปได้ดังนี้
 - มีการนำระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตมาใช้ในยุโรป
 - มีการกำหนดเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต
 - สร้างโครงสร้างการรับรอง
 - การปรับปรุงการประกันคุณภาพ
3. ลักษณะของระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ (หัวข้อถัดไป)
4. ผลสำเร็จ และความล้มเหลว

จากการดำเนินการ พบว่านักศึกษาจำนวน 1 ล้านคนมีการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตในยุโรป ส่วนปัญหาที่พบ ได้แก่

- ความแตกต่างทางทัศนคติ
- ขาดกลไกในการจัดลำดับ เพื่อดำเนินการประกันคุณภาพ
- กฎหมาย และข้อกำหนดต่างๆ
- การนำเข้า และการส่งออกของนักศึกษา(import and export students)

5. ระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตในอาเซียน (ASEAN Credit Transfer System : ACTS)

ปัญหาที่พบ คือ

5.1 ชั่วโมงหน่วยกิต (Credit hr.) ที่แตกต่างกัน เช่น

- ประเทศไทย
 - 1 หน่วยกิต = 48 ชั่วโมง (16 ชั่วโมงการบรรยาย)
- ประเทศมาเลเซีย
 - 1 หน่วยกิต = 14 ชั่วโมงการบรรยาย (lecture hour)
- ประเทศกัมพูชา
 - 1 หน่วยกิต = 15 สัปดาห์/ภาคการศึกษา
 - ตลอดหลักสูตร 4 ปี 120 – 140 หน่วยกิต

- ประเทศฟิลิปปินส์
 - 1 หน่วยกิต = 48 ชั่วโมง (16 ชั่วโมงการบรรยาย)
 - 15 % Credit Transfer allowance
 - ประเทศสาธารณรัฐประชาชนลาว
 - 1 หน่วยกิต = 48 ชั่วโมง (16 ชั่วโมงการบรรยาย)
 - หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ใช้เวลา 5-6 ปี 150 – 160 หน่วยกิต
 - ประเทศเวียดนาม
 - 1 หน่วยกิต = 48 ชั่วโมง (16 ชั่วโมงการบรรยาย)
 - สำหรับหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ตลอด 4 ปี 180 – 210 หน่วยกิต
- (45 หน่วยกิต/ปี)
- 80 % Credit Transfer allowance

5.2 สำหรับประกาศนียบัตรชั้นสูง (Diploma)จากการประชุมต้องการมากกว่า 60 หน่วยกิต หรือ 2 ปี ตลอดหลักสูตร

5.3 ปัญหาของการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต เช่น

- ประเทศเวียดนาม ปัญหาด้าน ภาษา และรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการควรจัดให้มีนโยบายที่เข้มแข็ง
- ประเทศสาธารณรัฐประชาชนลาว ปัญหาเกี่ยวกับ โครงสร้างของระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตการศึกษา และควรเริ่มดำเนินการประกันคุณภาพตาม AUN-QA
- ประเทศฟิลิปปินส์ ปัญหาเกี่ยวกับความแตกต่างในการชำระเงิน และควรเริ่มดำเนินการประกันคุณภาพตาม AUN-QA

5.4 ข้อกำหนดของระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตการศึกษา

- สิ่งที่ต้องการเพื่อเริ่มดำเนินการ CTS
- ข้อสรุปของจำนวนหน่วยกิต กำหนดให้ 1 หน่วยกิต = 48 ชั่วโมงเรียน และตลอดหลักสูตร 4 ปี 120-180 หน่วยกิต
- เงินทุน
- ภาษา
- ความของแตกต่างระบบการศึกษาอุดมศึกษา

ทั้งนี้กำหนดให้มีโครงการทดลองเพื่อเป็นแนวทางของ ACTS โดยใช้เวลา 3 ปี เพื่อดำเนินการพัฒนา AUN เสนอต่อ BOT ค้นหาแหล่งเงินทุน และ appoint key person ของแต่ละประเทศ

6. อภิปรายถึงความต้องการระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตการศึกษา ได้ข้อสรุป ดังนี้

6.1 ควรจัดให้มี CTS ในแต่ละประเทศ

6.2 ควรมีโครงการทดลอง เพื่อดำเนินการตามแนวทางของ ACTS ซึ่งประกอบด้วย

- การสร้างโครงการทดลอง
- มีการดำเนินการ CTS ในประเทศ
- สำรวจข้อกำหนดหน่วยกิตของสถาบันการศึกษาในประเทศ
- ขยายการยอมรับให้กว้างขวางมากขึ้น (Wider ASEAN adoption)

7. แผนปฏิบัติการ (Action Plan) ได้แก่

- พัฒนาแนวคิดของระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต (CTS)
- การประชุม EU-ASEAN เมื่อวันที่ 4-6 ตุลาคม 2004
- การพัฒนาแนวทางของ ACTS
- การประชุมคณะกรรมการบริหาร AUN (AUN-BOT)
- การประชุมกระทรวงศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO

RIHED)

2.6.2 กลไกการพัฒนาการระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตของยุโรป (ECTS : European Credit Transfer System)

ภูมิภาคยุโรปส่งเสริมการไปศึกษาต่างประเทศ เสมือนเป็นเครื่องมือชิ้นหนึ่งที่ใช้ในการปรับปรุงระบบการศึกษา ความร่วมมือดังกล่าวนำมาซึ่งผลประโยชน์ต่อนักศึกษา และสถาบันการศึกษานอกจากนี้ การศึกษายังต่างประเทศ ถือเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่า เพราะไม่เพียงแต่เป็นผลดีกับประเทศอื่นๆ ในเรื่องของการเพิ่มขึ้น ในแนวคิด วัฒนธรรม ภาษา ของชาติ แต่ยังรวมไปถึง การหลั่งไหลเข้ามาของผู้เชี่ยวชาญ และการพัฒนางานทางการศึกษา ดังนั้นจึงมีการผลักดันให้เกิดการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตขึ้น

➤ ระบบหน่วยกิต และการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตของยุโรป

ระบบหน่วยกิต (credit system) คือ ระบบที่ใช้ในการอธิบายหลักสูตรการศึกษา ผ่านหน่วยกิต ข้อกำหนดของหน่วยกิตในระบบการศึกษาคูมศึกษา มีพื้นฐานบนพารามิเตอร์ที่แตกต่างกัน เช่นภาระงานนักศึกษา (workload) ผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นต้น

การแลกเปลี่ยนหน่วยกิตของยุโรป (European Credit Transfer System : ECTS) คือ ระบบที่นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง บนพื้นฐานภาระงานที่แต่ละคนต้องการ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยวัตถุประสงค์อยู่ในรูปของผลลัพธ์การเรียนรู้ และความสามารถที่ต้องการ เพื่อผลักดันให้การแลกเปลี่ยนหน่วยกิตสัมฤทธิ์ผล ECTS จึงมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่ม จนถึงปัจจุบัน

ECTS ถือเป็นระบบหน่วยกิตที่ประสบความสำเร็จ และมีการใช้ระหว่างประเทศภายในภูมิภาคยุโรป ตั้งขึ้นเพื่อการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต (credit transfer) ระบบนี้สนับสนุนการยอมรับของระยะเวลาของการศึกษาต่างประเทศ ขกระดับคุณภาพและปริมาณของนักศึกษาที่แลกเปลี่ยนในยุโรป ปัจจุบัน ECTS ถูกพัฒนาไปสู่ระบบการสะสม (accumulation system) เพื่อนำไปปฏิบัติในระดับ

มหาวิทยาลัย พื้นที่ ประเทศ และในภูมิภาคยุโรป นอกจากนี้ ECTS ถือเป็นวัตถุประสงค์ประการหนึ่งของ Bologna Declaration เมื่อเดือน มิถุนายน พ.ศ.2542

➤ ประวัติความเป็นมา

ECTS ริเริ่มขึ้น ภายใต้โปรแกรม ในปี พ.ศ.2531-2538 และมีการทดลองตลอดระยะเวลา 6 ปี ในลักษณะของการทดลองขนาดเล็ก ในช่วงแรกประกอบด้วยสถาบันการศึกษา 145 แห่ง จากสมาชิกทั้งหมดของภูมิภาคยุโรป (all EU Member State) และ EEA โดยดำเนินงานใน 5 สาขาวิชาคือ บริหารธุรกิจ, เคมี, ประวัติศาสตร์, วิศวกรรมเครื่องกล และแพทยศาสตร์

ในขั้นต่อไป แผนการทดลองขนาดเล็กของ ECTS ได้ขยายเป็นวงกว้างขึ้น ดังนั้นสมาชิกทุกคนสามารถแนะนำระบบการดำเนินงานให้กับสาขาวิชาอื่นๆ รวมถึงสถาบันการศึกษาที่เป็นพันธมิตร (Partner institution) ภายในระยะเวลาของแผนการ คือตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ.2538 – เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2539

ในปี พ.ศ.2538 คณะกรรมการเชิญให้ตัวแทนจากสถานศึกษาที่เป็นพันธมิตร มานำเสนอแผนการที่สอดคล้องกับหลักการของ ECTS โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับสถานศึกษาอื่นๆ ที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย ผลลัพธ์จากการดำเนินการครั้งนี้ ทำให้มหาวิทยาลัย 38 แห่ง ประกอบด้วย 348 สาขาวิชา และสถานศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย 36 แห่ง 206 สาขาวิชา ทำการติดตั้งระบบ ECTS ระหว่าง พ.ศ.2539 – 2540

จากผลลัพธ์ของแผนการทดลองขนาดเล็ก ระบบ ECTS เป็นที่ยอมรับเสมือนกับเป็นเครื่องมือสำหรับการออกแบบหลักสูตร และสนับสนุนระบบการศึกษา นอกจากนี้ยังถือเป็นส่วนหนึ่งของ Socrates Programme ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบงาน Erasmus ใน พ.ศ.2538-2542

ในปี พ.ศ.2540-2541 มีสถาบันการศึกษาจำนวน 772 แห่ง สมัครเข้าร่วม การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้ ECTS ถือเป็นความท้าทายประการหนึ่งสำหรับคณะกรรมการ ที่จะผลักดันให้แต่ละสถานศึกษาปฏิบัติตามระบบ ดังนั้นจึงมีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ 48 ครั้ง ในประเทศสมาชิก เป็นส่วนหนึ่งในโปรแกรม SOCRATES

ในโครงสร้างของ Institutional Contract พ.ศ.2541-2542 สถานศึกษากว่า 290 แห่ง อนุญาตให้ มีการแนะนำระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต ผ่านการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

➤ ความสำคัญของ ECTS สำหรับนักศึกษา

- เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นักศึกษาที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศ
- รับประกันการยอมรับหลักสูตรการศึกษาจากต่างประเทศ
- ทำให้สามารถเข้าถึงหลักสูตรปกติ เคียงคู่ไปกับนักศึกษาเข้าบ้าน ซึ่งถือเป็น

ประเด็นที่แตกต่างจากนักศึกษาใน mobility program

- ทำให้สามารถขยายระยะเวลาในการศึกษายังต่างประเทศออกไป กล่าวคือ

นักศึกษายังคงพักอยู่ที่สถานศึกษา หลังจากจบหลักสูตรการศึกษา เพื่อรอรับปริญญา หรือย้ายไปศึกษาที่สถาบันการศึกษาอื่นๆต่อไป

➤ ความสำคัญของ ECTS สำหรับสถานศึกษา

- ช่วยร่างหลักสูตรให้มีความชัดเจน โดยการระบุนายละเอียดของแต่ละวิชา และประเด็นที่สอดคล้อง เพื่อนำไปสู่ปริญญา
- ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อตกลงในเนื้อหาสาระของ โปรแกรมการเรียน สำหรับนักศึกษาต่างชาติ
- กระตุ้นให้เห็นผลสะท้อนทางการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร, ภาคนักศึกษา และ ผลลัพธ์การเรียนรู้
- ดำรงรักษาการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ (นักศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้)

➤ ลักษณะของ ECTS

จากการประชุมโต๊ะกลมของ AUNP ครั้งที่1 และครั้งที่2 ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับ ข้อกำหนดของ ระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต และองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ECTS วัดจาก workload เต็มเวลาของนักศึกษาดตลอด 1 ภาคการศึกษา = 60 หน่วยกิต โดยส่วนมากใช้เวลาศึกษาในยุโรป 36-40 สัปดาห์ในหนึ่งปี ในกรณีนี้ 1 หน่วยกิตหมายถึง 24-30 ชั่วโมงการทำงาน workload อ้างอิงระยะเวลาที่ผู้เรียนคาดหวังเพื่อบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการ
2. หน่วยกิต คือ ตัวบอกรายงานผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถ และสิ่งที่เหมาะสมที่นักศึกษาควรทราบ รวมทั้งความเข้าใจ หรือความสามารถภายหลังจาก สิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งระยะยาว และระยะสั้น หน่วยกิตของ ECTS สามารถได้รับหลังจากความ สมบูรณ์ของงานที่ต้องการ และการประเมินความเหมาะสมของผลลัพธ์ที่ประสบความสำเร็จ
3. การจัดสรรหน่วยกิตของ ECTS อยู่บนพื้นฐานช่วงเวลาของรอบหลักสูตรการเรียน (study programme cycle) จำนวนภาระงานทั้งหมดมีความจำเป็นเพื่อการ ได้มาของ first cycle lasting officially 3 หรือ 4 ปี นั่นคือ 180 หรือ 240 หน่วยกิต
4. ภาระงานของนักศึกษา ประกอบด้วย เวลาที่ใช้ในการเข้าเรียน (lecture) การสัมมนา ความเป็นอิสระทางการเรียน การเตรียมตัว และการสอบ เป็นต้น
5. หน่วยกิตถูกจัดสรรไปยังทุกส่วนประกอบการศึกษา ของหลักสูตร และสะท้อน คุณภาพของงานในแต่ละส่วนที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับปริมาณทั้งหมดของงานที่จำเป็นเพื่อจบการเรียน ในหนึ่งปีการศึกษา
6. สมรรถนะของนักศึกษา ถูกระบุโดยเกรด เป็นการดีที่จะใส่เกรดของ ECTS โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตการศึกษา ระดับเกรดของ ECTS จัดนักศึกษาโดยอาศัยพื้นฐานทาง สถิติ ดังนั้นข้อมูลทางสถิติของนักศึกษาเป็นที่ต้องการของระบบเกรดของ ECTS ซึ่งระบุไว้ดังนี้
 - เกรด A หมายถึง คะแนนดีที่สุด 10 %
 - เกรด B หมายถึง คะแนนลำดับ 25% ถัดมา
 - เกรด C หมายถึง คะแนนลำดับ 30% ถัดมา

เกรด D หมายถึง คะแนนลำดับ 25% ถัดมา

เกรด E หมายถึง คะแนนลำดับ 10% ถัดมา

เกรด Fx หมายถึง ไม่ผ่านในบางงานที่ต้องผ่าน (fail-some more work required to pass)

เกรด F - หมายถึง ไม่ผ่านในงานส่วนมากที่ต้องการ (fail – considerable further work required)

7. ส่วนประกอบทั้งหมดของสารสนเทศ และหลักสูตร
8. ใบสมัครนักศึกษา
9. ข้อตกลงด้านการเรียนรู้
10. ใบบันทึกผลการเรียน
11. สัญลักษณ์ของ ECTS

➤ **กุญแจสำคัญของ ECTS**

กุญแจสำคัญ หมายถึง เครื่องมือหลักๆ ที่ใช้ขับเคลื่อนเพื่อให้ระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต ดำเนินไปข้างหน้า และสนับสนุนให้เกิดการยอมรับการศึกษา (academic recognition) ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เครื่องมือดังกล่าว ประกอบด้วย

1. ตีพิมพ์ Information Package / Course Catalogue ของสถาบันการศึกษา เป็น 2 ภาษา (หรือเพียงภาษาอังกฤษสำหรับหลักสูตรภาษาอังกฤษ) ลงในเว็บไซต์ หรือ hard copy โดยต้องประกอบไปด้วย หัวข้อของรายการตรวจสอบ และข้อมูลสำหรับนักศึกษาเข้าบ้านจากต่างประเทศ
2. ข้อตกลงการเรียนรู้ (Learning Agreement) ประกอบด้วย รายการของหลักสูตรที่เข้าศึกษา และข้อตกลงที่ขึ้นอยู่กันักศึกษา และผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตัวหลักสูตร กรณีการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต ข้อกำหนดการเรียนรู้ต้องได้รับยอมรับจากนักศึกษา และมหาวิทยาลัย 2 แห่ง พิจารณาก่อนที่นักศึกษาจะทำการแลกเปลี่ยน
3. รายงานผลการเรียน (Transcript of Records) เพื่อแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา กรณีการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต รายงานผลการเรียนต้องจัดทำโดยมหาวิทยาลัยเข้าบ้าน และโดยมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาเข้ามาศึกษา

➤ **วิธีการใช้ ECTS โดยนักศึกษา และสถาบันการศึกษา**

1. วางแผนหลักสูตรที่จะไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ (Planning the programme of study abroad) กล่าวคือนักศึกษาที่ต้องการจะไปศึกษาต่อยังต่างแดน ต้องติดต่อศูนย์ประสานงานข้อมูลข่าวสาร เพื่อเลือกมหาวิทยาลัยที่ต้องการ รวมไปถึงการเลือกวิชา ระดับการศึกษาที่ต้องการศึกษา การเลือกใช้ ECTS จะช่วยให้นักศึกษาสามารถจัดการเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ต้องการได้สะดวกขึ้น
2. ทำให้มั่นใจว่ามีการรับรองการศึกษาแบบเต็มเวลา (Ensuring full academic recognition) เนื่องจาก โปรแกรมการเรียนตาม ECTS ต้องได้รับการอนุมัติจากมหาวิทยาลัยต้นสังกัด (home

university) และมหาวิทยาลัยเจ้าบ้าน (host university) ก่อนที่นักศึกษาจะเข้าศึกษา

- สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก
 - the list of ECTS/DS Counselors
 - guidance on how to make a good Information Package/Course Catalogue

บทสรุป

บทนี้เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพของภูมิภาคต่างๆ ได้แก่ ประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน ภูมิภาคยุโรป ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และอื่นๆ สำหรับข้อมูลด้านการประกันคุณภาพภายใน และภายนอก พบว่าในส่วนของระบบประกันคุณภาพภายในนั้น ยังไม่ค่อยมีความชัดเจนในเรื่องของมาตรฐาน ตัวชี้วัด และเกณฑ์ในการประเมิน ส่วนใหญ่จะดำเนินการในลักษณะเป็นกรณีศึกษา ต่างจากระบบประกันคุณภาพภายนอก ที่มีความเป็นรูปธรรมมากกว่า ทั้งในเรื่องของมาตรฐาน และตัวชี้วัด อย่างไรก็ตาม ในส่วนของเกณฑ์การประเมิน และการจัดลำดับของมหาวิทยาลัย หรือคณะ / สาขาวิชา ยังถือเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ ที่ทุกภูมิภาคต้องให้ความสำคัญ และพัฒนาต่อไป

สำหรับกลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพต่างๆ ที่นำมาใช้ พบว่ามีการนำเครื่องมือด้านคุณภาพต่างๆ เช่น การนำระบบ ISO9000 มาเป็นพื้นฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย และสิงคโปร์ ในส่วนของตัวชี้วัด และเกณฑ์ที่มีการพัฒนาขึ้นมาใช้ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการพัฒนา CU-QA84 มาเป็นเกณฑ์ในการประเมินภายใน ในขณะที่ภูมิภาคยุโรป และสหรัฐอเมริกามีการพัฒนารางวัลคุณภาพแห่งชาติขึ้น ใช้ชื่อว่า European Quality Award (EQA) และ The Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ตามลำดับ เป็นต้น นอกจากนี้มีการบอกถึงจุดมุ่งหมายของการดำเนินการในแต่ละภูมิภาค และในหัวข้อสุดท้าย เป็นการอธิบายเกี่ยวกับหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญของยุโรป 2 หน่วยงาน คือ AUNP และ ECTS

บทที่ 3

วิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลจากบทที่ 1 และบทที่ 2 มาทำการวิเคราะห์ถึงจุดเด่น และจุดบกพร่อง ผ่านการทำ SWOT Analysis จากนั้นจะนำผลจากการวิเคราะห์มาสรุป และวิจารณ์ให้เห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพในแต่ละภูมิภาค เพื่อจะใช้เป็นฐานข้อมูลในการพิจารณาถึงแนวทางการแก้ไข ปรับปรุง รวมถึงการพัฒนา รูปแบบที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

3.1 วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธี SWOT Analysis

เพื่อให้ทราบถึง สถานะภาพการดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษา ในปัจจุบันของแต่ละภูมิภาค ว่าเป็นเช่นไร จึงได้ทำการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทั้งภายนอก และภายใน โดยประยุกต์หลักการ SWOT Analysis สำหรับการวิเคราะห์นั้นจะเป็นการพิจารณาใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ระบบการประกันคุณภาพ ตัวชี้วัดต่างๆ และเกณฑ์การประเมิน ว่าแต่ละภูมิภาคมีการพัฒนาขึ้นมาใช้หรือไม่ และส่งผลอย่างไรต่อการดำเนินการประกันคุณภาพ

3.1.1 ระบบประกันคุณภาพของประเทศไทย

ประเทศไทยมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งภายใน และภายนอกขึ้นมาใช้ ดังที่กล่าวไว้ใน บทที่ 1 และ 2 สำหรับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในนั้น ทั้งตัวชี้วัดและหลักเกณฑ์จะขึ้นอยู่กับแต่ละมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ ซึ่งจะไปในแนวทางเดียวกับ สกอ. แต่สำหรับการประกันคุณภาพภายนอกนั้น ตัวชี้วัด และหลักเกณฑ์จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สมศ. ลำดับต่อไปเป็นการวิเคราะห์ตามแนวทางของ SWOT Analysis

➤ จุดแข็ง (Strength : S)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
1. มีองค์กรที่ดูแลรับผิดชอบชัดเจน ได้แก่ สกอ. 2. รัฐบาลให้การสนับสนุน 3. ผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญ ส่งผลให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีการดำเนินการอย่างเคร่งครัด ซึ่งส่วนใหญ่จะอ้างอิงตามแนวทางของสกอ.	1. มีองค์กรกลางที่ดูแลรับผิดชอบชัดเจน คือ สมศ. 2. รัฐบาลให้การสนับสนุน 3. มีตัวชี้วัด สำหรับใช้ในการประเมิน 28 ตัว ภายใต้ 8 มาตรฐาน

➤ จุดแข็ง (Strength : S) (ต่อ)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
<p>4. บุคลากรส่วนใหญ่ มีพื้นฐานความรู้จากการดำเนินการด้านคุณภาพอื่นๆ เช่น ISO 9000 เป็นต้น</p> <p>5. มีตัวชี้วัดที่ใช้สำหรับประเมินทั้งสิ้น 28 ตัว ภายใต้อะไร 9 องค์ประกอบ พัฒนาโดย สกอ.</p> <p>6. มีระบบการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ รองรับดำเนินการประกันคุณภาพ</p>	

➤ จุดอ่อน (Weakness : W)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
<p>1. ไม่มีเกณฑ์ในการประเมินที่เป็นมาตรฐานขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละมหาวิทยาลัย</p> <p>2. เป็นการประเมินในภาพรวมของระบบ ไม่ได้ลงในรายละเอียดของแต่ละสาขา / คณะวิชา</p> <p>3. บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกในการดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพ</p> <p>4. ตัวชี้วัดบางตัว ไม่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของบางมหาวิทยาลัย เช่น สถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นในเรื่องเทคโนโลยี เป็นต้น</p>	<p>1. ไม่มีเกณฑ์ในการประเมิน</p> <p>2. ไม่มีการกำหนดน้ำหนัก (weight) ในแต่ละตัวชี้วัด</p> <p>3. ไม่มีการจัดลำดับของหลักสูตร การเรียนการสอนเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัย</p>

➤ โอกาส (Opportunity : O)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
<p>1. สามารถพัฒนาตัวชี้วัดใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของแต่ละมหาวิทยาลัย</p> <p>2. ส.ก.ว. ให้ทุนสนับสนุนในเรื่องงานวิจัย</p> <p>3. เพิ่มศักยภาพในการบริหารและจัดการในหน่วยงานต่างๆ ในแต่ละมหาวิทยาลัย</p> <p>4. มีการเคลื่อนไหวด้านการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ในด้านต่างๆ เช่น การผลักดันให้เกิดการพัฒนาตัวชี้วัดขึ้นใช้ ภายใต้อะไร 9 องค์ประกอบ ในแต่ละมหาวิทยาลัย</p> <p>5. สะท้อนกลับ ถึงผลการจัดการด้านการศึกษา</p>	<p>1. ส.ก.ว. ให้ทุนสนับสนุนในเรื่องงานวิจัย</p> <p>2. เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ในระดับสากล</p> <p>3. สะท้อนให้เห็นระบบการจัดการการศึกษาภายในประเทศ</p> <p>4. นำไปสู่การเทียบโอนหน่วยกิต ของมหาวิทยาลัยภายในประเทศ</p>

➤ อุปสรรค (Threat :T)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
<ol style="list-style-type: none"> 1. บุคลากรเห็นว่าการดำเนินการด้านประกันคุณภาพ เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ 2. รายจ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ เพื่อผลักดันให้การประกันคุณภาพ สัมฤทธิ์ผล เช่น การจัดอบรม การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น 3. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย ในแต่ละหน่วยงานของมหาวิทยาลัย 4. การขาดเงินทุนในการสนับสนุน อย่างเพียงพอ และต่อเนื่อง 5. ความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศ เช่น ความเสี่ยงทางการเมือง เศรษฐกิจ เป็นต้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บุคลากรเห็นว่าการดำเนินการด้านประกันคุณภาพ เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ 2. ลักษณะเฉพาะของแต่ละสถาบันการศึกษา ที่ต้องคำนึงถึงในการพัฒนาตัวชี้วัดให้เหมาะสม

สำหรับกลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของประเทศไทยทั้งภายใน และภายนอก สามารถวิเคราะห์ในภาพรวมได้ ดังนี้

จุดแข็ง (Strength : S)	จุดอ่อน (Weakness : W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และภายนอกที่ชัดเจน และเป็นอิสระต่อกัน 2. การพัฒนาบางส่วนอ้างอิงมาจากมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เช่น ISO 9000 เป็นต้น 3. กลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งภายใน และภายนอก มีความสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน 4. มีการเผยแพร่ และจัดประชุมเกี่ยวกับการเลือกใช้กลไกที่เหมาะสม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นักศึกษา เจ้าของกิจการ ยังไม่มีส่วนรวม และบทบาทในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพเท่าที่ควร 2. ยังไม่มีกลไกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของหลักสูตรที่เป็นรูปธรรม 3. ยังไม่มีกลไกในการจัดลำดับมหาวิทยาลัย

โอกาส (Opportunity : O)	อุปสรรค (Threat :T)
1. สามารถพัฒนา หรือปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับกลไกของภูมิภาคอื่นๆ 2. สามารถใช้กลไกต่างๆ เพื่อพัฒนาให้เกิดการ benchmarking ระหว่างมหาวิทยาลัย	1. ขาดความรู้เกี่ยวกับกลไก และการเลือกใช้เครื่องมืออื่นๆ เพื่อพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.1.2 ระบบประกันคุณภาพของภูมิภาคอาเซียน

การประกันคุณภาพในภูมิภาคนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก ผ่าน ข่ายงานมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN) สำหรับการประกันคุณภาพภายในนั้น ยังถือเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ เนื่องจากมีเพียงบางมหาวิทยาลัย ในบางประเทศเท่านั้นที่ดำเนินการ (รายละเอียดในบทที่ผ่านมา) ทั้งนี้จะอยู่ภายใต้ การควบคุมดูแล จากรัฐบาล ควบคู่กับแนวทางการปฏิบัติจากข่ายงานมหาวิทยาลัยอาเซียน และ ข่ายงานอื่นๆ ผลจากการดำเนินการตั้งแต่เริ่มจนถึงปัจจุบัน ทำให้สามารถวิเคราะห์หาข้อดี และข้อเสีย ดังนี้

➤ จุดแข็ง (Strength : S)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
1. ได้รับการผลักดันและการสนับสนุนต่างๆ จากรัฐบาล ในการดำเนินการประกันคุณภาพ 2. นำระบบประกันคุณภาพที่เป็นสากล มาเป็นพื้นฐานในการดำเนินการ เช่น ISO 9000	1. มีองค์กรความร่วมมือ ที่เกิดจากการลงนามร่วมระหว่าง ประเทศสมาชิก นั่นคือ AUN 2. มีการวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพ และกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน 3. จัดตั้งหน่วยงานย่อย เพื่อประสานงานระหว่างประเทศ 4. มีตัวชี้วัด สำหรับการประเมิน 29 ตัวชี้วัดครอบคลุมใน 6 ประกอบ 5. มีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินไว้ 2 ระดับ 6. มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

➤ จุดอ่อน (Weakness : W)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีระบบ และรูปแบบ สำหรับการประเมินที่แน่นอน 2. ไม่มีตัวชี้วัด และเกณฑ์ในการประเมินที่เป็นมาตรฐานชัดเจน ขึ้นอยู่กับการพัฒนาของแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งในช่วงแรกยังเป็นลักษณะของโครงการทดลองขนาดเล็ก เพื่อนำไปปฏิบัติ 3. ขาดผู้ที่มีทักษะ ความรู้ และความเชี่ยวชาญ ในแต่ละมหาวิทยาลัย ของประเทศสมาชิก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกณฑ์ในการประเมินยังไม่ละเอียดเท่าที่ควร (ปัจจุบัน มี 2 ระดับ) 2. ไม่มีการกำหนดน้ำหนัก (weight) ในแต่ละตัวชี้วัด 3. ไม่มีการจัดลำดับตัวหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัย ของประเทศสมาชิก

➤ โอกาส (Opportunity : O)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถพัฒนาตัวชี้วัดใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของแต่ละมหาวิทยาลัย 2. นำไปสู่การร่วมมือ และความช่วยเหลือ ด้านประกันคุณภาพ ระหว่างมหาวิทยาลัย ของประเทศสมาชิก 3. ทราบข้อมูลป้อนกลับ ในเรื่องการศึกษาภายในมหาวิทยาลัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำไปสู่การเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างประเทศสมาชิก 2. นำไปสู่การ benchmarking ระหว่างมหาวิทยาลัย ของประเทศสมาชิก 3. ทราบข้อมูลป้อนกลับ ในเรื่องการศึกษาภายในภูมิภาค 4. เกิดข่างานความร่วมมือในลักษณะอื่นๆ เช่น ข่างานความร่วมมือด้านวัฒนธรรม

➤ อุปสรรค (Threat : T)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
<ol style="list-style-type: none"> 1. รายจ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ เพื่อผลักดันให้ การประกันคุณภาพ สัมฤทธิ์ผล เช่น การจัดอบรม การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น 2. ความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศ เช่น ความเสี่ยงทางการเมือง เศรษฐกิจ เป็นต้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในแต่ละประเทศสมาชิก 2. การกำหนดกิจกรรม หรือโครงการต่างๆ เพื่อประเทศสมาชิก

ลำดับต่อไป เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับ กลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งภายใน และภายนอกในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทำการวิเคราะห์ในภาพรวม ดังนี้

จุดแข็ง (Strength : S)	จุดอ่อน (Weakness : W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ในบางประเทศและบางมหาวิทยาลัย การพัฒนาบางส่วนอ้างอิงมาจากมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เช่น ISO 9000 เป็นต้น 2. มีการจัดกิจกรรมร่วมมือกันใน 10 ประเทศภูมิภาค ด้วยความสามัคคี อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เพื่อผลักดัน และสนับสนุนให้เกิดการประกันคุณภาพ 3. ประเทศสมาชิก ให้ความสำคัญกับการเลือกใช้เครื่องมือต่างๆ มาพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยดำเนินการผ่านกรณีศึกษาภายในมหาวิทยาลัย 4. ได้รับความร่วมมือ และแรงสนับสนุนจากรัฐบาลภายในประเทศสมาชิก และระหว่างรัฐบาลของประเทศสมาชิก ในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณ 5. AUN-QA ได้รับการบันทึก และรับรู้จาก UNESCO ในกิจกรรมข่ายงานภูมิภาคของโลก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยังไม่มีความชัดเจน เกี่ยวกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และภายนอก 2. ไม่มีหลักฐาน เกี่ยวกับกลไกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพที่ชัดเจน 3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นักศึกษา เจ้าของกิจการ ยังไม่มีส่วนร่วม และบทบาทในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพเท่าที่ควร 4. ยังไม่มีกลไกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของหลักสูตร และการจัดลำดับมหาวิทยาลัย 5. กิจกรรม AUN-QA เกิดเฉพาะสมาชิก 17 มหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกเท่านั้น ยังไม่ได้ขยายสู่มหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก

โอกาส (Opportunity : O)	อุปสรรค (Threat : T)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการจัดลำดับมหาวิทยาลัยจากหน่วยงานภายนอก เช่น Asia Week 2. สามารถใช้กลไกต่างๆ เพื่อพัฒนาให้เกิดการ benchmarking ระหว่างมหาวิทยาลัย 3. ความรู้ ความชำนาญ และความสามารถ ที่หลากหลายของบุคลากรจากประเทศสมาชิก ในการร่วมมือกันสร้างระบบประกันคุณภาพที่เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ 4. มีโอกาสเข้าร่วมกับข่ายงานนานาชาติ เช่น INQAAHE เป็นต้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดความรู้เกี่ยวกับกลไก และการเลือกใช้เครื่องมืออื่นๆ เพื่อพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 2. ความไม่พร้อมทางด้านทรัพยากร เฉพาะบางประเทศในการเตรียม และดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

3.1.3 ระบบประกันคุณภาพของภูมิภาคยุโรป

ภูมิภาคยุโรป ถือเป็นผู้นำในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายนอก โดยมีการก่อตั้งความร่วมมือต่างๆ ขึ้นทั้งภายในประเทศ ระหว่างประเทศภายในภูมิภาค และระหว่างภูมิภาค เช่น ข่ายงานประกัน

คุณภาพยุโรป (ENQA) เป็นต้น สำหรับการประกันคุณภาพภายใน ถือเป็นสิ่งใหม่ที่ เริ่มมีการผลักดันจากองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน สำหรับการวิเคราะห์ตาม SWOT มีรายละเอียด ดังนี้

➤ จุดแข็ง (Strength : S)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
<ol style="list-style-type: none"> 1. มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ และดำเนินการอย่างเคร่งครัด 2. ตัวชี้วัดมุ่งเน้นเกี่ยวกับการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการเรียนการสอนของภูมิภาคยุโรป 3. มีการ benchmarking ระหว่างมหาวิทยาลัย 4. มีระบบการเทียบโอนหน่วยกิต (ECTS) 5. มีระบบการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) 6. ให้ความสำคัญกับการรับรองคุณสมบัติของผู้เรียน (Qualification) 7. มีระบบการพัฒนาบุคลากร 8. รัฐบาลให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อดำเนินการ โครงการ และกิจกรรมต่างๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีแบบจำลองเพื่อความเป็นเลิศของยุโรป ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัดทั้งสิ้น 96 ประการ 2. มีองค์กรที่ทำหน้าที่ประเมินภายนอก เรียกว่า agency 3. มีการก่อตั้งหน่วยงานความร่วมมือด้านประกันคุณภาพ ภายใต้ชื่อ ENQA เพื่อเป็นแกนนำในการดำเนินการ 4. มีการประเมินระดับคุณภาพ โดยการให้คะแนน เพื่อนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณ 5. มีการจัดลำดับของตัวหลักสูตร ของแต่ละมหาวิทยาลัย

➤ จุดอ่อน (Weakness : W)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีเกณฑ์ในการประเมินที่เป็นมาตรฐานขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละมหาวิทยาลัย 2. ไม่มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ที่ได้รับการยอมรับให้นำไปใช้โดยทั่วถึง 3. อยู่ในขั้นตอนการพัฒนาตัวชี้วัดขึ้นใช้ (โครงการทดลองขนาดเล็ก) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ 4. ตัวชี้วัดส่วนใหญ่ เป็นการประเมินในภาพรวมของการดำเนินงาน ไม่ได้มุ่งเน้นในตัวหลักสูตรของแต่ละคณะ / สาขาวิชา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีเกณฑ์ในการประเมิน 2. ยังไม่สามารถหาข้อสรุปจาก ENQA ในการดำเนินการประเมินภายนอกต่อสมาชิก 3. ยังขาดบางประเทศภายในภูมิภาคที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก ENQA เช่น ประเทศในแถบยุโรปตะวันออก บางประเทศ

➤ โอกาส (Opportunity : O)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
1. นำไปสู่การร่วมมือ และความช่วยเหลือ ด้านประกันคุณภาพ ระหว่างภูมิภาค 2. มีการเคลื่อนไหวด้านการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ในด้านต่างๆ เช่น การผลักดันให้เกิดการพัฒนาตัวชี้วัดขึ้นใช้ ภายในแต่ละมหาวิทยาลัย 3. ความร่วมมือด้านงานวิจัย และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	1. เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ในระดับสากล 2. ความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างประเทศ 3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภูมิภาคอาเซียน และในภูมิภาคยุโรปเอง ในเรื่องต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น 4. เกิดข่ายงานความร่วมมืออื่นๆ นอกเหนือจากการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น ข่ายงานความร่วมมือด้านวัฒนธรรม

➤ อุปสรรค (Threat : T)

ระบบประกันคุณภาพภายใน	ระบบประกันคุณภาพภายนอก
1. รายจ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ เพื่อผลักดันให้การประกันคุณภาพ สัมฤทธิ์ผล เช่น การจัดอบรม การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น 2. ความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศ เช่น ความเสี่ยงทางการเมือง เศรษฐกิจ เป็นต้น	1. ความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในแต่ละประเทศสมาชิก 2. การกำหนดกิจกรรม หรือ โครงการต่างๆ เพื่อประเทศสมาชิก 3. ความแตกต่างของ นโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ฯลฯ ของแต่ละมหาวิทยาลัย 4. ความแตกต่างทางด้านสถานะทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ

สำหรับลักษณะกลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และภายนอก ของภูมิภาคยุโรป สามารถวิเคราะห์ ได้ดังนี้

จุดแข็ง (Strength : S)	จุดอ่อน (Weakness : W)
<ol style="list-style-type: none"> มีการสร้างระบบกลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ทางด้านหลักสูตร ที่ชัดเจน และมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีการนำไปประยุกต์ใช้ มีการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เพื่อผลักดัน และสนับสนุนให้เกิดกลไกการประกันคุณภาพ มีการนำระบบประกันคุณภาพที่เป็นที่ยอมรับ มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ มีกลไกที่ใช้ในการจัดลำดับ และมีการประเมิน ทุกๆ 2 ปี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทางรัฐบาล 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นักศึกษา เจ้าของกิจการ ยังไม่มีส่วนรวม และบทบาทในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพเท่าที่ควร ยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ที่เป็นรูปธรรม ส่วนมากอยู่ในรูปของหน่วยงานความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก

3.2 ความสำคัญของแต่ละด้านของระบบประกันคุณภาพ

สำหรับหัวข้อนี้ เป็นการนำผลลัพธ์ในด้านต่างๆ ที่ต้องการของระบบประกันคุณภาพ ในประเทศไทย ภูมิภาคเอเชีย และภูมิภาคยุโรป มาเปรียบเทียบ โดยแยกเป็น 6 ประเด็นหลักๆ ได้แก่

3.2.1 ระบบประกันคุณภาพ

สำหรับประเด็นนี้ เป็นการกล่าวถึงระบบการประกันคุณภาพที่มีการดำเนินการในแต่ละภูมิภาค ว่ามีลักษณะเป็นเช่นไร มีความชัดเจนของตัวชี้วัด และหลักเกณฑ์เพียงใด รวมถึงระบบประกันคุณภาพมีการประเมิน เพื่อสะท้อนถึงผลลัพธ์การดำเนินการหรือไม่

3.2.2 การเรียนการสอน และงานวิจัย

เป็นการกล่าวถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็น หน่วย “การเรียนการสอน ” ซึ่งต้องมีการดำเนินงานวิจัยคู่ควบไปด้วย สำหรับการเรียนการสอนนั้น ประกอบด้วยสิ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น อาจารย์ นักศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน เป็นต้น ว่ามีการดำเนินการเป็นเช่นไร มีการประเมินผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการหรือไม่

3.2.3 หน่วยงานสนับสนุน

หน่วยงานนี้ เป็นหน่วยงานที่คอยอำนวยความสะดวกให้แก่หน่วย “การเรียนการสอน ” อาทิ

อุปกรณ์เครื่องมือ ที่ใช้ในการสอน เป็นต้น สถาบันการศึกษาใดที่มีหน่วยงานสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ ย่อมส่งเสริมให้การทำงานในหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะหน่วยงานด้านการเรียนการสอนมีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิผลมากขึ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องเล็งเห็นความสำคัญของหน่วยงานนี้เช่นกัน

3.2.4 การบริหาร และจัดการ

ระบบการบริหาร ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการผลักดันให้เกิดการดำเนินการในลักษณะต่างๆ สำหรับ งานด้านประกันคุณภาพก็เช่นกัน ถ้าผู้บริหารให้ความสำคัญ กำหนดเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย ก็จะส่งผล ให้แต่ละหน่วยงานตระหนัก และมีการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นการที่แต่ละสถาบันการศึกษา มีระบบการบริหารที่มีคุณภาพ ก็อาจจะถือได้ว่าการดำเนินการคุณภาพมีการดำเนินการไปแล้วครั้งหนึ่ง

3.2.5 ระบบการจัดการทรัพยากรบุคคล

ทรัพยากรบุคคล ถือเป็นแกนหลักในการดำเนินงานด้านคุณภาพ ดังนั้นหากมีการจัดการทางด้าน ทรัพยากรบุคคลที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ มีการป้อนกลับถึงผลการดำเนินงาน ก็เสมือนเป็นส่วนหนึ่ง ที่ช่วยส่งเสริมให้การประกันคุณภาพ เคลื่อนที่ไปข้างหน้า เพื่อไปสู่ความสำเร็จได้เร็วยิ่งขึ้น

3.2.6 ศิลปวัฒนธรรม

เพราะว่าศิลปวัฒนธรรมถือเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความเป็นปัจเจกของแต่ละประเทศ โดยส่วน ใหญ่จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการนำศิลปวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินคุณภาพ การศึกษา ถือว่ามีความสำคัญ เพื่อเป็นส่วนเติมเต็มให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย โดยเฉพาะนักศึกษา เพื่อ จะได้มีคุณสมบัติความเป็น “บัณฑิต” ครบทุกมุมมอง ไม่ใช่มุ่งเน้นเพียงแค่นี้อาในตำราเรียน หรือใน วิชาชีพ แต่ขาดความรู้ หรือไม่เห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมประจำชาติของตนเอง

สำหรับความสำคัญของแต่ละด้านแสดงดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงการเปรียบเทียบความสำคัญของแต่ด้าน ที่ดำเนินการในประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน และภูมิภาคยุโรป

ด้านที่พิจารณา	ประเทศไทย	ภูมิภาคอาเซียน	ภูมิภาคยุโรป
1. ระบบประกันคุณภาพ	<p>1.1 มีระบบประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน รวมทั้ง มีเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมิน ภายใต้การควบคุมดูแลของ สกอ. และทุกมหาวิทยาลัยมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เพื่อเตรียมตัวสำหรับการตรวจประเมินจากภายนอก</p> <p>1.2 มีระบบประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน ภายใต้การควบคุมดูแลของ สมศ.</p> <p>1.3 มีการสมัครเป็นสมาชิกหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประกันคุณภาพการศึกษา</p> <p>1.4 ตัวชี้วัดที่ใช้จะเป็นการประเมินในภาพรวมของการดำเนินงานมากกว่า ที่จะมุ่งเน้นในตัวสาขาวิชา</p> <p>1.5 ระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต ระหว่างมหาวิทยาลัยยังไม่ชัดเจน</p> <p>1.6 มีระบบ และกลไกในการประกันคุณภาพ และมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>1.1 ไม่มีตัวชี้วัด และระบบประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน ส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะกรณีศึกษาของแต่ละสถาบันการศึกษา</p> <p>1.2 มีระบบประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน พัฒนาโดย AUN</p> <p>1.3 มีหน่วยงานที่เกิดจากความร่วมมือ ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และระหว่างภูมิภาคอื่นๆ</p> <p>1.4 ตัวชี้วัดที่ใช้จะเป็นการประเมินในภาพรวมของการดำเนินงานมากกว่า ที่จะมุ่งเน้นในตัวสาขาวิชา</p> <p>1.5 กำถึงเริ่มต้นดำเนินการ ให้มีระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต ระหว่างสถาบันการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน</p> <p>1.6 มีระบบเอกสาร และประเมินระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>1.1 ไม่มีตัวชี้วัด และระบบประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน สำหรับบริการประกันคุณภาพภายใน เริ่มมีการดำเนินการในบางมหาวิทยาลัยของประเทศเยอรมัน และอังกฤษ</p> <p>1.2 มีระบบประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน มี ENQA เป็นหน่วยงานแม่บท</p> <p>1.3 มีหน่วยงานที่เกิดจากความร่วมมือ ระหว่างประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป และระหว่างภูมิภาคอื่นๆ</p> <p>1.4 ตัวชี้วัดที่ใช้จะเป็นการประเมินในภาพรวมของการดำเนินงานมากกว่า ที่จะมุ่งเน้นในตัวสาขาวิชา</p> <p>1.5 มีระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต ระหว่างสถาบันการศึกษาในภูมิภาคยุโรป ที่ค่อนข้างเป็นรูปเป็นร่าง กว่าภูมิภาคอื่นๆ</p> <p>1.6 มีการจัดทำระบบประเมินการศึกษา ที่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพ</p>

ตารางที่ 3.1 แสดงการเปรียบเทียบความสำคัญของแต่ละด้าน ที่ดำเนินการในประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน และภูมิภาคยุโรป (ต่อ)

ด้านที่พิจารณา	ประเทศไทย	ภูมิภาคอาเซียน	ภูมิภาคยุโรป
1. ระบบประกันคุณภาพ (ต่อ)	1.7 ยังไม่มีระบบการรับรองคุณภาพที่ดีและหลักสูตร	1.7 ยังไม่มีระบบการรับรองคุณภาพที่ดี และหลักสูตร	1.7 มีระบบการรับรองคุณภาพที่ดี และหลักสูตร
2. การเรียนการสอน และงานวิจัย	2.1 มีการประเมินตัวหลักสูตร 2.2 มีการกำหนดกรอบคุณวุฒิของอาจารย์ และมีกระบวนการในการประเมินอาจารย์ว่าเป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ 2.3 มีการประเมินกระบวนการเรียนการสอน และนักศึกษา 2.4 มีเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 2.5 เห็นความสำคัญกับงานวิจัย โดยการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ มีการประเมินงานวิจัยต่างๆ และจัดนิทรรศการ เพื่อแสดงผลงานวิจัยอย่างสม่ำเสมอ	2.1 มีการประเมินตัวหลักสูตร และทำการทบทวนหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 2.2 มีการกำหนดกรอบคุณวุฒิของอาจารย์ และมีกระบวนการในการประเมินอาจารย์ว่าเป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ 2.3 มีการประเมินกระบวนการเรียนการสอน นักศึกษา และการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกในชายงาน 2.4 มีเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 2.5 สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านงานวิจัย ระหว่างประเทศสมาชิก ผ่านการจัดแสดงผลงานวิจัยต่างๆ นอกจากนี้ ยังสนับสนุนในเรื่องของเงินทุน และทรัพยากรที่ต้องการ	2.1 มีการประเมินตัวหลักสูตร และมีมีการรับรองหลักสูตรที่ผ่านการประเมิน 2.2 ไม่มีกรกล่าวถึงเกี่ยวกับข้อกำหนดหรือหลักสูตรในการประเมินอาจารย์ 2.3 มีการประเมินกระบวนการเรียนการสอน นักศึกษา และการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกในชายงาน 2.4 มีเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 2.5 สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านงานวิจัย ระหว่างประเทศสมาชิก ผ่านการจัดแสดงผลงานวิจัยต่างๆ นอกจากนี้ ยังสนับสนุนในเรื่องของเงินทุน และทรัพยากรที่ต้องการ

ตารางที่ 3.1 แสดงการเปรียบเทียบความสำคัญของแต่ด้าน ที่ดำเนินการในประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน และภูมิภาคยุโรป (ต่อ)

ด้านที่พิจารณา	ประเทศไทย	ภูมิภาคอาเซียน	ภูมิภาคยุโรป
<p>3. หน่วยงานสนับสนุน</p>	<p>3.1 มีการจัดตั้ง หน่วยงาน และกิจกรรม ต่างๆ ที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน และ การวิจัย เช่น กิจกรรมพัฒนานักศึกษา การ บริการทางวิชาการ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำหรับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา มีการ กำหนดนโยบาย อาจารย์ที่ปรึกษา และ แผนปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการ ดำเนินการ และเพื่อเตรียมพร้อมการตรวจ ประเมิน - หน่วยงานบริการทางวิชาการ มี การกำหนดนโยบาย พร้อมทั้งแผนงาน และ มีการประเมินผลการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่อง - สำหรับหน่วยงานด้านการเงิน มีการ กำหนดแหล่งประมาณ พร้อมทั้งวิธีจัดสรร และตรวจสอบ 	<p>3.1 มีเงินทุน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และ งานวิจัย นอกจากนี้ยังมีโครงการ ต่างๆ ที่ เกิดประโยชน์ในระดับต่าง ตั้งแต่ สังคม ประเทศ และระหว่างประเทศ และ มีการประเมินผลการดำเนินการ เพื่อ นำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข ต่อไป</p>	<p>3.1 มีรัฐบาลเป็นหน่วยงานสนับสนุนที่ สำคัญ ผ่านการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งมีการ ประเมินผลลัพธ์ในกิจกรรมที่นำเงินไปใช้</p>

ตารางที่ 3.1 แสดงการเปรียบเทียบความสำคัญของแต่ด้าน ที่ดำเนินการในประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน และภูมิภาคยุโรป (ต่อ)

ด้านที่พิจารณา	ประเทศไทย	ภูมิภาคอาเซียน	ภูมิภาคยุโรป
4. การบริหาร และจัดการ	4.1 มีการกำหนดโครงสร้าง และระบบการบริหารจัดการ พร้อมทั้งกระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนในการบริหาร 4.2 มีการสรรหาระบบเพื่อช่วยในการบริหารจัดการ 4.3 มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้เงินเดือนบุคลากรแต่ละระดับ รวมถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา และการเรียนการสอน	4.1 ไม่มีการกล่าวถึงในประเด็นนี้	4.1 ไม่มีการกล่าวถึงในประเด็นนี้
5. ระบบการจัดการ ทรัพยากรบุคคล	5.1 ไม่มีการกล่าวถึงในประเด็นนี้ ยกเว้นตัวชี้วัดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีการประเมินเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	5.1 มีการพัฒนาระบบการจัดการ ทรัพยากรบุคคล พร้อมทั้งให้การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตามที่ต้อ	5.1 ไม่กล่าวถึงในรายละเอียดมากนัก แต่ค่อนข้างมีศักยภาพ เนื่องจากได้รับอิสรภาพ ในการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตร (กรณีประเทศเยอรมัน)
6. คิดพัฒนาธรรม	6.1 มีการริเริ่มโครงการต่างๆที่สอดคล้องกับการบำรุงคิดพัฒนาธรรม พร้อมทั้งทำการประเมินจำนวนกิจกรรมต่างที่ดำเนินการ และผลลัพธ์ที่ได้	6.1 มีการพัฒนาข้อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณ ภายในแต่ละประเทศและต้องการกล่าวไปสู่การกำหนดจรรยาบรรณระหว่างประเทศสมาชิก	6.1 ไม่มีการกล่าวถึงในประเด็นนี้

บทที่ 4

เสนอแนวทางการตรวจประเมิน รอบที่ 2 ของ สมศ.

4.1 แนวทาง และรูปแบบในการตรวจประเมินในรอบที่ 2

สมศ. เริ่มทำการประเมินสถานศึกษาต่างๆ ในรอบที่ 1 ตั้งแต่ พ.ศ.2544 และมีกำหนดสิ้นสุดใน พ.ศ. 2548 สำหรับการประเมินรอบแรกนี้ สมศ. ทำการประเมินภายใต้ 8 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ ที่พัฒนาขึ้น (รายละเอียด 2.4) ทั้งนี้ตัวบ่งชี้ ดังกล่าว ยังไม่มีเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน ดังนั้นผลที่ได้จากการประเมิน จึงเป็นเพียงตัวสะท้อนถึงจุดแข็ง (จุดเด่น) และจุดที่ควรปรับปรุง รวมถึงข้อเสนอนี้ต่างๆ ตามมาตรฐาน เท่านั้น ส่งผลให้การประเมินยังไม่เข้มข้นเท่าที่ควร แต่เป็นเพียงการกระตุ้นให้แต่ละมหาวิทยาลัย เตรียมตัว และเตรียมความพร้อม เพื่อการประเมินจากภายนอก และตื่นตัวในระบบประกันคุณภาพมากขึ้น

ด้วยเหตุที่ ผลจากการประเมินยังไม่สามารถ นำไปเป็นตัวกำหนดในการให้การรับรอง (Accreditation) สถานศึกษาใดๆ รวมถึงตัวหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา ยกเว้น นำผลที่ได้จากการประเมิน มารวบรวม เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดกลุ่มมหาวิทยาลัย ว่ามหาวิทยาลัยใดมีการดำเนินการที่ดี มหาวิทยาลัยใดมีการดำเนินการที่ควรทำการปรับปรุง อย่างไรก็ตาม งานวิจัยดังกล่าวยังไม่เสร็จสมบูรณ์

ดังนั้น สมศ.จึงได้พิจารณาหาแนวทาง และรูปแบบใหม่ๆ ที่มีความเหมาะสมมากขึ้น เพื่อใช้ในการประเมินรอบที่ 2 ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้น 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2549-พ.ศ.2553 โดยมาตรฐานที่พัฒนาขึ้น ควรประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่ชัดเจน นำไปสู่การให้การรับรอง และจัดลำดับ (Ranking) คุณภาพของแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคม และประชาคมทั้งภายใน และภายนอกประเทศต้องการ เนื่องจากปัจจุบันการแข่งขันทางการศึกษา ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ภายในประเทศเท่านั้น แต่เป็นการแข่งขันในระดับนานาชาติ ดังนั้นสถาบันการศึกษาอุดมศึกษาต่างๆ จึงให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านคุณภาพ เสมือนเป็นเครื่องมือที่เพิ่มความเชื่อถือ และความมั่นใจให้แก่ผู้ที่ต้องการเข้ามาศึกษา

สำหรับแนวทางการประเมินที่ สมศ.พัฒนาขึ้นใหม่นั้น นอกจากมีจุดมุ่งหมายเพื่อ การให้การรับรอง และการจัดลำดับมหาวิทยาลัย และประเภทสาขาวิชาต่างๆ แล้ว ควรพิจารณาตามแนวทาง และรูปแบบการประเมิน ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลควบคู่ไปด้วย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน และภูมิภาคยุโรปในบทที่ 3 ทำให้สังเกตเห็นว่ารูปแบบในการประเมินรอบที่ 2 นั้น ควรประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในระดับร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์ ของแต่ละตัวบ่งชี้ พร้อมทั้งทำการจัดกลุ่มตัวบ่งชี้ และคำนวณผลจากการประเมิน ออกมาในรูปของ ดัชนีคุณภาพ (Quality Index) ตามด้านต่างๆ ให้ชัดเจน ตามรูปแบบที่ขอเสนอ ดังนี้

4.1.1 มาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน

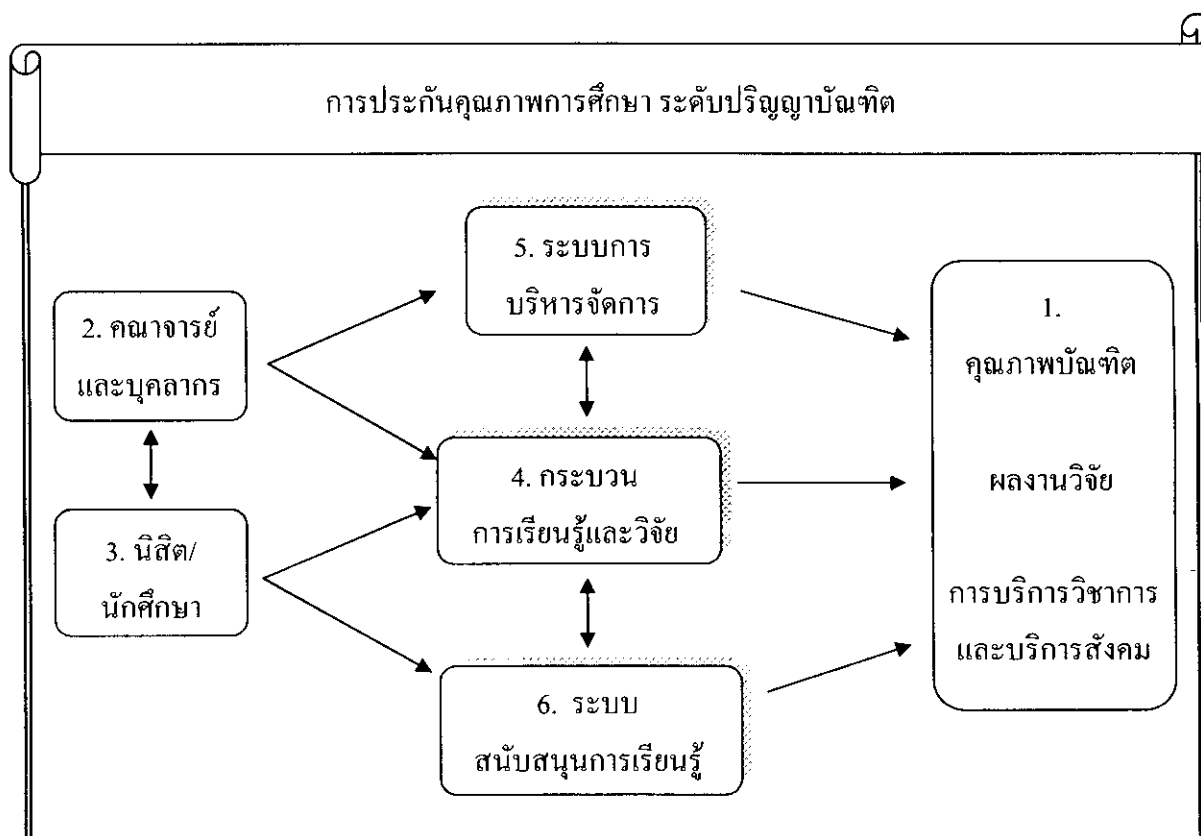
สำหรับมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้สำหรับปริญญาบัณฑิต และ 1 มาตรฐาน 9 ตัวบ่งชี้สำหรับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1 ด้านผลงานของสถาบันการศึกษา พิจารณาตัวบ่งชี้ ดังนี้
 - 1.1 คุณภาพบัณฑิต
 - 1.2 คุณภาพงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
 - 1.3 คุณภาพงานบริการวิชาการ และบริการสังคม
- มาตรฐานที่ 2 ด้านคณาจารย์ และบุคลากร ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย
 - 2.1 สัดส่วนความสามารถคณาจารย์ (คุณวุฒิการศึกษา)
 - 2.2 การธำรงรักษาคณาจารย์
 - 2.3 ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร
- มาตรฐานที่ 3 ด้านนิสิต / นักศึกษา และศิษย์เก่า ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ ดังนี้
 - 3.1 การรับนิสิต/นักศึกษา
 - 3.2 กิจกรรมนิสิต/นักศึกษา
 - 3.3 ความร่วมมือของศิษย์เก่า กับสถาบัน
- มาตรฐานที่ 4 ด้านกระบวนการเรียนรู้ และวิจัย พิจารณา
 - 4.1 การเรียนการสอน
 - 4.2 หลักสูตร
 - 4.3 โครงสร้างพื้นฐาน และสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน
 - 4.4 งานวิจัย / นวัตกรรมการเรียนการสอน
- มาตรฐานที่ 5 ด้านระบบการบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย
 - 5.1 ภาวะผู้นำ
 - 5.2 การวางแผนกลยุทธ์
 - 5.3 ระบบประกันคุณภาพภายใน
 - 5.4 ความมีเสถียรภาพทางการเงิน
 - 5.5 ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ ของการจัดการ
 - 5.6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
 - 5.7 เสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม
- มาตรฐานที่ 6 ด้านระบบสนับสนุน การบริหาร และจัดการความรู้
 - 6.1 ระบบสนับสนุนการเรียนรู้
 - 6.2 ระบบสนับสนุนการบริหาร

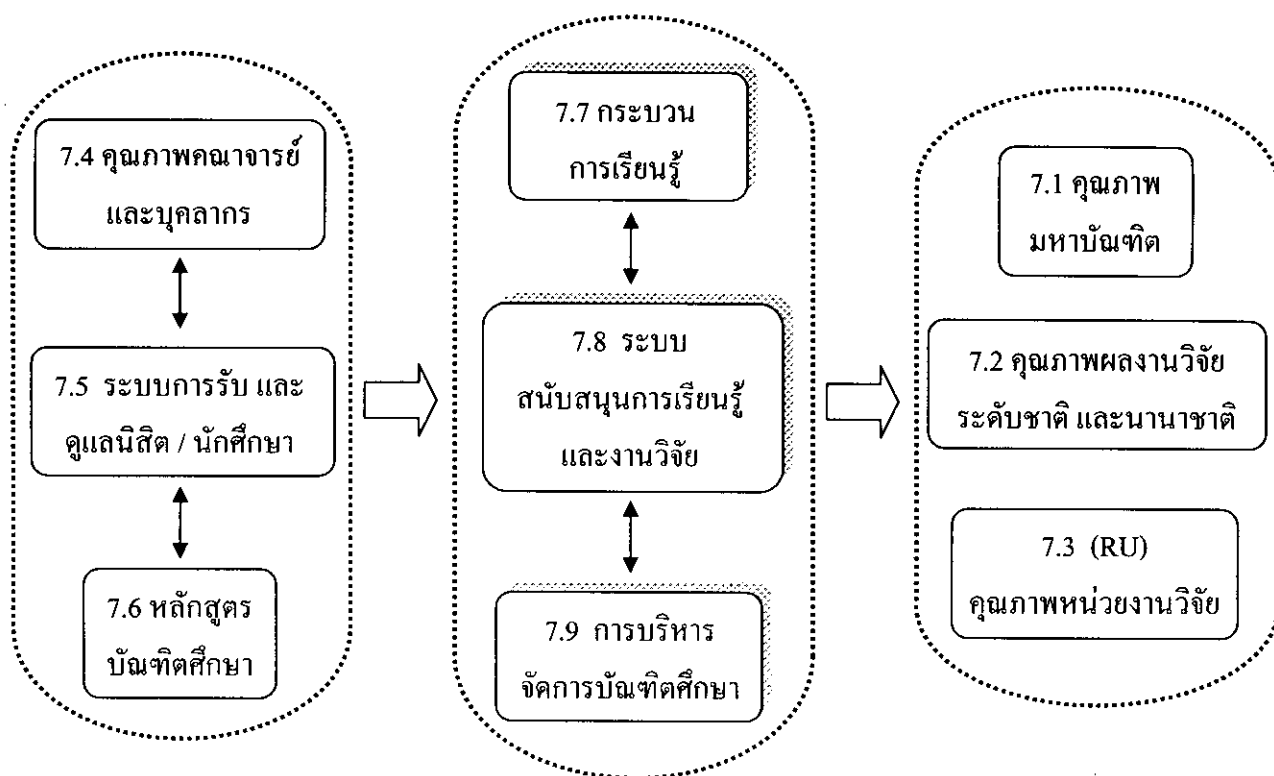
➤ มาตรฐานที่ 7 ด้านบัณฑิตศึกษา (กรณีที่สถาบันการศึกษานั้น มีการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา) ประกอบด้วย 9 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 7.1 คุณภาพบัณฑิต
- 7.2 คุณภาพผลงานวิจัยระดับชาติ / นานาชาติ
- 7.3 คุณภาพหน่วยงานวิจัย (RU : Research Unit)
- 7.4 คุณภาพคณาจารย์ และบุคลากร
- 7.5 ระบบการรับ และดูแลนิสิต / นักศึกษา
- 7.6 หลักสูตรบัณฑิตศึกษา
- 7.7 กระบวนการเรียนรู้
- 7.8 ระบบสนับสนุนการเรียนรู้
- 7.9 การบริหารจัดการบัณฑิตศึกษา

จากมาตรฐานทั้ง 7 ประการ สามารถแสดงความสัมพันธ์โดยแบ่งเป็น 3 ส่วนหลักๆ คือ พิจารณาในลักษณะ ส่วนผลึกคั่น กระบวนการจัดการ และผลลัพธ์/ หรือผลงานของสถาบัน ได้ดังรูปที่ 4.1 สำหรับระดับปริญญาบัณฑิต และรูปที่ 4.2 สำหรับระดับบัณฑิตศึกษา

รูปที่ 4.1 แสดงความสัมพันธ์ของมาตรฐานที่ 1-6

รูปที่ 4.2 แสดงความสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ทั้ง 9 ของมาตรฐานที่ 7 ระดับบัณฑิตศึกษา

จากรูปที่ 4.1 ในส่วนของปริญญาบัณฑิต ส่วนหลักคั่น ได้แก่ ด้านคณาจารย์ และบุคลากร (มาตรฐานที่ 2) และด้านนิสิต / นักศึกษา (มาตรฐานที่ 3) สำหรับกระบวนการจัดการ ประกอบด้วย กระบวนการเรียนรู้ (มาตรฐานที่ 4), การบริหารจัดการ (มาตรฐานที่ 5) และระบบสนับสนุนการเรียนรู้ (มาตรฐานที่ 6) ในส่วนของผลลัพธ์/ ผลงาน ได้แก่ คุณภาพบัณฑิต ผลงานวิจัย/ งานสร้างสรรค์ การบริการวิชาการและสังคม (มาตรฐานที่ 1)

สำหรับบัณฑิตศึกษาซึ่งใช้มาตรฐานที่ 7 ในการประเมินนั้น ดังรูป 4.2 ปัจจัยจำเข้า ได้แก่ คุณภาพคณาจารย์ และบุคลากร (ตัวบ่งชี้ที่ 7.4) ระบบการรับและดูแลนิสิต / นักศึกษา (ตัวบ่งชี้ที่ 7.5) และหลักสูตร (ตัวบ่งชี้ที่ 7.6) สำหรับกระบวนการนั้น ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัว คือ กระบวนการเรียนรู้ (ตัวบ่งชี้ที่ 7.7), ระบบสนับสนุนการเรียนรู้ และผลงานวิจัย/ งานสร้างสรรค์ (ตัวบ่งชี้ที่ 7.8) และการบริหารจัดการบัณฑิตศึกษา (ตัวบ่งชี้ที่ 7.9) ในส่วนของผลลัพธ์ ประกอบด้วย คุณภาพมหาวิทยาลัย (ตัวบ่งชี้ที่ 7.1), คุณภาพผลงานวิจัยระดับชาติ / นานาชาติ (ตัวบ่งชี้ที่ 7.2) และ คุณภาพหน่วยงานวิจัย (RU) (ตัวบ่งชี้ที่ 7.3)

4.2 เกณฑ์ระดับคุณภาพในการประเมิน

จากมาตรฐานตัวบ่งชี้ข้างต้น ควรมีการกำหนดเกณฑ์ และน้ำหนักของแต่ละตัวบ่งชี้ โดยมีระดับนัยสำคัญที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ควรพิจารณาตามลักษณะของภูมิภาคยุโรป และสหรัฐอเมริกา ซึ่งนิยมประเมินเป็นคะแนน

สำหรับตัวแบบการประเมินทั้ง 7 มาตรฐานที่เสนอไว้ข้างต้น แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือมาตรฐาน สำหรับระดับปริญญาบัณฑิต และบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วยคะแนนเต็ม 1,000 คะแนน และ 100 คะแนน ตามลำดับ โดยแต่ละมาตรฐานมีน้ำหนักความสำคัญที่แตกต่างกัน ดังนี้

4.2.1 มาตรฐานสำหรับระดับปริญญาบัณฑิต

จากมาตรฐานทั้ง 6 ประการ แบ่งคะแนนออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

4.2.1.1 ส่วนผลึกต้น (250) ประกอบด้วย ด้านคณาจารย์ และบุคลากร 150 คะแนน (สัดส่วน ความสามารถคณาจารย์ [60], การธำรงรักษาคณาจารย์ [40] และ ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร [50]) และด้านนิสิต / นักศึกษา 100 คะแนน (การรับนิสิต [30], กิจกรรมนิสิต [40] และความร่วมมือของศิษย์เก่า กับสถาบัน [50])

4.2.1.2 กระบวนการจัดการ (350) ประกอบด้วย ด้านกระบวนการเรียนรู้ 130 คะแนน (การเรียน การสอน [30], หลักสูตร [50], โครงสร้างพื้นฐาน และสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน [20], งานวิจัย / นวัตกรรมการเรียนการสอน [30]) ด้านบริหารจัดการ 140 คะแนน (ภาวะผู้นำ [25], การวางแผนกลยุทธ์ [25], ระบบประกันคุณภาพภายใน [20], ความมีเสถียรภาพทางการเงิน [25], ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ ของการจัดการ [15], การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม [15] และเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม [15]) และด้านระบบสนับสนุนการเรียนรู้ 80 คะแนน (ระบบสนับสนุนการเรียนรู้ [60] และ ระบบสนับสนุนการ บริหาร [20])

4.2.1.3 ผลลัพธ์/ ผลงาน (400) ได้แก่ ผลงานของสถาบันการศึกษา 400 คะแนน (คุณภาพบัณฑิต [200], คุณภาพผลงานวิจัย/ งานสร้างสรรค์ [150] และคุณภาพงานบริการวิชาการ และบริการสังคม [50])

เมื่อรวมทั้ง 3 ส่วน จะคิดเป็นคะแนนเต็ม 1,000 คะแนน แสดงเป็นกรอบมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ ดังตารางที่ 4.1 ทั้งนี้ในแต่ละมาตรฐานสามารถแสดงตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองได้ดังตารางที่ 4.3

4.2.2 มาตรฐานสำหรับระดับบัณฑิตศึกษา

กรณีบัณฑิตศึกษานั้น มีมาตรฐานในการประเมินเพิ่มอีก 1 มาตรฐาน โดยแบ่งตัวบ่งชี้ออกเป็น 3 ส่วนเช่นกัน ดังนี้

4.2.2.1 ส่วนผลึกต้น (25) ได้แก่ คุณภาพคณาจารย์ และบุคลากร [15], ระบบการรับและดูแล นิสิต / นักศึกษา และหลักสูตร[10]

4.2.2.2 กระบวนการ (30) ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้ [10], ระบบสนับสนุนการเรียนรู้ [10] และ การบริหารจัดการ [10]

4.2.2.3 ผลลัพธ์ (35) ได้แก่ คุณภาพมหัศจรรย์ [15], คุณภาพผลงานวิจัยระดับชาติ และ นานาชาติ [10] และคุณภาพหน่วยงานวิจัย [10]

ทั้ง 3 ส่วน 9 ตัวบ่งชี้ คิดเป็นคะแนนเต็ม 100 คะแนน ตามกรอบมาตรฐานตารางที่ 4.2 และ แต่ละ ตัวบ่งชี้หลักประกอบด้วยตัวบ่งชี้รอง ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.1 กรอบมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และน้ำหนักคะแนน สำหรับระดับปริญญาศึกษา

	มาตรฐาน และตัวบ่งชี้	คะแนน
1	ผลงานสถาบันการศึกษา	400
	1.1 คุณภาพบัณฑิต	200
	1.2 คุณภาพผลงานวิจัย/ งานสร้างสรรค์	150
	1.3 คุณภาพงานบริการวิชาการ และบริการสังคม	50
2	คณาจารย์ และบุคลากร	150
	2.1 สัดส่วนความสามารถคณาจารย์ (คุณวุฒิการศึกษา)	60
	2.2 การธำรงรักษาคณาจารย์	40
	2.3 ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร	50
3	นิสิต / นักศึกษา	100
	3.1 การรับนิสิต	30
	3.2 กิจกรรมนิสิต	40
	3.3 ความร่วมมือของศิษย์เก่า กับสถาบัน	30
4	กระบวนการเรียนรู้	130
	4.1 การเรียนการสอน	30
	4.2 หลักสูตร	50
	4.3 โครงสร้างพื้นฐาน และสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน	20
	4.4 งานวิจัย / นวัตกรรมการเรียนการสอน	30
5	ระบบการบริหารจัดการ	140
	5.1 ภาวะผู้นำ	25
	5.2 การวางแผนกลยุทธ์	25
	5.3 ระบบประกันคุณภาพภายใน	20
	5.4 ความมีเสถียรภาพทางการเงิน	25
	5.5 ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ ของการจัดการ	15
	5.6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	15
	5.7 เสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม	15
6	ระบบสนับสนุน การบริหาร และจัดการความรู้	80
	6.1 ระบบสนับสนุนการเรียนรู้	60
	6.2 ระบบสนับสนุนการบริหาร	20

ตารางที่ 4.2 กรอบมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และน้ำหนักคะแนน สำหรับระดับบัณฑิตศึกษา

	มาตรฐาน และตัวบ่งชี้	คะแนน
7	บัณฑิตศึกษา	100
	7.1 คุณภาพบัณฑิต	15
	7.2 คุณภาพผลงานวิจัยระดับชาติ / นานาชาติ	10
	7.3 คุณภาพหน่วยวิจัย (RU)	10
	7.4 คุณภาพคณาจารย์ และบุคลากร	15
	7.5 ระบบการรับ และดูแลนิสิต / นักศึกษา	10
	7.6 หลักสูตรบัณฑิตศึกษา	10
	7.7 กระบวนการเรียนรู้	10
	7.8 ระบบสนับสนุนการเรียนรู้และงานวิจัย	10
	7.9 การบริหารจัดการบัณฑิตศึกษา	10
	คะแนนรวม	100

ตารางที่ 4.3 แสดงตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองของมาตรฐานระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
1. ด้านผลงานสถาบัน การศึกษา	1.1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	1.1.1 เปอร์เซนต์การได้งานทำ และหรือ การเข้าศึกษาต่อของบัณฑิต 1.1.2 ระดับความพอใจต่อความ สามารถของบัณฑิตของผู้ประกอบการ / เจ้าของกิจการ 1.1.3 สัดส่วนบัณฑิตที่ได้รับการ ยอมรับ ในตำแหน่งผู้บริหาร หรือ ผู้เชี่ยวชาญในองค์กรภายนอก 1.1.4 บัณฑิตที่ได้รับการยกย่อง/ รางวัล ในหน้าที่การงาน /สังคม ใน ระดับประเทศ หรือ นานาชาติ 1.1.5 ความสามารถในการสื่อสาร ภาษาไทยและระดับความรู้ภาษาที่ 2 ของบัณฑิต เช่น ภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาอื่นๆ

ตารางที่ 4.3 แสดงตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองของมาตรฐานระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
1. ด้านผลงานสถาบัน การศึกษา (ต่อ)	1.2 คุณภาพผลงานวิจัย/ งาน สร้างสรรค์	1.2.1 จำนวนบทความที่ตีพิมพ์ ต่อ จำนวนอาจารย์ประจำทุกระดับ 1.2.2 จำนวนผลงานวิจัย/ งาน สร้างสรรค์ ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ภายในประเทศ ต่ออาจารย์ประจำทุ กระดับ 1.2.3 จำนวนผลงานวิจัย/ งาน สร้างสรรค์ ที่ได้รับการยอมรับระดับ สากล ว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จริงต่ออาจารย์ประจำทุกระดับ
	1.3 คุณภาพงานบริการวิชาการ และบริการสังคม	1.3.1 จำนวนงานบริการวิชาการที่ สะท้อนความรู้จากหลักสูตรวิชาการ/ งานวิจัย สู่สังคม 1.3.2 จำนวนกิจกรรม / โครงการ ที่ให้บริการวิชาการแก่ประชาชน และ สังคม โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ได้จริง 1.3.3 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ วิชาการ และบริการสังคม 1.3.4 จำนวนการเป็นกรรมการวิชาการ / วิชาชีพ / กรรมการวิทยานิพนธ์ ภายนอกสถาบัน ต่อ อาจารย์ประจำ ทั้งหมด
2. ด้านคณาจารย์ และบุคลากร	2.1 สัดส่วนความสามารถของ คณาจารย์ (คุณวุฒิการศึกษา)	2.1.1 สัดส่วนคุณวุฒิของ คณาจารย์ ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี 2.1.2 จำนวนอาจารย์ที่ได้รับรางวัลทาง วิชาการ หรือยกย่องจากสังคม

ตารางที่ 4.3 แสดงตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองของมาตรฐานระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
2. ด้านคณาจารย์ และบุคลากร (ต่อ)	2.2 การธำรงรักษาคณาจารย์	2.2.1 สัดส่วนตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ที่ดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ : รองศาสตราจารย์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ : อาจารย์ 2.2.2 ผลการประเมิน การทำงานของคณาจารย์ในสถาบัน 2.2.3 อัตราการเข้าออกของคณาจารย์
	2.3 ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร	2.3.1 งบประมาณที่ใช้ในการสรรหาบุคลากร / จำนวนบุคลากรที่บรรจุเข้าทำงาน 2.3.2 จำนวนเงินที่ใช้ในการฝึกอบรมจริง / จำนวนเงินที่จัดสรรให้ในงบประมาณการฝึกอบรม 2.3.3 ผลการประเมินการทำงานของบุคลากรในสถาบัน 2.3.4 อัตราการเข้าออกของบุคลากร
3. ด้านนิสิต / นักศึกษา	3.1 การรับนิสิต	3.1.1 ระดับเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPA) x ลำดับของโรงเรียนที่คิดแบบถ่วงน้ำหนัก (GPA x Wt โรงเรียน) 3.1.2 ระดับคะแนน Percentile เมื่อคิดรวมทั้งประเทศ 3.1.3 ระบบการรับนิสิต/ นักศึกษา 3.1.4 ผลการรับ นักเรียนที่ผ่านการรับโดยพิจารณาจากความสามารถพิเศษ

ตารางที่ 4.3 แสดงตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองของมาตรฐานระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
3. ด้านนิสิต / นักศึกษา (ต่อ)	3.2 กิจกรรมนิสิต / นักศึกษา	3.2.1 จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างนิสิต / นักศึกษา 3.2.2 จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดทักษะความรู้ นอกห้องเรียน 3.2.3 จำนวนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม
	3.3 ความร่วมมือของศิษย์เก่า กับสถาบันการศึกษา	3.3.1 ร้อยละของศิษย์เก่าที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกของสมาคมศิษย์เก่าของแต่ละสถานศึกษา 3.3.2 จำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยศิษย์เก่า เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน งานวิจัย และหรือสนับสนุนนิสิต / นักศึกษา
4. ด้านกระบวนการเรียนรู้ และ การวิจัย	4.1 การเรียนการสอน	4.1.1 ผลการประเมินในแต่ละรายวิชา ผ่านการตอบแบบสอบถามโดย นิสิต / นักศึกษา 4.1.2 ความน่าเชื่อถือของระบบการประเมินผลการเรียนและระบบการถ่ายโอนหน่วยกิตรายวิชาทั้งภายใน ภายนอกสถาบัน 4.1.3 ผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 4.1.4 ผลสัมฤทธิ์ตามรายละเอียด และแผนการสอนของแต่ละรายวิชา
	4.2 หลักสูตร	4.2.1 หลักสูตรผ่านการยอมรับในระดับชาติ หรือ นานาชาติ (Program Accreditation) 4.2.2 ผลการทบทวนหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเป็นระยะๆหลังการประเมินแล้ว

ตารางที่ 4.3 แสดงตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองของมาตรฐานระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
4. ด้านกระบวนการเรียนรู้ และการวิจัย (ต่อ)	4.3 โครงสร้างพื้นฐาน และ สภาพแวดล้อมการเรียนการสอน	4.3.1 โครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องใน ด้านสุขอนามัย และความปลอดภัย 4.3.2 การดำเนินการเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ และบรรยากาศในการ เรียนรู้
	4.4 งานวิจัย และนวัตกรรมการ เรียนการสอน	4.4.1 นวัตกรรมของหลักสูตร และ หรือการเรียนการสอนให้ทันต่อพล วัตรของโลก 4.4.2 การดำเนินการศึกษา หรือวิจัย เพื่อการปรับเปลี่ยน หลักสูตร และหรือ การเรียนการสอน 4.4.3 สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ ผลงานวิจัย/ งานสร้างสรรค์ 4.4.4 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัย/ งานสร้างสรรค์ภายในสถาบัน ต่อ อาจารย์ประจำทุกระดับ 4.4.5 จำนวนเงินสนับสนุน ผลงานวิจัย/ งานสร้างสรรค์ภายนอก สถาบัน ต่ออาจารย์ประจำทุกระดับ
5. ด้านระบบการบริหาร จัดการ	5.1 ภาวะผู้นำ	5.1.1 สภามหาวิทยาลัยและผู้บริหารมี วิสัยทัศน์ที่ขับเคลื่อนพันธกิจและ สามารถสะท้อนถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ และนำไปสู่เป้าหมายของ การบริหารจัดการได้ 5.1.2 สามารถถ่ายทอดค่านิยม และ ทิศทางทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ของสถาบันอุดมศึกษาและนำไปสู่การ ปฏิบัติจริง

ตารางที่ 4.3 แสดงตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองของมาตรฐานระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
5. ด้านระบบการบริหารจัดการ (ต่อ)	5.1 ภาวะผู้นำ (ต่อ)	<p>5.1.3 มีความสามารถในการจัดการทรัพยากร (เช่น งบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน คณาจารย์ และบุคลากร เป็นต้น)</p> <p>5.1.4 มีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งปรับปรุงสถาบันให้ก้าวหน้าขึ้น</p> <p>5.1.5 มีมนุษยสัมพันธ์กับทุกระดับทั้งคณาจารย์ บุคลากร นิสิต / นักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถาบัน</p> <p>5.1.6 แสดงผลการประเมินของผู้บริหารในระดับต่างๆอย่างมีระบบ</p>
	5.2 การวางแผนกลยุทธ์	<p>5.2.1 กำหนดแผนกลยุทธ์ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ</p> <p>5.2.2 กำหนดทิศทางของแผนกลยุทธ์ ให้นำไปปฏิบัติที่ชัดเจนระบุผู้รับผิดชอบ และทรัพยากรสนับสนุน</p> <p>5.2.3 ประเมินผลการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์</p> <p>5.2.4 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข แผนกลยุทธ์</p>
	5.3 ระบบประกันคุณภาพภายใน	<p>5.3.1 ผลสัมฤทธิ์ของระบบ และกลไกในการประกันคุณภาพภายใน</p> <p>5.3.2 นำระบบประกันคุณภาพภายในไปประยุกต์ใช้ ในการบริหารจัดการ</p> <p>5.3.3 ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) หลังจากได้รับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพแล้ว</p> <p>5.3.4 ผลที่ได้รับจากการที่นิสิต/นักศึกษามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน</p>
	5.4 ความมีเสถียรภาพทางการเงิน	<p>5.4.1 สภาพคล่องทางการเงิน</p> <p>5.4.2 จำนวนรายรับพอเพียงต่อรายจ่าย</p> <p>5.4.3 การเพิ่มแหล่งที่มาของรายรับ</p>

ตารางที่ 4.3 แสดงตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองของมาตรฐานระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
5. ด้านระบบการบริหารจัดการ (ต่อ)	5.4 ความมีเสถียรภาพทางการเงิน (ต่อ)	5.4.4 วิเคราะห์ความคุ้มค่าของจำนวนเงินที่ใช้ไป 5.4.5 ผลการตรวจสอบบัญชีจากองค์กรภายนอกเปรียบเทียบย้อนหลัง 3 ปี
	5.5 ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของการจัดการ	5.5.1 ลดภาระด้านการบริหารของอาจารย์ให้น้อยลง 5.5.2 จัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ 5.5.3 ลดจำนวนนิสิต / นักศึกษา ที่ออกกลางคัน
	5.6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	5.6.1 ผลสัมฤทธิ์ของการจัดกิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม 5.6.2 ความภาคภูมิใจของ ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร และนิสิตนักศึกษา ที่มีจากการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นรากเหง้าซึ่งสถาบันได้ส่งสมมา 5.6.3 สืบสานศิลปะและวัฒนธรรมไทยอย่างเด่นชัด
	5.7 เสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม	5.7.1 ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร ดำเนินงานอย่างมีธรรมาภิบาล (Good Governance) 5.7.2 ปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษาปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณ (Code of Ethics) 5.7.3 ติดตามและประเมินผลที่ได้รับจากการเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรมในข้อ 5.7.1 และ 5.7.2

ตารางที่ 4.3 แสดงตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองของมาตรฐานระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
6. ระบบสนับสนุนการบริหาร และจัดการความรู้ (ค่อ)	6.1 ระบบสนับสนุนการเรียนรู้	<p>6.1.1 ผลการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้สำหรับคณาจารย์และนิสิตนักศึกษา</p> <p>6.1.2 พัฒนาการของการจัดการในเรื่องจำนวนคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับคณาจารย์และนิสิตนักศึกษา</p> <p>6.1.3 การพัฒนาห้องสมุดสู่ระบบดิจิทัล</p> <p>6.1.4 จำนวนหนังสือแต่ละประเภทในห้องสมุด หรือ การเชื่อมโยงเครือข่ายพอเพียงต่อความต้องการและเป็นปัจจุบัน</p> <p>6.1.5 การเชื่อมโยงเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ</p> <p>6.1.6 ห้องปฏิบัติการทันสมัย และเพียงพอต่อความต้องการ</p>
	6.2 ระบบสนับสนุนการบริหาร	<p>6.2.1 การนำระบบสารสนเทศ มาใช้ในการบริหารจัดการ</p> <p>6.2.2 พัฒนาการการจัดการจำนวนคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ให้เพียงพอสำหรับผู้บริหารและบุคลากร</p> <p>6.2.3 โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมและเพียงพอสำหรับงานบริหาร</p>

4.2.2 มาตรฐานสำหรับระดับบัณฑิตศึกษา

กรณีที่สถานศึกษานำจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในระดับมหาวิทยาลัย และระดับสาขา / คณะวิชา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะใช้มาตรฐานที่ 7 ด้านบัณฑิตศึกษาในการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย 9 ตัวบ่งชี้ โดยมีคะแนนรวม 100 คะแนน ตามกรอบมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ ดังตารางที่ 4.2 นอกจากตัวบ่งชี้หลักแล้ว ยังมีการกำหนดตัวบ่งชี้รอง ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองของมาตรฐานระดับบัณฑิตศึกษา

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
7. บัณฑิตศึกษา	7.1 คุณภาพของบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา	<p>7.1.1 การได้งานทำ หรือ การปรับตำแหน่ง หรือ การเข้าศึกษาต่อของมหาบัณฑิตทั้งใน และต่างประเทศ หรือ การได้รับทุนการศึกษา</p> <p>7.1.2 การได้งานทำ หรือ การปรับตำแหน่งของผู้จบระดับปริญญาเอก</p> <p>7.1.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อความรู้ความสามารถของบัณฑิต</p> <p>7.1.4 บัณฑิตที่มีตำแหน่งในระดับบริหาร หรือ ได้รับการยอมรับจากสังคมในและ/หรือต่างประเทศ</p> <p>7.1.5 บทความจากสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือยกย่องในระดับชาติหรือนานาชาติ</p> <p>7.1.6 ระดับความสามารถในการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาอื่นๆ ในระดับที่สากลยอมรับ</p>

ตารางที่ 4.4 แสดงตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองของมาตรฐานระดับบัณฑิตศึกษา

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
	7.2 คุณภาพงานวิจัยระดับนานาชาติ	<p>7.2.1 จำนวนบทความ หรืองานวิจัย งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์ในระดับประเทศ ต่อจำนวนอาจารย์ประจำทุกระดับ</p> <p>7.2.2 จำนวนบทความ หรืองานวิจัย/สร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ ต่อจำนวนอาจารย์ประจำทุกระดับ</p> <p>7.2.3 จำนวนบทความ หรืองานวิจัย/งานสร้างสรรค์ที่ได้รับรางวัลในระดับชาติ/นานาชาติต่อ จำนวนอาจารย์ประจำทุกระดับ</p> <p>7.2.4 งานวิจัย/งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการยอมรับว่ามีประโยชน์ นำไปประยุกต์ใช้ได้จริงทั้งใน และต่างประเทศ พร้อมทั้งมีการจดลิขสิทธิ์ หรือสิทธิบัตร</p> <p>7.2.5 บทความหรืองานวิจัย/งานสร้างสรรค์มีการแลกเปลี่ยน/รับการอ้างอิงในระดับชาติ/นานาชาติ</p>
	7.3 คุณภาพหน่วยวิจัย และสนับสนุนงานวิจัย(RU)	<p>7.3.1 มีผู้เชี่ยวชาญประจำและการประสาน และร่วมมือด้านงานวิจัยกับหน่วยงานวิจัยในระดับชาติ/นานาชาติ</p> <p>7.3.2 อุปกรณ์-เครื่องมือ มีความทันสมัย และเพียงพอต่อจำนวนนักวิจัย</p> <p>7.3.3 ห้องปฏิบัติการมีความทันสมัย มีระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดการ</p>

ตารางที่ 4.4 แสดงตัวชี้วัดหลัก และตัวชี้วัดย่อยของมาตรฐานระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่	ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย
7. บัณฑิตศึกษา(ต่อ)	7.3 คุณภาพหน่วยวิจัย และสนับสนุนงานวิจัย (ต่อ)	7.3.4 งบประมาณสนับสนุนงานวิจัย และงบที่ใช้ในการจัดซื้ออุปกรณ์ และจัดการห้องปฏิบัติการ ที่ได้รับจากหน่วยงานทั้งใน และต่างประเทศ
	7.4 คุณภาพคณาจารย์	7.4.1 สัดส่วนด้านคุณวุฒิของคณาจารย์ในคณะ / สาขาวิชา คิดเป็นปริญญาเอก : ปริญญาโท และ ศาสตราจารย์ : รองศาสตราจารย์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ : อาจารย์ 7.4.2 สัดส่วนคณาจารย์ประจำภายใน/ภายนอก 7.4.3 จำนวนอาจารย์ที่ได้รับรางวัลหรือการยอมรับในระดับชาติ/นานาชาติ
	7.5 ระบบการรับ และดูแลนิสิต / นักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา	7.5.1 ระบบการรับนิสิต / นักศึกษาชัดเจน โดยพิจารณาคะแนนเฉลี่ย (GPA) ในระดับปริญญาบัณฑิต หรือเทียบเท่าความสามารถตามสาขาวิชาและความสามารถทางภาษาอังกฤษ 7.5.2 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้นิสิต/นักศึกษาเพียงพอและเหมาะสม 7.5.3 สนับสนุนการจัดกิจกรรมและจัดระบบการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในแวดวงการศึกษาให้นิสิต / นักศึกษาทราบ

ตารางที่ 4.4 แสดงตัวชี้วัดหลัก และตัวชี้วัดย่อยของมาตรฐานระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
7. บัณฑิตศึกษา (ต่อ)	7.6 หลักสูตรบัณฑิตศึกษา	7.6.1 หลักสูตรได้รับการรับรอง (program accreditation) จากระดับชาติ/นานาชาติ 7.6.2 หลักสูตรได้รับความร่วมมือ และ/หรือ ได้รับการยอมรับจาก มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ 7.6.3 หลักสูตรที่ทันสมัยและมีการปรับปรุงให้เป็นสหวิทยาการ
	7.7 กระบวนการเรียนรู้	7.7.1 หลักสูตรที่ใช้ประเมินผลการเรียนเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ/นานาชาติ 7.7.2 การจัดการเรียนการสอนเน้นเรียนรู้ด้วยตนเอง 7.7.3 ระบบการถ่ายโอนหน่วยกิตรายวิชาระหว่างสถาบันทั้งใน และต่างประเทศ 7.7.4 ความร่วมมือระหว่างสถาบันทั้งใน และต่างประเทศในกาทำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/งานสร้างสรรค์ 7.7.5 การแลกเปลี่ยนนิสิต/นักศึกษา กับต่างประเทศ
	7.8 ระบบสนับสนุนการเรียนรู้	7.8.1 ผลการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้สำหรับคณาจารย์และนิสิตนักศึกษา 7.8.2 พัฒนาการของการจัดการในเรื่องจำนวนคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับคณาจารย์และนิสิตนักศึกษา 7.8.3 การพัฒนาห้องสมุดสู่ระบบดิจิทัล

ตารางที่ 4.4 แสดงตัวชี้วัดหลัก และตัวชี้วัดย่อยของมาตรฐานระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้รอง
7. บัณฑิตศึกษา (ต่อ)	7.8 ระบบสนับสนุนการเรียนรู้ (ต่อ)	7.8.4 จำนวนหนังสือแต่ละประเภทในห้องสมุด หรือ การเชื่อมโยงเครือข่ายพอเพียงต่อความต้องการและเป็นปัจจุบัน 7.8.5 การเชื่อมโยงเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 7.8.6 ห้องปฏิบัติการทันสมัย และเพียงพอต่อความต้องการและให้สอดคล้องกับงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของอาจารย์และนักศึกษา
	7.9 การบริหารจัดการบัณฑิตศึกษา	7.9.1 สภามหาวิทยาลัยและผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมี การวางแผนกลยุทธ์ และวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนตามพันธกิจการจัดการบัณฑิตศึกษา 7.9.2 ผลสัมฤทธิ์ของระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในซึ่งรวมถึงการมีบทบาทของนิสิต/นักศึกษา 7.9.3 สถานะการเงินของบัณฑิตศึกษา 7.9.4 การบริหารที่ทันสมัย โปร่งใส และไม่เอาเปรียบสังคม

จากตารางที่ 4.3 และ 4.4 พบว่าปริญญาบัณฑิต ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้หลัก และ 82 ตัวบ่งชี้รอง สำหรับมาตรฐานของบัณฑิตศึกษานั้น ประกอบด้วย 9 ตัวบ่งชี้หลัก และ 38 ตัวบ่งชี้รอง ตามลำดับ เพื่อใช้ในการประเมิน และติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และใช้เป็นตัวขับเคลื่อนให้ทุกสถาบันมีการดำเนินงานพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่ความสามารถ และศักยภาพในการแข่งขัน และได้รับการยอมรับ ในระดับสากล

ทั้งนี้มาตรฐาน 7 ประการข้างต้น จะประเมินโดยอาศัยเกณฑ์การประเมินซึ่งแบ่งอยู่ในรูปเปอร์เซ็นต์ ทั้งหมด 6 ระดับ หรือ 6 ช่วงเปอร์เซ็นต์ ตามวงจรคุณภาพของเดมมิง คือ การวางแผน (Plan), การนำไปปฏิบัติ (Do), การตรวจสอบ (Check) และการแก้ไข (Action) หรือที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายว่า “ วงจร PDCA” รวมทั้งพิจารณาการยอมรับว่าอยู่ในระดับประเทศ (National Rating : N_r) หรือนานาชาติ (International Rating : I_r) ซึ่งมีค่าจำกัดความที่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ระดับเกณฑ์คุณภาพ เปอร์เซ็นต์ และความหมายของเกณฑ์ในภาพรวม

ระดับเกณฑ์ คุณภาพ	ช่วง %	ความหมาย
(1 = P)	0 – 10%	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ - ไม่มีความชัดเจนของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - เริ่มมีการวางแผน แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน รวมทั้งไม่มีการนำไปปฏิบัติ
(2 = D)	10 – 30%	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เช่น มีลายลักษณ์อักษร ที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการ - มีการนำไปปฏิบัติในบางส่วน แต่ยังมีข้อบกพร่อง รวมถึงอุปสรรคค่อนข้างมาก - มีการจัดเก็บข้อมูล แต่ยังไม่ได้แยกหมวดหมู่ หรือจัดระบบการเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน
(3 = C)	30 – 50%	<ul style="list-style-type: none"> - มีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบ สามารถตอบสนองความต้องการในบางหัวข้อ - หน่วยงาน / คณะวิชา ส่วนใหญ่ มีการนำไปปฏิบัติ - มีระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ได้จากการปฏิบัติ - เริ่มทำการประเมินผลที่ได้จากการดำเนินงาน
(4 = A)	50 – 70%	<ul style="list-style-type: none"> - มีวิธีการที่เป็นระบบ และมีประสิทธิผล ที่สามารถตอบสนองต่อข้อกำหนดโดยรวม และความต้องการที่สำคัญของการศึกษา - มีการประเมิน วิเคราะห์ และสังเคราะห์ กระบวนการ และผลการดำเนินการ - มีการกำหนดมาตรการแก้ไข ป้องกัน และปรับปรุงการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย พร้อมทั้งนำไปปฏิบัติในบางส่วน
(5 = N _R)	70 – 90%	<ul style="list-style-type: none"> - มีวิธีการที่เป็นระบบ และมีประสิทธิผล ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลาย และความเปลี่ยนแปลงในการศึกษา - มีการนำแนวทาง / มาตรการแก้ไข ป้องกัน และปรับปรุงไปปฏิบัติ - มีกระบวนการประเมิน และกระบวนการปรับปรุงที่เป็นระบบ โดยอาศัยข้อมูลจริง การเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนความรู้ มาเป็นเครื่องมือ ในการวิเคราะห์ และปรับปรุง จนเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ
(6 = I _R)	90 – 100%	<ul style="list-style-type: none"> - มีวิธีการที่เป็นระบบ และมีประสิทธิผล ที่สนองต่อข้อกำหนดต่างๆ ทั้งในภาพรวม และหัวข้อย่อยๆ ทั้งปัจจุบัน และความต้องการที่กำลังเปลี่ยนแปลง - มีการนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ

4.3 การจัดระดับคุณภาพมหาวิทยาลัย และคณะ / สาขาวิชา

สำหรับการจัดระดับของมหาวิทยาลัย และคณะ / สาขาวิชานั้น จะพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการประเมินตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดที่เสนอไว้ข้างต้น ทั้งนี้มีความจำเป็นที่ต้องจำแนกตามลักษณะของการจัดการเรียนการสอนของแต่ละมหาวิทยาลัย รวมทั้งในระดับของคณะ / สาขาวิชา ซึ่งมีรายละเอียดและวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นแตกต่างกันออกไป สำหรับข้อกำหนด และรายละเอียดของเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับแต่ละประเภทของมหาวิทยาลัย และคณะ / สาขาวิชานั้น สมศ. หรือสมาคมวิชาการที่เกี่ยวข้องควรทำการวิจัย และพัฒนาต่อไป

4.3.1 การแบ่งประเภทสถาบันการศึกษา

สำหรับประเภทสถาบันศึกษานั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ

4.3.1.1 สถาบันการศึกษาที่ให้ความสำคัญด้านการเรียนการสอน (Teaching University) แบ่งเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

- แหล่งเรียนรู้ระดับสากล (International Knowledge Institute) หมายถึงสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนในระดับนานาชาติ ซึ่งมีภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง เพื่อรองรับนักศึกษาทั้งภายใน และต่างประเทศ เช่น Asian Institute of Technology (AIT)
- แหล่งเรียนรู้ระดับท้องถิ่น (Local Knowledge Institute) เป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในแต่ละจังหวัดด้วยวัตถุประสงค์เพื่อรองรับนักศึกษาภายในจังหวัดนั้นๆ
- แหล่งเรียนรู้เฉพาะสาขาวิชาชีพ (Professional Knowledge Institute) เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะทาง เช่น สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หรือ NIDA เป็นสถาบันที่มุ่งเน้นด้านการพัฒนาการบริหาร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตต่างๆ มุ่งเน้นด้านเทคโนโลยี เป็นต้น
- แหล่งเรียนรู้หลายสาขา (Comprehensive University) เป็นลักษณะสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ในประเทศ ที่มีหลายคณะ / สาขาวิชา เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น

4.3.1.2 สถาบันการศึกษาที่ให้ความสำคัญด้านการวิจัย (Research University) แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ

- งานวิจัยระดับสากล (International Research University) ซึ่งเน้นสิ่งตีพิมพ์ งานวิจัย ในวารสาร หรือในที่ประชุมสากล
- งานวิจัยประยุกต์ท้องถิ่น (Local Applied Research University) เน้นงานวิจัยประยุกต์ หรืองานสร้างสรรค์ หรือสิ่งประดิษฐ์ ใช้ในท้องถิ่น

4.3.2 ประเภทคณะวิชา / สาขาวิชา

ในส่วนของคณะวิชา / สาขาวิชานั้น International Standard Classification of Education (ISCED) ซึ่งเป็นหน่วยงานในระดับสากล ได้ทำการแบ่งไว้ 10 สาขา ในขณะที่ประเทศไทย โดยสภาวิจัยแห่งชาติ ได้

แบ่งออกเป็น 12 สาขา แสดงดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบการแบ่งคณะวิชา / สาขาวิชาของประเทศไทย และ ISCED

คณะวิชา / สาขาวิชา ของประเทศไทย	คณะวิชา / สาขาวิชาของ ISCED
สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ และคณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์	แพทยศาสตร์ และวิชาเกี่ยวข้องกับสุขภาพ
สาขาวิทยาศาสตร์เคมี และเภสัช	วิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์
สาขาเกษตรศาสตร์ และชีววิทยา	เกษตรศาสตร์ วนศาสตร์ และการประมง
สาขาวิศวกรรมศาสตร์ และอุตสาหกรรมวิจัย	วิศวกรรมศาสตร์
สาขาปรัชญา	มนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา
สาขานิติศาสตร์	นิติศาสตร์
สาขาสังคมวิทยา	สังคมศาสตร์
สาขาการศึกษา	ศึกษาศาสตร์ และการฝึกหัดครู
สาขาเศรษฐศาสตร์	วิชาอื่นๆ
สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และนิเทศศาสตร์	
สาขารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์	

ทั้ง 12 สาขาข้างต้น ยังประกอบด้วยกลุ่มวิชาการต่างๆ (รายละเอียด www.nrct.net) ควรใช้ 6 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ที่นำเสนอไว้ เป็นเกณฑ์ในการประเมิน โดยอนุโลมเป็นขอบเขตของระบบคุณภาพ สาขาวิชาได้ตามแต่ละลักษณะของสาขาวิชา และอาจปรับนัยสำคัญของคะแนนตามน้ำหนักที่สมาคมวิชาชีพ หรือวิชาการนั้น เห็นสมควร และเป็นผู้กำหนด ทั้งนี้การจัดลำดับหลังการประเมินของ สมศ. / สมาคมวิชาชีพ ควรเป็นไปตามเฉพาะแต่ละสาขาวิชา ในประเภทเดียวกัน

นอกจากนี้ เมื่อจัดเข้าตามประเภทเรียบร้อยแล้ว จึงนำคะแนนมาจัดอันดับ (Ranking) เรียงจาก มากสุด ไปน้อยสุด 5 อันดับแรก (Top 5) หรือ 10 อันดับแรก (Top 10) ในประเภทของมหาวิทยาลัยนั้น

4.3.3 ตัวอย่างการจัดลำดับ

จากการประเมินรอบใหม่ของสมศ. ในมหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่ง คือ ก ข และ ค ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาบัณฑิต และมหาบัณฑิต โดยมหาวิทยาลัย ก นั้น จะเน้นการสร้างบัณฑิตที่มีความสามารถด้านเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย ข เน้นการพัฒนาบัณฑิตในเรื่องของการบริหารจัดการ ส่วน

มหาวิทยาลัย ค ให้ความสำคัญกับการพัฒนางานวิจัย และสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าแต่ละได้รับคะแนนจากการประเมินจากมาตรฐานต่างๆ ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงตัวอย่างผลการประเมินมหาวิทยาลัย ก ข และค ในระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่ และตัวชี้วัด	มหาวิทยาลัย ก	มหาวิทยาลัย ข	มหาวิทยาลัย ค	คะแนนเต็ม
1. ด้านผลงานสถาบันการศึกษา	320	190	250	400
1.1 คุณภาพบัณฑิต	170	100	90	200
1.2 คุณภาพงานวิจัย	100	55	130	150
1.3 คุณภาพงานบริการวิชาการ และบริการสังคม	50	35	30	50
2. ด้านคณาจารย์ และบุคลากร	100	100	105	150
2.1 สัดส่วนความสามารถคณาจารย์ (คุณวุฒิการศึกษา)	45	40	45	60
2.2 สัดส่วนตำแหน่งทางวิชาการของ คณาจารย์	30	30	35	40
2.3 ประสิทธิภาพการทำงานของ บุคลากร	25	30	25	50
3. ด้านนิสิต / นักศึกษา	78	82	80	100
3.1 การรับนิสิต	25	27	27	30
3.2 กิจกรรมนิสิต	30	33	28	40
3.3 ความร่วมมือของศิษย์เก่า กับ สถาบัน	23	22	25	30
4. ด้านกระบวนการเรียนรู้	123	113	121	150
4.1 การเรียนการสอน	35	30	34	40
4.2 หลักสูตร	32	33	30	40
4.3 โครงสร้างพื้นฐาน และ สภาพแวดล้อมการเรียนการสอน	17	16	17	20
4.4 งานวิจัย / นวัตกรรม การเรียนการสอน	24	22	27	30
4.5 กิจกรรมการเรียนรู้ของนิสิต	15	12	13	20

ตารางที่ 4.5 แสดงตัวอย่างผลการประเมินมหาวิทยาลัย ก ข และค ในระดับปริญญาบัณฑิต

มาตรฐานที่ และตัวชี้วัด	มหาวิทยาลัย ก	มหาวิทยาลัย ข	มหาวิทยาลัย ค	คะแนนเต็ม
5. ด้านระบบการบริหารจัดการ	81	86	82	120
5.1 ภาวะผู้นำ	25	26	26	30
5.2 การวางแผนกลยุทธ์	8	9	8	10
5.3 ระบบประกันคุณภาพภายใน	17	17	17	20
5.4 ความมีเสถียรภาพทางการเงิน	18	17	18	20
5.5 ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ของการจัดการ	8	8	7	10
5.6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	10	13	10	15
5.7 เสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม	12	13	13	15
6. ด้านระบบสนับสนุน การบริหาร และ จัดการความรู้	70	62	67	80
6.1 ระบบสนับสนุนการเรียนรู้	57	50	53	60
6.2 ระบบสนับสนุนการบริหาร	13	12	14	20
7. ด้านบัณฑิตศึกษา	73	69	73	100
7.1 คุณภาพมหาบัณฑิต	11	10	10	15
7.2 คุณภาพผลงานวิจัยระดับนานาชาติ	6	5	7	10
7.3 คุณภาพหน่วยงานวิจัย และสนับสนุนงานวิจัย	6	6	7	10
7.4 คุณภาพคณาจารย์	13	13	13	15
7.5 ระบบการรับ และดูแลนิสิต/นักศึกษา	8	7	8	10
7.6 หลักสูตร	12	11	11	15
7.7 กระบวนการเรียนรู้	3	3	3	5
7.8 ระบบสนับสนุนการเรียนรู้	7	7	7	10
7.9 การบริหารจัดการ	7	7	7	10

จากตารางสามารถสรุปได้ว่า

- เรียงลำดับมหาวิทยาลัยที่มีคะแนนสูงสุด ไปต่ำสุด คือ มหาวิทยาลัย ก(862) มหาวิทยาลัย ค (795) และมหาวิทยาลัย ข (719)
- อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเฉพาะคะแนนจากมาตรฐานที่ 1 ผลงานสถาบัน สามารถจำแนกได้ว่า มหาวิทยาลัย ก และมหาวิทยาลัย ข เป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นด้านการเรียนการสอน เนื่องจากมีคะแนนจากการประเมินคุณภาพบัณฑิต สูงกว่าคุณภาพงานวิจัย ในขณะที่ มหาวิทยาลัย ค มุ่งเน้นด้านการวิจัย เนื่องจากมีคะแนนจากการประเมินคุณภาพงานวิจัย สูงกว่าคุณภาพบัณฑิต เป็นต้น

4.4 สรุปและวิจารณ์

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ถือได้ว่าเครื่องมือที่เรียกว่า “การประกันคุณภาพ” เข้ามามีบทบาทสำคัญในอุตสาหกรรมการศึกษาในนานานประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน ภูมิภาคยุโรป รวมถึงภูมิภาคอื่นๆ โดยเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ (Synergy) ระหว่างรัฐ และเอกชน สร้างความชัดเจนให้เกิดขึ้นกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งภายใน และภายนอก ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมิน รวมถึงการนำกลไกต่างๆมาใช้เป็นตัวขับเคลื่อนให้การดำเนินการดังกล่าวประสบความสำเร็จ ทั้งภายในภูมิภาค และระหว่างภูมิภาค ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

4.4.1 ประวัติความเป็นมาของระบบประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศ หรือภูมิภาคต่างๆ

4.4.1.1 ประเทศไทย

จุดเริ่มต้นที่สำคัญคือ การที่ทบวงมหาวิทยาลัย (สกอ. ในปัจจุบัน) ประกาศนโยบายด้านประกันคุณภาพไว้ใน พรบ.การศึกษา พ.ศ.2542 แก้ไข พ.ศ.2545 และ มีการประเมินภายนอกจาก สมศ.ทำให้สถานศึกษาต่างๆ ต้องให้ความสำคัญ และดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัย ดังนั้นเมื่อมีการจัดประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการเรื่องนี้ โดยองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สมศ. จึงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน ในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรประชุม เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาระบบ และกลไก รวมถึงอุปสรรคต่างๆในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

4.4.1.2 ภูมิภาคอาเซียน

สำหรับ การประกันคุณภาพ ในประเทศสมาชิกของอาเซียนนั้นถือเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ ส่วนใหญ่เป็นไปตามกลไกของรัฐ อย่างไรก็ตามจาก การประชุม ASEAN Summit ทำให้เกิดความ

ร่วมมือที่เรียกว่า “ASEAN University Network : AUN” พร้อมทั้งมีการจัดตั้งองค์กร AUN เพื่อเป็นศูนย์กลางในการบริหารและประสานงานมหาวิทยาลัยสมาชิก โดยจัดการประชุมทั้งหมด 9 ครั้งตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ.2547 และปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกทั้งสิ้น 17 แห่ง จาก 10 ประเทศ สมาชิกอาเซียน และเพื่อสร้างความเป็นรูปธรรมของข่ายงาน ทำให้มีการพัฒนา AUN-QA Guideline ขึ้น และผ่านการรับรองจากคณะกรรมการของ AUN เรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้แทนการศึกษาของภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้คณะกรรมการของ AUN มีเป้าหมายที่จะเพิ่มจำนวนมหาวิทยาลัยสมาชิก และผลักดันให้เกิดการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตภายในภูมิภาคอาเซียน (ACTS) ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากภูมิภาคยุโรป

4.4.1.3 ภูมิภาคยุโรป

ภูมิภาคยุโรป ถือเป็นแม่บทในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีจุดเริ่มจากข้อตกลงที่เรียกว่า Bologna Process ทำให้เกิดข่ายงานความร่วมมือภูมิภาคยุโรปสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือ ENQA และถูกใช้เป็นตัวขับเคลื่อน ให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยตลอด 5 ปีที่ผ่านมา ภูมิภาคยุโรปผลักดันให้เกิดการถ่ายโอนหน่วยกิต (ECTS) ในช่วงทดลองใช้ (ประมาณ 2 ปี) มีมหาวิทยาลัยที่ทำการแลกเปลี่ยนหน่วยกิต ประมาณ 126 แห่ง นอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยง และร่วมมือกับอาเซียน ภายใต้ โครงการความร่วมมือข่ายงานยุโรป และอาเซียน (ASEAN-EU UNIVERSITY NETWORK PROGRAMME : AUNP) เพื่อสร้างความสัมพันธ์แบบข้ามทวีป

4.4.1.4 ภูมิภาคอื่นๆ

สำหรับภูมิภาคและประเทศอื่น ๆ นั้น มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเช่นกัน ที่มองเห็นรูปเป็นร่างชัดเจน เช่น ประเทศออสเตรเลีย ถือว่าการประกันคุณภาพเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของรัฐบาลกลาง และรัฐบาลแต่ละรัฐ มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน พร้อมทั้งจัดตั้งหน่วยงานประกันคุณภาพของออสเตรเลีย (Australian University Quality Agency : AUQA) อาจกล่าวได้ว่าการดำเนินการประกันคุณภาพของประเทศออสเตรเลียเป็นการดำเนินการที่ครบวงจร มีความเชื่อมโยง ผูกยึด และตรวจสอบซึ่งกันและกัน สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา มีการตั้งรางวัลที่เรียกว่า Malcolm Baldrige National Quality Award : 2002 ขึ้น เพื่อมอบให้กับสถานศึกษาที่ผ่านหลักเกณฑ์เพื่อสร้างความเป็นเลิศ 7 หลักเกณฑ์ นอกจากนี้ในทวีปอเมริกากลาง ทวีปเอเชีย มีการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ในลักษณะข่ายงานความร่วมมือ ของประเทศต่างๆ ภายในภูมิภาค

4.4.1.5 เครือข่ายงานนานาชาติ (INQA/AHE)

เป็นการรวมตัวของข่ายงานด้านการประกันคุณภาพของภูมิภาค หรือ ประเทศต่างๆ เช่น ข่ายงานย่อยเอเชีย แปซิฟิก, ข่ายงานของตัวแทนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของยุโรปกลาง และยุโรปตะวันออก (CEE) เป็นต้น ทำให้เกิดการรวมตัวระหว่างข่ายงานต่างๆ เป็นข่ายงานความร่วมมือด้านประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษานานาชาติ (INQA/AHE) ซึ่งได้จัดการประชุมไปแล้ว 2 ครั้ง เพื่อหารือกันเกี่ยวกับข้อกำหนด และมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งระบบการรับรองวิทยฐานะในระดับชาติ ภูมิภาค และทั่วโลก

4.4.1.6 UNESCO

กิจกรรมที่สำคัญของ UNESCO นั้น คือการจัดการประชุมขึ้นอย่างเป็นทางการ 2 ครั้ง เพื่อปรึกษาหารือในเรื่องการรับรองวิทยฐานะ และการกำหนดคุณสมบัติในการศึกษาอุดมศึกษา นานาชาติ ในแต่ละครั้งที่จัดการประชุม มีผู้เข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 100 – 200 คน จากผู้แทนกว่า 100 ประเทศ ส่งผลให้เกิด การค้นคว้าในหลายๆ ประเทศทั้งที่เป็นสมาชิก และไม่ใช่สมาชิก โดยจะมีการแบ่งหัวข้อ และเนื้อหาจากการ ประชุมหลัก เป็นวาระการประชุมย่อยอีกไม่น้อยกว่า 2-3 หัวข้อ ตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ทำให้การ ประกันคุณภาพการศึกษา สร้างความเคลื่อนไหว ให้เกิดขึ้นพร้อมกันในนานาประเทศ

4.4.2 ข้อมูลเปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพ ระหว่างประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน และกลุ่มทวีป ยุโรป

4.4.2.1 การเปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพภายใน

สำหรับระบบประกันคุณภาพภายในนั้น ถือเป็นเรื่องใหม่ของแต่ละประเทศ และทุกภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน แม้แต่ภูมิภาคยุโรปก็ตาม เนื่องจากวัฒนธรรมในการประกัน คุณภาพของทั้ง 3 ภูมิภาคนั้น ได้รับการผลักดัน และกระตุ้นจากรัฐเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งอิทธิพลจากการ ประกันคุณภาพภายนอก ส่งผลให้มีการปฏิบัติเพียงบางหัวข้อ บางจุด บางประเด็นที่แต่ละสถาบันมุ่งเน้นที่ จะพัฒนา ไม่ใช่ดำเนินการในภาพรวมของสถาบัน เช่น ในภูมิภาคยุโรป ดำเนินการเฉพาะการปรับปรุงการ รับรองหลักสูตร (Programme Accreditation) แต่ยังไม่มีการดำเนินการในระดับการรับรองสถาบัน (Institute Accreditation) อย่างไรก็ตาม ผลจากการประเมินภายนอกทำให้มหาวิทยาลัยต่างๆ เริ่มให้ความสำคัญ และ ตื่นตัวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเหตุให้ภาครัฐ หรือหน่วยงานราชการ ต้องประกาศ เป็นกฎหมาย หรือข้อกำหนดต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปอย่างทั่วถึง และเสมอภาคในทุกๆ มหาวิทยาลัย เช่น ประเทศไทย มีการกำหนดเป็นนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ในพรบ.การศึกษา พ.ศ.2542 แก้ไข พ.ศ.2545, ประเทศญี่ปุ่น ประกาศให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2547 เป็นต้น

4.4.2.2 การเปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายนอกของทั้ง 3 ภูมิภาค มีการดำเนินการมาได้ระยะหนึ่งแล้ว แต่ สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินเพียงระดับของหลักสูตร (Programme Accreditation) เท่านั้น ยังไม่มีการ ดำเนินการในระดับสถาบัน (Institute Accreditation) เว้นแต่บางมหาวิทยาลัยในยุโรป และสหรัฐอเมริกา เท่านั้นที่มีการประเมินในระดับสถาบัน แต่ยังไม่ครอบคลุมองค์ประกอบอย่างแท้จริง เช่น ภูมิภาคยุโรป มีการ พัฒนา European Quality Award เพื่อเป็นแรงจูงใจให้มหาวิทยาลัยต่างๆ ดำเนินการประกันคุณภาพ ขณะที่ สหรัฐอเมริกา มีการพัฒนามาตรฐานการประเมินภายนอกมาจาก Malcolm Baldrige National Quality Award : 2002 ดังนั้นคาดว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกยังคงมีความตื่นตัวอีกอย่างน้อย 5 ปี

4.4.2.3 กลไกการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

อาจกล่าวได้ว่า รัฐบาลของทั้ง 3 ภูมิภาค มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาภาคต่างๆ ขึ้น ผ่านการจัดสรรงบประมาณ และการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร ซึ่งถือว่าวิธีการดังกล่าวสัมฤทธิ์ผลอย่างสูง เนื่องจากเกือบทุกมหาวิทยาลัย ต้องได้รับการส่งเสริม รวมถึงงบประมาณจากภาครัฐ ดังนั้นในหลายๆ ประเทศจึงมีการพัฒนามาตรฐานของระบบประกันคุณภาพขึ้นใช้ ตัวอย่างเช่น ประเทศไทย มีการพัฒนาแนวทางระบบประกันคุณภาพภายใน โดย สกอ. ซึ่งประกอบด้วย 9 องค์กรประกอบ 28 ตัวบ่งชี้ ประเทศสิงคโปร์มีการพัฒนารอบมาตรฐานประกันคุณภาพสำหรับมหาวิทยาลัย (QAFU) มหาวิทยาลัยในยุโรป ดำเนินการโดยออคัส EQA เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการประยุกต์ใช้วงจรบริหารของเดมมิง PDCA มาเป็นตัวขับเคลื่อน เพื่อให้เกิดการปรับปรุง และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และพบว่าบางมหาวิทยาลัย ดำเนินการประกันคุณภาพ โดยอ้างอิง ISO 9000

4.4.2.4 ตัวชี้วัด และเกณฑ์

ในส่วนของตัวชี้วัด ถือได้ว่ามีความหลากหลาย และแตกต่างกันพอสมควรตามเป้าหมาย และวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ สำหรับเกณฑ์ในการประเมินนั้น บางมหาวิทยาลัยมีการกำหนดไว้เป็นระดับ เช่น มี 5, 7 และ 10 ระดับ (CU-QA 84 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำหนดไว้ 7 ระดับ) บางแห่งกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ หรือ คะแนน (EQA และ MBNQA กำหนดคะแนนเต็มไว้ 1,000 คะแนน) อย่างไรก็ตาม นับได้ว่าทั้งตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินของนานาประเทศ พัฒนา และอ้างอิงมาจากรางวัลคุณภาพของยุโรป (EQA) และสหรัฐอเมริกา (MBNQA)

4.4.2.5 จุดมุ่งหมายของระบบประกันคุณภาพ

ไม่ว่าจะเป็นประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน และภูมิภาคยุโรป ล้วนแต่มีจุดมุ่งหมายในการประกันคุณภาพการศึกษาใกล้เคียงกัน คือเพื่อสร้างให้เกิดมาตรฐานเดียวกันทางการศึกษาภายในภูมิภาค (ในระยะแรก) และขยายวงกว้างผ่านการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยนสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพศึกษากับนานาประเทศทั่วโลก

สำหรับในประเทศนั้น การดำเนินการประกันคุณภาพ มีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นใจ ความเชื่อมั่น ให้เกิดกับนักเรียน นิสิต / นักศึกษา ในการตัดสินใจเข้าศึกษา ในทางกลับกัน สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาต่อ รวมถึงกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในทุกทิศทางของมหาวิทยาลัย เช่น หลักสูตร, การเรียนการสอน, งานวิจัย, บุคลากร และระบบสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นต้น หากการดำเนินการดังกล่าวมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล จะนำมาซึ่งชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยทั้งในระดับประเทศ และนานาชาติ

กรณีการเชื่อมโยงกับนานาประเทศนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยน นักศึกษา และเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างประสบการณ์ และความรู้อื่นๆ ให้กับนักศึกษา ทั้งด้านวิชาการ และวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ

นอกจากนี้ ระบบประกันคุณภาพยังกระตุ้น และให้ความสำคัญกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงสร้างพื้นฐาน และอื่นๆ ทั้งหมด 5 ปีที่ผ่านมา และคาดว่าจะยังคงมีความต่อเนื่องต่อไปอีกไม่น้อยกว่า 5 ปี

4.4.2.6 กลไกการพัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตของยุโรป(ECTS)

สำหรับการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตของยุโรปนั้น ถือเป็นระบบที่สำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากเป็นเครื่องมือชิ้นหนึ่งที่ใช้ในการปรับปรุงระบบการศึกษา และนำมาซึ่งประโยชน์ต่อนักศึกษา และสถาบันการศึกษา หากการดำเนินการดังกล่าวบรรลุเป้าหมาย จะส่งผลให้นักศึกษามีความคล่องตัว และได้รับความรู้ และประสบการณ์ใหม่ๆ อันเป็นผลจากการแลกเปลี่ยนระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นมิติใหม่ของการศึกษาในยุคศหัสวรรษ หรือปี ค.ศ.2000 (พ.ศ.2543) (millenniums) นั่นเอง

นอกจากนี้ ECTS ยังเป็นแบบแม่ให้กับระบบการแลกเปลี่ยนหน่วยกิตที่กำลังพัฒนาให้เกิดขึ้นภายในภูมิภาคอาเซียน (ACTS) ด้วยเช่นกัน

4.4.3 การวิเคราะห์ SWOT

จากข้อมูลที่ทำการศึกษา และรวบรวม ได้นำมาวิเคราะห์โดยอาศัย หลักการ SWOT Analysis โดยแบ่งพิจารณาเป็น 3 ประเด็น คือ ระบบภายใน ระบบภายนอก และ กลไก พบว่าส่วนใหญ่ประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ขณะที่ภูมิภาคยุโรปจะมีความแตกต่างออกไปบ้างเล็กน้อยสรุปรายละเอียด ดังนี้

4.4.3.1 จุดแข็ง (Strength)

ทั้ง 3 ภูมิภาคได้รับการสนับสนุนโดยตรงจากภาครัฐทั้งด้านงบประมาณ และทรัพยากรต่างๆ ทั้งนี้ประเทศไทยมีความชัดเจนในมาตรฐาน และตัวชี้วัดสำหรับการประเมินทั้งภายใน และภายนอก ในขณะที่ภูมิภาคยุโรปมีการดำเนินการ benchmarking, มีระบบการเทียบโอนหน่วยกิต (ECTS), มีระบบการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation), ให้ความสำคัญกับการรับรองคุณสมบัติของผู้เรียน (Qualification) และมีการจัดลำดับของตัวหลักสูตร ของแต่ละมหาวิทยาลัย

4.4.3.2 จุดอ่อน (Weakness)

จุดอ่อนที่สำคัญ และมีความเหมือนกันของทั้ง 3 ภูมิภาค คือ ยังไม่ได้มีการประเมินในระดับของสถาบันการศึกษา สำหรับประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียนนั้น ระบบประกันคุณภาพภายในยังไม่มีเกณฑ์ในการประเมินที่เป็นมาตรฐาน ชัดเจน เกณฑ์ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน ขึ้นอยู่กับการกำหนดของแต่ละมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ และ ยังไม่มีมาตรฐานของแต่ละคณะ / สาขาวิชา ส่วนระบบประกันคุณภาพภายนอกนั้น ยังไม่มีการกำหนดน้ำหนัก (weight) ในแต่ละตัวชี้วัด รวมทั้งไม่มีการจัดลำดับของหลักสูตร การเรียนการสอน เพื่อเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัย กรณีของภูมิภาคยุโรปนั้น ก็ยังขาดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน เช่นกัน

4.4.3.3 โอกาส (Opportunity)

จากการประกันคุณภาพการศึกษา สร้างให้เกิดโอกาสต่างๆ มากมาย เช่น นำไปสู่ความร่วมมือ และความช่วยเหลือ ด้านการประกันคุณภาพ ด้านงานวิจัย ด้านหลักสูตร ระหว่างภูมิภาค เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงเพิ่มทางเลือกให้กับผู้เรียน และสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนว่าสถานศึกษาที่ตนเองเลือกนั้น เป็นสถานศึกษาที่มีมาตรฐานมีชื่อเสียง และได้รับการยอมรับในระดับประเทศและสากล

4.4.3.4 อุปสรรค (Threat)

ปรากฏการณ์แรกในการดำเนินการ น่าจะเป็นเรื่องของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐ อาจไม่เพียงพอ ที่จะผลักดันให้การประกันคุณภาพ สัมฤทธิ์ผล เนื่องจากจำนวน และความหลากหลายของลักษณะของกิจกรรม, โครงการทดลองขนาดเล็ก (pilot test) การประชุม และสัมมนา เป็นต้น ที่จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้ แลกเปลี่ยนทัศนคติ และประชาสัมพันธ์ให้กับมหาวิทยาลัยภายในประเทศ หรือระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิก รับทราบถึงความเคลื่อนไหว และข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของการดำเนินงาน นอกจากนี้ ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม สภาพเศรษฐกิจ ก็ยังเป็นอุปสรรคประการหนึ่งในการประกันคุณภาพ เช่นกัน

4.4.4 ข้อเสนอแนะ และข้อจำกัดในการทำวิจัย

จากการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ภูมิภาคเอเชีย ภูมิภาคยุโรป และภูมิภาคอื่นๆ ทำให้ทราบถึงข้อจำกัดบางประการในการดำเนินการ รวมถึงได้สรุปข้อเสนอแนะที่น่าจะมีประโยชน์สำหรับการดำเนินงานวิจัยนี้ มาขยายผลต่อไป ดังนี้

4.4.4.1 เนื่องจากข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ ไม่ว่าจะป็นระบบ กลไก หรือกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น มีจำนวนมาก และมีความหลากหลาย รวมทั้งมีความแตกต่าง และ ยังไม่มีการจำแนกหมวดหมู่ตามประเด็นที่ชัดเจน ทำให้ผู้วิจัยยังไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด

4.4.4.2 ข้อจำกัดด้านเวลา เนื่องจากงานวิจัยนี้กำหนดให้ดำเนินการภายใน 6 เดือน ทำให้ไม่สามารถนำมาตรฐาน รวมถึงตัวชี้วัดที่เสนอ ไปทดลองใช้จริง กระทำได้เพียงจัดทำข้อเสนอแนะของมาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับการประเมินเท่านั้น นอกจากนี้ ยังไม่สามารถที่จะคำนวณความเชื่อมั่นของกรอบมาตรฐานที่เสนอใหม่ ว่ามีความถูกต้อง แม่นยำ มีข้อดี ข้อเสีย ประการใด เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานเดิม และมาตรฐานอื่นๆ เพราะหากมีการดำเนินการดังกล่าว ทำให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการทบทวน และปรับกรอบมาตรฐานให้มีความเหมาะสม และรัดกุมมากขึ้น

4.4.4.3 ข้อมูลในระดับคณะ / สาขาวิชานั้น ยังไม่ได้มีการทบทวนกับสมาคมวิชาการ / วิชาชีพ เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ ควรมีการประชุมปรึกษาหารือ กับสภาวิศวกร เป็นต้น จึงยังไม่ได้กรอบรายละเอียดของแต่ละสาขาวิชา ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาในส่วนนี้ต่อไป อย่างไรก็ตาม กรอบมาตรฐานที่นำเสนอข้างต้น ในระยะแรกสามารถนำมาปรับเปลี่ยน และพิจารณาเชิงลึก ถึงการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้ได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

4.4.4.4 จำนวนงบประมาณ ไม่เอื้อให้สามารถเก็บข้อมูลจากนานาชาติ ส่งผลให้ข้อมูลที่น่ามาใช้ ยังไม่เป็นปัจจุบัน (update) เท่าที่ควร

4.4.4.5 กรอบมาตรฐานที่นำเสนอไปนั้น ควรผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการร่างรอบสอง ของ สมศ. และผ่านการรับรู้ และคบคิดจากสำนักงานการอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการทบทวน ปรับแก้ และประชาสัมพันธ์ ให้ทุกสถาบันการศึกษารับทราบ และยอมรับต่อไป

4.4.4.6 กรณีที่จะนำกรอบมาตรฐานนี้ ไปทดลองปฏิบัติ ควรมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อค้นหา มหาวิทยาลัยอาสาสมัครที่ต้องการเป็นตัวแทนในการทดลองใช้ ไม่น้อยกว่า 5 มหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐ และ เอกชน เพื่อจะได้ทดลองทำการประเมินตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดใหม่ และนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติมา วิเคราะห์ เพื่อหาจุดเหมาะสม อันจะนำไปสู่การทบทวน ปรับแก้ และพัฒนากรอบมาตรฐาน รวมทั้งระบบ ประกันคุณภาพของสมศ. ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทสรุป

บทนี้ เป็นการกล่าวถึงภาพรวมทั้งหมดของงานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือส่วนแรก (บทที่ 1 และ 2) เป็นการรวบรวม และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของระบบประกันคุณภาพ การศึกษาในประเทศไทย ภูมิภาคอาเซียน ภูมิภาคยุโรป ภูมิภาคอื่นๆ ครอบคลุมถึงเครือข่ายงานนานาชาติ และจากที่ประชุม UNESCO รวมทั้งระบบประกันคุณภาพทั้งภายใน และภายนอก ข้อมูลด้านกลไก ตัวชี้วัด และจุดมุ่งหมาย ของระบบประกันคุณภาพ สำหรับส่วนหลัง (บทที่ 3 และ 4) เป็นส่วนของการวิเคราะห์ และ เสนอแนวทางสำหรับการดำเนินการประเมินในรอบที่สอง ซึ่งก่อนที่จะเสนอแนวทางใหม่นั้น ได้ทำการ วิเคราะห์ ผ่านการทำ SWOT และพิจารณาถึงความสำคัญของแต่ละด้านของระบบประกันคุณภาพ พร้อมทั้งได้ทำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ และข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม มาพัฒนา และปรับปรุงเพื่อใช้เป็น แนวทางในการประเมินรอบใหม่ต่อไป

(เอกสารแนบ 1)

**การเปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทย
กับ ภูมิภาคอาเซียน และกลุ่มทวีปยุโรป
“Comparative QA System of HE in Thailand, ASEAN & European Countries”**

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

ระบบประกันคุณภาพ (QA System) คือ การจัดทำกรประกันความมั่นใจในการบริหารงานขององค์กรหนึ่ง ๆ มุ่งสู่คุณภาพขององค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายความคาดหวัง ของผู้รับบริการ (หรือลูกค้า) ซึ่งระบบนี้ได้รับการพัฒนามาจากประเทศอังกฤษ ในองค์กรประเภทอุตสาหกรรมการผลิตตั้งแต่ปี ค.ศ. 1977 (พ.ศ. 2520) ต่อมาองค์กรสากล (ISO) ได้พัฒนามาเป็น ISO-9000 ปีค.ศ. 1987 (พ.ศ. 2530) ซึ่งได้แพร่หลายไปทั่วโลก และได้รับการตอบสนองกับธุรกิจบริการ อีกโสดหนึ่งด้วย จนเป็นเหตุให้องค์การการค้าสากล (WTO) ได้ประกาศรับรองมาตรฐาน ISO ทุกมาตรฐานในการใช้อ้างอิงธุรกิจระหว่างประเทศ

การศึกษาโดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา (HE : Higher Education) ได้มีการพัฒนามาตามลำดับในทุกภูมิภาคของโลกโดยมุ่งเน้นที่หลักสูตรต่าง ๆ ให้ทันสมัย และเป็นที่ยอมรับของสังคมโลก สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้มีแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสถาบัน (องค์กร) ให้สามารถครอบคลุมในทุก ๆ หลักสูตร , งานวิจัย และงานบริการการศึกษาในทุก ๆ เรื่อง ในลักษณะของระบบประกันคุณภาพ ของสถาบัน ซึ่งได้เกิดการรวมกลุ่มข่ายงานของทวีปต่าง ๆ ให้สามารถประสานงานและแลกเปลี่ยนกันได้ ดังเช่น ในกลุ่มทวีปยุโรปได้รวมตัวกันเป็นข่ายงานยุโรป (EU-Network) ข่ายงานในอเมริกากลาง และ ข่ายงานในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (AUN) โดยมีองค์กร UNESCO เป็นองค์กรกลางเชื่อมข่ายงานเหล่านี้ ในลักษณะ IQAAHE (International Quality Assurance & Accreditation for Higher Education)

ประเทศไทย ได้ประกาศพรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ทุกสถาบันการศึกษาในทุกระดับ (ระดับอุดมศึกษา, ระดับอาชีวะ และระดับพื้นฐาน) ต้องจัดทำระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของโลก จนเป็นเหตุให้ทบวงมหาวิทยาลัย ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น “สกอ” (สำนักงานการอุดมศึกษา) ได้พัฒนาแนวทางระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในลักษณะ 9 องค์ประกอบ และองค์กรมหาชน “สมศ.” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา) ทำหน้าที่ตรวจประเมินการศึกษาทุก ๆ 5 ปี โดยรอบแรก (ปี 2544 – 2548) ได้ประกาศมาตรฐานในการตรวจประเมินไว้ 8 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้

การวิจัยจึงมุ่งประเด็นในการนำระบบประกันคุณภาพต่าง ๆ ในแต่ละทวีปโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประชาคมยุโรป และกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เปรียบเทียบกับระบบประกันคุณภาพของประเทศไทย เพื่อ

วิเคราะห์และชี้นำไปสู่การตรวจประเมินรอบที่ 2 (ปี 2549 – 2553) ให้สามารถแข่งขันพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศ และสามารถสอดคล้องหรือเชื่อมโยงกับหน่วยงานในภูมิภาค และหน่วยงานต่าง ๆ ของยุโรปเป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาในเชิงการเปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย กับ กลุ่มประชาคมยุโรป และกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อประโยชน์ในการนำมาเป็นข้อมูลเชิงวิเคราะห์ ถึงประโยชน์ และข้อควรปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไทย ให้สามารถพัฒนาได้ใกล้เคียงกับคุณภาพการศึกษานานาชาติ และนำมาพัฒนาเป็นแนวทางการประเมินคุณภาพรอบสอง (ปี 2549 – 2553) อีกโสดหนึ่งด้วย

(เอกสารแนบ 2)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลงานวิจัยนี้รวบรวมจากแหล่งข้อมูลในรูปแบบ รายงานการประชุม เอกสารประกอบการประชุม การประชุมเชิงปฏิบัติการ หนังสือ วารสาร ผลงานวิจัย และ ข้อมูลจาก internet ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

- 1) Final Report of First Global Forum on International QA, Accreditation and the Recognition of Qualifications in HE. “Globalization and HE”, UNESCO, Paris, 17-18 October 2002.

UNESCO จัดประชุม QA นานาชาติครั้งแรกโดยมี ผู้ร่วมประชุม 120 คนจากนานาประเทศ โดยมุ่งเน้น Action Plan 3 เรื่องคือ Standard Setting ; Capacity Building ; Cleaning House ทั้งนี้มีกลุ่ม Partners เช่น CHEA, IAUP, INQAAHE, OECD และ UNESCO Secretariat รวมทั้ง World Bank สนับสนุนอยู่

- 2) 2nd.Global Forum on International QA, Accreditation and the Recognition of Qualification in HE, “Widening Access to Quality HE”, UNESCO, Paris, 28-29 June 2004.

UNESCO จัดประชุม QA นานาชาติ ครั้งที่ 2 เพื่อมุ่งสู่การผลักดันคุณภาพในอุดมศึกษา Quality in HE ให้ขยายกว้างขวางขึ้น โดยมีผู้ร่วมประชุม 260 คน 90 ประเทศ และมี 5 workshops คือ (1) Mapping needs for the establishment of QA frameworks at the regional and national level (2) Quality Open Educational Resources (OER) (3) Accessing to quality in distance education (e-learning) (4) Student empowerment for informed decision making (5) UNESCO standard-setting instruments : conventions and guidelines.

- 3) AUN-QA Workshop 1-6 , ASEAN countries, 2001-2004.

สมาชิก AUN (ASEAN University Network) ได้แต่งตั้ง CQO (Chief Quality Officer) เพื่อร่วมกันประชุม AUN-QA ตามนโยบาย Bangkok Accord (2000) ได้ร่วมกันประชุมรวม 6 ครั้ง คือ Workshop 1 : at Malaysia (2001) “AUN-QA Policy & Common Criteria” Workshop 2 : at Thailand (2001) “Benchmarking Procedure for QA System” Workshop 3 : at Myanmar (2002) “QA Practice for Teaching Best, Learning Best” Workshop 4 : at Indonesia (2002) “QA Practice for Research, Service, HRD & Ethics” Workshop 5 : at Brunei (2003) “AUN-QA Assessment & AUN-QA Guidelines” Workshop 6 : at Singapore (2004) “Program and Research Assessment Exercise”

- 4) Indicators of Quality and Facilitating Academic Mobility through QA Agencies in Asia-Pacific Region, by NAAC, Australia, 21-23 August 2002.

ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนข้อมูล QA ในเอเชีย 8 ประเทศ คือ Australia, China, India, Indonesia, Korea, Malaysia, Srilanka and Vietnam รวมทั้งเครือข่าย INQAAHE, APQN, AUN เพื่อแสวงหาเกณฑ์คุณภาพการศึกษาในภูมิภาคเอเชีย

- 5) Seminar on the Assessment of Oversea Academic Qualifications, Australia, 18-19 March 2003.

จัดมุ่งหมายเพื่อสำรวจรายงานความก้าวหน้าจากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย และเพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางในการยอมรับ (Recognition) ในภูมิภาคเอเชียและหาแนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนา QA ของภูมิภาคนี้

- 6) The 1st.AUNP Round Table Meeting : QA in HE, Bangkok, 1-3 December 2003.

สหภาพยุโรปได้สนับสนุนทุนในการจัดประชุมผู้เชี่ยวชาญด้าน QA จากกลุ่มประชาคมยุโรป และ กลุ่ม ASEAN โดยมี 3 เรื่องคือ การพัฒนา QA ในยุโรป และ ASEAN กระบวนการร่วมประสานระหว่าง กลุ่มยุโรป และกลุ่มอาเซียน วิธีการพัฒนาสู่ Good Practice และการประเมินคุณภาพ และ Accreditation ทั้งนี้ได้สรุปเป็น นโยบาย 3 ประเด็น คือ 1) Credit Transfer 2) Research & Service 3) Student Mobility.

7) AUNP : Credit Transfer System Workshop between European and ASEAN, Bangkok, 30-31 August 2004.

ที่ประชุมได้ยกตัวอย่าง ระบบ ECTS (European Credit Transfer System) และ ศึกษาทั่วโลก Credit Transfer ของ ASEAN โดยที่ประชุมอยากให้ กลุ่ม AUN-QA รับจัดทำ ร่างระบบ ACTS (ASEAN Credit Transfer System) เพื่อใช้ภายในกลุ่มอาเซียน และสามารถร่วมประสานกับ ECTS ในอนาคตได้อีกด้วย

8) สมศ กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาไทย

สมศ ได้พัฒนาและประกาศ การประเมินระบบประกันคุณภาพภายนอก ตาม 8 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ สำหรับการประเมินคุณภาพแก่สถาบันอุดมศึกษาไทย ในรอบแรก 5 ปี (2545 -2548)

9) ทบวงฯ หรือ สกอ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา) ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาไทย

ทบวงมหาวิทยาลัย ปัจจุบันคือ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ) ได้ประกาศแนวทางพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 9 ด้าน สำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทย

(เอกสารแนบ 3)

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลระบบประกันคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย กลุ่มข่ายงานมหาวิทยาลัยอาเซียน กลุ่มประชาคมยุโรป และกลุ่มประเทศอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ และเสนอแนวทางตามขั้นตอนดังนี้

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตงานวิจัย
- 2) ศึกษาข้อมูลระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
 - 2.1) ในประเทศไทย
 - 2.2) ในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - 2.3) ในกลุ่มประชาคมยุโรป
 - 2.4) ในกลุ่มประเทศอื่น ๆ
- 3) เปรียบเทียบประเภทกลไก, เกณฑ์คุณภาพ และจุดมุ่งหมาย
- 4) วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบด้วยวิธี SWOT (Strength, Weakness, Opportunity และ Treat)
- 5) เสนอแนวทางการตรวจประเมินรอบที่ 2 (ปี 2549 – 2553) ของ สมศ.
- 6) สรุปและวิจารณ์งานวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้ครอบคลุมเฉพาะ

1. ระบบประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. เปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพการศึกษาของไทย กับกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และกลุ่มประชาคมยุโรป
3. เสนอแนวทางการประเมินคุณภาพรอบสองให้ สมศ. เฉพาะหัวข้อมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ระดับคุณภาพเท่านั้น

การวางแผนงานวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดแผนงานดำเนินงานตามตารางดังนี้

เป้าหมาย	กิจกรรม	ช่วงเวลา
1. รวบรวมข้อมูลระบบประกัน คุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา	1.1) ข้อมูลสถาบันอุดมศึกษา ภายในประเทศไทย 1.2) ข้อมูลจาก AUN (ASEAN University Network) 1.3) ข้อมูลจากกลุ่มประชาคมยุโรป เช่น อังกฤษ เยอรมัน เป็นต้น จาก UNESCO QA Forum	ต.ค. – ธ.ค. 47
2. เปรียบเทียบระบบประกัน คุณภาพการศึกษา	2.1) เปรียบเทียบกลไกพัฒนาระบบฯ 2.2) เปรียบเทียบเกณฑ์คุณภาพ 2.3) เปรียบเทียบจุดมุ่งหมายของระบบฯ	พ.ย. 47 – ม.ค. 48
3. วิเคราะห์ข้อมูล	3.1) วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธี SWOT Analysis 3.2) พิจารณาถึงความสำคัญของแต่ละ ด้านของระบบคุณภาพ	ธ.ค. 47- ก.พ.48
4. เสนอแนวทางการตรวจ ประเมินรอบที่ 2 ของ สมศ.	4.1) เสนอแนวทางรูปแบบการตรวจ ประเมินในรอบที่ 2 4.2) เสนอเกณฑ์ระดับคุณภาพในการ ประเมิน 4.3) เสนอการจัดระดับคุณภาพ 4.4) สรุปและวิจารณ์	ม.ค. – มี.ค. 48

งบประมาณโครงการวิจัย (290,000 บาท) ประกอบด้วย

หมวดค่าตอบแทน	(140,000 บาท)	
- หัวหน้างานวิจัย (1 x 20,000 x 6 เดือน)		120,000
- ผู้ช่วยวิจัย (1 x 5,000 x 4 เดือน)		20,000
หมวดค่าใช้สอย	(135,000 บาท)	
- ค่าจ้างเหมาบริการพิมพ์งาน		15,000
- ค่าถ่ายเอกสาร		5,000
- ค่าพาหนะเดินทางในและต่างประเทศ		40,000
- ค่าเช่าที่พักและอาหาร		60,000
- ค่าจัดทำรูปเล่มรายงาน		10,000
- ค่าจัดส่งไปรษณีย์และโทรศัพท์, โทรสาร		3,000
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด		2,000
หมวดค่าวัสดุ	(15,000 บาท)	
- ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์		5,000
- ค่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์		10,000

หมายเหตุ : ไม่รวมค่าใช้จ่ายการประชุมเสนอรายงานผลการวิจัย ซึ่งดำเนินการโดย สมศ.

(เอกสารแนบ 4)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากโครงการวิจัยนี้ คาดว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับคือ

- 1) การเปรียบเทียบระบบประกันคุณภาพการศึกษาของไทยกับนานาประเทศ เช่น กลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กลุ่มประชาคมยุโรป และอื่น ๆ
- 2) การปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไทยให้สามารถพัฒนาสู่ระบบการศึกษา ในนานาประเทศ
- 3) เป็นแนวทางประกอบการประเมินคุณภาพในระดับอุดมศึกษาในรอบที่สอง คือ ปี พ.ศ. 2549 – 2553

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ-สกุล รศ. ดำรงค์ ทวีแสงสกุลไทย ที่อยู่ปัจจุบัน 51/8 สุขุมวิท 39 วัฒนา กทม.

โทรศัพท์ 02-2583254 โทรสาร _____ Email _____

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ _____ โทรศัพท์ _____

โทรสาร _____ Email damrong.t@chula.ac.th

หน่วยงานที่สังกัด ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม ที่อยู่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กทม. โทรศัพท์ 02-2186812 โทรสาร 02-2186813